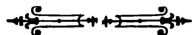

A GUIDE TO THE
STUDY OF SHAN.

A GUIDE
TO THE
STUDY OF SHAN

BY MAJOR F. BIGG-WITHER, I.A.

BURMA COMMISSION

AUTHOR OF

“A GUIDE TO THE STUDY OF BRAHUI.”

R A N G O O N
AMERICAN BAPTIST MISSION PRESS
F. D. PHINNEY, SUPT.
1911.

DEDICATED TO

SIR HUGH BARNES, K.C.S.I., K.C.V.O.

in remembrance of his many acts of kindness
to the author.

CONTENTS.

Preface	Pages	ix to xi		
Part I	Grammar		Page	1
Part II	Sentences	I Miscellaneous	„	19
		II Age	„	52
		III Time	„	53
		IV School	„	56
		V Tattooing	„	58
		VI Water	„	59
		VII Forests	„	61
		VIII Road and Travel	„	62
		IX Village Matters and Headmen	„	66
		X Agricultural and Cattle	„	70
		XI Attack, Fight, Wounds	„	82
		XII Promotion	„	85
		XIII Gambling	„	86
		XIV Marriage and Divorce	„	87
		XV Law and Police	„	88
Part III	Exercises-English-Shan		„	102
Part IV	Shan Petitions		„	129

ERRATA.

- Page 5 line 3 for *is* read *in*-line 4 for မေ့အံ read အံမေ့။
- page 8 last line for သံဝတ် read ဂှၢဝတ် or သွင်ကျပ်ဉ်။
- page 9 line 1 for ဖွဲဉ်ဉ် read ဖွဲး-line 30 omit ဝခ်။
- page 12 line 19-မခင်ဂေါအခင်ဂိတ်လိင်ခေံ is better Shan.
- page 15 — 33 remove ဘခင်ယပ် to end of sentence.
- 16 — 9 the Shan should be ဂှ်တၢ်အံလံသိုဝ်ဂုခင်လံ။
sentence 362 သွင်သွင်ပွၢ်တိပိခင်သီ is better Shan.
- 371 the Shan should be မခင်ပိခင်အဃျၢ်အခင်လိတ်။
- 389 insert ဝ' after ခွဲ-391 insert လေ after ထပ်။
- 392 the Shan should read ပပ်မွတ်ဟံ'တိင်သေ-412 the Shan should
be ပိခင်လိင်ခေံတၢ်သေ-418 the Shan should be အခင်ခေံ
ပိခင်အခင်အသုင်ကျ။
- 433 the Shan should be ဂှ်တၢ်လွတ်တၢ်အခင်မံ'လွဲ-434 should be
ဂှ်ခါအံခိးတိဂုင်သင်။
- 435 should read တၢ်တခံ'ပိခင်အခင်ခေံသီယူ-(Nos. 433 to 435 the
Shan given though not incorrect is uncommon.)
- 497 omit ဘခင်-512 for လုင် read လုင်။
- 671 should read ခေံအံခခင်မခင်မပ်ခခင်တၢ်ခါဝ'။
- 691 should read ဂေါခေံပိခင်ဂုခင်ယွခင်ခွဲထိုင်။
- 705 for ဝ' read ခိုင်-page 54 sentence 41 a better alternative
is မိင်အခင်ပုခင်မးယပ်ခခင်။
- 43 for အခင် read ခခင်-page 57 No. 39 insert ဂိတ် before ပိုင်။
- Petition 67 line 2 for တပ် read ငပ်။ 72 line 3 for ခေံညှင် read အညှင်။
- 74 line 1 for လိင် read လိုင်။
- 78 line 1 for အတိ read အလိ။ line 5 for ခတၢ် read တေၢ်။
line 16 for တပ် read ငပ်။
- 79 line 4 for လိ read လိ။ line 7 for ခခင် read ခခင်။
- 80 line 25 and 81 line 18 for ခါလင် read ခါလပ်။ 82 line 5
for တင်လပ် read တင်လပ်။
- 122 heading for ပိုင်ပုတ်ထု read ပိုင်ပုတ်ထု။

PREFACE.

This book lays no claim to be other than an 'aid' or as its title implies a "guide"—and a rough one at that—to the study of practical Shan. It does not pretend to teach Shan which can only be acquired orally. It owes its origin to the fact that when I went to the Shan States and was desirous of speedily learning the language of the country I found the utmost difficulty in getting hold of any practical work on Shan as spoken in the villages or in the courts as a basis on which to start work : and it is with the view of saving others the labour, no small one, of collecting the material, herein set forth, from a variety of scattered sources that I have ventured on the publication of this little work.

Dr. Cushing's Handbook and Grammar to which I am greatly indebted were of course a help and I should have been badly off without his Dictionary which I believe is about to be greatly enlarged: but it will be no disparagement of the Handbook to say that, excellent as it is as far as it goes, it was of little practical use to a district or political officer, or to an officer desirous of passing the Lower and Higher Standard examinations.

What was wanted was something in the nature of a compendium of Shan "as she is spoke": and I have aimed at supplying in one cover sufficient material to assist a traveller or an official primarily to enter into intercourse with the people of the country on all ordinary topics such as themselves, their crops and methods of cultivation, their cattle, their law-suits, their village matters &c &c; and secondarily to read up for the examinations if he be that way inclined.

I have endeavoured to do this by means of some brief notes on Grammar, by many sentences (1650) English into Shan classified under certain headings, by a few exercises (20) English into Shan containing examples of those set in examinations, and by a large number (200) of Shan petitions on divers subjects among which are

included some Shan stories. An English Shan Vocabulary is beyond the scope of this work though later I hope to bring out an English Shan Dictionary towards which about 10,000 words have been already collected.

Much of the matter has been gathered from other works. The first 50 petitions for instance are translations of the petitions in Wedderspoon and Yeo Wun Sin's 3 volumes of Burmese Petitions, and many of the sentences are from the same source—and I take this opportunity of again thanking Mr. Wedderspoon and the publishers for their kindly permission to me to make use of their valuable work. Petitions 131 to 136 are those that have been actually set in examinations—Numbers 138 to 178 are original petitions submitted to officials in the Shan States, and most of the remainder were specially written for me. The full honorific beginnings and endings of some of the later petitions have been abbreviated. Of the sentences some are translations of those I made use of when studying other languages, and I am thus under a double obligation to Messrs. Sandys, McKertich, Ranking and other well known authors. To Dr. Cushing too I am under obligation. Much of the matter is however original in that it was got by me directly from the people of the country.

To compile and collate the material and to make it useful as far as it goes no pains have been spared. The writer has had but "the equipment of an amateur" and scant leisure and would be the last to claim that the work accomplishes all that has been attempted. A cursory examination will show that the book purports to be only a rough guide: but, remembering that teachers of Shan are either not to be had, or if forth-coming are often imperfectly acquainted with English idiom, and that there has hitherto been no single book from which a student could acquire the material and technical terms herein set forth as a basis on which to start work, if this book gives any of its readers a clearer insight into the Shan mode and manner of expression, or renders the task easier for those who wish to pass the Government examinations, I shall look upon its publication as fortunate and consider myself amply repaid for whatever trouble it has cost me.

That some such work was wanted I have this authority of a late Lieutenant-Governor of Burma who writes to me that “ something of this kind was much needed in Burma.”

Finally I must express my gratitude to the present Lieutenant Governor of the Province but for whose kindly assistance I could not have afforded the cost of publication.

F. BIGG-WITHER, MAJOR I.A.

Burma Commission.

GRAMMAR.

A few simple notes for the traveller and the official.

1. PRELIMINARY.

Shan is a tonal language like Burmese and Chinese and other languages which belong to the Mongolian family: and like the Burmese it was doubtless originally monosyllabic.

The generally accepted hypothesis as to the whence of the Shans is that they came originally from Southern China.

The tones are of the utmost importance and their mastery is absolutely essential for the understanding of and being understood in the language. It is scarcely an exaggeration to state that the simple sentence "saddle my pony" spoken incorrectly might be heard and understood by the Shan attendant to mean "cut off my dog's tail". "Hang" in one tone is "to saddle," in another it is "tail." "Ma" in one tone is "pony," and in another "dog," and so on.

In fact a very large proportion of Shan words spelt exactly alike are distinguished only by tones and the worst of it is the tones are in no way indicated in writing.

There are two main classes of tones, the closed ဟုတ်သုတ်, uttered with the lips partly closed, and the open ချိတ်သုတ်, uttered with the mouth wide open, and Dr. Cushing, a learned Shan scholar, distinguishes a third class, the mediate, uttered in a way intermediate to the other two classes. Each of these classes admits of five tones.

(1) The natural tone, which is spoken in the natural pitch of the voice with a slightly rising inflection at the end of the syllable.

(2) The heavy tone, a deep bass.

(3) The ordinary tone, which is the natural without any rising inflection.

(4) The high tone, uttered with a markedly high pitch of the voice.

(5) The emphatic tone, abruptly strangled in utterance.

They can only be acquired from a Shan and they constitute the main difficulty in learning the language.

2. THE ALPHABET.

Shan is written from left to right.

a. *The vowels and diphthongs are*

အ a short as in *fat*.

အၵ a long as in *rather*.

အိ i short as in *sip* and also as *e* in *set*.

အီ i long as in *police*.

အု u short as *oo* in } when followed by ဝ this *o* short
hook, also as *o* in *coke* } is pronounced *we* or *way*.

အဝ o long as in *go*.

အူ u long as in *flute*.

အေ e as *ay* in *hay*.

အိ' ai as in *aisle*.

အေၵ aw as in *awful*.

အဝ ow as in *how*.

အိုဝ် eu as *ü* in the German *Münster* and *o* in the German *höh* (အဝ် and အိုဝ် are really words and not distinct letters.)

အွ' oi as in *boil*.

အွဝ် as *ug* in *dug* with the *g* very much strangled in pronunciation.

When combined with consonants the vowels except အ have an abbreviated or symbolic form.

အၵ	becomes	ၵ	placed after the consonant as	မၵ	ma.
အိ	„	ဝ	above „ „ „	ဝိ	ti.
အီ	„	ဝ	above „ „ „	ဝိ	ti.
အု	„	ၵ	below „ „ „	မိ	hu.
အဝ်	„	ၵဝ်	below and after „ „	မိဝ်	ho.
အူ	„	ၵ	below „ „	မိ	hu.
အေ	„	ေ	before „ „	ေဝ်	pe.

ဆ'	becomes	'	above the consonant as	သ'	sai.
ဆေ	„	၆-၂	before and after „ „	၆၂	haw.
ဆ၆	„	၆	after „ „	၆၆	kao.
ဆိ၆	„	၀၆	above, below and after the consonant as	မိ၆	meu.
ဆွ'	„	၁'	above and below the consonant as	ဟ'	hoi.
ဆဲ	„	၆	above and below the consonant as	၆	kwag.

b. *The Consonants are as follows:—*

၁ ka, ခ hka, င nga, င sa, င hsa, င nya, တ ta, င hta,
 ခ na, ဖ pa, င hpa, မ ma, င ya, င ya, င la, ဝ wa, င ha,
 အ a.

They call for no special comment; it will be noticed that the English consonants *b, d, f, g, j and z*, have no exact equivalents.

၄ and င (ya and la) are interchangeable, and အ (a) is both a consonant and a vowel.

There are a few compound consonants which are represented by symbols as:—

- (1) င and ၁ forming ဟ and pronounced cha.
- (2) ၄ and ၁ „ ဟ „ „ cha.
- (3) ဝ and ၁ „ ဟ and ဟ „ kaw and kwa.
- (4) င and ဝ „ ဟ „ chaw.

The way vowels combine with consonants has already been shown.

A final consonant is indicated by the mark ၆ placed over it as တိ in တိ to do or make.

There are only nine final consonants *e. g.* ၁ င င င င င င င င င င but long အ is frequently written with the final mark over it as in အိ but this is doubtless incorrect.

The mark “.” and “.” are really final consonants. The first “.” placed over a consonant is a final ၆ or *am*, as ဟိ “kwam,” a word; the second “.” placed over a consonant is a final “im” or “em” as in တိ to write.

The doubling of the final sign over a word means that word is repeated *i. e.* instead of writing လီသီင်င် *very good*, and မိုဝ်မိုဝ် *frequently*, လီလီင် and မိုဝ်မိုဝ် are written.

Other abbreviations which are in common use are:—

မာင်' for မာင်ခေ', ခေင်' for ခေင်ခေ', မိင် for မိင်မိ and ဂွ'ၵ for ဂွ'ၵၵ

There are practically no stops and divisions between written words and sentences.

3. ARTICLES.

There are no exact equivalents for our indefinite and definite articles *a* and *the*.

If it is required to use the indefinite article the Shan equivalent is "one"; e. g. ဂုခိ် ဂေၵ် may be frequently and correctly translated *a man* though ဂ် is literally *one*.

The context would always determine whether ဂုခိ်ဂေၵ် was a man, a certain man, or one man in contradistinction to two or more men.

The nearest equivalent to the definite particle *the* is the Shan ခေ' or ခေခိ် *this* or *that*.

4. PARTS OF SPEECH.

A large number of Shan words, as in Burmese, are derived from original roots, radicals, which by means of particles in the form of prefixes and affixes are converted into different parts of speech.

Shan words generally are not inflexional or declinable and Shan grammar therefore is proportionately simple.

The parts of speech are eight—noun, adjective, pronoun, verb, adverb, preposition, conjunction and interjection.

5. NOUN.

(1) Proper Nouns, the names of particular persons or places, etc., call for no comment.

(2) Common Nouns, which are simple or compound, examples of simple common nouns are *man* *bird*. Compound Nouns are formed in many ways *e. g.* by joining: —

- i two nouns, as မေ့ခံ *a well* *of vowels*
- ii noun and verb, as *cheat* *ထင်ခံ a goldsmith*
- iii noun, verb and noun, as *tanner* *တင်ခိုက်ခင် a tanner*
- iv the substantive prefix တင် and verb, as *work* *တင်အာ' shame*
- v the particle တီ place and verb, as *a bed* *တီအွခင်*
- vi the particle အခင် or တင်အခင် with verb, etc., as *အခင်*

လွှဲ *excess* တင်အခင်ညီသိတ်လျ *fidelity*.

Number. The plural is formed by affixing ခင် as *man* *ခင်*, တင်လ် as *man* *တင်လ်*, ခင် as *man* *ခင်* (not so common) လွှဲခင် or လွှဲ ခင် as *men* and sometimes လွှဲ as *oxen*.

Gender. This is formed either by affixes as *male* *ခင်* *မိ* *a female*, or by different words as *father* *ပေ* *mother* *မိ*.

Case. Shan nouns are not inflected. Sometimes particles are prefixed to distinguish the cases, but these are frequently omitted.

The word ခင် or ခင် is generally affixed to the subject of a sentence to give the necessary prominence.

The genitive and accusative have as a rule no particles added. တီ is the proper particle to use with the dative, as *to him* *တီမခင်* and *from the city* *တီမခင်* or *သိမခင်* or *သိမခင်* with the ablative as *from the city* *တီမခင်*. The vocative is distinguished by the affix ဟို as *oh man* *ဟို* “*kun oi*” *oh man*.

6. ADJECTIVES.

There are many kinds as in other languages but it is only necessary to distinguish (1) all ordinary adjectives from (2) numeral adjectives.

(1) Adjectives generally follow the noun they qualify. Examples of the many kinds are *a good man* *ခင်အခင်* *a bad man* *ခင်ခင်* *this man* *ခင်ခင်*.

Some of the pronominal adjectives precede the noun *e.g.* ၵူ
 မှိုခ် *every house* ယေ်ခေါ် *each person* တင်ခေါ် *another person*, but
 not always *e.g.* ၵုခ်တင်ခေါ် *another man*.

တင် meaning *all* is placed before a noun in the sense of the
 whole as တင်ပိင် *the whole city*. N.B. This တင် 4c is different from
 တင် 2o meaning *other*.

The Comparative Degree is formed by using the word ယေ် which
 is equivalent to our *than*: *this is good than that* is the Shan
 equivalent of this is better than that *i.e.* the adjective itself is
 indeclinable ၵာခ်ခေ်လိယေ်ၵာခ်ခေ်ခေ်

The Superlative is formed by using the words *than others*:
this is the best is ၵာခ်ခေ်လိယေ်ပိုခ် literally *this is good than*
(all) others.

(2) *Numeral Adjectives*. Not only are the Shan digits the
 same as the Burmese digits, but the same complicated rule applies
 to the compounding of a cardinal number and a noun.

This rule is that the cardinals cannot be simply joined to the
 nouns they qualify, but must be accompanied by certain descriptive
 words which are called numeral generic affixes, and as there is a
 large number of these affixes their correct use forms somewhat of a
pons asinorum to idiomatic speaking.

For example, the terms *one man*, *one dog*, *one chair* are ex-
 pressed in Shan by *man one rational being*, *dog one animal*, *chair*
one thing. *i.e.* ၵုခ်ခေါ်၊ မၤတုင်၊ တီခေ်ၵာခ်

These three affixes ခေါ်, တုင်, ၵာခ် are the most important and
 in common use as they are applied respectively to rational beings,
 all brute animals and inanimate things.

Other fairly common numeral affixes are ၵူ ၵွပ် မိပ် ခွခ် ယိပ်
 ယိတ် သူ ပုး တိုင် ယိုခ် မာ် ခေ် လင် လပ် ထံ ထုတ် ၵူန် ခုတ် ပိတ် ထိုင်
 ၵုခ် as in မိပ်တိုင်ၵူ five pairs of sandals ၵုတ်သိက္ခဝ် four bunches
 of plantains ငေ်မိပ် one sheet of paper မာ်တၢ်ခွခ် one eye ခေ်
 လံာ်ခေ် a ladder of nine steps မိပ်ၵုတ် five teeth တင်သိယိတ် four
 roads ဩးသံသူ three gods. လင်ခွခ်သွင်ပုး two priests ခုခ်ၵျေ်ခံၵျေ်ပုး
 five kings ယိုခ်တိုင် one load of fire wood သတ်သံယိုခ် three mats.

နီၵ်းမၢ် five needles လဝ်သံမၢ် three swords ခံၵွင်လၢ် how many rivers ဂျိၵ်သံထီၣ် three houses ဂျိၵ်လၢ် nine boats လွၢ်သံလၢ် or လွၢ်သံၵွၢ် three mountains မိၣ်သံခၢ် three bracelets ၵုၣ်သံမိၣ် three skeins of cotton ဂျိၵ်သံထီၣ် three rows of houses ဂျိၵ်သွၣ်ၵၢ် a two-storeyed house.

In Shan, as in Burmese, the noun itself not infrequently becomes its own generic affix as in မိၣ်ၵျီၣ်မိၣ် *five cities*.

As to the places of the numerals, affixes and nouns, *i. e.* as to the sequence of these words, the general rules are: —

1. If the numeral is one, first comes the noun, then the affix, and lastly the numeral, as ဂုၣ်တုၣ်း *one ox*.

2. Should the numeral be ten or an exact multiple of it, the affix is generally omitted as ဂုၣ်သၢ် 20 *oxen* ဂုၣ်သီသီ 40 *oxen* for ဂုၣ်သၢ်တုၣ် ဂုၣ်သီသီတုၣ်

3. Should the numeral be other than one, or ten, or an exact multiple of ten, then the numeral comes between the noun and the affix, as ဂုၣ်သံတုၣ် 3 *oxen* ဂုၣ်သၢ်သွၣ်တုၣ် 22 *oxen*.

The cardinal numbers are as follows: —

1.	၁	ခိုင် or ခု	21	၂၁	သၢ်အိတ်
2.	၂	သွၣ်	25	၂၅	သၢ်ၵျီ
3.	၃	သံ	30	၃၀	သံသီမိ
4.	၄	သီ	40	၄၀	သီသီမိ
5.	၅	ၵျီ	90	၉၀	ၵၢ်သီမိ
6.	၆	ၵျီ	100	၁၀၀	ပၢ်း
7.	၇	လိတ်	101	၁၀၁	ပၢ်းပံး
8.	၈	မိတ်	102	၁၀၂	ပၢ်းပံးသွၣ်
9.	၉	ၵၢ်	200	၂၀၀	သွၣ်ပၢ်
10.	၁၀	သီမိ	500	၅၀၀	ၵျီပၢ်
11.	၁၁	သီမိအိတ်	1000	၁၀၀၀	ၵျီ
12.	၁၂	သီမိသွၣ်	1001	၁၀၀၁	ၵျီပံး
19.	၁၉	သီမိၵၢ်	2000	၂၀၀၀	သွၣ်ၵျီ
20.	၂၀	သၢ်	5000	၅၀၀၀	ၵျီၵျီ

A GUIDE TO THE STUDY OF SHAN.

10,000	၁၀၀၀၀	မိုခင်း
20,000	၂၀၀၀၀	သွင်မိုခင်း
50,000	၅၀၀၀၀	၅၂မိုခင်း
1,00,000	၁၀၀၀၀၀	သိရ်း
4,00,000	၄၀၀၀၀၀	သီသိရ်း
10,00,000	၁၀၀၀၀၀၀	လခင်း
10 Million	၁၀၀၀၀၀၀၀	ဂျာဂ်တေ

$\frac{1}{4}$ လိတ် or သိပုခင်းပုခင်း
 $\frac{1}{2}$ မိုခင်း

Fractions can always be and are generally expressed as indicated by သိပုခင်းပုခင်း, one part of four or one quarter, one sixth would be six parts, one part, and so on.

Ordinals. Shan ordinals can be made by prefixing ထုခင်းထိုင် to the cardinals but this is uncommon, in practice the Pali numerals are used as in Burmese, *e. g.* first ဝထမ second တုတိယ third တိတိယ &c., &c., and ထုခင်းထိုင်, ထုခင်းထိုင်သွင် are rarely seen.

(a) **Money.** The numeral adjectives cannot always be applied in accordance with the above general rules to money: different terms are often employed as is illustrated in the following: —

1 pie	ပိင်း
1 pice	ပိင်း
half-anna	သွင်ပိင်း
1 anna	ပေး
4 annas	မတ်
8 annas	ငါးမူ or ဝတ်
14 annas	မိပ်ယွံမူ literally one rupee less two annas.
1/—	one rupee တိင်ဂါးရိုခင်းကျပ် or ရိုခင်းပျါ
1/2	one rupee 2 annas ရိုခင်းပျါပ'မူ
1/4	one rupee 4 annas ငါးမတ်
1/8	ကျပ်ခွဲ
1/12	ရိုခင်းပျါပ'ရှက်မူ
2/—	သွင်ကျပ်
2/8	သိဝတ်

— d. v. v. v. v. v.

8/-	၆'ရိုခင်	<i>cf. Shan</i>
10/-	ခခခ	
12/-	သံတွင်	
15/-	ရိုခင်ခခခ၅၁-ကျပ်	
20/-	၅၁တွင်	
22/8	၅၁တွင်ပ'သွင်ကျပ်ခ'	
25/-	ရိုခင်လိတ်၅၁	
30/-	သံခခခ	
40/-	သီခခခ	
50/-	၅၁ခခခ and so on with 60/- and 70/-	
	၅၁ခခခ, လိတ်ခခခ	
80/-	ပခခ or မိတ်ခခခ	
92/-	ခခခခခပ'သွင်ကျပ်	
100/-	ရိုခင်လွ'၅၁	
150/-	လွ'၅၁ခခခ	
200/-	ကိုး	
250/-	ကိုး၅၁ခခခ or သွ'၅၁	
262/8	ကိုး၅၁ခခခပ'သွင်ကျပ်ခ'	
300/-	သံလွ'	
980/-	ခခခလွ'ပ'မိတ်ခခခ	

The signs ° — ° — ° placed over numbers stand for rupees, annas and pies respectively, as ၁၆၅° Rs. 1/9/2.

(b.) *Date.* This, as in Burmese, is expressed by putting the year first then the month and part of the month, *i.e.* the waxing or waning of the moon, and then the day.

Thus the 10th day of the waxing moon of the 11th month of the year 1238 is in Shan: ၁၂၃၈ တုင်လိုခင်သိပ်
ဆိာ်၅၁သိပ်ခံ and the 18th July, 1900, is ၁၉၀၀ ခြေလိုခင်
လူလိင် ၁၈ ဝခခခ The 2nd waxing of Taboung 1250 is
၁၂၅၀ တီလိုခင်သိပ်ဝခခခသွင်ခံ.

If the year ends in 10 or an exact multiple of ten the affix used is တီ which is Shan, or ခြေ which is Burmese, otherwise the affix is တုင်.

The waxing of the moon is လိုခင်၌, the waning is လိုခင်လွင်

The word သက်တမ်း (thagarit) meaning *era* sometimes precedes the year.

The Shan months, with the approximately corresponding English months, are: —

January	လိုခင်လံ
February	လိုခင်သံ
March	လိုခင်သီ
April	လိုခင်၄၂
May	လိုခင်၅၂
June	လိုခင်လိတ်
July	လိုခင်မိတ်
August	လိုခင်ဂင်
September	လိုခင်သိပ်
October	လိုခင်သိပ်အိတ်
November	လိုခင်သိပ်သွင် or လိုခင်ဂလိင်
December	လိုခင်လိင်

The days of the weeks have been adopted from and practically are Burmese: —

Sunday	တနင်္ဂနွေ	Thursday	ဤသပ်ပတေ
Monday	တနင်္လာ	Friday	သွပ်ဤ
Tuesday	အင်္ဂါ	Saturday	ထင်္ဂါ
Wednesday	ပုဂံတနင်္လာ		

7. PRONOUNS.

Pronouns are not inflectional. The principal classes are (1) Personal (2) Reflexive (3) Demonstrative (4) Interrogative (5) Indefinite and (6) an equivalent for the relative.

- (1) There are many forms of the first and second persons of the personal pronouns and their use depends, as in Burmese, on the relative rank of the speaker and the addressee. There is as a rule no distinction of gender.

I, used by a superior is ၎် or ၎် or ၎်. I, used in polite conversation by equals and also by a superior is ၎်.

I, used by inferiors is ခ် or ခ်

We, used by superiors and by equals is ၎် or ၎်

We, used by inferiors is ၎် or ခ်

You, used by a superior or equal is င် (singular) and သူ (plural). You, used by inferiors is ဝ် or ဝ် or သူ (singular) and သူ (plural) and in both cases the inferior would add ဝ် or ဝ် or ဝ် to the end of his sentence.

The third person singular, *he, she, or it*, is မ် and the third person plural *they* is ဝ်. In speaking of superiors and persons of rank မ် and ဝ် are used.

The plural affixes of nouns namely ဝ် and ဝ် are also used with the pronouns, the use of the plural affix ဝ် being common.

There being no sign of the genitive case, possessive pronouns are personal pronouns affixed to nouns as မ် *my horse*.

(2) *Reflexive Pronouns.*

In common use for either gender and person the word for *self* or *selves* is ဝ် or ဝ်. မ် which has the same meaning as ဝ်, *body*, is occasionally used for *self*.

The equivalent of *each other, one another* is မ်

(3) *Demonstrative Pronouns.*

These are *this* and *that* မ် and မ် and are as often adjectives as pronouns and should perhaps be called ‘Pronominal Demonstrative Adjectives’ but to go into such nice distinctions is certainly outside the scope of these rough practical notes.

မ် and မ် follow the noun they qualify as မ် *this man* မ် *that person*.

မ် and မ် cannot be used alone. When the noun is not used မ် and မ် become မ် and မ်

When *this* is used in the sense of *so* or *thus* it becomes for practical purposes an adverb, or adverbial phrase as ခင်ခင်-ငွေခင်ခင်.

(4) *Interrogative Pronouns.*

These are for both numbers and for all cases

Who? ဖို့ and ယိုလို့

Which? လို့ and အခိုင်လို့

What? သင်, ဝါသင် and အိသင် and sometimes ဝါသင်ဝါသင်

(5) *Indefinite Pronouns.*

In certain senses the words *any*, *whatever*, *none*, etc., are perhaps pronouns but they are often adjectives and should, I think be called pronominal indefinite adjectives.

There is nothing peculiar about their use *e. g.* *I did not find any one* အံထုပ်အခိုင်သိမော့. *Take whatever you want* ခ'ထ'အခိုင်လို့သိမော့ဝါအင်တ

(6) *Relative Pronouns.*

The only equivalent of *who* and *which* is အခိုင် and it cannot be used apart from its antecedent—

The person who did thus ခေါ်အခိုင်မခိုင်ဖိုတ်ငွေခင်ခင်ခင်

8. VERBS.

Verbs have no personal inflections and no passive voice.

They have strictly speaking only two moods, the indicative and the imperative, but practically they have also an infinitive mood: that is that while strictly speaking the verb itself does not answer to, nor has it any exact equivalent to our infinitive proper and the verbal noun or gerund formed by prefixing တင် or တင်အခိုင် to the verb as well as the making the verb substantive by prefixing to it the particle အခိုင်, take its place; nevertheless in practice and in conversation the root form of the verb, *i. e.* the verb itself without any particles, is used just as we in English use the infinitive.

- (b) *The Subjunctive* is formed by prefixing conjunctions such as ပေ၍ *if*, သင် *if*, ပေ၍ . . . လို၍ *if* to the verb proper
- If he comes ပေ၍မခင်မၤလိၣ်
- If he were coming ပေ၍မၤလိၣ်
- If he had gone ပေ၍သွၢ်လၢဝ်လိၣ်
- (c) Whether the subject be singular or plural, masculine or feminine, the form of the verb, and of course that of the particles *အိုၣ်* and *သ်*, never changes *I, thou, we, they go* is *ဝ်ခါ*, *ဗွဲ*, *ၣ်*, *ခင်* *သွၢ်လၢဝ်*.

The particle *ဝ်* is however comonly used as a plural affix.

- (d) *The negative* is expressed by inserting the particle *ဆံ* or *မဝ်* before the verb
- မခင်ဆံသွၢ်လိၣ် he does not go မခင်ဆံသွၢ်လၢဝ် he did not go
- မခင်တၢ်ဆံသွၢ် he will not go
- ပေ၍ဗွဲဆံသွၢ်လိၣ် if you do not go
- (e) *Interrogation* is expressed by the particle *ရှိၣ်*. It takes the place of *အိုၣ်* in the present future tenses and is added to *သ်* is the past tenses *e. g.* Is he guarding the house မခင်ရှိၣ်ခင်ခေၣ်ရှိၣ်,

Will he go မခင်တေၣ်သွၢ်ရှိၣ် did he go သွၢ်လၢဝ်ရှိၣ်

Has he not gone ဆံသွၢ်လၢဝ်ရှိၣ်

When interrogative pronouns or adverbs are used then the verbal particle is omitted.

Who is guarding the house? ဗွဲရှိၣ်ခင်ခေၣ်

What do you want? ဗွဲခေၣ်လၢဝ်သ်

- (f) *The Imperative Mood.*

This is formed by affixing the particle *တ* or *သ်* in ordinary affirmative command and *သ်ဝ်* in the polite affirmation.

The negative imperative or prohibition is expressed by prefixing the particle *တၢ်မဝ်* to the verb. Occasionally *တၢ်ပ* is prefixed and *တ* also affixed. *တ* is frequently omitted even with the affirmative.

Go, go away ဂွါတ ဂွါသေ်

Please go ဂွါသေ်မံ

Come here မၤစၢၤခေ်

Do not go ယၢ်ပေ်ဂွါ

Let us have a race လိၤနိၤခေ်တၢ်ဂၢ် let us go ဂွါတၢ်ဂၢ်

Other particles occasionally used with the affirmative imperative are လူ and လေ်.

When the word *must* is used as *you must go* the Shan equivalent is တၢ်သ် or တေ်သ် *e. g.* တေ်သ်ဂွါ *you must go*. In the negative form တၢ် or တေ် is omitted, as အဲသ်ဂွါ *you must not go*.

(g) There are a great many auxiliary particles in use to express the different tenses and moods, etc., of verbs. Some of the most common are လိ *ought*, ထိုၣ် *fit*, or *proper*, လိုၣ် *exceed*, ဝုၣ် *to exceed*, လတ *to begin*, လၢ် *to be skilled in*, လၢ် *to be in the habit of*, လူ *to remain*, လံာ် *to be able*, လံာ်တၢ် *about to*, သေ်သၢ် implying completed action, တီၤခါ or တီၤခါခေ် implying great respect and always used by inferiors, ခိုၣ် *again*, သံ *again*, သိၣ် *finished*, ခံာ် *to wish*. Many of these are themselves verbs and their use can be learnt best by reading petitions and talking to the people.

(h) The passive voice proper does not exist. If a Shan cannot paraphrase a passive voice into an active one by saying for example *they killed him* for *he was killed*, he commonly uses the verb ခံ, meaning to suffer, with the verbal noun, *e.g.* *he suffered death* for *he was killed* ခံတၢ်သ်, or the verb *arrive*, as *he arrived at safety* for *he was saved*.

(i) *Causal Verbs.*

These are formed by the use of the affixes နှိ-နှိလံာ်-ခေ်ရှိၣ်-လွၢ်ခေ်ရှိၣ် etc.

Make him go နှိမခေ်ဂွါတ

They have gone to cut trees ခၢ်ခေ်ဂွါခေ်သၢ်ရှိၣ်တၢ်သ်ခေ်
တုၣ်ခေ်မံ

In order to acquire merit လွၢ်ခေ်ရှိၣ်တၢ်သ်မိၤနုၤသုၣ်

d. verbal

9. ADVERBS.

There are the usual adverbs of time, place, manner, emphasis, etc., etc. When qualifying a verb or adjective they usually follow the word qualified but not always. Interrogative adverbs generally follow the verb.

He did well မော့အဲဒါဒါလီလီယင်
 He is very handsome မအဲဒါလီလီယင်
 Now I am much afraid တော့လိပ်မင်ခါလုင်အဲ
 Whither goest thou ခွဲလုတီလွဲ
 We must not lose our goods for nothing ရှင်အဲလဲသုံခွင်လိပ်လဲလဲ
 I never said so အဲတွင်လတ်အင်အဲ
 Why are you waiting here ရှိတ်သင်ခေပ်ဗွဲတီအဲအဲ
 How do you know ရှိတ်လိပ်ခွင်ခွင်

10 PREPOSITIONS.

These call for no special comment. They immediately precede the word they qualify, that is there are no postpositions in Shan, whereas exactly the opposite, obtains in Burmese.

In this city ခွဲခိုင်အဲ-မၠခွဲခိုင်အဲ-မၠတီခွဲခိုင်အဲ
 Behind the house မၠတီထဲလင်ပွဲခိုင်
 In stalls outside the town မၠခွဲသုံမၠတီခွဲခိုင်ခိုင်

11 CONJUNCTIONS.

Their place in a sentence is the natural one *i. e.* between the words or sentences they join.

Some common conjunctions are:—

တင် *and* used between nouns တင် တင် *both and*
 ဝှံင်ခေပ်အဲ-လိပ်ခေပ်အဲ *moreover.*

ခွဲဝါ-ခွဲဝါအင်-ခွဲဝါအင်ခေပ်မော့ *nevertheless*
 ပေၤ *if* ပေၤ လိပ် *if*, သင် *if*
 ခွဲအဲခေပ် *therefore*
 အဲအင်ခေပ်-ပေၤအဲအင် *or, otherwise*
 လေသင် လေသင် *either or*

12 INTERJECTIONS.

They are rarely met with, with the exception of the vocative oi အဝ် *O; fortunately, luckily*, ဝတ်ဝါ-မျှခင်တေ-ဝတ်လေမိခင်သေလေ and one or two others.

13. SYNTAX.

The construction of sentences and the arrangement of the words therein differs markedly from English usage, in that Shan sentences, like Burmese, are much longer than in English; and not only is there in Shan this absence of short sentences but the use of the word *and* so much used in English to connect sentences rarely obtains in Shan. *He looked and went away*, would be in Shan *having looked he went away*. Shan sentences like the Burmese are joined together in proper subordination by such words as *because, when, having, etc., etc.*

Shan differs from Burmese in that the verb is not commonly put at the end of the sentence but comes in its natural place, though its affix usually ends the sentence.

There is fortunately no literature of modern Shan; there is a mass of archaic literature certainly but its style is such, of so flowery a nature and it is so crammed with meaningless words, that Shans themselves, unless specially trained, cannot understand it.

Not only will the student find that a knowledge of Burmese is the best preparation he can have for the study of Shan and that practically every letter in the Shan alphabet is but a slightly modified form of the Burmese character, but that Burmese words and phrases are being with ever increasing frequency imported into Shan and the dominant language Burmese is slowly but surely ousting Shan.

PART II.

SENTENCES.

*English.**Shan.**I. Miscellaneous.*

1. Where do you live?	ဦးယူတီလုံ၊
2. Where were you born?	ဦးဂိုတ်တၢ်လုံ၊
3. What is your occupation?	ဦးဂိုတ်တၢ်ခိင်တၢ်ခိင်သင်၊
4. How long has he been here?	မၤခိင်ယူတၢ်ခိင်တၢ်ခိင်လုံ၊
5. I have lived here since childhood.	တၢ်ခိင် လီုခိင်ထင်လိာ် ထင်လိင်ထူ
မၤခိင်တၢ်ခိင်၊
6. How many children has he?	မၤခိင်ခိးလုာ်လံးတၢ်ခိင်၊
7. I have eight children.	ခၢ်လၢခိင်ခိးလုာ်တၢ်ခိင်တၢ်ခိင်တၢ်ခိင်၊
8. What is your name?	လိာ်ခိင်ခိင်သင်—လိာ်ခိင်ခိင်သင်လိာ်၊
9. My name is Maung Sayee.	လိာ်ခိင်ခိင်ခိင်သင်လိာ်ခိင်တၢ်ခိင်၊
10. What is your village called?	တၢ်ခိင်ခိင်ခိင်သင်၊
11. Come here.	မၤခိင်တၢ်ခိင်၊
12. Go away.	ခွၢ်သေ၊
13. Come quickly—be quick.	မၤခိင်တၢ်ခိင်—ဂိုတ်ခိင်ခိင်တၢ်ခိင်၊
14. Speak slowly.	လတ်လွှံးလွှံး၊
15. Speak softly.	လတ်တၢ်ခိင်—လတ်တၢ်တီတီသေ၊
16. Speak up—speak loud.	လတ်တၢ်ခိင်သေ၊
17. Whence do you come?	လုာ်တၢ်ခိင်မၤခိင်၊
18. Whither are you going?	တၢ်ခိင်တၢ်ခိင်၊
19. Do you understand?	ဦးယူတၢ်ခိင်၊
20. I do not understand.	တၢ်ခိင်၊
21. Whither does this road lead?	တၢ်ခိင်ပွင်လုံ၊
22. Do you like this country?	ဦးယူတၢ်ခိင်ခိင်—ဦးယူတၢ်ခိင်ခိင်ခိင်၊
23. Do you like mangoes?	မၤခိင်ခိင်ခိင်၊
24. Do you like ngapee?	ဦးမၤခိင်ခိင်ခိင်၊
25. Are you enjoying your food?	တၢ်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်၊
26. How many days journey is it? How far is it?	တၢ်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်၊
27. How far away is that village? It is a days journey.	တၢ်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်—တၢ်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်ခိင်၊

28. How far is it from here to your house? လုာ်ဂၢ်တီၢ်ခၢ်တူၢ်တီၢ်ခၢ်ခၢ်
ဂၢ်တူၢ်
29. It is about a mile. မီးသေလၢၤန့ၢ်
30. It is as far as Linke. ဂၢ်ထၢ်ခၢ်လၢ်တီၢ်
31. I have lost my way. ဂၢ်ခၢ်တီၢ်တၢ်-ဂၢ်ခၢ်တၢ်တၢ်
32. I don't know where I am. ဂၢ်ခၢ်တီၢ်တီၢ်တၢ်
33. He has forgotten the way. မၤခၢ်လၢ်တၢ်လၢ်တၢ်
34. I will not forget. ခၢ်လၢ်တၢ်လၢ်တၢ်
35. Who owns that house? ဂၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်
36. Has the road been repaired? ခၢ်တၢ်ယၢ်
37. It is nearly finished. လံၤတၢ်ယၢ်
38. Why did you go there? တီၢ်ခၢ်တူၢ်တီၢ်
39. What is the matter? ခၢ်သၢ်
40. What is the matter with your eyes? တၢ်ခၢ်သၢ်
41. Nothing is the matter. မၤမီးသၢ်
42. Never mind. န့ၢ်မီးဂၢ်လၢ်
43. What is the other side of the hill? ဝဲၤပုၤခၢ်ခၢ်မီးဂၢ်
44. There is nothing. မၤမီးသၢ်
45. Can you read and write? ဂၢ်မၤတီၢ်လိာ်တီၢ်လိာ်
46. Wait a little. ဂၢ်သေဝံ-ထၢ်သေဝံ
ဂၢ်ထၢ်လူၤခၢ်
47. Don't wait for me. ဂၢ်ထၢ်လၢ်တၢ်
48. Stay here until I return. ထူၤတီၢ်ခၢ်တၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်
49. We waited on. ဂၢ်ခၢ်ဂၢ်ထၢ်
50. He waited on for news. မၤခၢ်ဂၢ်ထၢ်
51. I had to suffer delay. ခၢ်လၢ်လၢ်လၢ်
52. I again had to wait 3 days. ဂၢ်သံလၢ်ဂၢ်ထၢ်ထီၣ်သံဝၢ်
53. Wait patiently for 3 months. ဂၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်
54. It is the same thing. ဂၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်
55. He is fined 10 rupees. တီၢ်ခၢ်ဝံတံၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်
56. Light the fire. တံၢ်ထံၢ်သေ
57. Put out the fire. ဝံတံၢ်ထံၢ်သေ
58. The fire is out. ထံၢ်ခၢ်တူၢ်
59. He is asleep. မၤခၢ်ခၢ်ခၢ်

60. Awake him. ပူၤမခင်သေ။
 61. Give the pony paddy. ကွဲ'ခပ်ပိုၤတိမတ။
 62. Get out of the way. ခပ်သေ-ခပ်တင်သေ-ပ'သေ။
 63. Make him go. ဂ်မခင်ၤတူၤ။
 64. What is your monthly pay? ယေၤလိုခင်လထၤလ'ထခင်လွဲ။
 ယေၤလိုခင်လ'ၤလထခင်လွဲ။
 65. Put the bullocks to. လွဲၤဝင်သေ။
 66. Unyoke the bullock. ပွ'ဝင်သေ။
 67. How does he earn his living? မခင်ဂိုၤတိခင်ၤခင်သင်။
 68. What goods do you sell? ခ'ခင်သင်။
 69. What do you trade in? ခွဲၤတၢ်သင်။
 70. Do you make much profit? ကမ္ဘိတ်လ'ခင်ပိုင်။
 71. Can you ride? ခွဲမေၤခိမပိုင်။
 72. The boat upset. ပိုင်ၤခွဲၤတၢ်ယင်။
 73. He was drowned. မခင်ခေ'လုံခင်တ'ယင်။
 74. Say it again. ခိုခင်လတ်သေ။
 75. The boat sunk. ပိုင်ၤလုံယင်။
 76. They swam ashore. ခပ်သုလုံခင်ၤတူၤလူတိယင်ယင်။
 77. What can you do? ခွဲမေၤဂိုၤတိတၢ်သင်။
 78. Can you make clothes? လင်ယိပ'ခင်ပိုင်။
 79. Saddle the pony. ဂွင်ၤတူၤမခေ'သေ။
 80. Are you of this village? ခွဲမိခင်ၤတူၤခင်ခင်ခေ'ပိုင်။
 81. I am not of this village. ဘင်ခါမင်လုံတူၤခင်ခင်ခေ'။
 82. I am of another village. ခါလင်မိခင်ၤတူၤခင်ခင်ၤလေ။
 83. I am only putting up here
for a few days. တီခေ'ဘင်ခါ သင်လိုင် ဝခင်တခင်
ယၢ်အိတ်အိတ်။
 84. Is beef and fish cheap? ခိုင်ၤဝင်တင်ပၤတၢ်မခင်ခင်ပိုင်။
 ခိုင်ၤဝင်ဘင်ပၤတၢ်မခင်ပေၤပိုင်။
 85. How many cigars will you
sell for one anna? ကတၢ်ပေၤယိလိၤတေၤခ'ထခင်လွဲ။
 86. How much are cigars per 100? ယိလိၤတေၤပၤတၢ်ပိုင်။
 87. What is the price of paddy
per 100 baskets? ခပ်တင်မခင်ယေၤပၤထခင်လွဲ။
 88. How much do you get a day
for cutting down trees? ယခင်မ့'ယိဝခင်လ'ထခင်လွဲ။
 89. Are you married? တုၤဂ်ခင်တုၤတေၤယင်ပိုင်။

90. The box is full. တိုက်တုတီယပ်။
 91. The box is empty. တိုက်တုပပ်။
 92. The house is empty. ဂျိုင်ပပ်အိုင် — ဂျိုင်လံအိုင်၊
 ဂျိုင်ရှ်အိုင်။
 93. The gun is loaded. ဂွင်မီးမပ်။
 94. Unload the gun. အပ်အွက်မပ်ဂွင်သေ။
 95. He aimed a loaded gun at me. အပ်ဂွင်အာခဲမီးမပ်မာင်ငါ့လပ်။
 96. A stick about ten feet long. ခွာခဲအာခဲယပ်သေသိပ်ပေ။
 97. Don't go there again. ပွက်လိုခဲယပ်ပေဂွာတီပုခဲ။
 98. I kicked against a stone. တိခဲခပ်ငါ့ထိပ်မိလိုမပ်ရှ်ခဲ။
 99. Two carts collided. လေးသွင်ထံထိုင်ကခဲ။
 လေးသွင်ထံခိုင်ခိုင်ကခဲ။
 100. Two carts tried to pass each other. လေးသွင်ထံယပ်ခင်ကခဲ ဂွာဂျိုင်ပုခဲ
 ကခဲ။
 101. Their wheels got locked. မပ်လေးမခဲခိုတ်ကုတ်ကခဲယပ်။
 102. He leant against a tree. မခဲအိုင်ယပ်တီတုခဲမံ။
 103. He was leaning (resting) on his elbow. မခဲအိုင်ခိပ်ယူ။
 104. I sat with my head on my hand at the table. ကပ်အပ်တပ်သွက်ခိုင်ခင်တင်ကခဲ
 105. Do not go before we return. ခိုင်အာခဲရှပ်ပံခိုင်ခိုင်မးယပ်ပေ
 ဂွာ။
 106. His wife died before he did. ခေမခဲတံအွင်တင်မခဲ။မခဲပံ
 ထခဲတံခေမခဲတံအွင်တင်။
 107. Go ahead. အွင်ဂွာသေ။
 108. You go first. ခွဲဂွာယပ်အွင်တင်။
 109. He was the first to do it. မခဲအွင်ရှပ်ယပ်။
 110. I will follow. ကပ်တေလွံမးဂွာ။
 111. As for him, he is homeless. မခဲလိုင် ပိခဲအာခဲ အံမီးဂျိုင်မီး
 သေ။
 112. He hid the ring behind the door. မခဲခေသိုင်မိပ်ခွင်ကုလိုတိခပ်ယပ်
 တူ။
 113. He hid behind the door. မခဲခေသိုင်မိပ်ခပ်ယပ်တူ။
 114. No one now comes from the Shan country. တေဂ်လိပ်ခေ ဟိုလိုအံလုပ် ကုတီ
 ခိုင်တံမးသေကေဂ်။

115. What is the difference between this and that? တင်အာခင်ခေ' တင်အာခင်ခေခင်ပိုင်
တၢ်သင်တခင်။
116. Did you see them do it? ခပ်မှိတ်ခေ' လိုင်ရှာခင်ယပ်ပိုင်။
117. I saw it after it was done. ခပ်မှိတ်ယပ်လိုင်ရှာခင်ယပ်။
118. Tighten this rope, it has become loose. ရှုတ်ထိုက်ခေ' ရှိမခင်ခိုင်-မခင်ယခင်
ယပ်။
119. Let me work for nothing to support life. ရှိခၢ်လပ်လဲ' ရှိတ်တိခင်တၢ်လဲ' လဲ'။
ရှိတ်' ရှိတ်တိခင်လိုင်လိုင်ခေ' ခေ'။
120. He held his breath as if he were dead. ထိုင်ခေ' တေ' ယပ်. အဲထုလုံလုံ။
121. Do not stay in one place. ယၢ်ပေ' ယူတီလိပ်တခင်။
122. It is entangled in weeds. မခင်ယိုင်ခိုင်တုင်။
123. The Sawbwa had many attendants. လပ်ယပ်ပျဲးခၢ်မခင်တုင်မခင်ခေ'။
124. It is certainly so. တိတ်ခိုင်တိမိးခေ' ခေ' ယပ်။
တိတ်လပ်တိမိးခေ' ခေ' ယပ်။
125. They do not use gold or silver. ဝိုင်ခေ' သုင်. အဲထုလုံ။
126. The loss of property is estimated at 8000/- ခပ်လိုင်အာခင်သုံတၢ်ခေ' ခေ' တုလုံ
ထိုင်တခင်ဝိုင်ပိတ်ရှိုင်။
127. As soon as his parents died. ဝေ' သေပေ' ခေ' မခင်တေ' ယပ်. အဲထုလုံ။
ပေ' ခေ' မခင်တေ' ခေ' တေ'။
128. As soon as he arrived. ပေ' မခင်ရှုတ်သေယပ်. အဲထုလုံ။
ပေ' မခင်ရှုတ်ခေ' ရှုတ်။
129. When did you see him last? အဲထုခေ' သုတ်ခွဲထုပေ' မခင်ခိုင်လုံ။
130. The next time you see him အဲထုခေ' ပေ' ခွဲထုပေ' မခင်သတ်မေးတီ
တခင်ခေ' သေ'။
131. Have they been vaccinated? ခပ်ခေ' သေ' မခင်တခင်ယပ်ပိုင်။
132. Since my last visit I found the town much enlarged. ရှုတ်မေး. အဲထုခေ' သုတ် မိုင်ခေ' ထုပေ'
ပိုင်ယိုင်သေ' မိုင်ခေ'။
133. He waits with a drawn sword. မခင်ထွတ်လဲ' ခွဲထု။
134. Bazar day is every fifth day. ရှုတ်ခေ' ပိုင်တခင်ယိုင်ပွဲ။
135. You must pitch the tents on dry ground. တေ' လဲ' ပပ်ခေ' မိုင်တၢ်တိုင်တီရှိုင်။
136. Does this tent take to pieces? မိုင်တၢ်ခေ' ရှိတ်ပိုင်ပိုင်ပိုင်ပိုင်ပိုင်ပိုင်
ရှိုင်။

137. In how many days can you finish the job? လ'လ'ဝခင်လင်ယင်။
138. I will bring the money and pay it in to the treasury officer. အခင်ပိုခင်ခေ' ဂှင်ခါတက်ပးမး၊ သွင်သွင်တိလင် ငုင်တိဂုခင် တွက်။
139. He walked by the river bank. မခင်ကျလေတုခင်။
140. Do not touch the boat—leave it alone. ဂျိုင်ခေ'ယာပေတိုက်ထုက်ယာမခင်တ
" " " ဂါယာမခင်တ။
141. Let him alone. ယာမခင်တ။
142. Let him eat. ဂိခင်ယာမခင်တ။
143. He thought it was true. မခင်ခခခင်ထင်လိုက်ထင်လို့။
144. In water up to his neck. ခင်ခခလိုက်ပိင်ခေ'မခင်။
145. From the day I was born. လလီခိုင်တေလဂျိုင်လိင်ပိခင်ဂုခင်။
146. The pongyi died. လင်မုခင်လွှခင်ယင်။
147. It smelt of kerosene oil. မခင်မိခင်အ'ယေခခခင်သီဝ'ယင်။
148. They collected subscriptions. ခင်ဂိပိုခင်ယင်။
149. What do you want to sell? ခွဲခ'ခ'ဂါထင်။
150. I am very tired. ဂင်ခါဂျိုင်ခေ။
151. He is tired out from running. မခင်လိခင်လေဂျိုင်ခေယင်။
152. Having to walk all day don't you feel tired? လ'ပ'တင်မးတင်ဝခင် အဂျိုင်တင် ဂျိုင်။
153. Drink when rested. ဂျိုင်ဂှ'ယင်လင်ဂိခင်ခခ။
154. These villagers are poor. ဂုခင်ဝခင်ခေ'ယခင်ဂိလ်။
155. He has a chronic cough. မခင်လ'အ'ယူခိဂိခိဂိ။
156. I will send for him as soon as I want him. ဂင်ခါပေ'မီးအလုပ်တိမခင်တေရှင် လိုက်လိင်။
157. He appears to have come on important business. မိုခင်ဂှင်မးတင်ဂိဂိလယွင်ခေ။
158. Who sold him this house? ဟုံလွင်ခ'ဂျိုင်ခေ'ပခင်ဂေါခခခင်။
159. My humble petition is. လိက်အလီခင်ခခခါလင်လံ။
ခါလင်မီးလိက်အလီခင်ခခခါခါ။
မိုခင်ခေ'ခေ'ယတေပင်လီ။
160. To-day will be fine. မခင်ပ'လခင်ပွင်အွက်ကျဂျိုင်ခင်။
161. He ran through the house. မခင်ပ'ပွင်ကျဂျိုင်ခင်လိင်။
162. Order the thugyi to have boats ready. ဂျိုင်လွှ်မီးဝ'ဟံခိင်သင်လတ်ထမူင် ဝ'လေ။

163. Do they employ spies? ခင်ခေ'ပွ'ဗွဲသွ'ဂုခင်ယံ'ခွဲ။
164. He hawks cloth through the whole village. မခင်ခေ'သေ ခေ'ခင်အထေထွဲလိလုံ
ဝခင်ထွတ်ဂူဂျိခင်။
165. The railway will come through the Shan states. ရထုၤထံ'တေထွတ်ခင်မး မိုင်တံ'။
166. I will arrange to.... ကင်ခါတေဂြိတ်ပခင်ဂ် . . .
167. I was distant a stones-throw from the accused. တင်တြါးခဲ ကံ'ကင်ခါသေမဂ်ဂိခင်
ထီ'။
168. I was a gun shot from him. တင်မခင်ယခင် (or ကံ')ကင်ခါသေ
ထုင်ယိုင်ဂွင်။
169. This boat won by a length. ဂျိင်ခေ'ပုခင်ဂျိင်လင်။
170. When returning home. မိုင်မးလူဂျိခင်။
171. You ought not to petition. ခွဲအံလိလံ'တင်လိကလင်။
172. They came stealthily. ခင်ခေခင်လက်ထွဲမး။
173. They followed secretly. ခင်ဗွဲထွဲဂုတိတိ။
174. This is money privately advanced. အခင်ခေ'ပိခင်ပိုင်လိက။
175. He is an extra assistant commissioner. ကေခေ'ပိခင်လိကင်။
176. After his transfer. ဝံ'လံ'ခေ'သေခေ'။
177. You must do as you please. ကံ'ဗွဲတေလံ'ဂြိတ်။
178. He did just as he pleased. မခင်ဂြိတ်ဂုၤကုၤအထုင်မခင်ဂွံ'။
179. As you please. အင်ဗွဲဝါ—ကံ'ဗွဲ။
180. Do exactly as you like. ဂြိတ်လိဂ်ခင်ဗွဲမီးအထုင်ခခင်။
181. There is none to say you nay. မဂ်မီးကေဝါဝါကေခေ။
182. A man called Maung Pe. အခင်ဝါမွင်ပေ။
183. As now—as at present. ဂြိခင်မိုင်လိကခေ'။
184. They packed salt in bundles. ခင်ခေ'ထုင်ရှေ့ဂ်ဂိင်ယင်။
185. They cut the meat in slices. ခင်ခေ'ယထိုင်အခင်ခိုင်။
186. While master was in camp. မိုင်အထွင်ထင်ချးယပ်ယူခခင်။
187. He is a novitiate. ဗွဲဂ်ပိခင်သုမခေ။
အင်ပိခင်ထင်သင်။
188. He stretched out his hand. မခင်အင်မိုင်ယိုင်အင်။
189. He broke it into small pieces. မခင်အင်ယယွံ'။
190. To do one's best. ဂြိတ်ခခင်ကါတခင်ဂိုင်။

191. He acted according to his ability—He did his best. ဘုရင် အခင် မခင်တတ် ခိုင်လံ
ခင်မခင်ရှိတယ်။
192. He has great ability. အလှခင်မခင်လီခေါ့။
193. He fell into the water. မခင်တုတ်ခင်ယင်။
194. He fell from off the house. မခင်တုတ်သေ့ဘုရင်ရှိခင်ယင်။
195. Let me ask a question. ဂြိုလံထံစုံခေါ့၊ လူ။
196. How is this? မီးလွင်လိုခင်ခင်ရှိ။
197. How will he pay his debts? မခင်ခတ်တိတ်ပခင်ခင်ခင်ခင်ရှိ။
198. I cannot bear it. ယိုခင်အံလံ'တခင်အံလံ'။
199. He will not stand it. မခင်တေ့လူမခင်ခင်။
200. His shoulder is swollen. ရှပ်ဝါမခင်ခင်။
201. His elbow is stiff. ခွက်သွက်မခင်ခင်။
202. He is saving up money for the future. ဂေါခင်'သီခင်ခင်'ပုခင်ခင်ခင်ခင်ခင်။
203. There is no occasion to fear. တိတက်တင်အံခင်း — အံခင်းလွင်တင်
အခင်တက်လံ'တင်။
204. There is nothing to fear. မခင်ခင်းတိတင်ဘုရင်—ထင်ရှင်။
205. Fear nothing. ယုတ်တင်သင်။
206. You can go without fear. ခြိုလံ'လွင်ထင်ရှင်။
207. They are waiting round the house. ခင်ခင်'ငြိယူရှိရှိခင်ခင်ခင်။
208. He is surrounded by retainers. ခါမခင်တုခင်မခင် မီးဘုရင်ရှိရှိမခင်
ခင်ခင်။
209. His faithful retainers are around him. ခါတုခင် အခင်ယံခင်ခင်ခင်'တုတ်တုတ်
မခင်။
210. The house is surrounded by fruit trees. တုခင်မခင်မီးလိပ်တုတ်ရှိခင်။
211. The chief's house is in the middle. ရှိခင်အခင်ခင်လုင်ယူမီးခင်ခင်။
212. In the middle of the house. ခင်ခင်ရှိခင်။
213. They were completely surrounded. မိင်တုတ်ခင်ခင်'အံရှိုလံ'ထပ်။
214. He threatened me and went away. မခင်လွက်တင်ခါခါ။
215. They acted without authority. ခင်ခင်ခင်ရှိတ်အခင်ခင်ခင်။
216. They did it by force. ခင်လုရှိတ်ခင်ရှိတ်ခင်ခင်။

217. They thwarted him. ခပ်ခပ်မှိတ်ကတ်မခင်။
218. Did they get enough to eat? ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်အိမ်အိမ်တီယပ်ပိုင်။
219. How many years have you served Government? ခြံမူးထံမှိတ် တင်မှိတ် လပ်ခုခပ်အ လုပ်ရခပ်ခပ်ထံ'သ'ပီယပ်။
220. I have been in Government Service for over 20 years. ချလပ်မူးထံမှိတ်တင်မှိတ်လပ်ခုခပ် အလုပ်ရလုပ်ခပ်ထံ'၂ဝပီယိုဝီ ယပ်ခါ။
221. What pay do you get per mensem? လခမာလိုခပ် ယေလိုခပ် လ'ပိုခပ် ထခပ်လှိုလေ။
222. I get Rs. 75/- a month. လခ ၇၅လိုခပ် ယေလိုခပ် လ'ပိုခပ် လိတ်ခပ်၅၂၅ပီ(၇၅)ခါခေ။
223. Of your eight children how many are sons and how many are daughters? အခပ်လုပ် ပိတ်ဂေ၁ခပ် ပိခပ်ယူ ထံ'ထံ'လ'ပိုင် အခပ် လုပ် လုပ်ယိင်ဂေ၁ မီးပိုင်။
224. Three of them are boys and five are girls. အခပ်လုပ်အခပ်ပိတ်ဂေ၁ခပ်ပိခပ် ယူထံ'သံဂေ၁ ယူယိင် အခပ်၅၂ ဂေ၁ခါ။
225. How many of your eight sons and daughters are married or not yet married? အခပ်လုပ်ထံ' လုပ်ယိင်ခွဲပိတ်ဂေ၁ ခပ်ခပ်ပိခပ်ပိုင်ထံ'ဂေ၁ယပ်ဝါ လပ်အံပံ'ပိခပ်ပိုင်ဂေ၁မီးပိုင်။
226. Of my eight children three boys are married. အခပ်လုပ်ချလပ်ပိတ်ဂေ၁ခပ်အခပ် ထံ'သံဂေ၁ခပ်ပိခပ်ပိုင်ပိုင်ယပ်။
227. Of the five remaining girls not one is yet married. ယပ်ပိတ်ယူယိင်၅၂ဂေ၁ခပ်အံပံ' ပိခပ်ပိုင်သေဂေ၁တီခါ။
228. Before you came to Taunggyi where were you living? မိုင်ခွဲအံပံ'မူးယူဂါတီတွင်ပြီးခေ' ခွဲယူဂါတီလှိုပုခပ်လေ။
229. Before I came to Taunggyi I used to live in the Station of Mong Sawk. မိုင်အံပံ'မူးယူ ဂါတီတွင်ပြီးခေ' ချလပ်၅၂ယူဂါတီတပ်လုံတေ၁ မိုင်သွပ်ပုခပ်ခေခါ။
230. Being a native of Mong Sit why have you taken Government service? ခွဲပိခပ်ဂါတီပိုင်မိုင်လိတ်ပုခပ်ခေခပ် လိုင်ခွဲထံ'မူး ထံမှိတ်ကပ် လပ် ခုခပ်အလုပ်ရလုပ် ခပ်ခေ'သွပ် ပိုင်သင်လေ။
231. When I lived as a child in Mong Sit I ran away and went မိုင်ချလပ်လိပ်ခေခပ် ယူဂါတီခွဲ ပိုင်မိုင်လိတ်ခေခပ် ယပ်လင်ခါ

- and lived in Rangoon. လဝ်လဲပ'သ့ယူ ဘၢခွဲမိင်မိုင်
ယခင်ဂုင်ပုခင်ခခင်ခါလဲ။
232. And then I got Government
work in Rangoon. လဝ်လဲထံမးဂြိတ်မးတင်ဂြိတ်လဝ်
ဘၢတိမိင်ယခင်ဂုင်ပုခင်ခါ။
233. Being a Shan of Mong Sit
why did you run away
and live in Rangoon? ခွဲမိင်တ' ဘၢတိမိင်လိတ်ထွင် ခွဲပ'
သ့ယူဘၢတိခွဲမိင်မိုင်ယခင်ဂုင်
ပုခင်ခခင်ဂြိတ်သင်လဲ။
234. In my youth I was very
wicked. မိုင်အခင်တုင်ခါလဝ်လိာ်ခခင်ခါ
လဝ်ဂြ'ခါလဲ။
235. My parents disapproved and
drove me away and I
settled in Rangoon. ပေၤမေံ အံၤကျါလဲ ဂြၢ်မိတ်လဲ
လဝ်တုလဲသ့ယူဘၢတိမိင်ယခင်
ဂုင်ပုခင်ခခင်တိခါ။
236. How many head of cattle
will you sell? ခွဲတေခ'ပုင်လဲတုင်လဲ။
237. My cigar has gone out, give
me a light. ယ'သေလိာ် ဖွတ်သ့လဲ ပခင်လဝ်
ယ'လူ။
238. He lit a cigar. မခင်ခ'လဝ်ယ'သေလိာ်ယဝ်။
239. This cigar will not draw. သေလိာ်ခ'တေထုတ်ထ'မင်လွဲ။
240. Wake me at 5 o'clock to-
morrow morning. ခွဲထုာ်ပုာ်ခါခါအခိုင်ဂှါခါလီ။
241. If you guide me well, I will
give you Rs. 5/- ပေၤခင်ဘင်လီလီ တေပခင်မိုင်ခွဲ
ဂှါကျပ်။
242. Are there fish in this river? ခွဲခင်ညှိုင်ခခင်မီးပုၤဂှိာ်။
243. Do not climb the tree. တိခိုင်တုခင်မ'မင်လဲမိုင်ခင်။
244. You must not bathe here. ခွဲမင်လဲ အပ်ခင်တိခခ'ခခ'။
245. Do not kill. တုင်လွဲပိုင်ယၤအပ်တ'။
246. Give me a glass of water. ပခင်မိခင်ခခင်ညှါတ။
247. They caught a thief. တိသ'ထူထာ်ခါးပုၤယဝ်။
248. Get ready to go on tour. ဂြိလဲသ့ခခင်လဲဂြိလွင်ဝ'သေ။
249. How many prisoners are there
in the jail? ခွဲထွင်ဂုခင်တုာ်မိခင်လဲခါ။
250. Come to office at ten tomor-
row morning. ခွဲထုာ် ၁၀ ခါလီမး တိသုံခခ'
သေ။
251. On what business have you
come? မးလွင်သင်။
252. How much property is left? အုာ်လၢခင်လိင်ဂိတ်ထခင်လွဲ။

253. Why have you got angry? ဂြိတ်သင်လေတော်သင့်အွက်၊
 254. Be sure to warn me. ပခင်သတိတင်ချာအမခင်သေ။
 255. Go back home now. တော်လိပ်မိုင်ရှိုခင်အှူသေတ။
 256. If I want you I will call you. မိအလုပ်လင်တင်တော်ရှင်။
 257. I must go to Pauktaw according to the D. C's orders. ခင် အမိုင်လင် အချေပိုင် တင်ချာ
 တော်သေအှူလူဝခင်ပွက်တော်။
 258. We shall all return on Monday. ဝခင်တခင်လၢရှင်ချာတင်သိင်တော်
 မိုခင်မၢအခင်အိုင်။
 259. I am very pleased to see you. လာရှခင်ခွင်လိတင်လိုလုပ်လိုလင်။
 260. If you work well you will be well rewarded. ပေၣ်ဂြိတ်တခင်လိလိ တော်လာသုဂိုခင်
 လိလိ။
 261. On the house owner waking up the thieves ran off. ထင်ရှိုခင်တိုခင်လေ ဘုခင်လၢလိလိ
 ပာလုပ်ခိုင်ရှိုခင်ယင်။
 262. If you call me I will come at once. ပေၣ်လင်တင်ရှင်၊ တင်ချာတတမၢအံ
 လိလိ။
 263. To-day's work should not be put off till to-morrow. တခင်မိုင်ခေ အံတုဂ်လိခေ ဂြိတ်မိုင်
 လှက်အှူ။
 264. Do not postpone things. ယာခေဂိုင်လခင်ဝ။
 265. We did not find any curiosities in the bazaar. ခိုင်တတိုင် အံထုအခင် ထူးထူး
 သခင်သခင် တၢသင်မၢလေ။
 266. So far we know nothing as to where the fire started. ထံမာတိလှ် အခင်တင် တော်ရှင်တ
 မိုင်ခေအံပာရှာသင်။
 267. The above mentioned case. အခင်တိလိအံမုပၢဝံတၢခိုင်ခေ၊
 268. A man was found drowned in a tank. ဘုခင်တၢလှ်ထုခိုင်ခေခွင်သေယင်
 လေထုလံတုဂ်မခင်ယင်။
 269. I was publicly adopted. အတင်အသၢအျှော်လော် လိလိလိ
 မိခင်အခင်ဂိပ်လိလိလေ ———
 လွင်အခင်ဂိပ်လိခခင်ပၢခေ
 တင်လံရှုခင်လိလိလိယင်။
 270. I have cut my finger. အဂ်မိတ်ယခင်ခိုင်မိုင်တင်ချာ။
 271. He was educated here. မခင်မေၣ်အတတမိုင်လၢတိခေခေ
 လှက်အခင်ခေသုပခခေ။
 272. This child is a chatterbox. မခင်ပာမိတ်အိုင်။
 273. He performs summersaults. မခင်ပာမိတ်မုဂ်အိုင်။
 274. He is standing on his head. တော်သေဂြိတ်လိဂ်ရှိုခင်ခင်တင်ချာလူ။
 275. Show me how to do it. ဂြိတ်လိဂ်ရှိုခင်ရှင်။
 276. How do you know?

277. My box is heavier than yours. ထိုက်တၢ်ခၢ်ခၢ်သေထိုက်တၢ်ခၢ်။
 278. This is the best pony. မခေ'ထီသိပိုခၢ်။
 279. Everyone has to pay taxes. ဂုခၢ်ဂူဂေါ လ'သွင်ပိုခၢ် အခွခၢ်
 280. Any man or woman whatever. ဟံင်ဟံင်ခေထွ်အံဝါ။ [ထေဂ်၊
 281. I do not want any. အံခံလ'ဂွ'။
 282. Give each of them Re. 1/- ပခၢ်ခပ်ယိင်ဂေါယိင်ကျပ်သေ။
 283. How many kinds? လ'လွင်လ'ခေ။
 284. Take every kind. အပ်ဂူခိုပ်ဂူပိုင်သေ။
 285. They hate each other. ခပ်ဂေါ၊လိင်ဂေါ၊လင်ဂခၢ်အိပ်။
 286. The thief has taken all I possess. ဟုံလၢ်ခေ'ဂၢ်အခၢ်ခပ်မီးတင်သိင်
 တင်လုင်ခေ'လိုင်အပ်ဂွၢ်ယပ်။
 287. The whole family has run away. ခပ်ခေခပ်တင်ရှိခပ်တင်ယေ'အွၢ်ပ'ယပ်။
 288. What kind of horse is this? မခေ'ပိခပ်ခိုပ်ခေပိုင်။
 289. Of what race are these men? ဂုခၢ်ဗျၢ်ခေ'ဗျၢ်သင်။
 290. How much money have you? ပွဲမီးပိုင်ခေ'လုံ၊
 291. Only so much. မီးထခၢ်ခေ'ဂွ'။
 292. Whatever he does he makes profit. ဂေါခေ'ဂိတ်ဂၢ်သင်သေအံဝါလ'အမြတ်။
 293. I found no one at home. ခပ်ခၢ်အံသုပိဂုခၢ်သေဂေါခေ'ရှိခၢ်။
 294. Get another man for this job. ဂိတ်ဂိတ်တင်ဂိတ်ခေ'ရှင်ဂုခၢ်တင်ဂေါသေ။
 295. They work in pairs. ခပ်ခေ'လင်ဂိတ် တင်ဂိတ်ယေ'သွင်ဂေါသွင်ဂေါ။
 296. Some men are always trying to get others into trouble. ဂုခၢ်ခံပွင်ခေ' ခပ်ဂၢ်အမုတၢ်သေထီပိုင်ဘင်တိ။
 297. We came across the fields. ဂွၢ်လတ်မၤခွဲခပ်ခေ'ခေခပ်ယပ်။
 298. They went across the hills. ခပ်ခေခပ်ခံပွဲ'ဂွၢ်ယပ်။
 299. We ran after the thief. ဂွၢ်ခၢ်လုံပိသွံတင်ထင်ဟုံလၢ်။
 300. Did you come round or by a short cut? မၤဘင်ဂုတ်ရှိင်မၤဘင်လတ်ရှိင်။
 301. What are you looking for? ဂွၢ်သင်။
 302. What do you want? ဂွဲခေ'လ'ဂၢ်သင်။
 303. The thief ran off. ဟုံလၢ်အိတ်ပ'—ဟုံလၢ်အွၢ်ပ'။
 304. There is a road between these two houses. ဂုခၢ်ရှိခပ်သွင်ထင်ခေ'မီးတင်။

334. The house is now in two parts,
two storied, occupying the
same inside space. မြို့ခင်ခင် တော့လိပ်ခေ'ပိခင်ရှိခင်
သွင်သွင်သွင်ထင်လပ်ခင်ပိုခင်
ခင်ခင်လေ။
335. A stake pierced his foot. မ'တုက်သိုတိခင်မခင်။
336. He sleeps on his back. မခင်ခွခင်တက်ဌ'အိုဝ်။
337. He sleeps on his face. မခင်ခွခင်ဌ'အိုဝ်။
338. Comb my hair. အဝ်ဗီဗီခွခင်ရှင်ခင်ခါသေ။
339. Can you believe him? ဌ'မခင်လိုင်ယိုလ'ရှိုဝ်။
340. Avoid dishonest men. ခင်ပိတ်ဂုခင်ဂုတ်တင်လ'တ။
341. I will change my clothes. တေ'မိုဝ်ပုတ်ခင်ပုတ်လိင်။
342. I have no change of clothes. ခင်ခါ လိုင် အံခီး သိုဝ် ယိုခင်ခင်
ယိုခင်လ'သင်။
ခင်ခါအံခီးခင်ပုတ်ခင်ခင်ခင်ခင်။
ပေ'ခင်ယိုလိုင်တေ'လ'ပုတ်ခင်။
343. If you get wet you must
change your clothes. သိုဝ်ခေ'သိက်ခါယဝ်။
344. This jacket is torn. ယိပ်မာ်တုံသိုတ။
345. Sew on buttons. မုင်တိခင်ခေ'ယွက်ခါယဝ်။
346. These stockings want mending. ခင်ခါလွဲမခင်ခါသိုခင်ခင်တိတ။
347. I sent him to buy beef in the
bazar. ခင်အဝ်မခင်သိပ်မ'သိပ်တ'ယဝ်။
အံယိုလ'ခင်မခင်ယသိတ်လ။
မခင် ဌ'ခင်ခင်ခါတိရှို ပတိင်ပွက်ခေ
တတ်ခါလေပိခင်။ [ခင်။
348. They killed him by impaling. ပိခင်အခင်ခါအံလိ။
349. He is treacherous. ခင်အခင် လ'ယိတ်လ' ပိုင်ခါခါ
တိပေ'ခေမခင်ခေ'လိုင်။
350. He saw me thro' the window. ခင်ခါတက်ပိုလိုခင်အဝ်ဝင်တင်။
351. It happened fortunately. ခင်ခါတက်ခေ'ခတ်ပတ်တုက်။
352. It happened unfortunately. ခင်ခတ်ခင်။
353. As she has acted so badly to
her parents. တင်မခင်တင်ခင်ခီးအမ္ပက်တိတခင်။
354. I will get the pack bullocks
ready. ပေ'လုက်သွင်ခေါယိတ်လိုတေ။
355. I will sell expeditiously. အတုက်တိရှိုတ်သိလွှာ။
356. They are on bad terms. မခင်ခိပ်ယွခင်ခင်ယွခင်ခွတ်။
357. He and I have a quarrel.
358. Father and son were greatly
at variance.
359. The interest amounted to 400/-
360. He collected some debts.

361. I departed from the house.	၁၀၆ ခုယင်တိခင်လုင်ရှိုခင်။
362. Twice two are four.	သွင် သွင် တိမိခင်သီ။
363. What is your house made of?	ရှိုခင်ဗွဲဂိတ်ဝ'တင်သင်- ရှိုခင်ဗွဲမိခင်
ရှိုခင်သင်။
364. This house is haunted.	ရှိုခင်ခေ'ယိတ်လွှာ။
365. Rats must be caught alive.	တေလ'တိခင်ကပ်တုင်လိပ်။
366. Are you not afraid you will
be bewitched?	အံ့ကပ်ယိုဝ်ခင်ရှိုခင်။
367. I am amazed at your action.	ဗွဲဂိတ်လုင်ခေ'လိအံ့။
368. They use paddy husk as fuel.	ခင်ကပ်ဂိတ်သွပ်'တခင်။
369. The flood spread everywhere.	ခင်ထုံခိုခင်ကွၢ်ဝက်ဝက်ပိုင်ပိုင်။
370. The Burmese army spread
over the country.	ကုခင်သိုက် မခင်ကွၢ် ဝက်ပိုင်ခင်ခိုင်။
371. He is of pure descent.	ရှင်မခင်လိတ်လိတ်ကွ'
372. Can you describe him—what
is his appearance like?	ရှင်မခင်ခိုင်ခိုင်လုင်ခင်ရှိုခင်။
373. His complexion is fair.	ခေၤမခင်ခင်။
374. His complexion is ruddy.	ခေၤမခင်လိင်။
375. He is very talkative.	မိခင်ကုခင်သုတ်ခေ။
376. He has grey hair.	ခုခင်ရှိုလိယိုက်။
377. Whence comes this cart?	လေၤခေ'လုက်ကၢလုံမး။
378. It comes from the village.	လုက်တိဝခင်မး။
379. Can I hire carts here?	တိခေ'လင်လေၤလ'ရှိုခင်။
380. Not a cart could be hired.	လေၤသေလင်မေၤခတ်လင်မဝ်လ'။
381. Is the paddy good this year?	မိခေ'ခင်ပိုင်လိရှိုခင်။
382. The rains have not come.	ယုခင်အံ့မး။
383. The rains have not good.	(၁) ယုခင်အံ့လိ (၂) ယုယုခင်အံ့
တုက်ပခင်လိလိ။
384. Here and there.	တီးၤယပ်တီးၤ။
385. Tell him to supply fowls.	ရှိုလ'ပခင်က'ယတ်မခင်သေ။
386. Is the road good for riding?	တင်ခိမလိရှိုခင်။
387. Show me your diary.	ခေၤလိက်မ'ကူဝခင်လူ။
388. What is the cost of five ar-
ticles at Rs. 2-8 each?	ယိင်ကခင်သွင်ကွပ်ခွ'၅၂ကခင်မိဝ်
ကၢရှိုခင်
389. Is your shop insured against
fire?	သုံသိင်ခွဲကၢမခံယ'ယပ်ရှိုခင်။

390. The wind blew down the trees. လုံထိုင်လေမ'လုံ၊
 391. The wind blew away the paper. လုံထိုင်လေမိင်၊
 392. Blow out the candle. ပင်မက်ဟ်'တိခင်သေ။
 393. Please admonish him. သင်သွခင်သုင်မပခင်သေဟ်၊
 394. Give him water to drink. ပခင်မခင်ဟ်ခင်ခင်သေ။
 395. I have not yet been once. အံပ'ဂျါသေဟ်ဂှ်။
 396. He is about to lose his post. မခင်လံတေတုဟ်အရုအိင်။
 397. That man is still eating. ဂေါအခင်ယင်ဟ်ခင်ယူအိင်။
 398. If I have time I will look again. ပေၣ်တခင်လိုင် ဟ်ခါတေတုလုံလူ
 ၂၇ခင်။
 399. Small pox is very prevalent in those villages. တီဝခင်ပုခင် အခေါမက်လုင်သခင်
 ခေါအိင်။
 400. Malaria is very rife there. တီပွက်ပုခင်ခင်ၵ'ခေါ။
 401. Before long the river will eat away the bank. မက်ထခင်ၵိုင် ခင်ခေ' တေတွက်ယင်
 အိင်။
 မက်ထခင်ၵိုင် ခင်ခေ' တေဟ်ခင်ယင်
 အိင်။
 402. Do not make a flat thatch roof. မုင်ခါးအံလ'ဟ်တိမိင်မိင်။
 403. You must make the thatch roof sloping. (၁) မုင်ခါးတေလ'ဟ်တိ လွံမခင်
 လခင်ထခင်။
 (၂) မုင်ခါး တေလ'ဟ်တိ လွံမခင်
 ဝိုခင်ပိုခင်။
 404. How high is this mountain? လွ'ခေ'သုင်ထခင်လုံ။
 405. Is this paper to be burnt? တေလ'အခင်လေခေ'တုဟ်ယ'ၵိုင်။
 406. He is always exempted from capitation tax. အခင်လွင်လုလုံထ'ထံခွခင်ပိုခင်ခေ'
 လ'လွတ်ချီသုတုသေ။
 407. Sandflies and mosquitos bit me all night. ဟ်ခင် တင် ယုင် ခုဟ်ခင်ခါတင်ခိုခင်
 ယင်။
 408. A spider spun his web. ဟ်ခင်တုင်ယုမခင်ယင်။
 409. The tree was struck by lightning. ယံယုတုခင်မ'ခေ'ယင်။
 410. He is sore from head to foot. ဂေါခေ' အပ် ဟ် ယံတိခင် မခင်
 တေၣ်မုလ်ဟ်မခင်လိဟ်အိင်။
 411. I do not know whether he will come or not. မခင်တက်မးၵိုင်အံမးၵိုင်အံၵူ။
 412. That is always the way. ခခင်ဂွ'ဂွ'။

413. It is ever thus. အမြဲမိမိမိ၊ ခင်ခင်လေ။
414. Of what use is it? ခင်အသုံးသင့်။
415. It is useless. အံသ့လေ—အံအွက်ခေါ်အွက်မိမိ။
အခင်မိခင်အခင်လေ။
416. How do they make use of it? ခင်အပ်ခင်ပိုက်အသုံးသင့်။
417. I have use for it. ချလပ်လုပ်ပိုက်အိပ်။
418. It is of use. အခင်ခင်မိခင်အခင်လှအခင်သွ။
419. He has already lived here over two years. မခင်မ၊ ဟူခင် ထခင်ပေလ်သွင်
ပိလိပ်လိပ်၊
420. He was not far off. မီးဟူအံ၊ အံလံ။
421. The place in question is an unfrequented one. တိအခင် မခင်ခင် မခင်တိလွတ်
ခင်အသုံး။
422. The place of occurrence is in an out of the way spot. တိအခင်မခင်ခင်မခင်တိပိုင်အခင်
တိဝတ်အခင်။
423. This village is in an out of the way place. ဝခင် ခင် တေဟူတိ အခင် တိတ်
ယိလ်။
424. This seems to be a bad rupee, it does not ring well. ပိုင်တိုင် ဟူခင် သိမ်မခင် မခင်လိ
လေမိခင်ရှင်မခင်အ။
" " " မခင်လုံ။
" " " မခင်ပိုင်မိခင်။
425. He turned his back in contempt. မခင်လင်မခင်လင်။
426. I was quite at ease and my mind at rest. ချလပ်ချူးလှချူးခေါ်ယပ်။
ချလပ်ပိုင်လှပိုင်ခေါ်ယပ်။
ချလပ်ဝင်လှဝင်ခေါ်ယပ်။
427. I have suffered no sorrows or worries. ချလပ်မခင်လ်ပူသျှသျှထူလ်ယပ်။
428. We act unmolested. ရှင်ချထင်အချ။
429. They manage their own affairs. လွှင်ဟိုတင်မခင်။
430. There is no anxiety as to our serving well. ထင်ရှင်လ်လှလ်သွ။
431. We are all at ease and at peace. ရှင်ချ သိမ်ပိုင် တိတ်တော်။
မခင်လ်ခင်သတင်။
432. Everything is now peaceful and quiet. မခင်အခင်မိခင်ပိုင်အသုံးပိုင်။
မခင်အခင်သိခင်။

433. We are free from anxiety. လ'ထင်ရှင်ရှိတ်တခင်ရှိတ်ငခင်။
434. We have nothing to fear. ရှင်ချထင်ရှင်။
435. Trade is peacefully carried on. ထင်ရှင်ဂ ထင်ရှင်ခ'။
436. We ask for rest. ရှင်ချယွခင်လိုဝ်အိုဝ်။
437. Some men do not yet know ease. ဟူခင် ဟံယွင် မေဂ် ယင်အံပ'ရှု တိ
လိုခင်တိခိလိုယျ။
438. Our ways severally parted. ယတ်တခင်ညွတိယွတိမခင်။
439. There is no way of getting enough money in Mone. တိလ'ဗိုခင်လ'တွင်ဂတိခိုင်ခိုင်ခေ'။
ခခင်အံပေဂ်မီးသင်။
440. Dry my clothes in the sun. အဝ်ခင်ဂင်ချတဂ်လိတ်ဝ'သေ။
441. We put up the two carts. ရှင်ချပုတ်လေလွင်လင်ဝ'ယဝ်။
442. He hinted by winking. မခင်ယိပိတျခခင်။
443. The sun shone into one's eyes. ဂင်ဝခင်တေဂ်တျ-ဂင်ဝခင်တွင်တျ။
444. The sun is very dazzling. သ'ဂင်ဝခင်ခိုင်တေတေ။
445. The three objects of worship. ဂုတခေလသိပု။
446. A series of marvels. အခင်မီးတိအံညိ။
447. A golden statue of Buddha. ရှင်ယုခံလင်တြျးအခင်ချျးခံဝ'။
448. Some bells were inscribed with the donors' names. ရှင်ဟံယွင်ခေ'မီးလိဟံပေ လိုဝ်သိဝ်
မေဂ်အခင်လူတခင်။
449. They placed the statues with great pomp and ceremony on elephants. ခင်အဝ်ရှင်ယု သင်ထုမဂ်ရှိခင်လိုဝ်
ခေ'ရှိတ်ခိုဂ်ရှိတ်ခံလေတင်ခခိုင်
လင်မေဂ်။
450. This angle equals that angle. လိဝ်ခေ'တင်လိဝ်ခခင်ယိဝ်ဂခင်။
451. This is about equal to that. ရှိတ်ဂခ'ထခင်ပိဝ်ဂခင်။
452. The money earned is not commensurate with the work done. အခင်လ'ဝ'ဗိုခင်ခေ' တင်လ'ရှိတ်
ခေ'အံဝ်ဂခင်။
453. It is about the same. ရှိခိုင်ခိုင်။
454. I wish to be your associate. ခ'ရှိတ်မေဂ်တခင်တင်ခိုင်။
455. He gets his living easily. မခင်ခေ'လ'ဂခင်င'။
456. He acts in a headlong manner. မေဂ်ခေ'လေဂ်အိုဝ်။
457. He acts without method. မခင်လဲသျးယဝ်။
458. Go and look for its tracks. ဟွဂျဂ်ဂိဝ်သေ။
459. I thought he was a bad man because I saw him peeping into the house. ရှင်ချ ထင်မခင် ပိခင်ဟူခင်ရှ' ပိခင်
လေ ရှင် ရှခင်မခင် ယွံထုထု ခခိုင်
ရှိခင်။

534. Once in debt one seldom gets clear. ပေါ်တုက်ခီအူက်ယပ်။
535. Did you watch the thief run as far as you could see? ထုံသက်ပ'ခေ' ခွဲခင်သုတ် သ'တု ဂျိုင်။
536. In an earthquake the cliffs and hills break up. မိုင်အခင် အိင်သခင် ယင် တင်လွှာ' ဂျိုင်အိုင်။
537. A piece of the wall became detached. ထုံယတ်တုက်ခိပ်း။
538. They broke the mat walls and railings to pieces. ထုံဂျိုင်ယုံလခင်ပေါ်ပင်ဂွါ။
539. In order to shame me and injure my character. ဂျိုင်လင်လ'တင်အ' ယသလေခေလ တု။
540. He dashed water on me. တင်ခင်ဂွတ်ခလင်။
541. I stood rooted with amazement. ခလင်ဂွင်ဂျိုင်ယပ်။
542. I could not think of any one else, it could only be he. အံ့ခုက်ထွဲထ'လွဲမီးမခင်အွ'ယပ်။
543. The clerk too has made the transfer of names. လခေါ်မဂျိုင်ခ'ပခင်လိုင်သိုင်ယပ်။
544. If you do not thatch your roof this year it will leak. ဂျိုင်ခွဲပိခေ' ပေါ်အံ့ မုင်ခါ ထုံခင် တေဂျိုင်။
545. Those who have signed below အခင်လက်မတ်ပျးခခင်တိတွဲခေ'။
546. As contained below. အခင်ပျးမီးအတိုင်ထုံတွဲခခင်။
547. Just carry me home. လေအခင်မိုင်သုင်ဂျိုင်အိတ်ခိုင်။
548. In order to accompany your honour. ဂျိုင်လ'လပ်လွံခွက်တေဂျိုင်လင်လေ။
549. We planned and did it together. ဂျိုင်ခါအုံပွင်ဂျိုင်အခင်ယပ်။
550. In order to injure the Buddhist religion. ဂျိုင်ယ'ယပုက်ထသုသခေလ။
551. He is a religious teacher. မေခေ'အါလဂိယ။
552. They held counsel. ခခင်ခေ'ထိုင်ပင်ထိုင်မိုင်။
553. A few come to worship. အုခင်ဝ'လင်တြျးမးခေ။
554. Many come for pleasure. မးတုမုခင်သိုင်ဈေဂျိုင်အခင်ခေ။
555. Each wears his or her best. မေယိုင် လေသင် အုခင်လ'လေသင် ယေမေခေ ခခင်တင် ခုင်ခခင်လိ သေဂျိုင်။

615. The tusks were of beautiful design. ငါးလိုဏ်ခေ' မိခင်ပုံရှင် အခင်းရှင်လိခေ။
616. Ivory to decorate temples. ငါးထင် အခင်းတေရှင်ခိုင် မိခင်မခင်းတေ။
617. The geography of Burman historians is very hazy. လွင်ဝခင်း လွင်ခိုင် ဂုခင်းအခင်းရှိတ် ဂုတ်ထူ ရှုထင်မခင်းခေ' မိခင်းအခင်းအံ့ရှင်လိလိ။
618. He told of the wonders they had seen. မခင်းလတ် လွင်တင် အံ့အခင်း ခင်ရှခင်းမု။
619. He told of the perils they had incurred. မခင်းလတ်လွင်ထေတုခခအခင်းခင်လတ်ခခခင်း။
620. The king soon repented his self-glorifying speech. ခုခင်းရှေ့ခခခေ' အံ့ရှင်အံ့ခခခင်းလတ်ခခင်းတပိုင်လွင် လွင်ဂုခင်း ရှေ့လတ်ခခခင်း မီး တခင်းခင် မုခင်းထိုင်အေ။
621. No one consulted him. အံ့ထင်ထိုင်ပင်ထိုင်ခခခင်း။
622. In to whose possession it came I do not know. ဂွါတုတ်တိထိုင်အံ့ရှင်။
623. He alighted from the Mandalay mail. မခင်းခေ' လင်မုးတိ လုဂင်ရထူးထံ' အခင်းဂွါ မခင်းတလေခခခင်းထင်။
624. I went and discussed a lawsuit with the Sawbwa. ခင်ခါ ထင်ဂွါထိုင်တြါ၊ အခင်းတင်ထင်ထံ။
625. It is a letter summoning. မီးထိခင်းမီးလတ်ပင်ခေရှင်ခခခင်း။
626. I then sent and demanded a small sum from each lot. ခင်ထင်လတ်လွင်ခင် လွင်ခင်းခင်းထေထိုင်ထေထေခင်းခင်း။
627. He was ordered to pay in a large sum by a certain day. အခင်းခေ' တေရှင်ထေဝ' ဝခင်းခိုခင်းထခင်းခေ' ထံ'အခင်း တေထေထေခင်းထင်။
628. There are no means of looking after them. မခင်းမီးတိတင်ထိုင်တင်ထေခင်းခင်း။
629. The non-receipts were many. ဂှ်ခင်းအခင်းအံ့လတ်ခခခင်းထင်။
630. Four annas a letter. ထေထွင်ထေထေထေ။
631. He has abused his position. မခင်းခေ' အခင်းတင်ရှိတ် ထေခင်းခခခေ' အံ့ထွင်ခင်းထေ။

632. He has violated his oath of allegiance. မခင်အံ့ထွက်သိတ်လျ။
633. He appointed his eldest son to be heir-apparent. မခင် ပခင် အယျာ အိင်သေင် ခေမိုင် လုက်လံ့မေယျာ။
634. When the king observed the increasing influence and prosperity enjoyed by the heir-apparent. ပေ၍ အခင်ခုခင်ရှေ၍ ခံ့ရှခင်အိင်သေင် ခေမိုင်မီး အာ၁ရေ အေ၁လျာချံ သ၁ခင်ရှိုင်ခေလေ။
635. He became anxious for the security of his kingship. မခင်ခွင်တ လုင်လိင် ရှင်ရှေ၍ဝခင် မိုင်။
636. Business transactions. အမု ဂူယီ သိုဝ်ခေ။
637. He kept him as a slave. ခံခေလျှေမခင်-မခင်ခံ့တိတ်ခေမခင်။
638. While employed with the Royal troops. မိုင်ထံဂွ၁လွံတိတ်ဟိတေ၍။
639. He had occasion to punish his slave. မခင်ခေလိပခင်အပြိတ်တိတ်ခေမခင်။
640. It is clear he died of the injuries he received. လွင်အခင်လခံ့ခွခင်တံတခေ ထင်ထင်သ၁းသ၁းယဝ်။
641. I appointed a guard of armed men at the mango grove. ခခင်လျှေအမုထံ ပ၁းဂွင်ရှခင်အံ့မ မိုင်။
642. Each guard has to find sentries night and day. ယေ၁ပယေ၁ပတေ လခံ့ဂုခင်လျှေ ဂခင်ခိုခင်ခိုခင်ဝခင်ဝခင်။
643. He has been ordered complete rest. မခင်လခံ့အမိုင်အခင်တဂ်လယူခေ ခခင်လုံလုံအေ၍။
644. He went very reluctantly. မခင်ဂွ၁ဟိတ်ဂွ၁ဟိတ်ယူခေ။
645. He hardly ventured to go. တေ၍တံအံ့ရှတိဂွ၁။
646. Something seemed wrong with the bridge. ခုခင်ခေ မိုင်ရှင်တေမီး သေသံသေ ပိုင်။
647. In order to see if it would bear its weight. တေခံတေမခင်ခံ့လခံ့ရှလေ။
648. Both elephant and driver were precipitated into the river. တင်လင် တင်ဂုခင် ခိရှင်မခင် ဂခင် သိလ်တုဂ် လုလ်မခင် ခခင် ရှင် ခခင်ယဝ်။
649. He used to sit at the door of his house. မေ၁ခေမီးအလေခခင်ယူတိရှုယဝ် တူရှိုခင်တုဂ်မခင်ခခင်။

650. The elephant is not so easily
tricked as you think.	လင်ခေ'လင်ခင် လင်တေယပ်ယွက်
လိလိလိ'င'မင်လိလိ'။
651. He threw his trunk round
the man.	အင်ငင်မခင်လွတ်အင် အိင်ဂေါခေ'
ယပ်။
652. He dashed him to the ground.	ဝတ်တုင်မခင်ခိုင်လိခင်ယပ်။
653. He trampled him to death.	ထိပ်တ'ပိတ်လိခင်မခင်ယပ်။
654. They are pieces of stick of
equal length.	ပခင်ခွခင်အခင်အခင်တင်ပွတ်တင်
ယပ်ပိင်ခခင်လိလိခခင်။
655. He cut off a finger's breadth
off his stick.	ခွခင် မခင် ခခင် တိပ်ပိတ် ဂွပွတ်
ခခင်ခိုင်။
656. His stick will be a fingers
breadth longer.	ခွခင် မခင် တေ လိုင် ယပ်မ၊ ခခင်
ခိုင်။
657. He goaded the elephant.	အင်ခေ' ပေ၊ ယိပ်သွင်လင်ယပ်။
658. I have been acquainted there-
with from childhood.	ခလင်ခိုင်လိလိယပ်။
659. They will display trees as offer-
ings.	ခခင်ခေ'တေခခင်ဗျတုခခင်တင်လူ။
660. There will be fireworks.	တေတုင်ခိပခင်။
661. There will be Karen dances.	တေအင်ယပ်ခိပ။
662. A short distance away.	ဂ'ခခင်ခွ၊ ယခင်တခင်ယပ်။
663. They gave signals by blow-
ing whistles.	ခခင်ပခင်ခယပ်ခခင်အချပ်ယပ်။
664. He felt about for the bag.	ခိုင်ဂွ၊ ယလင်။
665. He rode an appparelled ele-
phant.	မခင်ခေ'ခိလင်ဂွင်ခိုင်ယပ်။
666. The elephant will not pick
up the log.	လင်တေအံ့တေတုံမ'အိုင်။
" " လွတ်တုံမ'အိုင်။
667. I have reason to believe.	ခခင်ခလိမတ်လိလိ။
ခခင်ခခိလွင်ခိုင်ယပ်ယပ်လိလိ။
668. He works only when watched.	ဂေါခေ'ဂိတ်ဂ'ခခင်ခခင်အိုင်။
669. They broke it up into fire-
wood.	ခခင်ခေ' ယအင် မခင် တုတ် သွပ်
ယပ်။
670. What it is your business to
do, you do not.	ခခင်ခေ'ယအင်မခင်ဂိတ်ထိုင်ခခင်ယပ်။
အင်ဂခိုင်တင်ဂိတ်ခခင်ခခင်။

671. I have not been appointed by the Burmese or Chinese. မခင်မင်အံ့တော်ခေါ်မင်အံ့ခင်။
672. I have hired men and paid them. ချလင်ခေ လံ လင်ပိုခင် ပခင်ဂါ ပခင်ရှင်ယင်။
673. He discovered his mistake. မခင်ရှင်လွင်အခင်ယိတ်ခခင်။
674. He is wholly deceitful. ခေဂံခေ ဂုခင်လွခင်လွခင်။
675. You must not dun him. အံသမံမခင်။
676. They thrust a piece of bamboo up his nose. ခင်ခေအခင်မံသေ ခူလင်မခင်ယင်။
677. At intervals of time. ဝုင်၊ယင်ဝုင်။
678. I am deterred by feelings of respect for the Saya. ချလင်အားခေလင်ဩ၊လင်တေ။
679. I am deterred by fear of offending the Saya. ချလင်အားခေလင်ဩ၊လင်တေ တေ။
680. Let happen what may. ခံပိခင်သင်ခေဂံပိခင်တ။
681. She made herself beautiful. မခင်ခေ ဂှိတ်ရှင်မခင်ယင် ဂှိတ်ရှင် ခိုင်မခင်ယင်။
682. He let himself be caught. မခင်ခံပခင်တိယင်။
683. We had to put up in other peoples villages. ရှင်ခေ လံမး တေမး ထင်ယူ ခိုင် ဝခင်ပိုခင်။
684. They carried the drum three times round the city. ခင်ခေဂံရှင်လိပ်ရှင်သံရှင်ပိပိင်။
685. I am the child of good and honest parents. ချလင် ပိခင်ထုဂ်လင် ဟုံလိဂုခင် မခင်။
686. Thinking it was a ghost I was much startled. ဂင်ချထင်ပိခင်ယိတ်လေ တုဂ်လုံယုံ ထုင်လင်တေတေ။
687. As I had night-mare I started up and awoke. ယိအံတိဂ်ရှင်လုံလေထခင်ပေဂံတုဂ် လုံတိုခင်မး။
688. If you get into any trouble I will ignore you. ပေဂံခွိပိခင်အမု သေသံသေပိုင် ရှင် တေခွခင်ဂွတ်ရှင်အရှင်။
689. Boxers can only box after girding up their loins. ခင်ပေ၊ ပုလုံဂခင် သင်ဝါ ဂိလုံခိဝိ ယင်ထင်တေတတ်ခိုင်သံ။
690. In the end my son could not be prevailed upon. လုဂ်လံ ဂင်တိဂ်တိသီတု၊အံသံ။
691. He has become a mendicant in the jungle. ခေဂံခေတေတုဂ်ယင်။

692. I am ruined. မိခင်ကုခင်လူကုခင်သုံ့ရွာယဝ်။
 693. My reputation is gone. သလေမင် သတင်ရှ်။
 694. They are having much music. မီးသိပ်ပတ်သိပ်ကိပ်ခင်။
 695. We must live in safety. ရှင်တေလ်ဟူလီလွဲလီခေ။
 696. He came to life again. မခင်သံမိခင်တုင်ခိုခင်။
 697. We habitually suspected him. ရှင်ခါတ်လေလိင်မခင်ယဝ်။
 698. Half the country. မိုင်ယဝ်း။
 699. There is no trace of them. မုတ်လင်သင်လင်မခင်သိပ်။
 700. Fugitives and those who change their abode. ကုခင်ပ' ကုခင်ခ'။
 701. The customary order. အမိင်တေဂ်ယုသုယုဝ်။
 702. As I fully expected. ခင် အထင် ခင် လွဲ တုင် ခင် မီးခခင်။
 703. When least expected. မိုင်ယူအံ့တုင်-မိုင်လိုင်တုင်။
 704. With good luck I will support myself. ခံခင်ခါလီလေလ်ကိခင်ကွ'။
 705. It is a letter on Shan paper. အခင်မီးလိက်ထ်ပ'လေ။
 706. Please excuse the unsavoury things I have to say. ခါလင်ရှင်ယုလေအံ့ရှင်ရှင်ခံထွံ။
 707. I put on thanaka. ခါလင်လိပ်မုခင်တုးယွင်ယဝ်။
 708. He pushed his way after me. မုခင်လွဲခါလင်။
 709. He pulled off my coat. မခင်လွဲခင်သိုဝ်ခါလင်ယဝ်။
 710. He dragged me along and threw me on the ground. မခင်ပိတ်လုံခိုင်လိခင်ခါလင်ခေ။
 711. We support the young prince. ရှင်ရှပ်အင်လင်မင်သုးအွခင်။
 712. I thought she gave it to her parents to use and enjoy. ခါလင် ထင်ဝါမခင်ပခင် ကုသုံ့ကုဝခင်တီးပေဂ်တီးခေမခင်။
 713. This money too was not in rupees but in two-anna pieces and small change. ဝိုင်ခခေခေဂ် လုကိကျပ်အံ့လွဲ မိခင်လုကိမူအွခင်ကွ'ကွ'လေ။
 714. We shall surely keep what we possess. အခင်ရှင်သိပ်လ်ခေဂ်မီးယူလုင်။
 715. Do not chatter about it. ရွဲယုသုပခင်ခံ့လေသင်တ။
 716. He will make astrological calculations and see. မခင်တကိပေတင်လူတုလ်။

717. You must adhere to the rules. ခြံတော်လံ့ကပ်အုပ်တော်။
 718. Is it really true? ထွင်ထွင်တော်ရှိ။
 719. I was dissatisfied with him. ချလင်အံ့ပိခင်လှဲမခင်။
 720. He made over to him. မခင်လွှဲပခင်မခင်ယင်။
 721. How will he get it? မခင်ရှိတ်ရှိင်တော်လံ့။
 722. They invoked the Nats as witnesses. ခပ်ခပ်တိုင်ယီယင်။
 723. His intention was frustrated. နှိမခင်ယ။
 724. Various kinds of weapons. လက်ခင်းအပြုအထင်။
 725. They are close friends. ခပ်ပိခင်လှိပ်ခင်မိုင်မိုင်ခွင်။
 726. We are fast friends (*lit.* like bullocks side by side in a narrow place.) မိုင်ခင်း ဝှင်ခွင်ခင်းကပ် - မိတ်ကပ် ထိုင်ခင်းဝှင်ခွင်ခင်း။
 727. We are both equally to be considered chief men. ရှင်ခါ လင်ခင်းလှင် ခင်းချင်ချင်ယင်။
 728. When it ripens it drops off. ပေါ်သုတ်ယင်မခင်ရှင်။
 729. It gradually diminished. ရွှံ့ငါရွှံ့ငါရွှံ့ယင်။
 730. We three will die together. ရှင်သံခေါ်ခင်းတက်ရှုံ့ကပ်ရွတ်ခေါ်ကပ်တံ့။
 731. We made each other presents. ရှင်မိုင်ပခင်ကပ်ယင်။
 732. When the question of business was raised it was agreed. မိုင်လံ့သိုင်ခံ့လတ်လှဲယူ။
 733. They did not let things be correctly appraised. အံ့ပခင်ပျတ်သိုင်ပျတ်ခံ့လေး။
 734. He fell and got suspended in the sycamore tree. မခင်တုတ်ခင်းခင်းမိုလိုင်ခင်း။
 735. The woman is rocking the cradle. မေယိခင်း ကံ့အူအိုင် - မေယိခင်း ရွှံ့အူအိုင်။
 736. At the feet of—under the feet. ပိုင်ယံတံး။
 737. I am of royal lineage. ကပ်ပိခင်ယုတ်ယုတ်တံး။
 738. I am not well to-day—I have a headache. ဝခင်မိုင်ခင်း ချလင် အံ့လီလှိပ်ရှင် ခံ့ခေါ့။
 739. During the night I was sick many times. တင်မိုင်ခင်း ချလင်ရှင်ယူ မိုင်မိုင်လှဲယံ့။
 740. My eyesight does not allow me to thread needles. တျချလင် အံ့လီလေး အံ့လံ့သုခင်း။

741. Last night a fire broke out
in a populous quarter. ခံဝါယံမ'ခွဲမိင်တီထင်ရှိခင်ခံ။
742. It was luckily discovered
before much was burnt. မိုင်ပ'ထခင်မ'ခံခံ မိခင်တေလိပ်
ရှု။
743. The house is on fire and there
are clouds of black smoke. ရှုခင်လင်ခေ'ဟ်မ'ယူလေ်ဂှခင်ဟ်
ထီခေလုင်လင်တေတေ။
744. The city was reduced to ashes. မိုင်ခေ' လုလိပ် မိခင် ဟံင်တပ်ဟ်
ဟ်။
745. To stop the fire spreading. ဟ်ယါရှုလ်တိက်ထီ။
746. You may encounter all kinds
of dangers. တေ လုပိထီ အခင် တခေ် ဂှသံ
ဂှပိုင်။
747. He has no fixed abode and
I know not where he stays. မခင်ခေ' တိဝခင်ဂေ်အံခိး အံယူ
ဂှတိရှင်လိးဂေ်မပ်ရှု။
748. We have been long separated. ရှင်ခါဟ်တခင်ရှိုင်ယပ်။
749. How long is it since you
came up to Taunggyi? လပ်ရှင် မိုင်မး၊ ဂါတိမိင်တွင်ပြီး
ခေ'ဂှါရှိုင်ထခင်လုံ။
750. It is a little over two months
since I came to Taunggyi. တုပ်ရှင်မိုင်မး၊ ရှုတ် မိင်တွင်ပြီး
ခေ'ရှိုင်လ်သွင်လိုခင်လိုဝီယပ်။
751. Where did you live before
coming to the Shan States? မိုင်လပ်ရှင်အံပ'မး၊ မိုင်တ'ခေ'ယူ
မိုင်လုံပုခင်ခါ။
752. Before I came to Taunggyi
I lived in Moulmein. မိုင်ရှင်လပ် အံပ'မိုင်မး၊ မိင်တွင်
ပြီးရှင်လပ်ယူဂါတိခွဲမိင် မေ်
လမြိုင်ပုခင်အိုင်။
753. And were you born in Moul-
mein? လုတိတိဂိတ်ဂေ် မိခင်မိုင်မေ်လ
မြိုင်ခခေ်တိခါရှိုင်။
754. No I was born in England. အံလုံလုတိတိဂိတ် မိခင်မိုင်မိုင်ထီ
လတ်ပုခင်အိုင်။
755. Now you have come to the
Shan States what work
will you do? တေ်လိပ် အခင်လပ်ရှင်မး၊ တိမိုင်
တ'တက်ထ် မး၊ ရှိတ်ခခင်သင်
တိခါ။
756. Now that I have come up to
the Shan States I shall go
and do work in Mone. အခင် တုပ်ရှင်လပ် မိုင်မး၊ ဂါတိ
မိုင်တ'ခေ' ရှင်လပ်တက်ထ်ဂှါ
ရှိတ် တင်ရှိတ် ဂါတိ ခွဲမိင်မိုင်
ခေ'ပုခင်အိုင်။
757. It is wrong to ill treat and
kill animals. တမိ်သခင်တုင်သတ်လုံအံလီခခိ်
လက်အပ်တ'ဂှ။

758. He turned up at dusk. မခင်ခေ' ဖွတ်မး၊ အခိုင် ဘင်ဝခင်
တုက်လပ်သိုင်သွံ့ဖွံ့ခေ။
759. Is the fodder and water supply sufficient here? တီခေ'ခေ' ခင်အထုတင်ဒါခင်ဝုင်
လိပိုင်။
760. Who is the chief of this State? တုင်ခေခေ' ဘင်ယင်လုင်ယုံလုံ။
761. The chief sometimes comes down to the plains. ဘင်ယင် လုင်ခေ' မင်ယင် မင်ပွာ
လုင်မးလုတိုင်ယင်ခေ'။
762. There is a feud between him and the tribe on the other side of Mone မခင်ခေ'ယက်ပုခင်မိုင်မိုင်ခေ' အခင်
မီးယူ တင်ကုခင် လိုင်လုံ ခေခင်
ပိခင်မေ'မေ'ကခင်ယူ။
763. They did not get on together. ကေ၊ မလေ၊ ကေ၊ သီကေ'တေ'တေ'ယင်။
764. Do they ever come to blows? မင်ယင်မင်ပွာ ခင်ခေခင်ခေခင်တိုက်
ခိုက်ပိုင်။
765. They came to blows. ကေ၊ မလေ၊ ကေ၊ ပေ၊ ကခင်ယင်။
766. What weapons do they use? ခင်သုင်ယိပ်လက်ခေခင်သင်။
767. They are armed with spears. ခင်ယိပ်ဖွံ့က်။
768. He is most quarrelsome. ကေ၊ ခေခင်လုံပွတ်သေ'ပိုင်။
769. They insulted each other. ခင်မိက်ကခင်ဝု၊ ကခင်ယင်။
770. Game is plentiful here, both big and small. တီခေ' တုင်ခိုင် ပုလုင်လိုင်ခေခင်
လုံကေ'ခေ'လုံကေ' မီးခေ'လေ။
771. What is the occupation of the hill tribes? တွင်သူ တွင်သု ခင်ပိုက်ကခင်သင်။
772. Some rear short-horned cattle. ခံတွင်လိုင်ကခင်ဝုင်ခင်ပွတ်။
773. Some live by hunting and barter skins, horns and dried fish with rice, salt and coarse cloths. ခံတွင် ထင်ကခင် လုံခိုင် သေ'ယင်
အခင်လ' ခေခင် ခင် ပု၊ ပိုင် လိုင်
ခေခင်လိုင် တင်ခင်သခင် ခိုင်ခိုင်
ခေခင်လုံလုံခင်လိက်ကခင်ကခင်ယင်
တင်မီးကခင်လ' ခင်ကိုင်ကိုင်ခိုင်ခိုင်။
774. The males are generally of fine physique.
775. The women are dumpy and ugly, the children chubby. မေ'ယိုင် ခင်ပွတ် ဂှင်ဂှ' လုက်အခင်
လိက်လုံခေခင်မီးခေ'ပုပုပု။

III. Time.

1. He came just a month ago. မခင်မးထာင်ပေါ်လ' လိုခင်းယပ်။
2. After the three months of Lent. လိုခင်းအူဂ်ဝါ။
3. Children's sleeping time. မိင်လုဂ်အူခင်းအူခင်းယိခင်း။
4. Cattle returning time. မိင်ဂုဂ်သွင်အူဂ်။
5. When the sun reaches the height of a toddy tree. အာမိင်ဂင်ဝခင်းမိးပ' တုခင်းထာခင်း။
6. He left about 10 minutes ago (a betel chew.) မခင်းအူခင်းသုတ်လုပ်ပုယါးယပ်။
မခင်းအူခင်းသုတ်သေပုယါးယပ်။
7. What time in the morning does the train start? ဂင်ခင်းလထါးယံ' အူဂ်လ' ခေါလီ။
8. It will start early to-morrow. ခင်းလုပ်တေလုပ်မးလင်လင်။
9. At dawn, daybreak. ဂူဂ်မိုင်းလိင်— ယံပေါ်လိင်—မိုင်းလိင်
ယပ်—မိုင်းလိင်ဂ' ခခင်းမိုင်း။
မိုင်းအာခင်းမိုင်းပ' လိင်—မိုင်းပ' တခင်း
လိင်— လုပ်အာခင်းဂင်ဝခင်းပ'
တခင်းအူဂ်။
10. Before daylight—before sunrise. လိုခင်းသေမိုင်းလိင်ယပ်။
11. After daybreak. ပေါ်မိုင်းလိင်လုပ်ပုလုပ်။
12. Just before dawn. လုပ်မိုင်းဂင်ဝခင်းအာထာခင်းတိင်ခခင်း။
13. Just before midday. လုပ်မိုင်းဂင်ဝခင်းအာပ' တိင်။
ဂင်ဝခင်းတိင်။
14. Midday. အာမိင်တိင်မိုင်း။
15. Three o'clock. မိင်သုင်ချာတိ— သံခေါချီ—သံခေါ
ချီဌာခင်း။
16. Three a.m. သံမွင်း—သံခေါလီ။
17. About 9 p.m. အာမိင်သေဂင်ခေါလီ။
18. By midday. အာခင်းထောဂ်ဂင်ဝခင်းတိင်။
19. It is late to night. မိုင်းခင်း လိုဂ်ယပ်။
20. I came home late last night. ခံဝါးဂင်ခါ မိုင်းမးဂူခင်းလိုဂ်။
21. You are late this morning. ဂင်ခင်းခင်း ခွဲမးလါ။
22. Run or you will be late. လီလုပ်အူခင်း ပိုင်အာခင်းတေတုဂ်
လိုခင်း။
23. I got up late. လုပ်လါယပ်။
24. If we go on foot how many hours will it take us? တခင်းခင်း ပေါ်ပ' တခင်းအူ ခေါဂူခင်း
လ' ခေါလီ။

25. At eventide. မိင်ဂင်ဝခင်ခံ။
26. In the forenoon. မိင်ဂင်ဝခင်ခိုခင်။
27. The afternoon. ဂင်ဝခင်လ။
28. Late in the forenoon. ဂင်ဝခင်လၵ။
29. Late in the afternoon. ဂင်ဝခင်လိုင်း။
30. About half-an-hour (*lit.* About the time it takes a pot of rice to boil.) အခိင်ရှင်မေၵ်ခပ်သုတ်သေၵ်ရှင်။
31. He has been waiting for half-an-hour. မခင်ဥယျာခေ' ရှိုင်လုပ်ရှင် မေၵ်ခပ်လုတ်။
32. I cannot find time to go. ဂင်ခၵ်အံတခင်ကျဲလ။
33. In the time of our ancestors. လုပ်ပူပခင်ပေၵ်။
34. From our great-great-grand-fathers time. လီမိုင်ယံဝ်မွခင်မွၵ်သိတ်။
35. At the beginning of the year. ဂေၵ်လဒီခေ'—မိုင်ပိုင်ဒီခေ'—မိုင်ရှင်ပိုင်ဒီခေ'။
36. At the end of the year. ဒီသုတ်။
37. When it was nearly 5 p. m. ပေၵ်ဝၵ် ထိုင်မၵ်း ဂင်ဝခင် လံတေတုတ်ရှၵ်ခေၵ်လီ—ခိင်ပိုင်တင်မေၵ်ခပ်ခေခင်။
38. Don't go about late at night. ပေၵ်အခိင်ဝုခင်ယပ်ယၵ်ပေလေ။
39. Don't cross from village to village after dark. ပေၵ်အခိင်ဝုခင်ယပ်ယၵ်ပေၵ်ကျဲဝခင်ထိုင်ဝုခင်ခေခင်။
40. From previous times. လီမိုင်လုပ်လွီဝုခင်ယပ်။
41. From a long time past. ဂၵ်ပုခင်ခိုခင်မၵ်းပၵ်လင်။
42. From this time onward. အပ်ဂၵ်ခေ'ကျဲခေၵ်။
43. The whole of that night. မိုခင်အခင်တင်ခိုခင်။
44. From morn till night. ဂင်ခေၵ်တေၵ်ဂင်ခံ။
45. The melee lasted about an hour. ထိုင်ပေၵ်ခေၵ်ဂင်ခေခေ'ရှိုင်သေလုပ်ခေၵ်လီယပ်။
46. Between breakfast and dinner. ခေၵ်တင်ဂိခင်ခေၵ် တင်ဂိခင်ခံ။
47. Between my exit and return. ခေၵ်ဝုခင်ဂင်ဂင်ခေၵ်ကျဲ ဂင်ခေၵ်မၵ်း။
48. About a fortnight ago. ဝုခင်မၵ်းသိဝိသိဝခင်ခေခင်ယပ်။
49. Three months ago. ရှိုင်သိလိုခင်ယပ်-ဝုခင်မၵ်းဝုလိုခင်။
50. Sooner or later. လုပ်ခေခင်လေသင်-ရှိုင်တခင်လေသင်တေၵ်လီဝုခင်သွင်လိုခင်ယပ်။
51. Two months have now elapsed.

52. Many days and months have long since elapsed. လိုဝ်ထဝ်ခိဝ်ဝ်ခိဝ်ခိဝ်ခိဝ်။
53. Within one month. ခိဝ်လိုဝ်ခိဝ်။
54. At intervals of time. ဝိဝ်ခိဝ်ယဝ်ဝိဝ်။
55. During the mother's lifetime. မိဝ်အသက်ခိဝ်ယဝ်ခိဝ်ယူ—
ထဝ်အခိဝ်ခိဝ်တ'—
မိဝ်အခိဝ်ခိဝ်တ'ခိဝ်။
56. After a short time he came to. ပေဂ်ယဝ်ခိဝ်ထဝ်ခိဝ်ခိဝ်တုဝ်မ။
57. One and a half months. လိုဝ်ခိဝ်ယဝ်။
58. At an auspicious time. ခိဝ်လိုဝ်ယိဝ်—မိဝ်လိုဝ်ခိဝ်ထူဝ်။
59. When fowls usually go to roost. ခိဝ်ခိဝ်ခိဝ်ခိဝ်ခိဝ်ခိဝ်။
60. By a certain day. အခိဝ်ခိဝ်တေဂ်ခိဝ်တဝ်ဝိဝ်။
61. Let there be no delay. ယဝ်ခိဝ်ထိုင် ခိဝ်ခိဝ်။
62. After three days. ပေဂ်ယဝ်သိဝ်ခိဝ်ယဝ်ထိုင်။
63. A year has already passed. ခိဝ်ခိဝ်ယဝ်ယဝ်ခိဝ်ယဝ်ယဝ်ခိဝ်ယဝ်။
64. Before 9 o'clock. မိဝ်အခိဝ်တခိဝ်ထိုင်ခိဝ်ခိဝ်။
65. It is 7 months past the time. ယဝ်လိုဝ်ခိဝ်ထိုင်လိုဝ်ခိဝ်ထိုင်။
66. Afterwards let us go. ခိဝ်ခိဝ်ထိုင်ခိဝ်ထိုင်။
67. On the expiry of three months. ပေဂ်ဝါခိဝ်ထိုင်သိဝ်ထိုင်။

IV. *School.*

1. They play much ball. ခပ်မာဒီလုင်ပိတ်ကျင်ယပ်။
2. Many naked children are making mud pies. လုက်အူခင် ခပ် ခင်ခေၤ ထွတ်ပုရ်
ထင်မှိတ်ကွက်ကိတ်အိုဝ်။
3. The children are flying kites. လုက်အူခင်ခပ်ပွဲၤ ဘၤဝပ်ယူ။
4. Pay attention to your teacher. ထွံၣ်တြၢၣ်ဗွဲလိလိင်တံ။
5. Children must not play on this road. လုက် အူခင် လိုဝ်ခေၤ တက်အံထံ
လိခင်ဘၤတင်ခေၤ။
6. I know this child traps birds. ခၢလင်ဂူလွင်အူခင်လုက်အူခင်ခေၤ
ထင်တင်ခေၤအိုဝ်။
7. Children must obey their parents. လုက်အူခင်လိုဝ်တေၤထံထွံအံၤခွဲပေၣ်
ခွဲခေၤမခင်။
8. Whose child is this? လုက်အူခင်ခေၤပိခင်လုက်ယူလွဲ။
9. He is my adopted child. လုက်အူခင်ခေၤခၢလင်ကိပ်လိင်ယပ်။
10. You must keep quiet. ဗွဲတေၤထံထွံတိတ်တိတ်။
11. Can you speak Shan? ဗွဲထင်ထတ်ခွဲတံၣ်ပိုင်။
12. We come and go every day. ဂွပ်ခၢၤဂွၢၤမးယူဂူဝခင်။
13. It is our habit to obey him. ဂွပ်ခၢၤလင်ထွံမခင်အိုဝ်။
14. One need not learn the whole book. အံတပ်သွခင်လိက်ခေၤသိင်္ဂီၤခွဲ။
15. What is that called in Shan? တီခေၤခင်တံၣ်ရှင်လိုဝ်ပိုင်လေ။
16. Is it difficult to learn Burmese? သွခင်ထံၣ်သၢၤမခင်ခေၤထပ်ပိုင်။
17. Whether right or wrong you must not speak. လိုဝ် မိခင်ဂွၢၤလေသင် ထိတ်ဂွၢၤလေ
သင်အံထံထတ်ထံထံဝၢၤသင်။
18. Address this letter for me. လိက်ခေၤတီပခင်လိုဝ်တီထင်မခင်လူ။
19. He is disappointed at failing in his examination. မခင်ခေၤအံအူခင်ခွဲ ထံလိတ်လေလွဲ
လူ။
20. He cannot read half as well as I do. မခင်ခေၤ ဂွဲလိ ထာခင် ကပ်ခၢၤ ခိုင်၊
မေၣ်မပ်ထံတံထံ။
21. I can hardly speak I am so hoarse. သိင်ကပ်ခၢၤ ဂွပ်ခေၤလေ အံထတ်ခွဲ
ထံလိလိ။
22. How far have you advanced in your studies? ဗွဲသွခင်လိက်ရှုတ်တိလွဲ။
23. Have you gone up a class? ခိုင်လေ တိပ်မခင် ပိုင်—ခိုင်လေ
ထာခင်မခင်ပိုင်။

24. If you are deceitful. ပေၵ်မိတ်လိၵ်။
 25. You will surely get into trouble one day. သေဝခင်ဝခင်တေထုတ်အမူအမခင်။
 26. Do not entertain evil deeds even in thought. ယၢပေခံၵ်တင်မင်လိခေ။ —
 ယၢပေလိက်ဂူတင်မင်လိခေ။ —
 ယၢပေခိုင်ပွင်တင်မင်လိခေ။
 27. Don't drink it shortens life. ယၢပေမိခင်လင်အသက်ထင်ပွတ်။
 28. Do they rob birds nests? ဂွင်ခရက် ခင်မိခင်ထုတ်ယၢခင်ပွိင်။
 29. We must rise early to-morrow. ခင်ထုက်ဂွင်တေထုတ်တိုခင်လဝ်။
 30. My sleep was broken last night. ဂင်ခၢမိခင်ခံဝၢး ခွခင်ထုလေ။
 31. Let him take the book he likes. အခင်မခင်ဂျှက်လိက်သၢအုက်ခခင်
 ဂ်အင်သေ။
 32. He is straightforward in speech. မခင်ခေထုတ်ဂွံသိုဝ်လုင်ခေအိုဝ်။
 33. He speaks to the point. မခင်လတ် ဂွံခေမိခင်အချက်လိ။
 34. Do not let your mind wander. ထိုင်ယၢပေအင်ထွဲခခင်လေ။
 35. Say all you have to say. အခင်မီး တီထုတ် ထုတ်ဂွံ ထွဲထိုင်ဂ်
 လတ်သိုင်သိုင်ဂွၢ။
 36. Do not beat about the bush. ယၢပေလတ်ဂွင်ယူ။
 37. He makes no direct charge. မခင်အံလတ်သိုဝ်ဂွံ။
 38. He only makes insinuations. မခင်လတ်ငိက်ထုတ်ယံ။
 39. How can it be true? ပွိင်တက်ထွဲ။
 40. He never asked me a single question. မခင်အံလိတ် အံထံသင် ဂၢတီခၢ
 ထင်ဂွံသေင်ခင်လေ။
 41. He said so in your presence. ပခင်ခေထွဲတၢမ္တိလတ်ထိုင်ခေ။
 42. There is nothing to be ashamed of in this matter. အမူခေအံမီးတီလိအံ။
 43. There is no cause for distress. အံတပ်ယပ်ထွဲ။
 44. He speaks ambiguously. ဂေၢခေဝၢထွဲဝၢခိုင်။
 45. He understands readily. မခင်လိပ်ရှုလိပ်ရှာခင်။
 46. You must read in the same way as he does. မ္တိတေထုတ်ထုတ်လိက် မိခင်ထိုင်ခခင်
 အခင်မခင်ထုတ်လိက်ခခင်အိုဝ်။
 47. As he spoke ill of me I was hated. မခင် ထုတ်အံလိလေ ခၢလင်လတ်ခံ
 တင်လင်။
 48. Act straight at all times. မိခင်ထွဲသေအံဝၢမ္တိထိုင်ယုဝ်တ။

VI. *Water.*

1. Is the water deep or shallow? ခင်လိုက်ရှိရ်—ခင်တိုခင်ရှိရ်။
2. We tried to ascend the creek. ရှပ်ခတ်ခိုခင်ခင်ယင်။
3. It is dead low water. ခင်ယံခင်—ခင်ရှိရ်။
4. It is high water. ခင်ယံယင်—ခင်တီ။
5. The current is very swift. ခင်ယိပ်ယူ—ခင်ယိပ်ယူ။
6. This river is at the most about
half-a-mile wide. ခင်ခင်ခင် တီဂွင်ပုခင် မခင်မီးသေ
ခိုင်လက်။
7. This bridge is badly mended,
it will not last long. ခင်ခင်/အံ့ဂိုတ်ခင်လီလီ
တော်ခံတုသေမင်လွ်။
8. It is floating on the surface. မခင်ယူခင်ယူ။
9. He lowered a bucket into the
well. မခင်အပ်လိုက် ယွခင်ပုခင် လွင်ခင်
ခင်မေ့။
10. They are trapping eels. ခင်အပ်တုံ ခင် ပုယိလုံ/အိုင်။
11. Can you go by boat? တင်ရှိရ်ပွက်ရှိရ်။
12. Boats come up with the tide. ရှပ်ခင်ခိုခင်မုးလွံခင်အိုင်။
13. That boat will go down stream. ရှပ်ခင်ခင်တော်လွင်လွံခင်အိုင်။
14. We are poling the boat up—
stream. ရှပ်ခင်ခင်တော်ခင်သေလေအပ်မ'ထေ့
ရှိရ်ခိုခင်မုး/ခင်အိုင်။
15. We are going to windward. ရှပ်ခင်ခင်တော်လုံအိုင်။
16. They blasted the rocks with
dynamite. ခင်အပ်ယံလီလုယု/ခင် တီဂိုက်ရှိရ်
ဂွါမဂိုက်ခင်မက်ယုယင်။
17. Then two or three steamers
came easily up and down. ခင်ခင် ရှပ် သင်ယေ့/ယု သေလီ
သွင်ယံခိုခင်လွင်လီလီခင်ယင်။
18. How much does the boat draw? ရှပ်ခင်/ခင်ခင်ခင်ထင်လွ်။
19. A boat to hold 3000 baskets
of paddy. ရှပ်အပ်ခင် ခင်ခိုခင်သံရှိရ်။
20. Instruments for use in the boat. အပ်လုခင်သုင်လီယုခင်ရှိရ်။
21. How far away is this lake? ခင်ခင်/ခင်ထင်လွ်။
22. It lies within 10 miles of the
village where I live. တီဝခင် ခင်ခင်ယူ တုဂ်သေအပ်
ဝဝ မိုင်ယင်။
23. How big is the lake? ခင်ခင်ခင် ယုဂါရှိရ်—ခင်ခင်ခင်
ယုထင်လွ်။

24. The boat became a wreck.	ရှိုက်ခဲး'ဖွတ်တင်လု တင်လိပ်ယပ်။
25. Three boatmen were saved.	ခုခပ်ရှိုက်သံမေၤလွတ်တင်တ'ယပ်။
" " " ဖွတ်ချံ့သၢယပ်။
" " " ဖွတ်တင်ဝေၤချွတ်ယပ်။
26. They hoisted the mast.	ခပ်ခေ'ပုဂ်သပ်လင်ယခပ်ယပ်။
27. They spread sail.	ခပ်ခေ'ပိတ်လင်ယခပ်ယပ်။
28. They lowered sail.	ခပ်ခေ'ချၢးတုဂ်လင်ယခပ်ယပ်။
29. They came alongside.	ခပ်ခေ'သိုက်ယပ်။
30. They ran onto a sand-bank.	ခပ်တင်ခပ်ဂိၣ်တဝ်သ'ယပ်။
31. Are those boats for hire?	ရှိုက်ထိုင်ခေခပ်ထိုင်ခတ်လင်လ'ရှိုက်။
32. He hired two boats.	မခပ်လင်ကပ်ရှိုက်သွင်ထံယပ်။
33. I was ferried across.	ဂပ်ခါဒီခံတၢယပ်။
34. I am a worker of fisheries.	ခါလင်ဂိတ်ဂိခပ်ခွင်။
35. A net of ¼ inch mesh and weighted with lead.	တုင်ခေခွဲးခေခွဲင်သီပုခပ်ပုခေ—
လဂီလိပ်ဂွပ်မခပ်ဂွပ်ဝ'ထိုင်ခပ်။

VII. *Forests.*

1. Teak is very scarce now. မာ်သက်လှ်တော့လိပ်ခေ'ဂါခေၤ
2. Every tree that bears fruit. ဂူတုခေ'အခေ'မာ်။
3. In their natural state. ပာ်ဂါဝ်-ပာ်ဂါဝ်ပိုင်ဂါဝ်။
4. The tree is growing. တုခေ'မာ်ခေ'ယှ်မၤယှ်။
5. In the Shan States there are only a few reserved forests. မိုင်တုခေ' လိပ်ဂူဝ် ထိုင်ခေ' မီး အိတ်အိတ်ဂူ။
6. It will take 3 days more to get the timber to the Salween. မာ်လိပ်ခေ' ဂှ်ယိပ်ယိပ်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' လုပ်ထိုတ်ထိုင်သံဝခေ'လူဂူခေ'။
7. They are too short to be joined. ထတုတ်ထအခေ'အလံ'ပေ'။
8. I am thinking of taking a contract to work forests. ဂါခါခိုင်ပွင်ခံဂှ်တမာ်အာ်သိပ်။
9. Revenue-free timber. ဂါခါခါဝါတဂှ်တမာ်အာ်သိပ်။
10. Teak trees must never be felled without permission. မာ်အခေ'လွတ်ဂါလွတ်ခွဲခေ'။
11. Some trees give good shade. ပေၤအခေ' အခွင်လိုင် အံ့တွဲခေ'လံ' ယခေ'တုခေ'မာ်သက်ဂူ။
12. This fruit is sour, that is sweet. တုခေ'မာ်ဟံ့လိုင်လိုင်လိလိအိပ်။
13. Fruits appear in their proper season, not out of season. မာ်ခေ'သုံတေ'တေ'မာ်ခေ'ခေ'ခေ'။
14. How is the saw-dust of this mill utilized? မာ်မာ်လှ် ပေၤလှ်ယာ်သိမာ် ပေၤ အံ့လှ်ယာ်သိမာ်ပေၤ။
15. How many timber rafts are lying at this depot? ထာ်မာ်မုခေ'လှ်ဂေါလှ်ခေ'အာ်ခေ' ဂှ်တအသိုင်သိုင်။
16. How much do you get a day for salving timber? တိထိုင်ယိပ် ဂါဝ်အဂူဟံ့ခေ'မာ်လှ် ထခေ'လှ်။
17. How many girdled trees are there in the forest? ယေ'ဝခေ' ခွဲအာ်အာ် မာ်ထံထခေ' လှ်။
18. We notify stranded drift timber so that owners may come and claim it. တိထိုင်ခေ'တုခေ'မာ်အခေ' ပွံလုံဝခေ' မီးထခေ'လှ်။
19. How many fallen trees are there in the jungle? အခေ' မာ်လှ် မာ်တခေ'ခေ' လှ်ယိပ် ခခေ'ဂှ်ကျေၤဂှ်ခွဲခေ'မာ်အာ် မာ်မၤ ထပ်ယှ်ခေ'အာ်။
20. Do not wild elephants go about in herds? ခခေ'ထိုင်ခေ' မာ်ဂှ်တံထခေ' ပွံလုံ ထခေ'လှ်။
20. Do not wild elephants go about in herds? ထိုင်ထိုင် လိပ်ခခေ' အုပိုင်ယှ်ခေ' မၤပိုင်ယှ်ခေ'အံ့လှ်လှ်။

VIII. Road and Travel.

1. Communication is interrupted. အခါ၌ အခါမေးခွဲထိတူ၊
2. How many stages are there between here and Mone? တင်တီးခေ' တင်မိုင် မိုင်ခေ'ခပ်မီး ထာင်လှ၊
3. There are 20 unequal stages. ခပ်ပွတ် ခပ်ယပ် မီးသင်း၊
4. At the first stopping place (railway.) ပထမ ဖွတ်တိုက်ယူတီယိုထာတ်ခေခါ။
5. A day's journey. ဟ'ခပ်တင်မိုခင်း၊
6. How long is the march? ခပ်တင်ဟ'ထာင်လှ၊
7. Does the road fork anywhere? တင်ခေ'ထီးအွက်၌တီလှ၊
8. Can I make a mistake and miss my way? ဟ်ခါ တေထိတ် (or ပိုင်) တင် လ'ယူပိုင်။
9. You cannot go the wrong way. လှင်တေပိုင်တင်မင်မီးသင်း။
10. Take the turning to the right on reaching the tamarind tree beyond the village. ပေါ်ပုခင်ဝခင် ဖွတ်တီတုခင်မင်မင် ယပ်၌လှံ သိတ်တင်၌ခေခါ အခါခွဲ'အွက်၌ခေခါ။
11. We could not get half way before 9 o'clock. မိုင်အခါ ပ'ထာင်ထီဝ် ဟ်ခေခါ ခိုင်တင်မော်မင်ဖွတ်လ'လေ။
12. It is a dangerous road. တင်ခိပ်ခေခါ။
13. If we go on foot, how many hours will it take us? တင်ခေခါ ပေါ်ပ'တိခင်၌တေပိုင် လ'ခေခါ။
14. It is level all the way. ပိခင်တင်ပိုင်၌'၌'။
15. The road is clear. တင်မင်ယပ်။
16. The road is tangled with scrub. တင်ဖွက်ယပ်။
17. Can you wade across the ferry? တါခံတိခင်လ'ပိုင်။
18. Did you not have to go to Mandalay? ဟ်တီ ခိုင်ပိုင် မိုင်မခင်တလေခေခါ လပ်ရှပ်အံလ'၌ပိုင်။
19. When you left the train at Thazi by what road did you come, Sir? ပေါ်မိုင်အခါလပ် အွက် မီးရထူး ယ်'ဟ်တီပိုင်သါလီယပ်လိုင်လပ် ရှပ်မူးတင်ထိတ်လှခေခါ။
20. When I left the train I came up the Government made road. ပေါ်ဝါ ရှပ်လပ်အွက် ခိုင်မီးရထူး ယ်'ခေခါယပ်မော်ရှပ်လပ်မိုင် မူးလှံတင်ပေတရါလှင်လပ်အ လှင်ယခင်ခေခါအိုင်။
21. Did you come on foot? လပ်ပ'တိခင်မူးခါပိုင်။

53. Good progress has been made
in road work. တော၍လိပ် ခပ် မော်တင် လီသေ မိုင်
ခေခေ။
54. To get through the forest you
must travel the whole day. နှ်၍ ထိုခင် ခေ'သုတ် လ'၍သိပ်
ဝခေး။
55. When your honour came here
from Moulmein by what
road did you come ? မိုင်အခင်လင်ရှပ် လုာ်ၵၢ တီခွဲပိပ်
မော်လမြိုင်မိုင်မူး တီခေ'ခေ'
လင်ရှပ်မူးတင်လွဲ ခေခေ တီခါ။
56. I had to come by train. ရှပ်လင်လ'မိမိရထုတ်'မူးအိုင်။
57. The road was dusty. တင်ခေ'ဟိုထ။
58. The road was very muddy. တင်ခေ'ဟိုခေ—တင်ခေ'အိုင်။
59. The road is very winding. လင်ခေ'ဟိုတေတေ။
60. It is up hill and down dale. တင်ၵါမိုင်လွှာ'လင်ရှပ်။
61. The bridges are slippery. ခုပ်တင်လ'ချော်တေတေ။
62. The lanes are ankle deep in
mud. တင်အခင်ခေ'ဟိုတေတေ။

IX. Village Matters and Headmen.

1. The village is very dirty. ဝခင်ခေ' ဂုဏ်ဝင်ခေ။
2. You must keep it clean. ခေလ်' ဂိတ်မုတီသီ။
3. You must burn the rubbish. ခေလ်' တုတ် ယပ် ပိတ် မုခင် လိုင်
မုခင်ယု။
ခေလ်' တုတ်မုခင်ယုဟ်ယပ်။
4. He is going round inspecting
villages. မခင်လေလွံတုဏ်ဝခင်အိုင်။
5. The headman did nothing. မိင်ဂင်အံ့ဂိတ်သံးပိုင်လွံ။
6. He ought to have called. မခင်လီၤရှင်။
7. If he had not delayed. ပေၤအံ့ဂိတ်အံ့ထု။
8. We were delayed on the road. မှိုင်ယုလွံဘင်ဂခင်လေ။
9. The land (is) bounded by these
four localities. ဂုဏ်ခင် ခေင်သီရပ် မတ်မ' ဝ' လိခင်
ခေ' ၊
10. Point out the city boundary. ခေင်လိဏ်လိခင်ခေင်လပ်ပိုင်ခေ' ၊
11. The boundaries of this State
touch three States. လိဏ်လိခင်မိုင်ခေ' လပ်ဂခင်သံမိုင်။
12. What is this district called ? အိုင်ထုခေ' ပိုင်ရှင် လိုင်အိုင်သင်
ခေင်သင်။
13. Sir, this district of ours is call-
ed Haipak. အခင်လိုင်အိုင်ခေင်ခေလပ်ခေ' ပိုင်
ရှင်ဝါလိုင်အိုင်ရှ' ယပ်တီခေ' ၊
14. How long have you been circle
headman of Haipak ? အခင်ခွဲလပ်ဂိတ်ရှင်အိုင်ခေင်ရှ' ယပ်
ခေ' ထ' လ' ပီယပ်။
15. I have been circle headman of
Haipak for 10 years. ခေလပ်လပ်မး ဂိတ်ရှင် အိုင်ခေင်ရှ'
ယပ်ခေ' ထ' သိပ်ပီယပ်ခေ' ၊
16. How many villages are there
in the Haipak district ? ခွဲအိုင်ခေင်ရှ' ယပ်ခေ' ဝခင်ပွင်မီး
ထခင်လွံ။
17. In my district of Haipak there
are 25 villages. ခွဲအိုင်ခေင်ရှ' ယပ် ခေလပ်ပိုင်ခေ'
ဝခင်ပွင်မီး ၂၅ ဝခင်တီခေ' ၊
18. In each of these 25 villages how
many houses are there ? ခွဲ သပ်ရှုဝခင်ခေ' လေဝခင် မီး
ရှိုင်ဂုခင်ခေထခင်လွံ။
19. Some of these 25 villages have
50 houses, some 30, some
14 and some 15 houses. ခွဲ ၂၅ ဝခင်ခေခေမင်ဝခင် မီးလင်
ရှိုင် ၅၀ ခေၤမီး ၃၀ ခေၤမီး
၁၄-၁၅ လင်ရှိုင်ခေၤမီးတီခေ' ၊
20. Are you all Shans in the Hai-
pak district ? အိုင်ခေင်ရှ' ယပ်ခေ' ပီခင်ဈုဂ်တ'
သုဘင်သိပ်ရှိုင်။

21. How many tribes are there? ဂုၢ်ၤမၤၤမိၤထံၤမၤၤ
22. In our district there are three or four tribes. ခၢ်ၤအိၣ်ခၢ်ၤခၢ်ၤလၢၤၤၤမိၤဂုၢ်ၤ
သံၤမၤၤသီၤမၤၤတီၤခါ။
23. Of the three or four tribes who live here which is the most numerous? ခၢ်ၤဂုၢ်ၤ အၢၤယုၤ တီၤခါ။ ဂုၢ်ၤသံ
မၤၤသီၤမၤၤမၤၤခၢ်ၤ ဂုၢ်ၤမၤၤလၢၤ
ခၢ်ၤလိၣ်ပိၣ်ခၢ်ၤလၢ။
24. Most of us are Shans. ဂုၢ်ၤတၢ်ၤၤခၢ်ၤလိၣ်ပိၣ်ခၢ်ၤတီၤခါ။
25. And what tribes are these four tribes? ခၢ်ၤဂုၢ်ၤသီၤမၤၤခၢ်ၤ ဂုၢ်ၤအၢၤမၤၤ
သၢ်ပိၢ်ခၢ်ၤလိၣ်ပိၣ်ခၢ်ၤလၢ။
26. One is Shan, one Yangsek Karen, one Taungthu and one Black Karen. ခၢ်ၤမၤၤမိၤဂုၢ်ၤမၤၤတၢ်ၤမၤၤ ယၢ်
သိၣ်မၤၤ၊ တွၢ်သုၤမၤၤ ယၢ်
ဝၢ်ခၢ်ၤယၢ်သံၤမၤၤတီၤခါ။
27. The whole village hate this man for his many artifices and knavish tricks. ဂုၢ်ၤ ဂၢၤခါ တၢ်လိၣ် တၢ်ဂုၢ်
မၤၤယုၤခၢ်ၤခၢ်ၤတၢ်ဝၢ်လိၣ်
ဂၢၤအံၤခံၤမၤၤ
28. When was this village founded? ဝၢ်ခၢ်ၤတၢ်ပိၢ်ခၢ်ၤယၢ်မိၣ်လၢ။
29. If they are assessed according to their means they will be pleased. သၢ် ယုၤခွဲၤ ခၢ်ၤတၢ် တၢ်
ယၢ်တၢ်မိၤခၢ် တၢ်လၢတၢ်လၢ
သိၣ်မၤၤ
30. What do the 4 tribes Shan, Taungthu, Karen and Black Karen do for a living? ဂုၢ်ၤသီၤမၤၤ တၢ်တွၢ်သုၤ ယၢ်သိၣ်
ယၢ်လံၤခၢ်လိၣ်ခၢ်ၤခၢ်ၤတီၤမိၤ
မၤၤသၢ်
31. We Shans who live in the Haipak district live by lowland cultivation. အၢ်ခၢ်ၤ ဂုၢ်ၤတၢ်ၤ ဂုၢ်ၤလိၣ်မိၤ
ယုၤတီၤ အိၣ်ခၢ်ၤ ဂုၢ်ၤတီၤ
တီၤခၢ်ၤခၢ်ၤလၢလၢတီၤခါ။
32. Those villagers have no stated religion, they worship nats. ဂုၢ်ၤဝၢ်ခၢ်ၤ ခၢ်ၤအၢ်ခၢ်ၤတၢ်ဂုၢ်
ၤတၢ်ဝါဝါမၤၤခၢ်ၤခၢ်ၤ
ခၢ်ၤဂုၢ်ၤတၢ်ဝါတီၤ
33. A yearly festival is held on the slope of that hill. ခၢ်ၤပၤလွၢ်ၤပၤခံၤပၤဂုၢ်ၤ
34. There is a large gathering on full moon day. ဝၢ်ခၢ်ၤခၢ်ၤ ဂုၢ်ၤတၢ်လၢထုတုံ
မၤၤအိၣ်
35. Once this village had to keep 3 hostages in Rangoon. ပွၤၤဂုၢ်ၤဝၢ်ခၢ်ၤ သံၤမၤၤလိၣ်လၢ
အၢ်မံၤခၢ်ၤဝါခၢ်ၤမၤၤ
36. The village was fined for harbouring dacoits. ဝၢ်ခၢ်ၤလၢခံၤယုၤလၢလၢ တၢ်ထံ
ဝၢ်ခၢ်ၤ

37. Why did the carts I told you to send last night only come at 6 this morning?
38. You have been reported for disobedience of orders.
39. What have you to say?
40. He lost his appointment because he was too lazy to carry out orders.
41. For persistent neglect of government orders the whole village was fined.
42. Do the villagers in this district keep a strict watch at night?
43. That city is full of dacoits.
44. In accordance with order No. 100 received.
45. Does he pay tribute to anyone?
46. By this time the village was thoroughly aroused.
47. I reported this headman for being insolent.
48. The headman's statement.
49. Not to have informed the myok would have been bad.
50. In my own village he treats me with indifference.
51. He levied over 1000/- in excess of the lawful demand.
- လေၤလွဲ မိုဝ်ခံဝါ သုင်သေ်တော်မိုဝ်
ခဉ်ခေ်ရှုာ်ခေ်လိမ္မတ်မးယဝ်
ဂြိတ်လွင်အကျွင်သင်လေ။
- လွင်အကျွင်အံခေ်ခံ အံဆွံလိုင်အ
မိင်လံခိခိခိလေ။
- ဗွဲလုပ်ထတ်တၢ်သင်-မီးတိလတ်သင်။
မခိခေ်ခေ်တၢ်ဂြိတ်လွံအမိင်
ခခိခေ်လေ်အယၢအထူတုာ်
ယဝ်။
- ခခိခေ်အမိင်အၢခေ်လပ်အလုပ်
ယအံလွံ အံဂြိတ်မိုဝ်ယွဲလွတ်ဂံ
ဝပ်ဝင်လေ်တပ်ထံတင်ဝခိ။
- အခိခိမီးတိဝခိ လရင်လုခေ်တင်ခံ
တုခိဝခိ တုခိခေ်ခခိလွင်ဗွဲ
ထိုင်လိလိမ္မိင်။
- မိင်ပုခိလုခခိခိလေ။
- ခခိခေ်အမိင်လၢခခိပတ် ၁၀၀
မီးမးအယ။
- မခိသၢာ်အခွခိတော်ပခိတိသေ်
တေၤတေၤလိမ္မိင်။
- ယီခခိခိရှုခိယဝ်ရှုခိတိုခိတခိ
မးယခိအခခိမေၤရှုယဝ်။
- လွင်ထခိခခိခေ်တိုခိခခိခခိတိုင်
ကျါးယဝ်။
- ။ ။ ။ တင်ခါခွာ်လတ်ယဝ်။
- အချာ်တံခခိတင်အွာ်လတ်။
- ပေၤအံတိုင်ကျါး အံခွာ်ပူခိခခိ
လိုင်တေၤအံခိခိတံ။
- တော်တၢ် ဝခိတင် သုခိတင် မခိ
ယဝ်မခိခခိခခိသွင်သင်ယဝ်။
- မခိခေ်ထုခွာ်ယွခိခိခိခိခိလိုင်
သေ်အမိင်။

52. The village elders recommended one Ai Saw for the appointment of Heng.
 53. I will go further into the matter and pass orders later.
 54. Neighbouring villages.
 55. Do headmen who collect revenue get commission?
 56. This headman has no control over his villagers.
 57. He fears bad characters.
 58. If he punishes people as they deserve he is afraid his house will be burnt down.
- ဤအကြံတို့တော်လှယ်သောအခါ
 သဘောတူ၍ ဤအသေ၌
 တင်အပ်ပါ။
 အခုအခါပေါ်တွင်ထံထိုင် လိုအပ်
 အလုပ်တော်ဝင်အမိန့်။
 ဝမ်းလံ့အပ်။
 ခေါင်းအခင်းအပ်အပ်အပ်အပ် အပ်
 လုပ်အပ်အပ်။
 ခေါင်းအပ် အပ်အပ် အပ်အပ်အပ်
 လုပ်။
 မခင်အပ်အပ်အပ်အပ်။
 ပေါ်ထိရင်အပ်အပ်အပ်အပ်အပ်အပ်
 ခင်အပ်အပ်အပ်အပ်အပ်အပ်။

X. Agricultural and Cattle.

1. I possess two fields. ခါလင်မီးခေါ်မိင်သွင်တုင်။
2. I have worked and lived on them for five years. ခါလင်ဟ်ကိသွံဂိတ်ကိခင်ထိုင်ရှုးပိ။
3. I have paid the land tax regularly and without fail. ခွခင်ခေါ်တော့လိပ်ကံလုကံရှ်သွင် သွင်ပခင်မိင်ကမခင်။
4. Another man claims one field. ကုခင်တင်မော့၊ ဝါယွခင်မိင်သိင်ခေါ် တုင်။
5. The tank overflowed. ခင်ထုံခိုခင်တိတ်ခွင်-ခင်ထိပ်ခိုခင်၊ ကံပခင်ကွ' ထိုင်ထိတ်။
6. He refuses to pay. ခွမီးခေါ်လုတုင်။
7. How much land have you? လာ'ခင်မာလုံ။
8. How is it irrigated? ပေဂ်ဟုံခင်မုးကပ်ခင်ဟုံခင်။
9. It is irrigated by rain water. ကပ်ခင်ရှုတ်ကိပ်-ကပ်ခင်ရှုတ်ကိပ်။
10. It is irrigated by channels. မိပ်ကပ်ခင် ပတ်သီခင် လိပ်ခင် လာ' ခင်မိပ်ခင်ယွံခင်။
11. When I reaped the field the out-turn was very small. ခေါ်ခွကွပ်ခင်မိပ်လုတင်။
12. How many baskets of paddy does your field yield? ကခွခင်တော့လျှော်ပေပခင်ချံသု သေသီ။
13. Please reduce the tax. ကခင်မိခင်လိခင်ထံကခွခင်တော့။
14. This is revenue paying land. တုခင်ခင်လုံပုကိသွံယပ်ယပ်ရှိုင်။
15. Have the paddy plants been transplanted? တိဝခင်ခင်'ကူပိလု'ကိပ်ခိုခင်ကခွခင် တော့ထခင်လုံ။
16. How much revenue is collected yearly in this village? ခင် မိပ်ခင် ကံလု'လင် လိလိကွ' - ခင်မိပ်ခင် ကံလု'သင်လိလိကွ' ရှိုင်ကုခင် ခင်မုး ယူလေ ဂိတ်လွင် ခင်ရှိုင် ကခွခင်တော့ယွံလု'ယူ လေ။
17. This paddy has not been properly winnowed. ပိခင်ခင်မက်ကခင်ကံပေဂ်လိ လိပ် ခေါ်လေ ကခွခင်တော့ယွံသေကူ ပိ။
18. Though the number of houses has increased, why has the revenue decreased? ကခင်သုခင်ခင်'တိတိပ်ဂိတ်ဟုံကိသွံ လေသိင်ခိုခင်လိပ် ကုရှုခင် လိပ်ယပ်။
19. Owing to poor crops this year the remissions have been greater than usual.
20. I have cleared and worked this garden land at a cost of over 250/-

21. This garden has produced many trees, flowering plants and fruit trees. အခင်သုခင်ခေ' တုခင်မ'တုခင်မွှာ်
တုခင်မာ်အွာ်ခင်ခိုခင်ယင်လေ။
22. Please divide the holding between us. အဂ္ဂင်ခိခင်ခေ' ဂုဏ်ဝင်တီရှင်ခါ
သေ်ဟံ။
23. This holding is valued at 200/- အဂ္ဂင်လိခင်ခေ'ထိုက်တခင်ဂါမခင်
ကို ဧ။
24. The price of paddy has risen. ခခင်ခင်ခိုခင်ယင်။
25. The price of paddy has fallen. ခခင်ခင်လင်ယင်။
26. He bought the standing crop. မခင်သိုဝ်ခိင်ယင်။
27. He is going round collecting and assessing taxes. မခင်လေ်ဟိပ်လေ်ဗွ'ယူ။
28. I have worked the Sitpin and Okla kwins continuously for many years. တိအရပ်သိတ်မိခင်ဂွခင်တင်အရပ်
အုာ် လဂ္ဂခင်လိခင်တိခခင်ခါ
လင်လ' သိုဟိတ် ရှိတ် ပိဋခင်
ခေ'ယင်။
29. The lands have become poor. ခခင်လိခင် တိခခင် မိခင် အခင် အံ
ပေ်လိလုပ်ယွင်ယင် (or) လိခင်
ခေ'အံခိးခွခင်ခခင်လိခင်။
30. The rice plants are infested with insects. တုခင်ခင်တင်လ'ခခင် ခုင်မိင်တုာ်
(or) တုခင်ခင် ခုင်မိင် ယခေ။
31. My one-basket capacity field yielded 46 baskets of paddy. ခင်ပိုာ် ခခွ်ခေ'အခင် ဟုာ်လ'ခင်
ဝခင်တင်၊လ'သိသိပ်ရှာ်တင်။
32. Next year I only got 18½ baskets. ပီ တုတိယ လ' သိသိပ် တင်ပ'
လိတ်ဂွ'။
33. The land tax assessed by your honour this year is excessive. တေ်လိင်လင်ရှင်မး၊မိင်လုပ်တေ်
မူခခင်အခွခင် တေ်ခေ'ပီခခင်
လိင်ခခင်ခေ'။
34. Now it is only just the beginning of June. တေ်လိင် ထိုက် ရှာ်ထိင်မး၊ လိုခင်
လိတ်ဂွ'။
35. I will pay at the rate of 1/8 an acre. ယေ်အေ်ဂလှ် သင်ဝါဝ'ခခင်မခင်
ဒိ-ဝဲ ခခင်တေ်ထံတေ်သွင်။
36. He says my land is his grazing ground. အခင်တိဂင်ခါပိင်ထိင်ရှ'ခခင်ခခင်
မခင်ဝါတိဂွ'ဂင်ဂွ'ဟ'မခင်။
37. They will spread the heaps of earth over the field. ခင်တေ်အင်ပုံထိတ်ယေ်ပိုင်ဝ'ခခင်
လိခင်။

38. Fruits appear in their seasons. မာမိမ'ပေၣ်မီးသွံးလိုခ်မခ်။
39. The plaintain tree bears fruit all the year round. ဂုလိုခ်ပေၣ်ဂူလိုခ်။
40. We offered to deliver the paddy in instalments. ခၢလင်ခ်ဝဲၣ်လတ်တေပခ်ခ်ဝဲၣ်ပိာ်ပွာ်အိတ်အိတ်။
41. What are the first steps taken in tobacco cultivation? မိုဝ်မေၣ်လ ဂွၢ်ပိုင်ယၢခ် သူဂိတ် လိုဝ်ပိုင်ထံ'ထိုခ် ဟုတ်သွံလေ။
42. In the beginning we plough the land and turn the soil. မိုဝ်မေၣ်လခ်ထံ'ထိုခ်လိခ်အွခ် တင်ခ်။
43. After ploughing and turning the soil what is next done? ပေၣ်သူထံ'ထိုခ်လိခ်သေယဂိတ် လိုဝ်ခ်ဝဲၣ်ပိုင်ထိင်။
44. After ploughing and turning we collect and throw away the grass roots. ပေၣ်ခၢလင်ခ်ထံ'ထိုခ်လိခ်သေယဝ် မိတ်အိတ် ပိတ်ဂွၢ်ယိုဝ် ဂွၢ်ယၢတီခ်။
45. After gathering and throwing away the roots what do you next do? ပေၣ်သူ မိတ်အိတ် ပိတ်ဂွၢ်ယိုဝ် သိင်ယဂိတ်လိုဝ်ပိုင်ထိင်။
46. We dig holes, Sir. ခၢလင်ခ်ဝဲၣ်ခုတ်ခုတ်မခ်တီခ်။
47. After making holes do you sow the seed, or transplant it straight away? ပေၣ်ခုတ်ခုတ်ယဝ်ဝခ်ယဝ်လိုဝ်မခ်အိတ်ပိုင်-ပေၣ်အံခ်ခ်ထုတ်သွံ မိတ်ပိုင်။
48. Having sown the seed we pull up the roots and plant them one in each hole. ဝခ်ယဝ် လိုဝ်မခ်ယဝ် ထုလိုဝ်မခ် သွံသွံ ခွံနဲ့ ခခ် ယေခွံယေတုခ်ခ်။
49. And after this how and where do you then plant? ပေၣ်ယဝ်လိုဝ်မခ်ဂိတ်လိုဝ်ပိုင်ဝခ် သွံတီလွံခ်ထိင်။
50. We prepare nursery beds and plant thereon. ခုတ်ဂိတ်ထိုတ်သေယဝ် ဝခ်သွံခိုင်ထိုတ်ခ်။
51. What is the next procedure? ပေၣ်ယဝ်ဂိတ်ခ်ဝဲၣ်ပိုင်ထိင်။
52. We then cut moss and throw it over the beds ခၢလင်ခ်သံယဝ် တုခ်ဂုတ်ပုတ် ဝ'ခိုင်ထိုတ်ခ်။
53. How big are the tobacco shoots when transplanted? ပေၣ် အခ် ငဝ်ယၢ ခခ် ယ်မး ထခ်လွံလင်ခ်သွံ။

54. When each shoot is a thumb to middle, or thumb to first, finger long we transplant them.	ငယ်ယုၤခၢၣ်ယုၤမၤးယေၣ်ခိုၣ်ယေၣ်လွံ
လင်ခဲသ့။
55. In what month do you transplant?	ခဲဟံၣ်သ့လိုခၢၣ်လွၢ်ခၢၣ်။
56. Some we transplant in October and some in November.	ဟံၣ်လွၢ်ခဲဟံၣ်လိုခၢၣ်သိပ် ဟံၣ်လွၢ်ခဲဟံၣ်လိုခၢၣ်သိပ်အိတ်။
57. When the plants become knee or thigh-high we break off the heads and throw away the shoots.	ပေၣ်အခၢၣ်တုၣ်ခၢၣ်မၤခၢၣ်ယုၤမၤးမိၣ်ရှုၣ်ခၢၣ်
ခၢၣ် မိၣ်ခၢၣ်ခၢၣ် တုၣ်ခၢၣ်မၤခၢၣ်အခၢၣ်
မိတ်ၣ်ၣ်ခၢၣ်။
58. When the leaves swell and mature we pluck them and slice them at home.	ပေၣ်ခွဲမၤခၢၣ်ပွၣ်ၣ်ၣ်လီၤယၢၣ်မိတ်မၤး
သ့တီၢ်ရှုၣ်ခၢၣ်။
59. Do you slice them at once or after how many days?	သ့ဟံၣ်ခၢၣ်ရှုၣ် ပေၣ်အခၢၣ်လၢလၢ
ဝခၢၣ်လင်သ့။
60. We pluck and slice at once.	မိတ်မၤးသ့ဟံၣ်ခၢၣ်။
61. On getting many leaves we cover and slice them again.	ပေၣ်ခွဲယုၤခၢၣ် နံဝဲခိုခၢၣ်းယၢၣ်လင်
သ့။
62. We spread them on woven mats in the sun and dew.	အခၢၣ်သ့မိၣ် တၢၢ်လိတ် တၢၢ်ခၢၣ်ခၢၣ်
ဝဲ။
63. When the tobacco gets red on both sides we flatten it and put it into woven baskets and granaries.	ပေၣ်ယုၤခၢၣ် လိၣ်မၤး တၢၢ်သ့ၣ်
ယၢၣ်တီၢ်မိတ်သေယၢၣ်လွၢ်သ့ဝဲ
ခၢၣ်ပုၣ်ယုၤ ယေၣ်ယုၤခၢၣ်။
64. Questions on land cultivation.	လွၢ်ခွဲအခၢၣ်ထံလွၢ်တီၢ်တီၢ်ခၢၣ်။
65. Answers on land cultivation.	လွၢ်ခွဲအခၢၣ်ခၢၣ်ခိၣ်တီၢ်တီၢ်ခၢၣ်။
66. You lowland cultivators of the Haipak district, how do you cultivate? Tell me in detail just what you do.	အခၢၣ်မိၣ်ခၢၣ် ခၢၣ်တီၢ်ခၢၣ် ခၢၣ်ခၢၣ်
အခိၣ်တီၢ်ယုၤခၢၣ် ခၢၣ်တီၢ်ခၢၣ်
တီၢ်လိၣ်ရှုၣ် လံၤတၢ်ခၢၣ် ပခၢၣ်
ရှုၣ်လၢၣ်သိၣ်လိၣ်လိၣ်ခိၣ်လူၤလဲ။
67. Shan paddy cultivators.	ခၢၣ်လိၣ်တၢ်အခၢၣ်တီၢ်တီၢ်ခၢၣ်။
68. At the commencement of the rains in May or June.	ပေၣ် ထီၣ်ခိၣ် ရှုၣ်ယုၤခၢၣ် လိုခၢၣ်ရှုၣ်
လိုခၢၣ်လိတ်မၤး ယၢၣ်လိၣ်။

69. They work together and flood
kwns and fields with river,
creek and dam water.
70. Very good. After clearing the
creeks and dams and lett-
ing in water to their fields
what do they next do?
71. After they flood their fields
they then plough them
with buffaloes.
72. After ploughing with buffa-
loes do they sow the seed
at once?
73. No sir, after the buffalo
ploughing they then give
a first harrowing.
74. After harrowing the soil in
again turned.
75. After turning the soil another
harrowing, and then the
final harrowing is given.
76. After harrowing and turning
the soil and finally har-
rowing it do they at once
sow the seed?
77. No sir, after turning the soil
and harrowing it again
they pull up the plants
they have planted.
78. After ploughing turning and
harrowing do they not
forthwith sow the seed as
is done in Burma?
79. After fully ploughing and
harrowing we certainly do
do not sow the seed as
- ခပ်ယွှ်ကခပ်ကပ်ခပ် မေ်ရှင် မေ်ဟ်
မေ်ခပ်သွင်သွ်တၢ်တီၢ်ခွဲတုၣ်ခေၤ
လွၢ်ခေၤ ခပ်ခေၤတီၢ်ခါ။
အိၣ်လီၤယၢ်ပေၣ်ဝါ ခပ်ယွှ်ကခပ်လၢင်
ရှင်မေ်ခပ်မေ်ဟ် ခပ်ကပ်ခပ်မေ်
သွင်သွ်ခွဲခေၤခပ်ခေၤယၢ်လီၤ
ဝံခေၤ ခပ်သိၣ်တီၢ်ရှင်ထီၣ်။
ပေၣ်ဝါ ခပ်ကပ်ခပ် မေ်သွင်သွ်တၢ်တီၢ်
ခွဲလွၢ်ခေၤ ခပ်ခေၤ ယၢ်လၢင်
ခပ်သိၣ်ကပ်တၢ်ထံၣ်ထီၣ်ယၢ်။
ပေၣ်ဝါ ခပ်ကပ်တၢ်ထံၣ်ထီၣ် ခပ်
ဝခပ်ပိၣ်ခပ်ခပ်ခပ် ခပ်ပိၣ်ခပ်
ခေၤခပ်ခပ်လီၤရှင်။
အံၣ်တီၢ်ခါ—ပေၣ်ဝါ ခပ် ကပ်တၢ်
ခပ်ခေၤထံၣ်ယၢ် ခပ်သိၣ်တီၢ်
လူၤခွဲခပ်ပွၢ်နီၤ။
ပေၣ်ဝါ ကပ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယၢ် သိ
ခိၣ်ထီၣ်။
ပေၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယၢ် ထံၣ်သိ ကပ်ထီၣ်
ခေၤခေၤရှင်ထီၣ်ပွၢ်နီၤတီၢ်ခါယၢ်။
ပေၣ်ဝါ ခပ်ထီၣ်ခပ် ခပ်ထီၣ်ခပ် ခပ်ရှင်
ယၢ် လီၤခပ်ဝခပ်ပိၣ်ခပ် လီၤခပ်
ပိၣ်ခေၤခပ်ခပ်လီၤရှင်။
အံၣ်တီၢ်ခါပေၣ်ဝါ ခပ်ထီၣ်ခပ်ခပ်ထီၣ်
ခပ်ရှင်ထီၣ် သိပွၢ်ယၢ် ထံၣ်ခပ်
ရွၢ်ထုၣ်ကပ်တုၣ်ခေၤတၢ်ခေၤမၤ
ဆွံတီၢ်ခါ။
ပေၣ်ဝါ ခပ်ထီၣ် ထီၣ်ထီၣ်ခေၤရှင်ယၢ်
ကပ်လီၤခိတ်ခပ်ပိၣ်ခေၤဝခပ်
ပိၣ်ခေၤရွၢ်လီၤခေၤခေၤခေၤခေၤ
ပုၣ်ခေၤခေၤခေၤခေၤခေၤ
ပေၣ်ဝါထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်ခေၤရှင်ယၢ်တၢ်
ကပ်ခိတ်ထီၣ်ခပ်ပိၣ်လီၤခေၤခေၤ
ဝခပ်ပိၣ်ခေၤရွၢ်ဂြိတ် လီၤခေၤခေၤခေၤ

- they do in Burma.
80. Well you must first of all sow the seed of these young paddy plants?
81. That is true, sir; after ploughing and harrowing very thoroughly the nursery beds spoken of. . . .
82. We first sow the seed just before we let in much water and just before the ploughing and harrowing.
83. And after this, how many days old are the young plants when you transplant them into the fields?
84. When the plants, Sir, are 50 or 60 days old they are pulled up and transplanted into the fields.
85. In what month do you reap your matured crops?
86. The reaping is done in November or December and even at times in January.
87. After your crops have thoroughly ripened and been reaped what do you next do?
88. After reaping we gather the sheaves together and then beat out the paddy.
- ခွံမိုင်မခပ် ပုခပ်ခခပ်အံင်အံ
မီးသေတိတိချ။
- ပေၤခေၤလိုင်-အခပ်တုခပ်ၤတုခပ်
သူလၢ်ဖိတ် လၢ်ဝခပ် ဝံ အူခပ်
တင်ခေၤခခပ်ပိုင်။
- ထိုင်တိ ခၤ ခေၤ-အခပ် ထိုင် တု
အခပ်ဝၤ ခခပ် လၢ်ထိုင် လၢ်
ထၢ်ထၢ်ခေၤ လီလီ ဝံ သေယဝ်
လင်
- ဝခပ် ပိုင် ထၢ် မိတ်ခပ်ပိုင် လိုင်
ခခပ် အူခပ်တင် ပိုင်-လီမိုင်
အံပံ သွင် ခခံ အံပံ ထၢ် ခေၤ
ထိုင်ခေၤလိုင်ခခပ်တိချ။
- ပေၤခခပ်လိုင် အခပ်ခခပ်အသတ်
တုခပ်ၤ သူခခပ် ယ်မးအူခပ်
မး လၢ်လၢ်ဝခပ်ယဝ် လင်လၢ်
အပ် ဂွၢ်ဟ်ဂွၢ် ဂွၢ်သွံ ခွံ ခေၤ
ခခပ်တင်လေ။
- ပေၤဝၤအသတ် တုခပ်ၤတုခပ်လၢ်
၅ဝ ဝခပ်၆ဝ ဝခပ်ယဝ်လင်လၢ်
ဂွၢ် ထုလ်အပ်ယဝ် လင်လၢ်ဂွၢ်
ဟ်ဂွၢ်သွံတုခပ်ခခပ်လိုင်
ခခပ်တိချ။
- တုခပ် ခပ်သူ လိုင်ခခပ် ယ်မးမတ်
မးယဝ်လိုင်သူလၢ်ပတ်လၢ်ထိုင်
တုခပ်ခပ်ခခပ်လိုင်လှံ။
- ခွံလိုင် တထိုင် လိုင်လိုင် မင်တိ
ခေၤလိုင်ခခပ် ပုခပ်လှံ လင်လၢ်
ပတ်လၢ်ထိုင်တုခပ်ခပ်ခခပ်။
- ပေၤဝၤတုခပ်ခပ် ဂွၢ်ခပ် သူခခပ်
သူခပ်မး လီလီယဝ် သူပတ်ထိုင်
ယဝ်လိုင် သူသိဖိတ်ပိုင် ထိုင်သူ
ဂွၢ်ခပ်လေ။
- ပေၤပတ်ထိုင်ယဝ်လင်လှံတေၤအပ်
လိုင် လိုင်ခခပ်မး ပုံပေၤပုံ
ယဝ်လင်ပေၤအပ်ခပ်ပိုင်ခခပ်။

89. After this you do as they do in Burma?
90. And having properly prepared a threshing floor do you tread out with buffaloes?
91. It is not our custom at all to prepare threshing-floors and tread out the corn with buffaloes.
92. Our Shan practice is, after we have reaped and collected the sheaves to jointly beat out the paddy.
93. When we have jointly threshed out much paddy we take it home in bullock carts and store it.
94. Questions on the method of upland cultivation by the Taungthus and Karens.
95. You Taungthus, Yangseks and black Karens who live in the Haipak district what do you do for a living?
96. We all earn our livelihood as upland and garden cultivators, Sir.
97. What sort of gardens are those you work, are they many and what do you plant?
98. Some of us live, Sir, by cultivating hill gardens.
99. And what do you hill gardeners grow?
100. Some Taungthus grow, special leaves for rolling cigars.

ပေၤခၢ်လိၣ် သူၤအဂၢၢ်တၢ်လိၣ်ခၢ်
ခၢ်ခၢ်မိၣ်မၤခၢ်ပုၤခၢ်ခၢ်လၢ။
ခၢ်တၢ်တၢ်လၢမၤလိၣ်ခၢ်လၢ
လၢလၢအဂၢၢ်တၢ်လၢလၢလၢ
ယိၣ်အဂၢၢ်တၢ်လၢ။
အခၢ်ခၢ်တၢ်လၢလၢလၢအဂၢၢ်
တၢ်လၢလၢလၢယိၣ်အဂၢၢ်
ထုၣ်လၢ ဂၢ်ခၢ် အခၢ်ခၢ်
ခၢ်လၢ။
အခၢ်ခၢ်ထုၣ်လၢလၢတၢ်ဂၢ်ခၢ်
ပေၤဝၢ ပတၢ်ထီၣ် ယၢ် လၢပံ
ပေၤဝံ ယၢ် လၢ ထီၣ်ခၢ် ပေၤ
အဂၢၢ်ခၢ်ပိၣ်ခၢ်။
ပေၤဝၢထီၣ်ခၢ်လၢပေၤဝၢလၢ
ခၢ်ပိၣ်ခၢ်ခၢ်လၢတၢ်ဂၢ်
ပုၤအဂၢၢ်လၢတၢ်မၤဝံ
တၢ်ဂၢ်ခၢ်လၢလၢခၢ်လၢ။
ခံၣ်သွၣ်အခၢ်ထံသွၣ်အခၢ်ထွၣ်သွၣ်
ထၢ်ခၢ်တၢ်လၢလၢလိၣ်ခၢ်
ဂၢ်ခၢ်လၢ။
သူၤအဂၢၢ်လိၣ်အခၢ် ပိၣ်ခၢ်ထွၣ်သွၣ်
ယၢ်သိၣ်-ယၢ်ထံ အခၢ်ယူၤ
တၢ် ခၢ်အိၣ်ခၢ် ဂၢ်ထံခၢ်သူ
ဂၢ်တၢ်ခၢ်ခၢ်သၢ်ခၢ်လၢ။
ခၢ်လၢခၢ် ဂၢ်ခၢ်လိၣ်ခၢ်လိၣ်
ခၢ်ခၢ်ဂၢ်ခၢ်ဂၢ်ခၢ်တၢ်သိၣ်
တၢ်ခၢ်ခၢ်။
အခၢ်သူၤဂၢ်တၢ်ခၢ်ခၢ်သူၤခၢ်
လိၣ် ပိၣ်ခၢ်သၢ်-သူၤခၢ်
ပိၣ်-သူၤထံသၢ်ခၢ်လၢ။
အခၢ် ခၢ်လၢ ဂၢ်ခၢ်ထွၣ်ခၢ်
ခၢ် ခၢ်သူၤလၢ လွၢ်လၢခၢ်။
အခၢ်သူၤဂၢ်ခၢ် သူၤလွၢ်ခၢ်
ထံသွၣ်ထွၣ်သွၣ်သၢ်ခၢ်လၢ။
အခၢ်အဂၢၢ် ထွၣ်သွၣ်ထွၣ်ခၢ်
ထွၣ်သွၣ်ထွၣ်သၢ်ခၢ်လၢ။

101. Some grow tobacco. ဂုခ်ခံဟွင်ဂေါ်ဂြိတ်သုခ်ယၤ။
102. Some cultivate plantains, some mangoes, jack fruit the guava and other fruits. ဂုခ်ခံဟွင်ဟုတ်တုခ်ဂုလိုလွဲခံဟွင်
ဟုတ် တုခ်မာ်မုင် မာ်လင်မာ်
ဂၢ်မာ်လွဲဂေါ်ဟုတ်သိင်တီၤခါ။
103. And so you Taungthus do no wet garden cultivation? ပေါ်လိုင်ခေ' ဂုခ်တွင်သူ သုခ်
သုခ်ခေ'အံ့ဂြိတ်မိခ်ဂုခ်ဂြိုင်း။
104. No, Taungthus do no wet cultivation, we do solely dry cultivation. ပေါ် မိခ်ဂုခ် ဂျှင်တွင်သူ ဂြင်ခါ
ခေ'သုခ်ခေ' အံ့ဂြိတ်ဂုခ် ဂွံ
ဂြိတ်သုခ်လွဲ'ဂွံ'ဂွံ'တီၤခါ။
105. What tribes do upland and wet cultivation? ဂုခ်လိုင်အာခ် ဂြိတ်ဂွံ' ဂြိတ်သုခ်
ခေ'ခေ'မိခ်ဂုခ်ဂျှင်သင်လေ။
106. Those who live by upland and wet garden cultivation are Yangseks and black Karens. ဂုခ်လိုင်အာခ် ဂြိတ်မိခ်ဂွံ' ဂြိတ်
မိခ်သုခ် ခေ'ခေ' မိခ်ယင်
သိပ်ယင်လိခ်လိုင်ခေ'တီၤခါ။
107. And what flowering and other plants do they grow? ခပ်ခေ'ဟုတ်သွံတုခ်မွတ်တုခ်မာ်
လိုင်ခေ'ဂြိုင်းဂုခ်လေ။
108. They grow the mustard plant, radishes, garlic and onions. ခပ်ဟုတ်သွံ တုခ်ဟုတ်ဂတ်လုံ ဟုတ်
ပိတ်ဟုတ်မိရှေ့ဟုတ်မိရှေ့လေ။
109. They cultivate only the mormordica plant, snake gourd brinjalls and tomatoes. ခပ်ဟုတ်သွံ တုခ်မာ် အခေ' မာ်
ခွံ'ဂူ မာ်ခိုင် မာ်ခိုင်သုံလုံလိုင်
ခေ'ခေ'ဂွံ'ဂွံ'တီၤခါ။
110. What varieties of plants are grown in dry cultivation? ဂၢ်တီၤခွံ' ခပ်ခေ'လိုင် ခပ်ဟုတ်
သွံတုခ်ဂၢ်သင်ဂုခ်လေ။
111. In their upland fields some grow paddy and some sessamum. ဂၢ်တီၤခွံ' ခပ်ခေ'ဂေါ် ခံဟွင်
ဟုတ်ခပ် ခံဟွင်ဂေါ်ဂြိတ်ဂွံ'ငါး
ဂုခ်တီၤခါ။
112. In their upland rice and sessamun fields are not other plants also grown? ဂၢ်တီၤခွံ'ခပ် ဂွံ'ငါးခပ်ခေ'ခပ်
အံ့သံ ဟုတ်ထိုင် တုခ်သင်သင်
သေ့မျှင်ဂြိုင်း။
113. They grow interspersed in addition cucumbers, white pumpkins, yellow pumpkins and leguminous plants. ခပ်သံ ဟုတ်လေ့ထိုင် တိုင်လွဲ-မာ်
ပာ်မိင်-မာ်ပာ်လိုင်-ထုင်သံ
သိုင်း-ထုင်ယီ-ထုင်မိခ်ရှေ့ လွဲ
လိုင်ခေ' ဂေါ်ဟုတ် လေ့လိုး
ဂုခ်သိင်သိင်တီၤခါ။

114. In what month do those hill cultivators begin to plough? ကာခင်ဂုခင်ခပ် ဂြိတ်ရှ်ခခင် ခပ်လထ်
ထ်ခင်အတွင်လိုခင်လှ်ခခင်။
115. They begin to clear the ground in October, Sir. ပေဂ်ထိုင်လိုခင်ကျွတ်လွင်ခခင် ခပ်
လထ်ယိုင်တိယၤမခင်တီခၤ။
116. And in November they commence ploughing. ပေဂ်ထိုင် လိုခင်ဂထိုင် ခပ် လထ်
တီခၤ။
117. After this how often do they plough before completion? ပေဂ်ဝၤခပ်လထ်ထိုင် ခပ်လထ်ထ်ပွာ်
လင်ယပ်လင်ပေဂ်ခခင်လေ။
118. This ploughing is done three times. ကာခင်ခပ် ထ်ခခင် ထ်သံပွာ်လင်
ယပ်တီခၤ။
119. What is done after the ploughing? ပေဂ်ဝၤထ်ခခင် ယပ်ထိုင် ခပ်ဂြိတ်
ထိုင်ထိုင်ရှိုင်လူဂွာ်လေ။
120. After 3 complete ploughings they break up the sods. ပေဂ်ဝၤခပ်လထ်ထိုင် သံပွာ်ယပ်လင်
တွံခခင်ခၤခေဂ်။
121. After breaking up the sods they next collect dry cow and buffalo dung. ပေဂ်ဝၤခပ်ပေဂ်ခပ်တွံယပ်ယပ်ထိုင်
ခပ်သံခေဂ်ဂြိတ်ခပ်အင်ခိဝင်ခိဝင်
ရှိုင်ခခင်။
122. They burn this and spread it about in heaps. ခပ်ခေဂ်မၤယပ်ထ် ဂြိတ်လွာ်ထိတ်
မခင်တင်သိုင်တီခၤယပ်ခေဂ်။
123. And what do they do after making it into heaps? ပေဂ်ထိတ်လွင်ထိတ်ထိတ်ခခင်ခခင်ယပ်
ထိုင်ခပ်သံဂြိတ်ထိုင်ထိုင်ရှိုင်။
124. At the beginning of the rains in May or June when the first showers fall. . . . ပေဂ်ထိုင်မၤလိုခင်ရှိုင် လိုခင်လိတ်
ခိင်ရှိုင်ယပ်ခိင်ရှိုင်ထိုင်ယပ်ယပ်ထိုင်
ရှိုင်ခခင်ရှိုင်ထိုင်မၤယပ်လင် .။
125. They then dig up the cultivation mounds and spreading them about sow the paddy seed. သံအင်သီခတ်ခေဂ်ထိုင်မိတ် ခုထိတ်
လွာ်ထိတ် ထိုင်ခခင်ယပ်လင်
ဝခင်ခိခင်ထိုင်ခပ်ခိခင်
ခခင်ခၤခေဂ်။
126. Do the Yangsek and black Karen upland cultivators only cultivate paddy? ယပ်သိပ် ယပ်ထိုင် ထိုင်ဂြိတ်ခိခင်ရှိုင်
ခခင်ခပ်ဂြိတ်ရှိုင်ခပ်ခိခင်ရှိုင်။
127. Not so sir, some of the Karens cultivate ground nuts, some plantains and some sessamum. အံလှ်တီခၤယပ်ခပ်ခိခင်ခေဂ်ဂြိတ်
ရှိုင်ထိုင်ခိခင် ခိခင်ခေဂ်ဂြိတ်ရှိုင်
ခိခင်- ခိခင်ခေဂ် ဂြိတ်ရှိုင်ခိခင်
လှ်ခခင်တင်သိုင်ခၤခေဂ်။

128. Do sessamum and ground nut and plaintain cultivations require the burnt heaps just the same? အခင်းပိခင်းရှ်ငါး၊ ရှ်ထုင်လိခင်း ရှ်
 နှိန် လိုင်းခင်းမော့ လံတုတ်
 ထံထံထံ၊ မုထိတ်လွှခင်းထိတ်
 လိုင်းမိုခင်းမိုခင်းတင်းထိင်ရှိုင်း၊
129. Yes Sir, they all require and are better for these burnt heaps. ဂါပိခင်းရှ်ခင်းလိုင်း လံထံထံ၊ မု
 ထိတ်လွှခင်းထိတ်ခင်း တင်းထိင်
 ထင်လိတ်ခါခင်းရှ်။
130. In sessamum and ground nut land if there is no burning what happens? အခင်းရှ် ထုင်လိခင်း ရှ်ငါး ခင်း
 ပေါ်အံ ထံထံ၊ မခင်းပိခင်းသင်
 လေး။
131. If (the heaps) were not properly burnt red ants, white ants, worms and insects would eat up every-thing. ပေါ်အံ တုတ်ထံ၊ ထံထံ၊ လိလိ
 သုတီလိုင်းမုတ်လိင်လုံ ပုတ်လုံမုင်
 လုံမိင်လုံလိုင်းခင်းဂိခင်းမုတ်လေး။
132. The ground nut sessamum and banana plants would suffer. တုခင်းထုင်လိခင်းတုခင်းငါးတုခင်းဂုလုံ
 လိုင်းခင်းအံလိတ်ခါး၊
133. Beginning with the nursery beds and field plots. ထလိတိုက်ရှ်လွှခင်းရှ်။
134. How old are the paddy plants when transplanted? ပေါ်အခင်း တုခင်းဂါ ခင်းယုံမါး
 ထခင်းလုံထင်ခံသုံ။
135. Gardens are not so paying as paddy fields. ရှိတ်သုခင်း အံမီးအဗ္ဗတ် လိုင်းခင်း
 ရှိတ်ခင်း။
136. They are cutting and clearing scrub. ခင်းတီယိုင်းယုယု။
137. The dry season has set in. အွတ်ရှိုင်းလိင်မီး။
138. This is a wooden bell and clapper worked by the wind. အခင်းခင်းပိခင်းရှ်ဂိလုံ။
139. This is a hollow bamboo worked by falling water. အခင်းခင်းပိခင်းရှ်ဂိခင်း။
140. This is growing kaing grass. အခင်းခင်းပိခင်းခါခင်း။
141. They are grinding paddy. ခင်းမိုတ်ခင်းယု။
142. The pack bullock is well broken. ဂုင်တင်းခင်း (၁) သံထင်တံ (၂)
 လိုင်းသံထင်တံ (၃) ပိုင်းမော့လေး၊
 မခင်းဂိတ်ထင်ရှိုင်း-မခင်းသွခင်း
 မော့လေးထင်ရှိုင်း။
143. Is this horse well broken? မခင်းသင်ထံ။
144. With what do you plough ? ခွ်အင်းသင်ထံ။

145. We have to light fires to keep away mosquitoes. ယၢ်လှိုင်လဲမးခုပ်ရှင်ခါတေလ်
သိုသိုယံဝ်။
146. You must feed up this pony. မခေတေလ်အွဲယိုဝ်အီအီ။
147. After using the bullocks, feed them well. ဝပ်လှိုင်ပေၢ်လှိုင်အီအီတေလ်
အီအီအီအီအီ။
148. Go and graze the cattle. ဂွၢ်လိင်ဝပ်သေ။
149. They went I know not where beyond the grazing ground. ဝပ်သေတိအီအီဂွၢ်လှိုင်အီအီ။
150. The owner reported the loss of his cattle to the headman. လပ်ဝပ်ခေ အာအွင် ဝပ်တုပ်ဝပ်ရှ်
လိင်တိုင်ကျါထမုင်။
151. He pulled up the tying post. မခေထွတ်အပ်ယာ်ခေခေ။
152. On my arrival the tracks were followed up. ခါလပ်ရှ်တလပ်လှိုင်ခေရှ်တိခေမခေ
ယပ်။
153. The tracks disappeared. ရှ်တိခေသုတ်ရှ်ယပ်။
154. How much is it for the service of your bull? ဂါတိခေဝပ်ခွဲထခေလှိုင်။
ဂါရှ်ဝပ်ပေၢ်ခွဲထခေလှိုင်။
155. The bullocks should have been recovered. ဝပ်လိပ်ခေလိလ်ထုပလေ။
156. Tighten the girths. လခေထံရှ်တအုတ်မခေ။
157. This horse walks well. မခေဂွၢ်(ဝ)လခေထပ်(၂)ပတေလိ။
158. It trots well. မခေဒိလိလိလိလိအီအီ။
159. It gallops well. မခေဒိသိတိခေပိတ်လိလိ — မခေဒိ
သိတိခေပုတ်လိလိ — မခေလိလိ
သိတိခေပိတ်လိလိ။
160. This pony is frightened. မခေတုတ်လှိုင်။
161. What is this pony's height? မခေတေသုင်ဒိထခေလှိုင်။
162. It has a soft mouth. မခေသုတ်အုတ်ခေခေ။
163. Don't pull his bridle. ယၢ်လေထခေလိတ်ဝပ်မခေ။
164. The pony will bolt with you. မခေတေအပ်ခွဲလိလိ။
165. Don't ride at full gallop. မခေရှ်တိခေယိုဝ်အီအီဂွၢ်ဂွၢ်။
166. The pony is very quiet to ride. မခေခေခေခေလိလိဒိဂွၢ်ယပ်။
167. A pair of bullocks worth 150/- ဝပ်သိုင်ဂါတခေထိတ်ထွဲရှ်ခေခေ။
168. He bought the 4 pairs of buffalo for 500/- ရှ်သိသိုင်ခေ လိင်မခေ သိုင်မး
တေခိုင် ၅ဝပ်။
169. Tie up my mare in the stable. မတ်ဝ်မခေဝပ်ခါခေထခေခေ။

170. There are no cattle for work. ဝှ်းဝှ်းတိယိပ်တိယိအံးမီး။
 171. Those buffaloes are not your buffaloes. အခင်းဝှ်းလိုင်းခင်းလိုင်း မခင်းမခင်းဝှ်း
 သူအံးဝှ်း။
 172. Those 2 buffaloes you claim as yours are not yours. အခင်းသူဝှ်း ဝှ်းသွင်တုင်းခင်းခင်းဝှ်း
 အံးဝှ်းသူ။
 173. A grazing ground. တိပွဲဝှ်းတိပွဲဝှ်း—တိကျက်တိလိင်း။
 174. Is there cattle disease here? တိခင်းခင်းမီးအခင်းဝှ်းဝှ်း။
 175. What colour is the pony? မခင်းမခင်းမခင်းသင်း။
 176. The description of the missing elephant is as follows. လင်းတုင်းဝှ်းဝှ်းခင်းဝှ်းဝှ်း . . .။
 177. It has short stumpy tusks. မိခင်းလင်းဝှ်းဝှ်း။
 178. Its head is speckled. လင်းတိပွဲဝှ်း။
 179. This cow has short horns. ဝှ်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 180. It has a blaze on the forehead. မီးကျဲခင်းဝှ်း။
 181. It has a white tipped tail. ပဲခင်းခင်း။
 182. It is speckled round the eyes. ခွပ်တိယိယိယိယိယိ။
 183. Its horns are curved forward. ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 184. It has a speckled hump. ခင်းဝှ်း။
 185. It has no natural deformities. အံးမီးဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 186. It has a flexure at the navel. ဝှ်းခင်းခင်းခင်းဝှ်းဝှ်း။
 187. It has a rounded body. တုင်းခင်းဝှ်း။
 188. Are buffaloes hard to manage? ယိပ်ဝှ်းယိပ်ဝှ်း။
 189. Are these buffaloes quiet? ဝှ်းခင်းခင်းဝှ်း။
 190. Are they wild or savage? ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 191. The ox will rest and get strong. ဝှ်းတိယိယိယိယိယိယိယိ။
 192. They do not deprive calves of their mother's milk. ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 193. Have you a flock of sheep? မွဲခင်းယိပ်ယိပ်ဝှ်း။
 194. No, I have a herd of oxen. အံးဝှ်းခင်းဝှ်းဝှ်း။
 195. He drove the ox by poking it and twisting its tail. အိပ်ဝှ်းခင်းဝှ်းဝှ်းဝှ်းဝှ်း။
 196. This pony runs into people. မခင်းခင်းဝှ်းဝှ်း။
 197. They raced their ponies. ခင်းခင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 198. Let us have a race. လိပ်ခင်းခင်းဝှ်း။
 199. Your pony is saddle-galled. မလင်းခင်းခင်းဝှ်း။
 200. Which pony will you buy? ဝှ်းတိယိယိယိယိယိယိ။

XI. Attack, Fight, Wounds.

1. Is the powder flask full? မုဟိတီယင်ပွိုင်။
2. Can you shoot? မေ့ယိုင်ကွင်ပွိုင်။
3. This is a double-barrelled gun. အခပ်ခပ်ကွင်အခပ်မီး ၂ ပွိုင်။
4. Have a shot at that tree. ယိုင်ဟိလပ်တုခပ်မ'ဝုခပ်တ။
5. I fired twice. ခပ်ယိုင်ကွင်သွင်ပွိုင်။
6. When I have time I will clean the guns. မိုင်လုံခပ်ခါတခပ်လင်တေအပ်ကွင် ခေ'ခမ်ပွတ်ခမ်သီ။
7. They make their own powder. ယံလိုင်ခခပ်လိုင်တုခပ်ခပ်ကွင်အပ်။
8. They cast their own bullets. မပ်ကွင်လုံတုခပ်ခပ်လေ့အပ်။
9. They are splendid shots at 500 yards. အခပ်ခပ်ဟိဟိပွင် ၅၀၀ လိုင်မိုင်ခပ် သိုင်ခေ။
10. You had better look after your guns here, this place has a bad reputation. ကွင်လပ်ခပ် ဝ'တင်သတိလီလီ တိ ခေ'ခေ'ပိုင်လိုင်အပ်။
11. Dacoits attacked my village. လုခပ်ခပ်ခေ'မေးတိုက်ခပ်ခါလပ်။
12. The troops fell back into the stockade. ဟုခပ်သိုက်ခပ်ပ'ခပ်ခါခွင်တပ်ယပ်။
13. In order to rapidly occupy Mandalay we will come down and seize Thibaw. ဟွင်ခပ်ပွိုင်တပ်လ'လိပ်ခပ်ပိင်မခပ် တလေ့ဟွင်လိုင် လွံလုင်ဟိ ယိပ်သီ ပေ။
14. The dacoits are near the village. လုခပ်ခပ်မီးယူလုံဟိခပ်ခပ်ခပ်အပ်။
15. You must help government. တေလ'လွ'တီလပ်အလုပ်ယ။
16. He strove to conquer. မခပ်ခေ'ခေ'ပေ။
17. Why did you kill him when he never resisted you? အခပ်ခပ်လိုင် ဟိတ်လိုင်ပွိုင် လ'အပ် တ'မခပ်။
18. If they resist I will shoot them down. ပေ့ခပ် ဟွင်တိုက်လိုင် တပ်အပ်ကွင် ယိုင်တ'အပ်။
19. I nearly shot him by mistake. အသင်တေ့ ခပ်ခါ ယိုင်လံ တပ် လပ်မခပ်လိုင်ကွင်အိတ်၊ ကွ'— ခပ်ခါအပ်ကွင်ယိုင် ချီမုထိုက် ပိခပ်လံတပ်လပ်မိလုံထိတ်လေ။
20. I fired at him and just missed him. ခပ်ခါ ယိုင် ဟိလပ် မခပ် ထိတ်ကွင် အိတ်၊ ကွ'။
21. He pressed my head down. မခပ်တိပ်ခပ်ကွင်ခပ်ခါလပ်။

22. He squeezed me by the throat. မခင်တိက်ခံဝံ့တုတိခေ၍ ချလင်း။
23. News was brought that many dacoits would attack a village two miles away. လံဉ်ခင်ခပ်သတင်း သွင်အခင်လုခင် ခင်၍တေမးတိုက် ဝခင်အခင်ဝံ့ ဝခင်ခေသွင်လက်အိုင်း။
24. When driving game walk abreast at 10 feet intervals. မိုင်းအခင်ရှေ့တွင်ထိုခင်လံ့၌ ခပ်ယခင်ကခင်သိပ်ပေအိုင်း။
25. They are between two hostile bodies of men. ခပ်ခေရှေ့ကခင်ခေကခင်လင်းအိုင်း။
26. It was an accident. အံသင်တေ၍လေ။
27. He was hit by the stone accidentally. ခံ့ကခင်ရှိခင်သိုင်းကွ၍ ချံမးထိုက်ပိခင် တိုက်မိ၍လေ။
28. The house was well guarded. မိုင်းခေငြိထိုင်ဝံ့လီလီယင်း။
29. The dacoits were sheltered behind the village. လုခင် တင်လံ့ သုင်ယူ ပိုင်ယံ လင်း ဝခင်။
30. Peace is restored. ထိုက်ကခင်ထတ်သေယပ်ခင်ကခင်ယူ။
31. Hostilities have ceased. ထိုက်ကခင်ပေ၍ယပ်ယင်း။
32. They forced them to take. ခပ်သံ့အပ်အပ်ပခင်တိခပ်ခခင်။
33. We sent a mounted force to await and resist him. ရှပ်ချခခင်အပ်လုက်သိုက်ခိအွက်ကွ၍ ငြိခေမခင်။
34. They could not restrain their feelings. ခပ်အံလိုခင်တေ၍ကခင်လံ့။
35. A disturbance arose. ပိခင်အခင်ကုခင်မေ၍ယင်း။
36. He went to pacify. မခင်ခေကွ၍ခေကွ၍တင်း။
37. He would not suffer arrest. မခင်အံခံတိအပ်။
38. He struggled in vain. မခင်ယိတ်တိ၍လံ့လံ့ကွံ။
39. In the last war did you see much fighting? ခံလိုခင်သုတ် မိုင်းထိုက်ကခင် တုင်ငြိ လံ့ထိုက်ခင်ရှိင်း။
40. 10,000 Karens will attack the foreigners. ယင်း သွင်၍ တက်ယခင်ကလး။
41. There is no strife or dispute. ကေ၍လေ ကေ၍ မပ်လံ့ရှိလံ့ရှိင်း။
42. Let there be no disturbance on the road. ယ၍လံ့ မီးသိ၍ မီးခင် တံတၢတံ တင်း။
43. He was severely stabbed. မခင်ခေလံ့ခံတင်မိတ်တိုင်ခေယင်း။
44. He was bleeding all over. ပိခင်လိုက်ပိခင်ယင်းကွ၍တင်တုင်မခင်။
45. We tried hard to stop the bleeding, but without avail. ရှပ်ချခတ်ရှပ် ရှပ်လိုက်ကိုတ်လံ့သေ ကေ၍အံမီးအကျွင်းသင်း။

46. He was not expected to live more than a few minutes. ထုပ်၊ ဂွံ မိတခင်ရှိင် ထင်တေတံ ငလဲ။
47. He was brought to hospital suffering from three sword cuts on the right arm. မိန့် ဟ်ခွါ မခင်လိုင် မီးဖွံ လတ် ဟ်ခင်သံတိအင်မု၊ လူသေယုင်။
48. They are only flesh wounds. ထိုင်ခိုင်မခင်ဂွံ။
49. On examination many wounds were found on the body. မိုင်တုဂ် တုင်မိုင်မခင်လိုင် ထုတ်ဖွံ တံခင်ငလဲ။
50. It was thought the wounds were caused by a club. အခင် ဖွံ တံခင် လီထင် ဖွံ ခွခင် ပေါအိုင်။
51. The idea was that the body had been thrown into the water when life was extinct. အသက်သိင်ယင် လင်အင်တုင်မိုင် မခင် ထီတုင်ခင် ထင်လိုင် ခင် ခင်ယင်။
52. Many people were more or less seriously injured. ဂုခင်တင်လံ ခံယွင်လံ တုင်တံခိုင်ယွင် ခံယွင်လံ ထုင်တံခိုင်အိတ်အိတ်။
53. The doctor has given up this patient. ဂုခင်ပိခင်ခင် ဩဂွံ မိုင်ယင်။
54. My arm and leg are broken. မိန့် တင်တိခင်ခါ လင်ရှက်ဂွါယင်။
55. How did you get this wound? ထီခင်ခွဲခင်လိုင်ရှိင်—ထီခင်အခေါ လိုင်ရှိင်။
56. Have you had your wound dressed? ခွဲသုတ် ထီခင်ခွဲ သေငလဲ သွံယုယု ယင်ရှိင်။
57. How many inches long is the wound on your head? ဂွါရှင်လွှာဂွါခင် မီးလံ ခေမိုင်။
58. Do you know the man who stabbed you? အခင်ဂုခင်အင်မိတ်တိုင်ခွဲခင် ဖွံရှိင်။
59. How many days had you to stay in hospital because of your scalp wound? ဂွါရှင်ခွဲ တိက်လဲ လံ ခံယူတိသေ ယုင်လံ လံ ဝခင်ယင်။
60. This dah makes a clean cut. မိတ်ခင် ပေါဟ်ခင်ခတ်ခံလိပ်။

XIV. *Marriage and divorce.*

1. It is a divorce case. မိခင်အမူထိုင်မိတ်တစ်ခန်း။
2. My parents gave me in marriage to him and we set up house together. ပေါ်မိခင်သွင်ဟ် သင်္ကေတူ အင်ပခင် တခင်လေ ထင်တီ တွင်ယူလုင်တခင်။
3. He does not look after me his wife properly. ချဲလင်မော့ပိခင်မိခင်ခေ' မော့မခင်' အံလိင်ထုံတုံပုဂ်အံတုဂ်အံလွဲ။
4. I have established sufficient reasons please divorce us. အခင်ပိင်အချာပိတ်ခေ' လုင်လွက်အတိုင် နှိထ'ဟ်ပိ ခိုင်မိတ်ခိတ်တခင်ပိုင်အခိုင်သေဟ်။
5. He is an adulterer. မခင်ပိတ်ထိတ်ပုခင်မိခင်လွဲ-မခင်အခင်ထိတ်ပိုင်မိခင်။
6. She is an adulteress. မခင်ပုတ်ဟ်ပိအခင်။
7. An adultery case. အမူထိတ်ပုခင်မိခင်-အမူပုတ်ဟ်ပိ။
8. I have been married to Maung Lin since I was 15 years old. ချဲလင်ထင်ပိုင်အသက်လ' ၁၅ ပိခခင် အကျင်ပုးတခင်တင်ခွင်လိင်ပိခင်ပိုင်ခင်ပိခင်လေ။
9. As husband and wife we two have lived together for better for worse. နှိခချဲလင်မိခင်သွင်မော့အတူပူအမျှထင်္ဂါ မိလိင်္ဂါထံ နှိတုဂ်နှိယက်။
10. We are one for better for worse. ထိုင်ထင်္ဂါတခင်ခင်ထိုင်ထင်္ဂါတခင်လံ။
11. We are one for evil. ထိတ်မးထင်္ဂါတခင်လေ။
12. Their children are betrothed at 5 or 6 years of age. လုက်အခင် ခင်ခခင် ပေါ့ထ' အသက် ၅ ပိခခင်အခင်အခင်ခင်ခင်။
13. He said unpleasant things unbearable to my feelings. မခင်ခေ' ဝါရှင်ချဲလင်ထင်ခင်ပေါ့အံခံလ'။
14. They gave her away in marriage in her early youth. ခင်ခေ' အင်တခင်ပခင်တီလိက်။
15. We gave our daughter in marriage to a broker. ထင်ထင်္ဂါလုက်ခခင်ခခင် ဂျါအခင်ထိုင်မျှခိုင်တလုပခင်တခင်ခင်ထင်္ဂါလု။
16. He appointed his wife to the business of the shop. ထိုင်အခင်ခခင်မးတေထိုင်ခင်။
17. She had recently put up her hair. ထင်္ဂါလုဂ်ခခင်ခခင်ခခင်။

1. This witness speaks the truth.
2. There was an agreement between us.
3. As previously agreed upon.
4. As he was a connection (related collaterally.)
5. I lent him 150/— without interest.
6. Being in need of money I borrowed 3000/—
7. I will bear all the costs of this suit.
8. With all costs of suit.
9. He sold it outright.
10. He bought it outright.
11. The proper sum to be paid.
12. I did not give, I merely entrusted it to you.
13. This makes a payment in full
14. He paid up in full.
15. No one has to pay anyone.
16. Bring in the accused.
17. Swear the witness.
18. May I be pierced (end of oath)
19. The accused was accordingly charged.
20. Called upon to answer the charge.
21. One was acquitted.
22. One was discharged.
23. He is discharged.
24. Tell what you know of the case.

ကုန်းခံသက်သေခံလတ်၍ လိုက်၍
ထိုင်။
သွင်ဖက် သင်္ဃေတူ မီးကတိတိ၌
တစ်။
လိုက်ခင်မီးကတိမိုက်ယံခင်အတိုင်
လိုက်ခင်တူထက်ထပ်မိခင် လိုက်မိုက်
မိခင်လေ။
မိုက်အံမီး အတု လွှဲ၍ခင်ခါ
ထပ်ပခင်ကမခင်။
အသုင်လုပ် မီးထင်လွှဲကမခင်သံ
ရှိခင်။
အမုခင် သိင်ထင်ထင်ခင်လွှဲကမ
တစ်ခါတစ်ခါ။
ထင်ထင်ပ။ ကတိကမခင်လွှဲ။
မခင်အခင်ကတိမိုက်ထင်လေ။
မခင်သိုက်အခင်အခင်-သိုက်အခင်သိုက်။
မိုက်အခင်ထက်ထပ်ပခင်။
တစ်ပခင်ရှိသွက်ခင် အံလွှဲကမခင်
ထင်လေ။
မခင်အခင်လွှဲလေကတိထင်။
မခင်တိုက်ပခင်အလွှဲအကတိ။
ထိုလွှဲမခင်ထက်ပခင်လွှဲ။
အခင်တုင်တြးခံခင်သွင်မခင်။
အခင်ကတိထင်သက်သေ။
ရှိမခင်ထက်တစ်တုင်ခါတ။
မိုက်ခင်လေလွှဲဝါအမုခင်တြးခံ
လေ။
ခင်တူလွှဲအခင်ပခင်အခင်ရှိထွ
ခင်။
ကတိမခင်တြးတံပခင်မိုက်ထင်။
ကတိမခင်တြးလွှဲထွကတိမိုက်ထင်။
ရှိမခင်ထင်လေ။
ထွင်အမုခင် သွက်ထွ လိုက်ရှိထင်ထင်
ခင်ထွ။

25. Has he engaged a pleader? မခင်ခေ'လင်သေခေယပ်ပိုင်၊
26. I ordered him to be whipped. ဟပ်ပခင်တံခွခင်တီမခင်ယပ်။
27. There is no doubt of the accused's guilt. လွင်တြးခံ ထင်သးယူလေအံမီး
တီထိတ်ယုံလ'သင်။
28. Three eye witnesses testify to the prisoners guilt. လွင်တြးခံ မီးအပြတ်လေ ဂှခင်ဟ်
လိပ်သက်သေခပ် သံဂေါခေ'ခံ
သက်သေဂခင်။
29. This is the man who broke into your house and stole your money. အခင်ပိုင်ရှူ ခပ်ခင်ရှူခင်ဗွဲလက်အပ်
ဗိုခင်ဂွါလေပိခင်ဂုခင်ဂေါခေ'။
30. This is the man who broke into your house. အခင်ယွက်ခိုခင်ရှူခင်ဗွဲခေ'ပိခင်ဂုခင်
ဂေါခေ' - အခင်ယခိုခင်ရှူခင်ဗွဲ
ခေ'ပိခင်ဂုခင်ဂေါခေ'။
31. Having heard only one party I cannot decide the case. လ'ဗခင်ဟုံသက်လိပ်လေအမုခေ'လိုဝ်
အံလီ ရင်သုင်ယျက်ဟပ်လ'။
32. He is charged with defamation. ခပ်ခင်မခင်ထွ'ဝါအမုသသလေခေ'လ
တ၊
33. Will you be able to bring this case to light? ရှ်အမုခေ' ပေၚ်ဗွဲတေၚ်ဂြိတ် ပခင်လ'၊
ရှိုင်။
34. The thieves were caught red-handed. ယုံလက်ခပ်လုံတီဟ်တိခင်ဟ်ခိုင်လ' -
ယုံလက် ခပ်လုံ တိလ' ခေၚ်ခိုင်
ဟိပ်ဟ်လိပ်။
35. He was caught with the stolen property on him. အခိုင်ခပ်လက် ပးပိတ်လေ မီးခင်
ခိုင်မခင်လိုဝ်တိလ'မခင်ယပ်။
36. If you can give security for your good behaviour you will be released. လွင်အကျိုင် တေယူလီလီ ပေၚ်ပခင်
အးမခံလ'လိုဝ်တေၚ်ဂွ'ဗွဲအိုင်။
37. The whole evidence is fabricated by friends of the accused. ဟုံသက်သေ အွက် တင်သိုင် ပိခင်ဟုံ
သက်သေအခင်ဂေါသေတြးခံ
ခေအပ်ခေ'။
38. There is not a word of truth in it. အခင်အချက်ဟုံအွက်ခေ' ခေၚ်မုမပ်
မခင်။
39. The case is adjourned for the production of that witness. ရှ်တင်ခေဂုခင်ခံသက်သေခေခေအ
မုခေ'ခ'ဝ'ယပ်။
40. Counsels' questions were very damaging to the accused. အချက်တင်တွင်ထံသေခခင်ယတြး
ခံခေ'ခေ'။

41. This man complains he was hand-cuffed and led thro' the village by the police sergeant out of spite. တင် ပလိပ် လျီလိခ် အံ ခရေလုင် ပေါယပ်သိုဉ်လိပ်လိပ်လိပ်လိပ်လိပ် ခင်ဝခင် ခင်လိပ် လေါ့ခေ မး ထိုင်လတ်။
42. Who instigated you to bring this case? အတွက် ထွဲလတ်အမုခေ ဟုံလှ်အိ တံ— အတွက်ထွဲလတ်အမုခေ ဟုံလှ်ထိုင်ထိုင်။
43. But some one pulled the strings. ခင်ခေခေခေ ဟုံခေခေခေ ဟုံခေခေခေ။
44. You have made a mess of this enquiry. လိတ်ခေခေခေ ခွဲဂိတ်ခွင်ခွင်ခွင် ခိုခေ။
45. Punish him according to his deserts. ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ တင် အပြတ်တိမခေခေခေခေ။
46. If the case is decided on its merits I shall be satisfied. ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ ပေဂ်လိရင် ခင်ခေခေခေခေ။
47. An assault case. အမုခေခေခေခေ—အမုခေခေခေခေ။
48. A judgment. ချိပ်အိပ်အချိပ်—လိပ်တင်အခေ လိရင်။
49. An appeal case. အယူခံအမု။
50. A cross case. ခိုခေခေ ခြခေထွဲအမု။
51. A disputed or contested case. အမုခေခေခေခေခေခေခေခေ။
52. The sentences to be concurrent. တက်လဲခံအပြတ်တံလိပ်ခေခေ။
53. The sentences to follow one another. တက်လဲအပြတ်တံ သိုဝီသ ဟုံအမု လှ်အမုခေခေခေ။
54. A case of picking the pocket of a rustic. အလုဂ်အိပ် ဟုံခေထိုင်ခေခေခေ—အ မုလုဂ်ထိုင်ဟုံခေထိုင်ခေခေခေ။
55. To commit mischief. ဂိတ်အမုအျှံးလုခေ— ယဟုံဂိတ် လိပ်ခေခေ။
56. To make preparation to cause death. ဂိတ်ဝံဂ်လဲအိပ်တံ။
57. To seduce a soldier from his duty. ဂိတ်ဂ်ဟုံခေသိုဂ်သိတ်လျီလိပ်။
58. Criminal breach of trust. လုံမတ်လိပ်အိပ်ဝံခေခေခေ အိပ် ဂိတ်ခေခေခေ။

59. Assault with intent to outrage the modesty of a woman. အကျိတ်ကပ် အခပ်ယိင်ပုခပ်လိုဝ် အိင်သလေ။
60. To counterfeit coin. ဂြိတ်ပုံလံၣ်တိင်တၢၤ။
61. To counterfeit currency notes. ဂြိတ်ပုံလံၣ်လေဝ်ခိၣ်။
62. To belong to a dacoit gang. အခပ်ခပ်ခပ်မုၢ်မူထုခပ်။
63. He was only recently released from jail. မခပ်ထွတ်ထွင်အွၢ်မၤအံၤဂြိင်ကွဲး။
64. He only came out of jail just over 22 or 23 days ago. မခပ်အွၢ်ထွင်မၤး လၢၣ်ၣ်ၣ်လၢၣ်သပ် သွင်သပ်သံဝခပ်ကွဲး။
65. He was released on security. မခပ်ပွဲးတၢ်အၤမခံ။
66. I stood security for him in the sum of 100/— အတၢ်မခပ်ကပ်ခၢ်အၤမခံပခပ် ဝိခပ် ထွဲး။
67. He certifies to my character. လွင်ကပ်ခၢ်လိလေမခပ်အၤမခံ။
68. He will undergo one years rigorous imprisonment. မခပ်ခေ' တေလၢ'ခံ တံထွင်သေဝိး၊ လေၣ်ဂြိတ်ကပ်ခပ်ထွင်။
69. If we consider the evidence. ပေၣ်ခေ'ဗျိတုၣ်ၣ်ၣ်သပ်သေလိလိ။
70. I do not think the case calls for punishment. လွင်အခပ် တေလၢ'ပခပ် အဗြိတ်တံ ခေ'သလေၣ်အံၤလၢ'။
71. Let him be prosecuted. ဂြိထွဲးတြးခိၣ်မခပ်သေ။
72. The punishment is very severe. အဗြိတ်တံဂြိင်ပုခပ်ကွၢ်။
73. The sentence to be revoked. အဗြိတ်တံဂြိတ်သေ။
74. If he cannot pay the fine he must suffer 3 months further rigorous imprisonment. ပေၣ်အံၤသွင်ပခပ် တံခိၣ်လၢ' တကိ လၢ'တုၣ်ခိၣ်ခံထံထွင် ဂြိတ်ကပ် ထိင်သံထိုခပ်သေလေ။
75. He has been thrice previously convicted of theft. ယံခိၣ်ကၢ်ပုခပ်မၤးခေ'ခေၣ်ကၢ်အမူ ထက်ခပ်လိင် ထင်သုး သံထွက် ခိၣ်မခပ်ယပ် ကေၤခေ' လၢ'ဝံ အဗြိတ်လေ။
76. He has been previously convicted. ခိၣ်ယံခေခပ်မခပ်ခေ' လၢ'ခံအဗြိတ် ထပ်။
77. He reduced the sentence. အပ်ယံၣ်အခိၣ်လိရၣ်ချၢ်။
78. The conviction was bad. လိရၣ်ချၢ်အံၤသပ်အံၤထုၢ်။
79. The facts did not come out in court. တီထိုခေ'ထွင်အကျွၢ်မခပ်ပေၣ်—
" " " " မပ်သခပ်။
80. I certify that the above statement is true. ခေၣ်ထွင်ၣ်ၣ် ပၤပုပု ခပ်ခေ'ခိၣ်အ မခပ်အၤမခံ။

81. It does not accord with the case. အံတခင်အမူခေ'။
82. The witnesses unanimously stated. သက်သေခင်အူဂ်ဝါပိုင်ခင်လေ။
83. It was stated on oath. အူဂ်ဝါတင်အူလေ။
84. He was sent up for trial. အင်မခင်သုင်သက်ထိုင်ဂါတီလုံ။
85. There was no evidence to support the case. အမူခေ' မခင်ပိခင်အမူ အံမီးသက်သေ။
86. To bribe to suppress evidence. လက်သွင်အိုတ်သုပ်။
87. I agree and sign below in the presence of witnesses. ယံ'တွဲခခင်ပုခေသက်သေခင်လင်လံ'ဝုခင်ခံတီထုင်လက်မတ်ယပ်။
88. As acknowledgment I sign below in the presence of the following witnesses. ခခင်ဂါ သထေ'တူ ဝုခင်ခံအတိုင်တီထုင် လက်မတ် ပခင်ခေသက်သေအခင်လရင် ပါးဂါတွဲခေ'။
89. I admit having signed the agreement produced by the defendant. အခင်တြါးခံထင်သားလိက်လျှာခေ' ခေ' ခေလင် လံ'ထုင် လက်မတ်အမခင်ယပ်။
90. The witnesses statements are conflicting. အချက်စွဲ သက်သေအူဂ်ဂေါ့လေဂေါ့မင်ယိုင်ခခင်စွဲ'။
91. The case seems to be a trumped up one. မိုခင်အမူလက်လိင်ဂိုတ်အပ်။
92. This evidence is inadmissible. အခင်သက်သေချက်ခေ' မခင်ခံလံ'။
93. You are informed that. ခွဲတက်လံ'ခေ'ခံထွင်အချွင်မခင်။
94. There is a doubt. အံပေ'လံ'ယုံ။
95. A public nuisance. အမူဂိုတ်ဂိုလိုင်ခင်အမူဂိုတ်ဂိုယယုက်။
96. To injure or defile a place of worship. ဂိုတ်အံခေ'အံခခင်ဂါခင်တီယုသုဂုင်စွဲ'— ဂိုတ်အံထုင်သေတီယုသုဂုင်စွဲ'။
97. To excite sedition. ဂိုဝံ'ထွင်လင်လင်အထုင်ယ။
98. To kidnap from guardianship. အံလံ'အခွင်လက်အပ်ဂုခင်။
99. To entice a minor. လက်လှိမ်ချေ'ရှင်ခေ'ယိုင်အခင်အသက်ပံ'တီသိပ်ရှက်ခုပ်။
100. To fabricate false evidence. ဂိုတ်သက်သေမူသု။
101. To circulate false reports. ဂွံ'ခင်သတင်အံလိုင်အံထွင်။
102. To adulterate food or drink. တင်ဂါခင် အပ်လေ'လပ်ခခင်တင်အခင်အံလီ။
103. To commit forgery. လိလုံတူယိုင်ဂိုတ်လက်မတ်။

104. To deter public servants in the execution of their duty. ကိုတိမိဂ်တင်တိုင်တိုင်ကုခင်
သွံလင်အလင်ယ။
105. To disperse an assembly. လိင်ခွံလိဝုလ်။
106. A cheating case. အမုဂ်တလိဝုလ်။
107. To permanently disfigure the face. ယဂ်ခေးတုလ်။
108. To deprive of hearing. ယဂ်တိဂ်ခူခူ။
109. To render useless any animal
 (i) by poisoning. သတတဝုလိဝ် ဂ်ဂ်အဝုလ်သင်လံ
 (ii) by maiming. ခခင် (၁) လိင်ခွင် (၂) တိဝ်
 တိခင်တိဝ်ခိုင်ပေဂ်အခခင်ထု
 တိုင်ယင်။
110. Intentional insult to provoke
 a breach of the peace. ဝံလိလွင်ဂုလ်အခခင်သီခိုင်လိဝ်။
111. An unlawful assembly. လိဝုလ်အခခင်အံတြု။
112. To inflict torture. လိတိမံလိတိဂ်ခိုင်တိုင်လိဝုလ်သင်ခေး။
113. To commit unnatural offences. လွင်သံမတုပိုင်ခိုင်ခိုင်တိုင်မင်လွင်။
114. Of unsound mind. ဂ်ဂ်လိလိဝ်ပေဂ်လိ။
115. Breach of contract. အမုဂ်တလိမခင်ယလိချု။
116. House trespass. အမုပုခင်ခေးဂ်ခိုင်။
117. To fabricate a case. အမုလင်ဂ်တိုင်အခခင်မင်မခင်။
118. To execute a decree by fraud. လိင်လိဝုလ်တိုင်တိဂ်အတိ။
119. A case of grievous hurt. အမုလိဝ်ယိုင်ခေး။
120. A plea of guilty. ဝုခင်ခံအပြိတ်။
121. A non-cognizable case. အမုအခခင်အခခင်အခခင်လိဝ်။
122. Criminal misappropriation. အမုအခခင်ထိတ်ခိုင်သင်လံ။
123. A rape case. အမုထိတ်ခိုင်ဝုခင်လိဝ်ခိုင်ယိုင်။
124. A suit to recover money lent. အမုအခခင်ထုလိဝ်ပိုင်ခိုင်။
125. Security for keeping the peace. အမုခံထုလိဝ်ယူခိုင်ခိုင်။
126. A case of incendiarism. အမုတုတိုင်။
127. His movements are watched
 by the police. ပလိဂ်သုလ်ယူဂုလ်မုမုမခင်။
128. He snatched away a gaung
 baung and ran off. မခင်လင်အခခင်ခိုင်ဂုလ်ပံ။
 မခင်ဂ်အခခင်။
129. For this he got twenty stripes. ဂုလ်ခိုင်ခိုင်လံခံတံခိုင်သုလ်။
130. He was arrested on suspicion. မခင်မခင်တိဝ်ယင်— အထင်မခင်
 မခင်တိဝ်ယင်။

131. Pots to cook liquor and a still. မေၤရှင်လၢ် တၢ်အံၤလၢ်၊
 132. To illicitly distil. လၢ်ရှင်လၢ်။
 133. The stolen property has been recovered. အၢ်ခၢ်လၢ် ဝါးပၤ၊ ဂၤအံၤခၢ် ခိုၢ်လၢ် ယၢ်။
 134. An exhibit and part of the stolen property. ခၢ်ခၢ်လၢ် အၢ်ခၢ် လၢ်ဝါး ပၤ၊ ဂၤအံၤ ခၢ်လၢ် အၢ်ခၢ်လၢ်သၢ်သံး တၢ်ခိး ဝါးခၢ်။
 135. His dying deposition was recorded. အၢ်ခၢ်မၤလၢ်တံၢ် ခၢ်လိုၢ်ခၢ်သုတ် ခၢ်တီၤအၢ်ဝါး ယၢ်—အၢ်ခၢ်မၤလၢ်တံၢ် ခိးတၢ်လၢ်သုတ်ခၢ်တီၤ အၢ်ဝါးယၢ်။
 136. An incendiary soaked a bundle of rags in kerosene. ဂၤခၢ်တုတ်ဟံး မၤ၊ အၢ်ခၢ်ယွၢ် ပုၤ၊ လၢ်လၢ်ခၢ်ခၢ်သီယၢ်။
 137. Obscene language. အၢ်ခၢ်လၢ်တံၢ် ဂုၤရှင်—အၢ်ခၢ်လၢ်တံၢ် ဂုၤလၢ်သီ။
 138. He acted rashly. မၤခၢ်ခၢ် ဂုၤတၢ်မၤသၢ်ချၢ်ဂုၤတံၢ်ခၢ် ဂုၤတံၢ်ဝါးယၢ်။
 139. He acted negligently. မၤခၢ်ခၢ်မၤမၤယၢ်။
 140. From the description of their general appearance. အၢ်ချၢ် လၢ်ဝါး လွၢ်ရှင်ယၢ် ခၢ် အၢ်ခၢ်ခၢ်ဝါး။
 141. Evidence was adduced to shew whether they were the men or not. ခၢ်လိုၢ်ခၢ် တၢ်လိုၢ်အံၤလိုၢ်ခၢ်သၢ် သီယၢ်လၢ်။
 142. Bad feeling exists between accused and the complainant. ဩၤလၢ်တၢ်ဩၤခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ် မၤ၊ လၢ်မၤမၤထုၢ်မၤမၤမၤ၊
 143. They have been in litigation over money matters for the last two months. ပိၤအၢ်ခၢ်ခၢ်သီသီသီပိုင်လၢ်သွၢ် လိုၢ်ခၢ်ယၢ်လၢ်။
 144. The bond produced is sufficient documentary evidence against her. အၢ်ခၢ်ပျၢ်ခၢ်လိၢ်ချၢ်သၢ်သီခၢ် လွၢ်အၢ်ချၢ် တံၢ်မၤမၤမၤမၤမၤမၤ မိးတီၤထံၤလိၢ်ယၢ်။
 145. He had no work sufficient to earn a livelihood. တၢ်ဂုၤတံၢ် တၢ်သၢ် အၢ်ခၢ် တၢ်ဂုၤတံၢ် လိၢ်လိုၢ်အံၤလိုၢ်လီ။
 146. I earn my living dishonestly. ခၢ်လၢ်ဂုၤတံၢ်ခၢ်လိၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်။
 147. He associates with evil men. မၤခၢ်ခၢ်လၢ် ပွၤဂၤခၢ်လၢ်ဂုၤ။

148. I have not associated with bad characters.
149. He is a notorious bad character.
150. His presence in the village causes much anxiety.
151. Whether legal or not.
152. The accused should be tried separately.
153. The assault on Maung Po was unprovoked.
154. He gave no provocation.
155. It is believed robbery was the motive of the assault.
156. It appears that robbery was the motive of the murder.
157. A Chinaman was murdered.
158. And the matter was reported to the police.
159. Whoever intimidates and then takes anyone's property.
160. When a case is pending the judge or his servants must not visit the parties.
161. During his incumbency a judge shall not receive bribes.
162. An advocate for one shall not act for the other party.
163. Property animate or inanimate.
164. His defence was an alibi.
165. In order to ascertain whether, Ai Yan met his death at the hands of the Myook
- ခၢလပ် မပ်လံ'ပွင် လံ'ယော် တင်
ကုခပ်ကုခပ်မိုက်။
မခပ်မိးခပ်ရှင်ရှင်လက်ကွဲ — မခပ်မိး
သတင်ကျော်လော်လက်ကွဲ။
ကွပ်ပိုင်မခပ်မိးယူခင်ဝခပ်ခပ်လံ'ခံ
ထိုင်ခင်ခင်။
တင်မိးတြးသိုင်မပ်သိုင်။
တော်လံ'ထွဲတြးခပ်တြးခပ်ခပ်ခပ်
ရှင်ထိုင်ရှင်မခပ်မိးခပ်ခပ်ခပ်ခပ်။
မွင်ထိုင်လံ'ခံ ကခပ်ထိုင်မိုက်ခပ်ခပ်
ကွပ်ပိုင်မိးကခပ်ထိုင်ကခပ်မပ်ထိုင်။
မခပ်မိုက်ရှင်တော်သကွပ်မပ်ထိုင်။
ကမုကခပ်ထိုင်ကခပ်တော်လိုင်ခပ်
ပိခပ်ကမုကခပ်ရှင်ရှင်ဝခပ်လံ'ယံ
မတ်ကော်။
မိုခပ်ရှင်လုခပ်ရှင်လံ'ထိုင်ရှင်ကခပ်မိုခပ်
ခပ်လိုင်ကခပ်မပ်တံ'ယပ်။
ခပ်ခပ်ခပ်ပိုင်ခပ်ခပ်တံ'ယပ်။
လင်လံ'ထိုင်ကျးတိထိုင်ခပ်ခပ်တော်
ယပ်။
ထိုင်ခပ် ကခပ် တိထိုင်ခပ်ခပ်
ခပ်ခပ်လိုင်ကခပ်ခပ်ခပ်ခပ်။
မိုခပ် ကခပ်ကမု ပံ'ယပ် ခပ်ခပ်တြး
လိုင်လိုင်ခပ် ကခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်
သင်မပ်လံ'ကွပ်တိရှင်ခပ်ခပ်ကမု။
ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်
တြးခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်
ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်
သွင်ပခပ်ခပ်။
သေခပ်ခပ်ခပ်ခပ် မပ်လံ'လတ်ထွက်
ယပ်။
ပိတ်လိးမိးထိုင် — ပိတ်လိးကခပ်ထိုင်။
မခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်။
မိုခပ်ကခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်ခပ်
မယွခပ် ကခပ်လက်ပးကွပ် ဝပ်
လိုင်ခပ် တိကခပ်ယခပ်ခပ် လိုင်

- while he was forcibly demanding the return of the stolen bullocks. အာယာခင်တံ ပူခင်ခိုင်မခင် ညှါ
လှိုင်မင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်
166. To give a one-sided decision. (၁) ခခိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်
(၂) တိတ်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်
167. He gave an exparte decision. (၁) ဂှိတ် တထိတ်သတ် အမူလှိုင်
ချာ်ချာ်ပခင်မးလှိုင်ဝါ။
(၂) ဂှိတ်တထိတ်သတ်အမူလှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်
168. We will answer the charge. ဂှိတ်တထိတ်သတ် လှိုင်လှိုင်လှိုင်
169. He threatened to publish a defamatory libel about them. မခင် ခခိုင် လှိုင်ဝါ ဂှိတ်လှိုင် ခခိုင်
သခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
170. He inflicted the above mentioned sentences. မခင်ခခိုင်ဝါ အပြတ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
ခခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
171. From the time I grew up till now I have never stolen anything. ဂှိတ် မခင်ခခိုင် လှိုင်မးသခင်ခခိုင် ခခိုင်
ခခိုင်ခခိုင် ခခိုင်ခခိုင် အခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
သခိုင်ခခိုင်
172. He altered the conviction from section 325 to section 323. မခင်ခခိုင်ပုတ် အပြတ် အခင်ပးခခိုင်
ပုတ်မ ၃၂၅ လှိုင်ဝါပုတ်မ ၃၂၃
သခိုင်
173. He saw no reason to interfere with the orders of the Magistrate. မခင်ခခိုင်ခခိုင် လှိုင်တခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
လတ်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင် အခင်ခခိုင်ခခိုင် သူ
ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
174. The accused were arrested and identified. တိတ်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင် လှိုင်ခခိုင်ခခိုင်
ခခိုင်ခခိုင်
175. According to the accused's account. ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
176. Why have you trespassed? ဂှိတ်သခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
177. Their language caused no annoyance to anyone. အခင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
178. Laws must not be transgressed. အပခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
179. To prevent bribery and corruption. ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
180. Although he did not do it himself it amounts to an act done by him. တခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်
ခခိုင်ခခိုင်ခခိုင်

181. Rules for the guidance of officials. ခုခင်အလုပ်ယဉ်လွန်အစီးလခင်း—
အုပ်ပတ်၊
182. No appointed judge shall take cognizance of or deal with any case unconnected with his department. အခင်းတင်ဝံ ခုခင်ကြိုးလှင် ပေဂ်
အမူအံ ငလိသိင် တီပုခင်းတင်
ခင်းမင်ထံရှပ် မင်လံသုင် ဟုတ်
သေလိုဝ်သေပိုင်။
183. The court is closed for Lent. ပိုင်အခင်းခင်းဝါလေလိုအိုတ်ယင်။
184. On what day is the case fixed? အတွက်အမူခင်းခံဝံမိုင်လှို။
185. Are Shans litigious? ဂုခင်းတံလင်ကျိုလုံမိုင်မိုင်ရှို။
186. They do not go to law in petty cases. ခင်းအံလင်ကျိုယုံလွင်အမူအခင်း။
187. Has he a copy of the judgment? မခင်းမီးလိာ်အခင်းချအမိခင်းရှို။
188. Are you guilty or not guilty? ခွဲမီးအပြတ်ရှို အံမီးရှို။
189. Since his death the land has been in my sole possession. လီမိုင်မခင်းတံယင် လိခင်းခင်းပိခင်း
လိခင်းပိုင်ချလင်။
190. The law must take its course. လွင်ကြိုးမီးခင်းတင်အံယလံ။
191. He must be held responsible for his acts. မခင်း တင်လံ အါမခံ လွင်အခင်း
မခင်းဂိုတ်။
192. He heard some screaming and going out saw the punkah puller lying down. မခင်း ဝိခင်း သိင် ရှင်သိလို လေမိုင်
အခင်းအွက်ကျွၤရှခင်း ဂုခင်းတိုတ်
ယတ်လိုယူ။
193. There was blood beside him. လိုတ်မီးရှိုမခင်း။
194. Counsel cross examined him. သေခင်းလှိုတ်ထံမခင်း။
195. It is a pity the police could not cope with the matter. ပိုင်အခင်းပလိာ်သးအံပေခင်းလေ
ပိခင်းအခင်းလိုလိာ်။
196. The nightly cases of dacoity prove the insufficiency of the police. ကွပ်ပိုင်အမူ အခင်းလင်အခင်းထုခင်း
ပိခင်းဂူ ခံလေ လံရှို လွင်အခင်း
ပလိာ်သးမီးခင်း။
197. Criminal lunatics are sent to jail for observation. ဂုခင်းလွင်အခင်းမီးအပြတ်ထံခင်း
သုင်တီထွင်ရှိုထံလိတ်တုလိုမခင်း။
198. He killed his wife during a fit of temporary insanity. မိုင်အခင်းလွင်မခင်းထံ။ မခင်းအခင်း
တံခေမခင်း။
199. Desperate characters are locked up separately. ဂုခင်းအခင်းရှိုထံခင်း ခင်းဝံဂေါဂ်
ခင်းခင်း။
200. Owing to good conduct he is not fettered. လွင်အခင်း အကျင် မခင်းလိလေ အံ
ခတ်လင်ထိာ်တီမခင်း။

201. On Friday last an attempt at murder and suicide was reported to the police station. ခဉ်ဝခဉ် သွက် ဟျါ ပုခဉ်မး ခခဉ် ကခဉ်မး ထိုင် ဟျါး ဂါ တိဂ်ပလိက် ကခဉ် နှံအင် ဂုခဉ် တ'လေ နှံအင်တုဂ်တ'လေ။
202. He then tried to cut his own throat, inflicting a dangerous wound. ဂ်ခခဉ် မခဉ်သံ နှံအင် မိတ် တိဂ် ခိုခဉ်ခေ်မခဉ်မိခဉ်လွဲ 'လိပ်လုင်း။ [ယဝ်။
203. The girl is out of danger. ခေ်ယိင် ကွခဉ်ခေ် 'ဂင်လွတ်တင်ယေ်
204. The man is expected to recover. ကခဉ်လုဂ်လ'ခခဉ် ဌ်တုဂ်လုလွင် မခဉ်တက်လိခဉ်တက်ဂါခဉ်။
205. Let the case be compounded. ဌ်ကဓုခခဉ်ခေ်ခေ်။
206. The accused in exorcising the spirit of a girl whom he believed to be possessed beat her so that she died. ဩး ခံခေ် 'ထင်ယိင် ထင်ယိ တုဂ် ဂုခဉ်ယိင်ခခဉ်ခေ်ခေ် ကွဂ်ယိင် ယိခေ် 'ပေုလုဝ် ဂုခဉ်ယိင် ခခဉ် တခဉ်တေ်တ'ယဝ်။
207. Culpable homicide not amounting to murder was proved. ကံမိး ကနှံအမုဂ်အင် ဂုခဉ်တ'ထင် သးယဝ်။
208. She defended herself with her hand. အင်ခိုဂ်မခဉ်ခေ်သွဲယဝ်။
209. In order to defend himself. ကခဉ်တေ်ခေ်တုဂ်မခဉ်။
2010. The right of private defence. ကခွင်မိင်ခေ်ဂင်တုဂ်တုဂ်ဂင်။
211. He had to defend himself as best he could. ခခဉ်တတ'ခခဉ်ခေ်ခေ်ခေ်ခေ် မခဉ်လ'ခေ် ခံတိုက်။
212. I deem it needless to inflict the law's extreme penalty. ကံဂှခဉ်ထိုက်တိ ကခဉ်ကချာဂ်လိရင် ဩးသုတ်ခေ်။
213. The accused was provoked. ဩးခံခေ်လ'ခံတင်ဂိုက်ဂိုက်လွဲမ'။
214. The lower court's finding is confirmed. ခခဉ်ဂါလုံတွင်လိရင်ချာ ဂ်မိခဉ်မိလုံ သေ။
215. The sentence of death is reduced to one of transportation for life. က ပြိတ်တံ ဌ်တ'ခခဉ် 'ချေ် ယွံ ဝ' တံ ထွင် သုင် တ ဟျါခဉ် ပုဂ် လုဂ် ကသက်သေလေ။
216. Me Aung argued in the chief court the appeal against the death sentence passed by the Sessions Judge on the murder of Po Min. ကဓုကခဉ် ကခဉ်တ' ပုဂ် မိလုံခခဉ် လိတ်သိင် ခုခဉ်လုင် မင်ကြီးထင် လိရင်သုင်ယွတ်ပခဉ်ခေ်တ'လိရင် ချာခခဉ် ခေ်ကွင်ထင်ကခဉ်က ဟူခံယိင်တိလုံလုတ်တေ်။

217. The Chief Judge delivered judgment.
ဗုခင်လုင် လုတ်တၢ် လီၤရင်ချၢ်ချ
တၢ်မူပခၢ်။
218. The facts pointed irresistibly to the conclusion that appellant caused the death of Po Min.
လွင် ဂုခၢ် အခၢ် အၢ်အယူခံခၢ်
ဟံခၢ်အံ့ပုင် မိၣ်အၢ်တၢ် လၢ်
ဟံ့ သၢ်သၢ် အွၢ်ဝါ ထၢ် သၢ်
သၢ်လီၤငံးယၢ်။
219. The medical evidence showed he intended to cause death.
ဟံ့ထၢ်ယၢ်ယၢ်ခၢ်အၢ်အွၢ်ဝါမခၢ်
ထၢ်ဟံ့တၢ်ဟံ့ယၢ်။
220. The murder was a deliberate one.
အမူ ဟံခၢ်ဂုခၢ်တၢ်ခၢ် လီၤတၢ်လၢ်
လၢ်ပိခၢ်အခၢ်ဝံ့လီၤဟံ့တၢ်ယၢ်။
221. There were no extenuating circumstances other than appellants youth.
လီၤဝဲသၢ်အသၢ်တြၢ်ခံ အခၢ်လီၤ
ခၢ်တၢ်ထံးချၢ် ယွံပခၢ်အံ့မီး
ယၢ်။
222. The Judgment of the Lower Court is confirmed and the appeal is dismissed.
ဟံ့ခၢ်ခၢ် ဟံ့ထံး လီၤရင်ခၢ်
ပိခၢ်အတိယၢ် အယူခံ ခၢ်
တၢ်လူသၢ်။
223. The death of the man was not due to any assault.
ဂုခၢ်တၢ်ခၢ်ပိခၢ်ပုၤတၢ်မၤလီၤ။
224. He waylaid me on the road and struck me from behind.
မခၢ်ခၢ် တိတ်မိၣ်ယူၤတၢ်ခၢ်တၢ်
လၢ်ယူတၢ်လၢ်ပုၤတၢ်လၢ်ယၢ်။
225. I recognised by the moonlight Po Hla with whom I had quarrelled.
လွင်ပိခၢ်အံ့ထံးလၢ် ဂုခၢ်ယံးတိတ်
တခၢ်ခၢ် ဟံ့ပိၣ် အလွင်လီၤခၢ်
လၢ်ထံးဟံ့။
226. On striking me a second blow my forehead was cut.
ထီၣ်ပုၤတိၣ် ဟံ့လီၤခၢ် ခၢ်ထံး ခၢ်
ထၢ်လုင်ၤခၢ်လၢ်။
227. On receiving a second blow deceased lost consciousness.
မိၣ်ပုၤဟံ့လီၤခၢ်တၢ်အခၢ်တၢ်ခၢ်
အံ့တၢ်တၢ်ခၢ်တၢ်လီၤခၢ်လၢ်။
228. The accused was convicted of murder.
ခၢ်တြၢ်ခံခၢ် အမူအၢ်ဂုခၢ်တၢ်
ထၢ်သၢ်ယၢ်။
229. Punishment was accordingly inflicted.
အမူအတိၣ်ဝံ့အပြိတ်တံးသၢ်ယၢ်။
230. The accused quarrelled with another man.
တြၢ်ခံခၢ် ထီၣ်တခၢ် တၢ် ဂုခၢ်
တၢ်တိ။
231. One abused the other and ...
တၢ်မူလၢ် တၢ်မူ ဝံ့သၢ် လၢ်ဝါ
တခၢ်ယၢ်

232. He died on the way. ပ'ထာခ်ထိုင်တ'ရွာ၍တင်ယပ်။
233. The appeal is admitted. ပြုအခွင့်အယူခံ။
234. The assistant is winding up the estate. လပ်ဂုခ် ထွက်ခေ' လိုသင်သလင်
အိုင်ဂြိုလ'ပွတ်အခု။
235. The estate should under ordinary circumstances realise ten lacs. မိခင်အခင်ယူလိုဂင်ခင်မိတ်လင်
ခပ်လိင် တေ မိုင်လီ မီးလခင်း၊
ယပ်။
236. All the loans to people were without security. ဝိုင် တင်သိင် ဂုခ် တင်လ' ဂူယီ
ခခင်အမခံဂေ'အမီး။
237. They are too undated and unsigned. ဝခင်လွ'ဂေ'အံပုးလက်မတ်ဂေ'ဂ
အမီး။
238. I do not wish to give any share in the inheritance. ခလင်အံခ' ပခင် အခုလိုသင်သေ
အိတ်။
239. Fitting punishment. တံထိုက်ယု။
240. A definite order was given. မီးအမိင်ခွ'ပျုးမုး-လတ်ဝ'ဂွတ်
တ'ယပ်။
241. He made a full confession. မခင်ခေ' လတ်ပေ' အွက်ခေင် အ
ပြတ်တုပ်ဂင်တင်သိင်ယပ်။
242. Cattle theft is rife in Ava. ခေင်ခိုင်အာဝအခုလက်ဂင်မီးခခံ။
243. This is a maintenance case. အမုခေ'မိခင်အခုယွခင်လလိပ်။
244. Can he sign his name? မခင်မေ'တီလိုဂင်မခင်ဂြို။
245. Let him make a mark. ဂြိုမခင်ဂြိုတ်အမတ်ခိုခင်။
246. The case is not finished. အမုအံတုက်တီး။
247. In which the Chief Justice concurred. အခင် ပထမ ခုခင်လိုင် အထင်လ'
သယေ၂ခခင်ဂခင်ယပ်။
248. Alimony. လလိပ်အခင်လိင်လူခေ။
249. There is no reason to doubt the correctness of the decision of the lower court. လွင်အရွှင် လုံ၂တွ် လီရင်ချက်ဂွ်
သိုဂ်မခင်လိုလိုဂင်အမီးတီလီယုံ။
250. The court is adjourned sine die. အံမိခင်လတ် ဝခင်အခင် တေလ' ခိုခင်
လိုလေလိုင်လိုယပ်။

PART III.

EXERCISES ENGLISH INTO SHAN.

EXERCISE 1.

According to the account in the newspaper the assault on Mr. Coates and Mr. Smart was unprovoked. The Bengali, described as a tall stalwart man with grey hair, entered the compartment when the train was in motion at night and instantly assaulted Mr. Smart with a kukri. As the kukri fell Mr. Coates sprang off his bunk and grappled with the man from behind, but the assailant was a big built man with heavy shoulders, well developed arms, and a deep chest, and though Mr. Coates is also a powerfully built man he found the other a hard man to tackle. The Bengali still had possession of the kukri and these two were at grips when Mr. Smart with the blood running down his face got off his bunk and also fell on the Bengali. The three swayed about and then fell in a heap on the floor, Mr. Coates and Mr. Smart then sat on their assailant who shouted in his anger. Mr. Coates felt a pain in his shoulder and discovered that he had somehow received a blow from the kukri on the right shoulder. At Santhar where the train stopped Mr. Coates called the guard. The police were summoned and the Bengali was pinioned, but as only one constable could be found Messrs. Smart and Coates determined to make sure of their prisoner and so brought him on to Calcutta. Mr. Smart's injuries are so bad that he has been ordered complete rest. It is believed robbery was the object of the assault.

EXERCISE 1.

ထိုခေတ်လိပ်ကားမတ်မတ်ဝံ့၍ ခွင့်သတင်းလျာခေင်း၊ တင်အခင်းလပ်ကုတ်တင်
လပ်မတ်သခင်လံ့ခံတင်အခင်းတိုင်ခိုက်ခေင်းရှုပ်ပိုင်မီးအမျှက်တိတခင်းလံ့အံ့၊
ကုခင်းအခင်းသုင်း၊ အခင်းကိုင်ခိုင်း၊ ခုခင်းရှုပ်ထိတိုက်အခင်းပခင်း ပင်၍လီ ခခင်းခိုင်း
ခင်းခိုင်းခိုင်းရလျာယံ့ယင်းရှုပ်ယူခင်းမ၊ ခခင်းတွဲရလျာလေးလံလိပ်အခင်းမိတ်ယခင်း
လပ်မတ်သခင်းအေ။ မိုက်အခင်းမိတ်ခခင်းတုက်လပ်ကုတ်သခင်း ယင်းအွက်သေတီ
ယူခင်းလေးယူတင်ယင်းတိတိအခင်းအခင်းအေ။ ခခင်းဝံ့ခခင်းသေခေ၍ခခင်း
ခခင်းကုခင်းခိုင်းခိုင်းလှင်းရှုပ်မ၊ သုင်းခိုင်းခိုင်းယံ့၊ ရှုပ်အုတ်မွက်ခခင်းလေးပိတ်သံလပ်ကုတ်
သခင်းခခင်း ပခင်းကုခင်းခိုင်းခိုင်း အခင်းမီးရှိုင်းသေခေ၍၊ မခင်းလံ့ထုပ်ရှာခင်းရှိလံ့တိအံ့

ကပ်မော့ခေင် ပိခင်ကပ်ယပ်ခေင် ခေင်ကော့။ ပင်ဂါလီ ခေင်ယင်လံဝံယူ မိတ်လေ၊ မိုဝ်ကပ်ခပ်သွင်မော့ယင်ယိပ်ကံခေင်ယူခေင်၊ လပ်မတ်သခင်မော့ပု။ တင်လိုတ်ယွံတုဂ်ဂါတီခေင်ယူ။ ခံသေတီယူမခင်လေကွတ်ကံပင်ဂါလီခေင် ကော့။ ခပ်သံမော့ယိုင်ကွါယိုင်ခိုခင်လေကံခေင်ထုံကွင်ယူဂါခိုင်မိဝ်သိုဝ်ကော့။ ကံခေင် လပ်ဂုပိသခင်တင် လပ်မတ်သခင်ခေင်ယူ ဂါခိုင်မော့ခေင် လေမော့ ခေင်ရှင်ထိုင် တင်တော့သကော့။ လပ်ဂုပိသခင် ရှင်တင်လိပ်ဂါတီရှင်မုမခင် ခေင်လေ လံထုဂ်ခေင်ကပ်ရှင်မုမခင် ထံခွါခေင်လံခံတင်ကပ် တိုင်ထုဂ် မိဝ်တင်မိတ်ခေင်ကံ။ ကော့။ မိုဝ်ကပ်ရလံ။ ထံသိုဂ်ဂါတီသခင်လံခေင်လပ် ဂုပိရှင်ဂတ်ပင်ကော့။ ယေဝ်လံခံတင် ကပ်ရှင်ကပ်လေ ပင်ဂါလီခေင်လံခံ တင်ကပ်မတ်ပေမိဂ်မိတ်ကော့။ ကွံဂါပိုဝ်ကပ်လံထုဂ်ခေင်ကပ်တင်ယေကမု ထံမော့လိပ်ကွံခေင်လေ ပိုဝ်ကပ်လပ်မတ်တင်လပ်ဂုပိသခင်ခေင်ခေင်ဂုခေင်တုဂ် မိဝ်ခေင် ကံကွပ်ပံလံလေ လပ်ကပ်မခင်မု။ ဂါတီမိဝ် ဂါလံဂတ်တုဂ်ကော့။ တင်လိပ်လပ်မတ်ခေင် ပိခင်ကပ်လိပ်ခေင်လေမခင်လံကပ်ခေင်တင်လံထု ခေင်ခေင်ထုံထုံကော့။ ကမုကပ်တိုင်တော့လိပ်ခေင်ပိခင်ကပ်ကပ်ရှင်ရှင်ဝါခေင် လံယုံမတ်ကော့။

EXERCISE 2.

Village life in India is rude and primitive like its ancient institutions, but is not without its charms. The cottages are huts of mud or clay thatched with straw, half hidden by clumps of bamboos, plantains or cocoanuts. The ryots are to be seen cultivating their fields, or tending their cows, goats or buffaloes. The women cook the family meals, sweep floors, husk rice, make cakes, or spin cotton, whilst swarms of naked children are making mud pies or playing old fashioned games. There are trees casting a refreshing shade under which village magnates smoke and gossip and religious mendicants pass to and fro: public tanks where villagers bathe and pray, and little picturesque temples where they make their offerings and worship the Gods. Every household has its individual life, at sunrise, every one is astir, at sunset the labours of the day are over, and there is busy conversation on all sides, about bullocks and cows, the crops, births, deaths, and marriages, ploughing and sowing, reaping and harvesting.

EXERCISE 2.

[illegible]

EXERCISE 3.

A Zerbadi railway thief was captured the other morning on the mail train from Mandalay to Rangoon. When nearing Toun-goo a first-class passenger was wakened by a noise in his com-partment and heard a man moving into the bathroom. He at-tempted to force open the door but this was impossible. Later on when the train stopped the railway officials were summoned and, after considerable delay, the police put in an appearance. The combined efforts of the party were unable to force open the door, till the engine-driver lowered the window and entering the bathroom seized the thief with whom were found a quantity of the passenger's wearing apparel. The man is to be tried at Toungoo.

EXERCISE 3.

[illegible]

ခေခေမာ်ကံတတ်ခိုင်ထံ။ဝံသေခေ'ကံခိုင်မိုင်ကခေရထူးကိုတထူခေခေ။ရှင်
 ကယုသိခပ်ထံရထူးမးယပ်။ဝံရှိုင်သေထိုင်ယပ်ထင်ကခေယေ။ကမုထံခပ်
 မော်ပေ်မးကော်ခပ်ထံရထူးတပ်ထံယေ။ကထုပ်ယခေခေမော်ကံထုပ်ကခေ
 လံလေ။မိုင်ခေခေမော်ကခေရှေ်ရထူးမးလေထိုတ်တုကရှေ်ပတိုင်ယပ်။ခပ်ရှေ်ခွဲ
 လုကိကံကပ်ထုပ်ကော်။ကခေခိုင်ထုပ်ထုပ်ကခေခေထုပ်ခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ခေ
 ခေ

EXERCISE 4.

Return of The Sawbwa to his Capital.

His Highness the Sawbwa of Mone received an ovation while entering his Capital after an absence of seventeen months in Europe. The whole town was illuminated in his honour. People were most enthusiastic in according a hearty welcome to their ruler. Near the palace a large crowd assembled to present him with a loyal address. His Highness in reply, thanked them for the grand reception and congratulations. He had reason to be satisfied with his second visit to England, especially as he had had an opportunity of personally taking part in the Jubilee celebrations. He gratefully acknowledged the love and kindness shown to him by the Queen Empress. When the procession reached the Durbar Palace, His Highness alighted from the carriage, and after seeing his family and children, came to the Durbar Hall, to receive congratulations from the assembled officers and representatives of his subjects. Songs and poems specially composed for the occasion were recited. And the heir apparent made an appropriate speech, expressing delight at his Highness' safe return. His Highness thanked them for their good wishes and said he felt exceedingly pleased to see them again. During the journey from Mone to Rangoon, His Highness was hospitably received at the railway platforms at Thazi, Pegu and Toungoo by numerous friends and relations. Pinyinmana station was splendidly decorated with flags. A deputation from Pegu presented an address there, for which His Highness expressed himself as highly gratified at this mark of loyalty.

upon the police followed and as the villagers were running away three were arrested and the police requested the others to stop to enable an inquiry to be made, but they refused to wait. As they proceeded they were joined by a large number of men from the jungles. At this stage the police asked the villagers accompanying them to stay back, which they did, while the former went on. As they got a short distance from Aleywa, they found the villagers had arranged themselves for an offensive action in line. Between the time the first batch left the monastery and when the crowd came together signals were given by them by blowing trumpets and whistles. They were all armed, some with dahs, some with sticks and others with bottles and clubs, and appeared from the outset to be ready to make an attack.

EXERCISE 5.

ခဏ်အတွင်အခင်းခပ်ငြိတ်လိုက်ပြီလေမုးတီမုခ်လပ်ပုး၊ မုခ်လေ သင်လင်လတ် ပြခေယူခေခင်းလိုင်း၊ ဂုခ်ဝခင်းတင်လတ်အွတ်ဂွါ၊ ဂါတီထံလင်အွင်လေ ခံခံရှင် အခင်းမီးတီ ဂှီခေခင်းသေယပ် အွတ်ဂွါခဏ်ခေပုခ်လေ၊ ယံခေခင်းပလိာ်သေခင်း တင်လတ်မေ၊ လွံရှင်လေ ဂုခ်ဝခင်းတင်လတ်မေ၊ အွတ်ပုလေပုသေတိလတ်ဂုခ်သံ မေ၊ ယပ်။ ခေခင်းတိတင်လတ်တွင်ထံလိုင်းပလိာ်သေလတ်ဂှီဂုတ်သပ်ယူသေမေ၊ ခပ် အံဗွိထုလေ အွတ်ဂွါသေယပ် ထင်ရှင်လုဂွင်ဂုခ်လုဂွင်ဂုခ်အခင်းမီးခဏ်ထိုခင်းခေ ခေခင်းလပ်လေ။ ဂွတ်ပိုဂုခ်လေပလိာ်သေလတ်တီဂုခ်ဝခင်းအခင်းလွံခပ်မုး ဂှီယူထုလတ်လင်လေ ဂုခ်ဝခင်းလိုင်းခေခင်း ဂုတ်ယူလေခင်းအွတ်လွံရှင်အေ၊ မိုင်း အခင်းခပ်ရှင်တံ ဂါတီအလေဝါခေခင်းလိုင်း ခပ်ရှင်ခင်းလွင်အခင်းဂုခ်ဝခင်း လိုင်း ခေခင်းလိမခင်းပွင်ဝံလတ်ခေခင်းအခင်းတေမုးတိုက်လေ။ ပထမ မိုင်းယံအခင်းဂုခ် လုဂွင်လိုင်းခေခင်း အွတ်တီအွင်မုခ်လပ်ဂွါလေဂုခ်လိုင်းအခင်း လုတုဂုခ်ရှင်ထိပ် မုးလိုင်းခပ်ပပ်ခေခင်းအခင်းယပ်၊ ခံတွင်ပုးလတ်၊ ခံတွင်ပုးခွပ်တု၊ ခံတွင် ပုးပလိာ်လေ တင်ခွပ်ခွပ်မီးခိုင်လတ်ခေခင်းတင်လတ်ဂူမျှင်လေ ခေခင်းခင်းပုခ်တု အခင်းတင်တိုက်အေ။

EXERCISE 6.

English into Shan, H. S. Examination, 4-11-07.

On Wednesday evening a convict undergoing a term of 10 years imprisonment in the penitentiary committed a serious assault on Captain Brown, the acting superintendent. The convict loitered about the superintendent's office and as soon as this officer came downstairs he attacked him with a knife, striking him three

blows on the head, one of which pierced his hat and cut his head. The attack was apparently premeditated, for another European officer who attended the penitentiary received an anonymous communication warning him not to visit the jail on Wednesday as if he did he would be murdered. The convict will be put up shortly for trial before the magistrate on charges of attempting to commit murder and causing hurt with a dangerous weapon.

Thieves seem to be doing a fair business in spite of police patrols. Their last visit was to Mr. Harris, the schoolmaster, who lost everything he had downstairs, including clothes, cutlery and crockery, articles which require care in moving and which Rangoon thieves would not trouble to take. The police patrols go about with ammunition boots on and blowing whistles and thus giving thieves every opportunity of knowing their whereabouts. This is not the way to detect thefts.

Our roads are in a fearful state with the heavy rain. If the municipality paid more attention to them and less to the unnecessary lopping of trees and clearing private gardens it would be a public gain.

EXERCISE 6.

[illegible][illegible]

EXERCISE 10.

လွင်အာခ်ယိတ်ကန်ဂါတိပွဲလင်ချခ်လွခ်။

ခဏ်အမုလွင်အာခ်ဂိပိခ်အာခ်လိပ်လွင်ခဏ်လိပ်တီကုခ်လွင်သွဲလင်အလုပ်
ယတင်လဲ ခဏ်ဂိပ်ခဏ်တိတ်ပိတ်ကန်တင်ဂိတ်ခဏ်လဲ မိတ်လတုၤကျွဲတခဏ်အာမ်
အယူခံတီလုံ လွတ်တော့ ဂိတ်ခဏ်ချက်အာမ်တံ အာမ်တြးသူၤတြးအယူအာခ်
အော့ၤလၢယုၤခဏ်ခိပ်ပုဂံၤချပခ်ယပ်ခဏ်လုသေလဲ။ ခဏ်တြးခံတင်သိင်မီးသိပ်
မော့ခဏ်မော့ၤပိခ်တြးတံပွဲပိတ်ယပ်။ ခဏ်ကပ်မော့ခဏ် အာမ်ဝါယုတ်တိတ်
ခဏ်လဲဂိတ်ကန်ၤကျွဲ ချသွဲလွင်လိပ်ပိတ်ယပ်။ လိပ်အာခ်ဂိတ်ကျွဲခဏ်ပိတ်မော့ခဏ်
ယေ်မော့ၤဂိတ်ပိတ်ကန်ၤကျွဲချသွဲလွင်ယပ်။

အမုခဏ်ခဏ်လိပ်ဂိတ်လွင်ၤခံအာတ်ပေၤမုခ်လင်အာခ်တံယပ်အံပေၤ
ဂိတ်လင်လဲဂိတ်သွဲကပ်လဲၤတီ သုံၤအာမ်ဝင်ၤပုၤခဏ်ယပ်။ ကုခ်လွင်ဝင်ၤအာ
လိပ်ဝါတင်ဝင်ၤဂိတ်ခဏ်ပိတ်သိပ် ယိတ်ပင် ကုခ်ကေ်ကေ် မော့ကုခ်ခဏ်ခဏ်
ဂွတ်မးတီပွဲလဲခဏ်အံခံမိတ်လဲၤလိပ်။ ကုခ်ခဏ်လုခဏ်လိပ်မခ်ယုတ်ၤမော့ၤ
မီးအာတ်ဂိတ်ဂိတ်အံယုတ်သေ တီမခ်သေယပ်။ ထလၢၤဂွတ်ဂွတ် သေလဲလဲပေၤ
ဝင်ၤပေၤမေၤပိတ်အာမ်အာမ်မေၤသေယပ်။ မခ်မော့တင်ကုခ်တင်တီလွင်အာမ်ခံ
ဂွတ်ဂွတ်ပေၤထိုင်ယုတ်ပုခ် ဂွတ်သေယပ် တီၤအာမ်ဝင်ၤခဏ်လဲၤခဏ်လဲၤ
အံလိပ်လဲၤဝင်ၤခဏ်ခဏ်အာမ်ဂွတ်ခဏ်ပိတ်တင်သိင်အာမ်တီၤပိတ်လွင်ပိတ်ယပ်။
ပုၤတင်ခိပ်လိပ်ခဏ်သေလဲၤအာမ်ဂွတ်လဲၤ ဝါတေ်ခဏ်လွင်သိပ် ဂိတ်ပုၤတင်လွင်
ခဏ်ပုၤဝါခဏ်ခဏ်။ အာမ်တံတုတ်ဝင်ၤယပ်။ ပိတ်အာမ်ဂိတ်လဲၤအာမ်ခဏ် ခဏ်ဝင်ၤ
မော့ ခဏ်တင်ၤသိပ်ခဏ်ခဏ်တီၤလိပ်ပုခ်ခိပ် တီၤလၢအာမ်ခဏ်ခဏ်တင်ၤခဏ်
ယပ်။ ဝင်ၤခဏ်ခဏ်အံပေၤဂိတ်လွင်ခဏ်သိပ်လွင်တီၤပိတ်လဲၤလၢအာမ်ခဏ်ခဏ်ယပ်။

EXERCISE 11.

The presence of the police did not overawe them. On the contrary they seemed to have been actuated by their presence to measure their strength with the officers of the place, defying them to secure the villagers and led by Po Thein and Po Byu made a rush at them. These two leaders first dealt the police blows, and there was a melee. The police although armed with rifles and dahs had to deal with infuriated assailants vastly greater than they were in number. The police tried to frighten them away by firing in the air, but finding that was not successful they had to form into a square, and by swinging their rifles with fixed bayonets had to defend themselves as well as they could. The melee lasted about an hour or more. A rifle was snatched from one of the military

o'clock on Friday night it appears that a gang of six Pathans from Kirkee raided the village. The place was well known to them, as by all accounts they were in the habit of lending money to the villagers, and also occasionally sold them cloth. This knowledge of the locality seems to have been turned by the raiders to good account in selecting the houses for attack, for at the time mentioned they broke into a shop of a man named Ramdeo Hari, which they thoroughly rifled of all its money and ornaments, thrashing the owner when he attempted to remonstrate with them. As the raiders were armed with murderous-looking knives, the latter allowed them to work their will. The gang next turned their attention to the house of a cultivator named Bhugwan Pandu, which they also ransacked in the same deliberate manner. Here, however, the occupants, consisting of the owner, his wife and son, raised an alarm, and in attempting to resist were roughly handled. The dacoits next turned their attention to the house of the Patel, which they also broke into for the purpose of robbery, belabouring the owner. By this time the village was thoroughly aroused, and the Pathans coming out of the Patel's house a hand-to-hand fight took place, in the course of which several persons were injured in a more or less serious manner. In the confusion of the moment the Pathans made off, carrying away with them property in cash and ornaments valued at Rs. 2,000. Nine persons, including two women, were brought into Poona for treatment at the Sassoon Hospital, where one man, who has about four or five ugly knife wounds, has been detained for treatment, being in a bad way. Another had both earrings torn from his ears. Acting on information received from a Pathan living in Kirkee bazaar, the police are said to have arrested three of the men, on one of whom an ear ring was found which has been identified as part of the property from one of the houses raided. Of the three remaining raiders, one has absconded, while the other two men implicated are said to be in military employ at Kirkee.

EXERCISE 12.

ကျွန်လွင်ကန်လုနီၵ်။

မၤကန်ယူတီၤခိုင်လုၤကန်ပင်သတင်တီၤသတင်ထၢၤခင်ထီၤခင်ၤကျိၤခင်

[illegible]

EXERCISE 15.

They could not however give any clear account of her doings, nor could they explain why Nang Pun left her father's house and went to Nam Lut, a place she had not known before, since her father was a Burman. Accused says he complained to the Heng of Nam Lut of the conduct of his wife, and wanted a divorce, but the Heng remembers nothing of it.

Nothing therefore is clear in the case except that Saya Gale killed Nang Pun. It is proved she had procured abortion. The presumption is strong that she had misconducted herself with one or more men. The knowledge of this evidently preyed on accused's mind. His story may be accepted, the woman asked for a divorce and when he temporized used taunting and probably filthy language. In a sudden access of rage he cut her down. The court therefore finds Saya Gale guilty of culpable homicide under sudden and violent provocation under 304 I. P. C. and he is sentenced to ten years transportation.

EXERCISE 15.

ခပ်မပ်ပစ်ထုတ်လေ့ရှိသည့် ကာကွယ်ရေးတပ်များသည် ထိုကဲ့သို့သော အန္တရာယ်များကို လျှော့ချနိုင်ရန် အားပေးဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ အာဏာပိုင်များသည် အာဏာပိုင်များ၏ အကျိုးအမြတ်ကို ထိန်းသိမ်းရန် အားပေးဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ကောင်းအခင်းလုပ်ထိုင်ကျွေးတီပူပိုင်အခင်းလွတ်ဝါဒင်အခင်းကွဲ၍ ဂြိုဟ်အခင်းမော့ အံ့မတ်
အံ့တွင်သင်။ ကွပ်ပိုင်အခင်းလွင်ကြုံအခင်းယခင်းပုခင်းတံခင်းလံ့ရှုလီလီလေ
ခဏ်အမူခင်းလိုင်သေခင်းအခင်းထင်သားအံ့မီးသင်။ လွင်အခင်းပုခင်းယဟုံတံ
တွင်မခင်းအခင်းမော့သက်သေထင်သားယင်။ အခင်းပုခင်းမခင်းလိဂ် ယုဂ်အခင်း
မော့ခဏ်သွင်မော့လတ်သိင်အခင်းခဏ်လိုင်ပခင်းအခင်းထင်ယုံအခင်းမခင်းအခင်းခိုင်
ယင်။ ကွပ်ပိုင်မခင်းကျင့်ကျိတ်အခင်းလံ့ရှုယင်ကြုံခံထင်စုံအံ့လီယင်။ ကြုံခံ
လတ်အခင်းမီးတီယုံယင်။ အခင်းပုခင်းယခင်းပိတ်လေ။ ကွပ်ပိုင်မခင်းသမော်မတ်တူ
လိပ်လေမေယိင်အခင်းခဏ်မခင်းစုံထံစုံမံလံ့ရှုလံ့ရှုလေ မခင်းအခင်းမော့တေသ
အခင်းကံလိပ်အခင်းလတ်ယခင်းယင်။ လွင်အခင်းကြုံအခင်းတေသအခင်းယိပ်လိပ်လေ
ယခင်းကုခင်းထင်ပေတံလပ်ခင်းလုံးရှုအခင်းလင်လီရင်ပခင်းအခင်းကြုံယဟုံလ
သတ်ပုခင်းမ ၃၀၄ အယတကျွန်းပုခင်းထွင်သိပ်မီယင်။

EXERCISE 16.

An Aden correspondent of the newspaper says: In dealing with the position in the Yemen states while Turkey has been lavishly spending money and men in order to crush the Yemen rebellion she has been disregarding a really dangerous aspect of the situation but for which the rebels' powers for mischief would have been comparatively insignificant. I refer to the traffic in arms and ammunition carried on between Jibutil and the Yemen which has made the Yemen a hotbed of revolution and made it impossible for Turkey or any power to pacify it. Very large business is done in firearms in the Turkish Yemen and large quantities are stored in godowns and are sold publicly in the Bedouin markets there almost without let or hindrance on the part of the Turkish officials, while the Imam has regular smugglers to keep him supplied with firearms. There are more than ten lakhs of men in the Yemen who are armed with modern firearms. These firearms are exported from Jibutil and imported at out-of-the-way landing places on the coast. There are many unguarded places on the coast between Babelmandeb and Jeddah at which such firearms are imported from Jibutil and although a Turkish gunboat is employed to operate against smugglers it is very seldom that seizures are made. Gunboats cannot do much to check the traffic in firearms. Shrewd smugglers use small boats for the traffic. They load them at Jibutil and generally sail at

be valued and handed over or even sold outright in payment of both principal and interest, the person receiving shall not have a full and perfect right to them (if the original owner or his heirs shall wish it), let them be redeemable”.

EXERCISE 17.

ခဏ်းမုတိမိုင်မခင်ဟံတွံ ဂုခင်လင်ခေးမခင် ယံမိုင်မခင်ခံထုတ် ခိုခင်ခေးမခင်အခင် ပွင်ဝံတိဂေါအခင်ပိခင်တြးခံဝါခေးမိုင်အခင်ခေးခေးမီးယုခဏ်းမိုင်တြးခံလေယံမိုင်တြးခံခခင်လတ်လွင်အခင်ခေးခေးပွင်ဝံမင်ဝံ။ လွင်ခံအခင်ခံယပ်ဝါခခင်ခေး။ ခဏ်းမုတိမိုင်ခခင်ခေးအတုဂါအုပတေလိမီးသင်သေလွင်တင်တြးမခင်သိုဝ်ယပ်ခခင်ခေးလုင်တြးမိတ်လတၢၤယေၤလသိတ်ချလိရင်ချက်တိအမုတြးလုင်အံၤကျော်လခင်တြးခံ အံၤသုလ်လခင်ခခင်ယပ်ဝါခလံသံထံၤယပ်လေ။ ပထမ ခခိုင်တြးလုင်ခခင်လိမီးသင်သေ လွင်အခင်အံၤယံၤအံၤမီးသင်သေပိုင်ပေၤအံၤမီးသင်သေတင်သွင်ဟံသွင်ပုလိုင်တြးလုင်တေလံခံသိုလေ။ အုပတေခခင်လခင်သင်သေပုဂံမ ၁၁၀ အတိုင်အခင်ခေးပိခင်ထင်ထင်သၢၤသၢၤယပ်။ ဟိုင်ခခင်ခေးဝံသေချပခင်လိရင်ချက်ခခင်ခဏ်းခဏ်း ၁၀၀၀ ယပ်ခေးအံၤထွခင်လင်လတ်သေပွဂါ။ ဂုၤမိုင်အခင်လိလ်လးတုလ်သင်သေအခင်အခင်လတ်ခခင်ခဏ်းလုင်တြးလုင်လိထင်ခဏ်းလွင်လင်ခေးဂုခင်မုခခင်ခေးလုင်အံၤပံခံခခင်တဂါလံပွင်ဝံလိခခင်ခေးမခင်အခင်တင်မီးခခင်ခေးယပ်။ လွင်အခင်ပိခင်ဟံဝထင်လံခေးလိုင် လွင်အခင်အံၤယံၤမီးသင်။ ခေးတုဂါခခင် အံၤခံခံသေပွဂါ ခဏ်းအုပတေမခဏ်းခေးလိဂါခခင်ပတ် ၇၁ ခခင်ဝံလိလိယပ်။ ခဏ်းမုအံၤသုလ်ဂုခခင်တြးလုင်မိတ်လတၢၤသခင်ထံၤခခင် လွင်အုပတေခေးအခင်လွင်မခင်သိုလေလတ်တိလိရင်ချက်မခင်ယပ် (တုလ်ခေးလိဂါခခင်ပတ် ၇၀) လွင်တင်မခင်အခင်ပၢၤမီးအတိုင်ဟံတွံခခင်။

လင်ခခင်ရှေၣ်ခံၣ် - ခေးသေအံၤဝါသုခခင်သေအံၤဝါ ဝံတခင်ဂါမခင်ပေၤအခင်အံၤပခင်လေသင်ခံသိုလေလေ တိဂါခခင်ခခင်အလင်တင်အတုဂါမခင်ဂုခင်ခေးအခင်လင်ခံၣ်တုဂါအံၤလိပတ်လေဂုခင်ပိခင်။ အံၤမီးအါခေးအံၤတခိုင်မခင်။ လိုင်ခေးခခင်မုလင်ခေးလင်သုခခင်လေ သင်ဂေါအခင်ထုဂါလိခံအမုခခင်လေသင်ပေၤခခင်မီးအလုင်ခိုခခင်ထုတ်ခခင်လိုင်ခခင်လံခိုခခင်ထုတ်သေ။

EXERCISE 18.

Whether a daughter can, on the death of the father, in the absence of any son, sue the mother for the one-fourth part of the inheritance.

The plaintiff, Mah Saing, sued the defendant, Mah Min Nyo ni the Court of the Township Judge of Launglon for the one-fourth

share of a piece of paddy land worth Rs. 600, a garden worth Rs. 300, and three ticals of gold worth Rs. 90, being inheritance. The plaintiff claimed to be the adopted daughter of the defendant and her husband. The latter had died. The defendant refused to give her any share in the inheritance on the ground that plaintiff was not adopted by her and her husband, but was brought up as a servant. The Judge gave a decree to the plaintiff for one-sixth of the garden land worth Rs. 300 and of the ticals of gold worth Rs. 90. The costs of the plaintiff must be borne by defendants.

On the case coming before the District Judge, Tavoy, it appeared to the Judge that there was a question of Buddhist law as to whether a daughter could on the death of the father in the absence of any son, sue the mother for the one-fourth part of the inheritance. His own opinion was that if a general consensus of the opinion of the educated elders of every district were taken it would be found that the eldest daughter could not inherit during the lifetime of the mother, and 'one of the principal causes supporting that view of the case was the total want of all reason for her so inheriting. The uncertainty of the law as it now stood and the difficulty of expressing an opinion, which if not actually opposed to was not in conformity with some of the conflicting rulings which had been passed on the subject, had induced him to refer the above question to the Chief Court for a ruling.

EXERCISE 18.

ဝံသေပဂမာ်တံယဝ်လုာ်လံာ်ဂေါးဂေါးကံမီးလုာ်ယိင်
မာ်တေလွံတြးတိင်မာ်ကမုာ်သိပုာ်
ပုးလံာ်ပိုင်လံာ်ပိုင်။

ရှ်လုာ်လံာ်ခေးတုင်းတုင်းဒိုင် ၆၀၀ သုခင်အူယိတ်အာ်တုင်းဒိုင်သံပာ်
ခံသံအူပိတုင်းဒိုင်ခင်ခင်အာ်ပိုင်အာ်မုာ်သိပုာ်ပုာ်လေ တြးလုာ်မထိင်
ခေလွံတြး ခိုင်တြးခံ မခိုင်လုာ်တိလုံးတေတြးသုဂြိုး မိုင်လွင်လုင်းတြး
လုာ်ခေလွင်အာ်တြးခံတင်ပိုင်တြးခံသွင်ခေခေ မိပိုင်မခိုင်အာ်ယဝ်
ခခိုင်လဝ်ဝါခခိုင်ခေလုာ်တြးခံတံသေယဝ်တြးခံပုာ်ယိင်ခေကံခေပခင်အာ်
မုာ်သေသေအိတ်တိတြးလုာ်ခခိုင်ခေခေခေတင်ပိုင်မခိုင်မိပိုင်တြးလုာ်မခိုင်
ထိုင်တြးလုာ်ခေ မိခိုင်ပုာ်ထိုင်ခေခေ ၂၀၁ခခိုင်ခေခေ တြးသုဂြိုးလိရင်ချပခိုင်ဝါ

PART IV.
PETITIONS.

No. 1.

လိက်လပ်ဝံ့လုံတော်လက်အရေးပိုင်လုပ်ပိုင်ရွှေ့မျှဝံ့။

ချာလပ်ယုင်လိင်ယူပိုင်ရွှေ့မျှလိင်ပွဲလေးဝံ့။ အလီရင်တော်ခံတိချာရေ၊ ဝမ်းလိုခင်သိပ်သွင်ခင်ချာလပ်ခင်၊ မိုဝ်ခင်အတွင်ပံ့၊ ဣခင်တင်အခင်မီးလံ့ရှိုခင်ခင်၊ အမီးလွင်သင်မွင်ပတော်ခင်၊ လာဝါချာလပ်တိချာ။ လွင်လာဝါခင်၊ လိုင်မီးသွင်ပွက်ယပ်၊ ပိခင်လိုဝ်ခင်၊ လေအခင်ဝါမွင်ပတော်လိုင်လွင်ခင်အခင်ကြိုးရှိုလီရင်သေခံဝံ့။ အလီရင်တော်ခံတိချာရေ။

သက်ဝါဆိုတိလံ့ယပ်ရှိုခင်၊ သွင်ပက်ရှိုခင်သိပ်ပံ့၊ ဝပ်တုပ်လိုခင်ရှိုခင်သိပ်ခံ။

No. 2.

လပ်ဝံ့လုံးတော်သမေပြောပြခိုင်ရခင်၊ ဟုင်။

ချာလပ်မွင်ယုင်သုယူယခင်၊ အရပ်ကျိခင်တိုင်ဝံ့။ အလီရင်တော်ခံတိချာကျွေးလူ၊ လပ်ပိခင်လပ်ခေ၊ ချာလပ်ခင်၊ ပိခင်လက်သမေးပိတ်တက်ယပ်၊ ဝုခင်မေးရှိုခင်လိုခင်ပွဲလေးခင်ပိုက်၊ အခင်ဝါမွင်ပယူကျိခင်တိုင်ခင်၊ ပေပြယိပ်မေးတိချာလပ်မခင်ဝါရှိုတ်ပခင်ရှိုခင်လင်း၊ ဣပိုဝ်မခင်လတ်တက်ပခင်မလုံလေချာလပ်ခင်၊ တာရှိုတ်ရှိုခင်လင်း၊ တင်ပိုင် ၅ဝပ် သယော်တူချာလပ်ဝုခင်ခံအပ်တိချာ။ ချာလပ်ရှိုတ်ရှိုခင်မခင်ဝုခင်မေးရှိုခင်လိုခင်ယပ်ကျိခင်၊ ဝုခင်ချာလပ်ခင်ခင်၊ အံ့ချောအံ့ပခင်တိချာရေ။ ပိခင်လိုဝ်ခင်ခင်ခင်လေခင်အခင်ကြိုးလွင်မခင်ရှိုပိခင်သေခံ။ ဝံ့။ အလီရင်တော်ခံတိချာရေ။

No. 3.

လပ်ဝံ့၊ အထံလုံးတော်လက်အရေးပိုင်ပိုင်သုယူဝံ့တိ။

ချာလပ်မလုယူပိုင်သုယူဝံ့တိ၊ အရပ်အက်ယုင်ဝံ့။ အလီရင်တော်ခံတိချာကျွေးလူ၊ လပ်ပိခင်လပ်ခေ၊ ဝီပုခင်မေးခခင်ချာလပ်မလုမီးဝုင်သွင်တုပ်၊ ဣပိုဝ်အခင်ဝုင်အံ့မီးကခင်သင်း၊ အခင်ဝုင်လိုဝ်ခင်၊ ချာလပ်ပခင်မွင်ပယိုင်ခတ်အပ်ရှိုတ်ကခင်ရှိုတ်ခေးတိချာ။ လွင်အခင်အတုခတ်အပ်ခခင်ဝံ့၊ ဟိတေပခင်ခင်ပိုက်ချာလပ်ရှိုသိပ်တင်တိချာ။ ခင်အခင်ဝံ့၊ ဟိအခင်ခင်ပိုက်လိုဝ်ခင်၊ လိုင်အံ့ပခင်ချာ၊ ပိခင်လိုဝ်ခင်ခခင်လေခင်ပိုက်ရှိုသိပ်တင်လေသင်း၊ အခင်တခင်၊ ခင်ပိုက်လေသင်း၊ ရှိုမွင်ပယိုင်ပခင်ချာလပ်၊ လွင်မခင်ခိလိုတော်ပိုင်အခင်ကျေသေပခင်သေခံဝံ့။ အလီရင်တော်ခံတိချာရေ။

ဗျာဏ်သိခင်ပွင်ဝေးမြိုင်ယူဝခင်မခီတိဘိသိကိပုဗျာဏ်ပွင်ယွာသခေးဝ်
လင်အဇီရင်တော်မြတ်ခံတိဗျာဏ်။ ဗျာဏ်ခေတုဂြိုဟ်ဗျာဏ်ယူ။ မ'အခင်အံ
ခင်လယုးလိုင်ခေတုလင်အခင်လွတ်တုလွတ်ခွခင်ခင်လုံတိဗျာဏ်လင်တိယူဝခင်
မီးအတွင် ခဝမိဂ်ဗျာဏ်ဝ်တိလိခင်လင်လင်အလုပ်ယထိုခင်မ' အပတိပုဂံ၊ ခ၊
အရခိရ်တော်ပွင်အမိဂ်သခေးတော်မူပခင်သေခံ။ အညွှင်ဝ်လင်အဇီရင်တော်
မြတ်ခံတိဗျာဏ်။

No. 11.

လုံးတော်ကပ်တေးတယေးမြိုင်ယူ။

၁၉၀၀တိ။ လိုခင်လူလိင် ၁၀ ဝခင်။

ဗျာဏ်တိကိအခင်လေ ယူဝခင်အခင်လေ ပွင်လုံခင်ဝ် သခေးတော်မြတ်ခံ
တိဗျာဏ်။ ဗျာဏ်ခေတုဂြိုဟ်ခင်ခွင်ထုဝရအမခင်တဗျာဏ်ပတေခေတိပုဂံ
မ ၁၇ အရအချာသိတုလိုင်လွတ်တင်ယင်။ ၁၉၀၀တိလိုခင်လူလိင်၁၇ဝခင်လင်
အခင်းပိုင်လေလခင်ပွ' ဩဗျာဏ်တိကိအရ်ခေတုခွင်ပုလု နျာဏ်တိကိအရ်ခေ
လိုင်တိယူဝခင်တုသေအတွင်ခဝမိဂ်။ ယင်းကွပ်ပိုင်လင်လခင်သိုင်အခင်တုသေသိုင်
အခင်လုံကျေသေမထသခေးပခင်အမိဂ်လင်မတ်သခင်လွင်အညွှင်ခိရ်တော်အ
ဇီရင်တော်မြတ်ခံတိဗျာဏ်။

No. 12.

လုံးတော်ကပ်မြိုင်ယူကပ်အညွှင်ဒီ၁၀၉၉တုဩဗျာဏ်မမုခင်ပတ်၅၆။

ဩဗျာဏ်မမျို ဂြိုဟ်ခေး။ ယူဝခင်လေယုင်။

ဩဗျာဏ်ခင် မိဂ် လ'သံ။ လ'သံ။

ယူဝခင်လေယုင် ဩဗျာဏ်ခင်ခွင်ခေတု ဗျာဏ်တိ လိကိအချေသက်သွင်တိဗျာ
ဏ်။ (၁)ဩဗျာဏ်မမျို ငသ'ဟုင်သ'မေအညွှင်ခေတုလိုင်။ အံထိုက်ခတ်ခေခေ။ သံ
၊ ပိုင်၊ အမုလိုင်အခင်အံသင်အံထိုက်ခတ်ခေတုခွင်ခင်ခေခေတုလိုင်ခေခေပေခေသင်
မထိုက်လင်ပွာ၊ လေပွာ၊ ပခင်ခေခေခေ ဗျာဏ်သင်မတဗျာဏ်သင်ဝ်လုံခင်ခင်လင်
မင်လုံ။ (၂)လိုင်အခင်ခေ
အရအံမီးအပြတ်သင်။ (၃)အတွက်သင်မ ဩဗျာဏ်မမျို ငခေ'ပွာ၊ လေပွာ၊ အံ
မီးလွင်ပိတ်ဝ်ခိရ်တော်ဝ်လင်အဇီရင်တော်မြတ်ခံတိဗျာဏ်။

No. 13.

လိကိလင်လုံးတော်ကပ်မျိုင်ယူကပ်ထာ။

၁၀၉၉တု၊ ဩဗျာဏ်မမုခင်ပတ် ၅၅။

ဩဗျာဏ် ခွင်ခင် မိုင်သုတိကိ။ ယူဝခင်တလိုင်ကပ်

ဩဗျာဏ် ခွင်ခင် " ယူဝခင် "

ဗျာဏ်ဩဗျာဏ်ခွင်ခင်အဇီရင်ခံတင်လင်လိင်လိုင်လင်ခိုင်လိုင်လင်ကျေလူး

ထမိလ်ထုံပလလေ။ လွင်ချလင်သိင်ထမိလ်ခေ' ဩးလှင်ထိုက်သိင်တချခေရ်။
ချလင်လင်ဝ' အဇီရင်ခံလင်ထိုင်တံလင်ခိုင်ရှင်ပိခင်လင်တချခေရ်။

No. 21.

လိက်လင်ထံလုံးတော်လင်ကရဲးပိုင်သူခင်လင်ခိုင်ကျွတ်သေ။

ခေရ်ချလင်ယူခေရ်ကျွတ်သေဝခင်ခွင်လှင် အ' သုဏ်မတ်ဝ' လင်အဇီရင်ခံ
ထိုင်တံလင်ခိုင်ရှင်လင်ကျွေးလူးလှင်တုခင်ပိခင်လင်တီချခေရ်။ (၁) ခိုင်ခေရ်ကျွတ်
သေလွင်အခင်ထပ်သိင်ချလင်ပိုင်သူခင်မီးဝခင်ဇျာခေတော်ခခေရ်လေ။ ပီဝဂဂဉ
တုင်လိုခင်ထေရ်ဝါဓိဝခင်လွှ' ပုး ၁၂ တင်လိက်အခိုင်ခင်ပတ်ဝဉာဠာလှင်ခခေ
၁၂ အခင်လုံးတော်လင်ခိုင်ခင်လှင်ကျွေးတိုင်သင်သုင်ဝါဓိဝခင်အတိုင်ခေ' ချလင်
ကျွတ်အပိခင်လှင်ပခင်သိင်လိုခင်သေမတ်တွင်ဝ' လှင်ချလင်အ' သုဏ်ယင်ချလင်
ခိုင်ခြခင်မုးသေတချ။ (၂) ချလင်ခေ' လှင်လင်ခိုင်ပိုင်ပီ ၁၀၀ဝတီခခေရ်လေ' တီ
တွင်တံပိုင်တံဟိုက်သွံလေ။ သိင်ပိုင်ခင်ထမိလ်ကုံရှုခခေလှင်တချ။ (၃) မိုင်တလိပ်
အခင်သူခင်ခေ' တုခင်မ' တုခင်ရှင်တုခင်မက်အွတ်မီးခခေရ်သင်ယင်လေ။ အဟိုက်တခင်
၁၂ မခင်သေ ၄ဝဝတချ။ (၄) ပိခင်လှင်ခခေရ်လေလင်ခိုင်အတုပီခေ' လေ။ ချ
လင်လင်လေ' မုးသက်သွင်ပခင် ပိုင်အခွခင်တော်တချ။ ဝ' အဇီရင်ခံထိုင်လင်
ခိုင်ရှင်လင်ကျွေးလူးတီချခေရ်။

No. 22.

လိက်လင်ထံလုံးတော်ဩးမခိုင်မေရ်လမိင်။

ပီဝဂဂ၅တုင်၊ ဩးမအခခင်ပတ်ဝ၅ဝ။

ဩးလှင် ဂုင်မုးယူအလပ်သုဏ်တွင်၊ ဂုင်မမ'။

ဩးခံ၊ ဂုင်ထေရ်ယူအလပ်တုင်၊ ခွင်မ'။

ခေရ်ချလင်ဂုင်ခိုင်ဝ' အဇီရင်ခံထိုင်တံလုံတော်လှင်ဩးမတီချခေရ်။

၁။ ပီဝ ၂ ခုတုင်ဝခင်လိုခင်ရှင်လွင်၅ခံတီဝခင်တုင်ဩးခံဂုင်ထေရ်ပိုင်သိင်
မ' သက်၆၅ဝခိုင်အခင်တုင်ရှင်တံထိပ်တီ လှင်ကျွတ်ထခင်တေခ' ပွ၅ ခိုင်အပိခင်
တီချလင်လေအခင်ပိုင်၁၂မ' ထုက်သင်မိလ်သွင်၆၅ဝခေ' လှင်ချလင်တေခေ
ပခင်ဂုင်ခေ' လေသွင်ယင်သထေရ်တုခင်မတ်တီရှင်ခခေရ်တီချ။

၂။ မိုင်လိုခင်ပိတ်လှင်ဝခင်၅ခံမ' လှင် မိုင်အခင်တုင်ရှင်တံထိပ်မုး တ၂ယင်ခခေ
တုင်ခေ' လှင်ခခေရ်မီးမတ်ခိုင်ယံခခေရ် အတိုင်အခင်မ' ခေ' လှင် ခ' ပွ၅ ခိုင်အပိခင်
ချလင်ဂုင်မုးသေချလင်ဂုင်မုးယွခင်ဝါလှင်ခခေရ်ခေ' တချ။

၃။ ဂုင်ပိုင်အခင်ဩးခံ ဂုင်ထေရ်အံခွ' အံလွှ' အပိခင်ဂုင်လေ။ ထိုက်တီပေ
တက်အပိခင်လှင် အခင်ခင်ချလှင်လေ' အမြတ်အခင်လှင်လှင်တလိပ်လှင်ချလင်
သုံယူအံမြတ်အံလေ' ဂုင်တီချ။

၄။ ပိခင်လှင်ခခေရ်လေ တလိပ်မ' ခခေရ် ၁၂ခခေရ်မခင်မီးမ' ၆၅ဝလှင် သေခေ'
ထုက်လေ' အမြတ် အခင်လှင်ခေ' လှင်ဩးခံတွက်ချက် ထေရ်သေ ပခင်ခိုင်ချလင်

ချာလင်လွံ့ရွာခေခင် ခပ်လွံ့ရှာသိင်ယပ်လေ် အခင်အံလွံ့ခင်တြးသံးပိုင်၊ အံထုတ်
ယပ်လေ်အွာဂ်ရွာ။ မိခင်လိုဝ်ခေခင်လိင်လိင်ခပ်ချာလင်ခေခင်အခင်ယိပ်ဂြိုဟ်လွံ့
ဂြိုဟ်မိလ်လိင်ခေခင်အပတေ်တေ်သေ်လေ်လွင်လွင်လွင်အခင်လံးခံအချင်ဂြိုဟ်လိုဝ်ခေခင်
ခေခင်လေ်ဝံလင်ထိုင်တံလင်ယုလုတ်ခေခင်လွင်မိခင်လင်တခါ။

No. 25.

လိာ်လင်တံလုံးတေ်ကပ်မြိုင်လုာ်ခိုင်ပွာ်ဂခါ။

တြးလုပ် မွင်လူကျီး . . ဂြိုဟ်ခေခင်ယုဝခင်အာဂ်ယုဝ်။

တြးခံ အံလံထုခေခင် . . ဂြိုဟ်ခေခင်ယုဝခင်အာဂ်ယုဝ်။

လိုဝ်အမူ။

ထုာ်လံးဂါခပ်ပိုက်တင်ပာ်။ မိလ်ပိုင်ခေခင်ပိတ်ခေခင်ပံသွင်ကျပ်။

ခေခင်ချာလင် မွင်လူကျီးတီလိာ်လင်အလွာ် သာ်သွင်ထိုင်တံလင်မျိုင်အာဂ်လွင်
တုခင်မိခင်လင်တခါ။ ပီၤ ၂၄ ခုခေခင်အတွင် လိုခင်သိပ်သွင် တြးခံယုဝခင်အာဂ်
ယုဝ်ခေခင် လိုချာလင်သိုဝ်ခပ်ပိုက် တင်ပွင်ပာ်။ ဂါခပ်ခေခင် မိခင်၅ပိသေ်ခါချာလင်
ပခင်မိခင်၅ပိသိုဝ်အာဂ်ခပ်ပိုက်ဝဝတင်လေ် အခင်ခပ်ပိုက်ခေခင်လိုဝ်ပေ်ခပ်ပိုက်ပေ်
လင်တေ်တိလ်ပခင်ဂြိုဟ်ပွာ်လိာ်လုာ်လတ်ဝါလိုဝ်ခေခင်ခေခင်လေ်ချာလင်တြးလုပ်
မွင်လူကျီးခေခင် လိုဝ်ခေခင်ဂါတြးခံ အံလံထုခေခင်လတ်ၼ်ဝံကတိခေခင်ခပ်ပိုက် ပခင်ချာ
လင်ခေခင်။ ခါလင်ပခင်မိခင် ဂါခပ် ပိုက်၅ပိသိုဝ်အာဂ် ခပ်ပိုက်တင်ပွင် ပာ်။ တခါတီ
တြးခံလိုခေခင်အခင်ခပ်ပိုက် ပေ်ယပ်မေ်လင်တေ်ပခင် လတ်ဝါခေခင်ခေခင်ယပ်လေ်
တေ်ထိုင်လွတ်မိုဝ်လိာ်အံပခင်ယုလိုဝ်ခေခင်လုာ်တခါ မိခင်လိုဝ်ခေခင်ခေခင်လေ်ခပ်ပိုက်
တင်ပွင်ပာ်။ လေ်သင် ပေ်အံခေခင်ပခင် ခပ်လိုဝ်ခပ်ပိုက် တင်ပွင်ပာ်။ ခေခင်ခေခင်မခင်
ထံးခေခင်၅ပိသေ်ခါခပ်ပိုက်တင်မိလ်ပိုင်ခေခင်၅ပိသေ်ခါခပ်ပိုင်တြးခံခေခင်သိပ်ပါးတင်ဂါ
လုာ်ခေခင်ခေခင်တေ်ခေခင်ခေခင်မိခင်လင် ပွင်အခင်တီကလိတေ် မူပခင်သေ်ခါတီခါ။

No. 26.

လိာ်လင်တံလုံးတေ်ကပ်ခေခင်ပိုင်ခေခင်သွင်လွာ်ခိုင်ပွာ်တီ။

လိာ်လင်လုာ်မြိုင်အပိုင်ယုဝခင်မခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
ထိုင်လင်ခေခင်ခေခင် မိခင်လင်ခေခင်လုာ်လွင် မိခင်လင် ဂြိုဟ်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
လိုခင်သိပ်သွင်ခေခင်၅ပိသေ်ခါခေခင် ခါလင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
အခင်လင်အလုပ်ယပ်လွာ်ရွာလုာ်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
ဂြိုဟ်ခေခင်သီတးချာလင် အခင်လင်ခေခင်လိုဝ်လိာ်မပါးယပ်ပါးတင်ပခင်ပတီကုင်မိခင်ခေခင်
ခေခင်လတ်ဝါတေ်တီချာဂ်မတ်ဝံသေ်လေ်လွင်အခင်လင်ခေခင်လိုဝ်ခေခင်လင်လင်မိခင်
ချာလင်ချာလင်လတ်လင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
မိခင်တီယုခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်
တေ်လွင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်ခေခင်

အာခင်လွင်တင်အာကျင်လပ်သိင်ထုဏ်လွင်၊ ပိုင်ခေမင်လတ်သင်ကုဏ်ဝါခေလေခါ
 လင်မော့ အံခံယပ်လေဝုဏ်လိုင်ခေလုံလိုင်ဂ်ယံ၊ ဂွါခံမိုင်ပွင်တိအာခင်ဝါယွခင်
 ဝိုင်ငါးမူခေလိုင် လံပခင်ဂွါယပ်တခါပိခင်လိုင်ခင်ခေလေ အာခင်အမုထံမွင်
 အုဏ်ခိုင်ခေဂွါပိုင်အါခါအံမီး ဟ်လပ်ကျွန်ဂ်တိအာခွင်သင်လိုင်ခင်ခေခေ။
 ခိဏ်တော့ဂ်ခိုင်လံအာခင်ဝိုင်ခါလင်ငါးမူခေလေပေဂ်ခေသေမလတော့မူပခင်
 ယပ်ဝံပခင်အပြိတ်တံတိမခင်သေခံ ခါလင်မွင်သိဂ်အလီရင်တော့ခံထိုင်တံလင်
 ခိုင်ဂွင်လင်ကျွေးလူတခါခေခါ။

No. 27.

အာမိင်လုံးတော့လင်ယါလဂုတ်ခွခင်ဝုခင်ခိုင်လုံ။

သိင်ယါထါခေယါလဂုတ်အာမိင်ခေပတ် ခေ၂။

၁၈၉၈ ခုလိုင်ခင်ထုခင် ၄ ဝခင်အာရါသိမော့အာခင်အာဂ်ချါထါခေမိုင်ပွင်တိ
 တာဂ်လံခေခံလွင်အာကျင်မခင်လံ၊ အာခင်အာရါသိလိဂ်အာလီရင်ခံပထမအာခင်တင်
 ခေခေပတ်၁၉၂ ရါလတတ်ပုဂ်မဂု၅-၈၀ အာရခေခိုင်ခေလုံတော့ယါလဂုတ်
 ကြါးခွခင်လိုင်သူဂ်ခေလံအာခင်ကြါးခံအာထုခင်လအာချါထုတင်လင်ဝံခေ
 လိုင်။ ၁၈၉၈ ခုလိုင်ခင်အာဂ်ကုတ်၁၉ခံခေပုဂ်မဂု၅၉အာရလွင်အာကျင်ယါလဂုတ်
 ကြါးခွခင်လိုင်သူဂ်ခေခေခိုင်ခေလီရင်တင်သွင်ပိလေ ခိုင်ပိုင်ခေလိုင်ပု၊ ယူပိခင်
 လိုင်ခင်ခေလေပေဂ်ယပ်အာခင်လွင်အပြိတ်အာမုချါမခင်ခေလိုင်မော့အာခင်ပိခင်
 သိုင်ယပ်လုံလူသေချါခေထါခေလိဂ်လါအာဂ်ခေပတ်၁၆၆ လိုင်ခင်ဝခင်လိုင်တင်အာ
 မု အာခင်လုံသေမဝါလုံလုံတင်အာမုခေပတ်လုံလွင်အာကျင်တုဂ်ထွင်ထခင်လုံတိအာ
 ကျွေးလီရင်သေလေအာဂ်လုဏ်တင်လိဂ်အာလီရင်ခံလုတဂ်ယံသ်သွင်တံလုံတော့
 ဟ်ဟ်အာမိင်သင်ဝါတွင်ထံထိုင်လိတ်ပွဂ်လီလိယပ်လေလွင်လိုင်ခင်ခေဂွင်ခေ အာခင်
 လိဂ်အာလီရင်ခံလုတင်အာပြိတ်အာချါပိုင်မဝ်သ်မဝ်သွင်ခင်လိုင်ခိုင်ကျွေးခေ
 တာဂ်လံတိသ်အာလွါထုခေချါသ်သွင်ခင်ခေခေလေလွင်၊ အပြိတ်အာချါကြါး
 ခံအာထုခင်လအာခေဂ်တင်အာလွါထုခေချါတာဂ်ထွံဂ်ခခင်မါးသေလေ။

No. 28.

လီရင်ချါ-။ အယူခံအမု။

ပုခင်မါးလိုင်မတ် ၁၉ ဝခင်ကြါးခံခေအာခင်အာဂ်တုဂ်ပေခေသွင်ခံတိဂွဂ်
 ဂွင်ပေဂ်လင်မခင်အာခင်ဝါအာတုယွခေခေလေ။ ဂွပ်ပိုင်အာခင်အာတုယွတံယပ်
 ခိုင်ကြါးခံခေလိုင်ခင်အာမုအာဂ်ခခင်တံထင်သု၊ ယူအာတင်ဝံအပြိတ်တံယပ်
 လေကြါးခံခေတင်ကုခင်တင်တိဟ်တံခခင်အာ၊ လေမော့၊ ၂၀ သေထါဝါအာခင်ယပ်။
 တိပေဂ်လင်မော့အာခင်တံဂွါခေမိုင်ပေပွဂ်၊ ယပ်ထိုင်ပေဂ်လိုင်ခင်မခင်ခေအာ
 တုဂ်ကုခင်တံလိုင်ခိုင်လေအာဂ်လုတိသေယုဏ်ပံတခင်ထိုင်တံဂွါတင်သေယပ်။
 အာခင်ကြါးခံလွင်အာကျင်တင်အာမုထင်သု၊ လွင်အာကျင်လုံတံထိုင်လုံချါခွံသိုင်
 မခင်လုံလိုင်အံမီးတိလိယုံမော့။ ဂွပ်ပိုင်အာခင်ထိုင်တိအာခင်အာချါလီရင်ကြါး

မခင်ဝခင်မခင်သေယပ်လတ်ဝါလွင်အကျွင်မခင်လုပ်ပိုင်လတ်သံပကအခင်ပိခင်၁၂
 ခပ်ပိုက်၅၂ပကတင်၊ ခပ်ပိုက်သေပက၁၂ခခင်မခင်၅၂ခခင်၊ ယပ်လေလွင်ခခင်လတ်
 ဘခင်အတိုင်ခခင်မွင်တၢပုပ်ခခင်လင်ပခင်အူပခင်ယိုမ်တိမွင်သုဂ်သွ့'ပိုင်သံလွ့
 အခင်ပိခင်၁၂ခပ်ပိုက်၅၂ပကခခင်ယပ်။ခခင်ခပ်ပိုက်၅၂ပကခခင်၅၂ပခင်ခပ်လွင်မူခခင်
 ခပ်လိပ်၅၂မုတ်လင်ခခင်ဒီ၁၂၄၄တုဂ်လိုင်ခခင်၅၂ခခင်၁၀ခခင်လွ့'ခခင်လတ်အာတင်
 မွင်တၢပုပ်တုဂ်သေယပ်လွင်အခင်ခိခင်ခခင်ဝ'ဝခင်မခင်လေလေလတ်တိုက်လက်သုဂ်
 ထိုင်၅၂ခခင်မွင်တၢပုပ်လေပေ၂အံပခင်ခပ်ပိုက်လတ်ထိုင်ခခင်ခပ်ပိုက်၅၂ပကခခင်တေပခင်
 ၈၀ဝဝါခခင်ခခင်။ထံ'တိုခခင်ပ၂ခခင်သက်သေခပ်လင်လတ်'ဝခင်ခံတီထုပ်လက်မတ်
 ယပ်။

No. 35.

- ကျောင်းဆူးထၢအၢးပခင်သတင်းချာ်အံပတ် ၉။
 ပထမလိက်အာလီရင်ခံအံပတ်၈။လိက်အာခင်မတ်တံဝ'
 ဂူဝခင်အံပတ် ၂။
- တြးလုပ် (၁) ငဟ်သိခခင် (၂) ငသၢပုဂ်း။ (၃) ငသုဂ်လက်။
 တြး ခံ
 လိပ်အမူမခင်။ ယၢလဂုတ်ဂုက်မ ၃၇၉ အယ။ အမူလက်ပုဂ်။
 ၂၃-၂-၉၇။ မိခင်အခင်ခခင်ခံ။
- (၁) ၂၃-၂-၉၇ လတ်သတင်အခင်ခခင်ခံ ၈ ခခင်လီ။
 - (ခ) ၂၈-၂-၉၇ တင်အာခင်ခခင် ၆ ခခင်လီတေၢ်ခခင်ခံ ၆ခခင်
 လီလတ်ထိုင်ထိက်လိတ်သေခခင်လေ။
 - (ဂ) ထံ'ပထခခင် ကျောင်းအူထၢခခင်ခပ်တင်ခခင်ခခင် ၈ မိခင်လတ်
 ထိုင်ထွက်လိတ်သေခခင်ခခင်တလက်ပိဂ်တိခခင်။

ခါလင်ကျောင်းအူထၢခခင်လၢလိခခင်မွင်လူၼ်တြးအာလီရင်တေၢ်ခံတိခါကျေးလူး
 လင်ပိခင်လင်ခခင်၊ အခင်တိခိးထံ'ခခင် အမူ(၁)အခင် မတ်တိခိးဝ'ခခင်လတ်
 သတင်ယပ်။ခခင်၁၂တြးလုပ်ပခင်ခပ်တိမတ်ဝ'ခခင်။အမူခခင်လတ်လွ့'အာပခင်
 တိပထမအမူထံမွင်သုဂ်အုဂ်သေယပ်တုဂ်ခါလင်လေတင်အမူထံမွင်လူမလေမွင်
 သုဂ်သေခပ်လင်လတ်အူခခင်ခခင်၁၂တိအာလတ် အခင်ပိခင်ခခင် ၉၇ ခုလိုင်ခခင်
 ယေၢ်ဝါယီ၂၈ဝခင်ခိခင်ခခင်အခင်၆ခခင်လီလင်၁၂၅၂တံယိဝခင်တလုဂ်ပိခင်ယပ်
 လင်ခိခင်ထုပိခိခင်။ခိခင်လင်ဝါခခင်ဝါပုပ်၅၂ခခင်အာ'လိင်တၢယူဝခင်တြး
 ပေၢ်ခခင်မၢးအာ'ခုပ်ယူဝခင်တလုဂ်ပိခင်သံအူခခင်၁၂တင်တိလတ်သဘင်ယပ်သေ
 ထတ်ခခင်ခခင်။ခခင်ထိုင်ခခင်အာထင်မဝ်ခခင်ခပ်ခခင်၁၂ထိုင်ထွက်ထံထုဂ်ယူခခင်။
 လတ်ထုပိအာ'ခခင်ယူဝခင်တလုဂ်ပိခင်လင်ထံမခင်လေမခင်လင်ဝါခခင်ခပ်ပုပ်၅၂ခခင်
 အာ'လိင်တၢအာ'ချိတ်ယူဝခင်တြးပေၢ်ကျေၢ်ထုခခင်ယူဝခင်ခပ်သံမၠေခခင်မၢး
 ချး၅၂ခခင်ခါ။ထိုင်သံထွင် ၉ခခင်ခခင်ခိခင်ခပ်ပြခခင်ခိခင်ခခင်ခခင်ခခင် အူလင်လတ်

လီရင်ချက်။

၁၂၆၂ တပ် လိုခင်၌ ၁၉၀၀ တိခွဲအတွင် လိုခင်အေးကုတ် ဂွတ်ပုင်ကြီးလုပ်
 မီးခင်းပိုင်ရိတ်ကြိုးခံ နှိုင်းထံး၊ ထုတ်တခင်းပိုင် ၁၈၅ အပ်ဝံတိကြိုးခံအံ့သုလုံ
 လုပ်သေလုပ်သေယံလေကြိုးခံအပ်ခံ့၊ ဘိခင်းပိတ်သေလေ၊ မိုင်လိတ်ထံတိကြိုးလုပ်
 လေတင်ကြိုးခံနှိုင်းခင်းပပ်ပံ့၅၂၂ ကြိုးခံအပ်ခံ့ပခင်းပိုင်တင်တိဝံ၁၂၁ ခင်းခင်း။
 ပိုင်ခင်းလေထွံ ၀၂၂ အမူခိုင်းကြိုးခံခင်းယပ်၊ ခင်း၁၂၂ ထွံအချာပခင်းအမိုင်၅၂
 ချေကြိုးခံခင်းလတ်ကြိုးလုပ်ခင်း အပ်ပခင်းလိုက်နှိုင်းခင်းအပ်ပိုင်ယပ်၀၂၁ ခင်းခင်း။
 လွင်အခင်းအပ်ပခင်းလိုက်ခင်း ၅၂၂ ခင်းသက်သေဂွတ်ပိုင်ခိုင်းအပ်ပခင်းမီးသွင်၁၂
 ဂွံလေကြိုးခံအံ့ဗျခင်းသက်သေလံလပ်ခင်းခင်း၊ နှိုင်းခင်း၁၂၂ မခင်း၁၈၅ အပ်ယံ
 မခင်း လေအပ်ဝံသံ့ဂွံ အံ့သိုင်းအံ့ထွံ အပ်ခံ့၊ ဘိခင်းပိတ်တင်တိ ခင်းအထင်အ
 သးယပ်၊ ဂွတ်ပိုင်ခင်းလေယုလသတ်ပုင်မ ၄၀၆ အယထုတ်လိလံဝံပခင်းအပြတ်
 တံယပ်။ လွင်အခင်းကြိုးခံအံ့သုလုံလုပ်အခင်းပခင်းလုပ်လံအံ့သုလုံမခင်း အခင်းယု
 တိအထပ်ကျခင်း၁၂၁ ခင်းခင်းဂွံတိအပြတ်အခင်းထွံ ၀၂၁ ခင်းခင်းလေယုလသတ်ပုင်
 မ ၄၀၆ အယထုတ်လိလံခံအပြတ်အယုတောင်းခင်းခင်းယပ်။ ကြိုးခံအံ့သုလုံလုပ်
 ခင်းခင်းတေလံခံတံထွင်ပီးသေလေဂွံတိခင်းခင်းထွင်။

No. 38.

လုံးတော့ခိုင်မ၅၂ သမခင်းယုလဝတ်ကြိုးသုဗြီး။

၁၈၆၆ ခုလိုခင်းခင်းပိုင်ယံ ၁၂၀ ခင်းထွံ။ ၁၈၆၆ ခုယုလဝတ်မူခင်းပတ် ၃၄၉။
 အေဂရိယံထိလံမ ကြိုးလုပ်။ အံ့ထိုင်း၅၂၁ ကြိုးခံ။
 ပုင်မ ၄၅၇ အယထွံမူ။

လီရင်ချက်။

အမူခင်း ၁၈၆၆ တပ်လိုခင်းခင်းပိုင်ပုလံ၅၂၁ ခင်းခိုင်မ၅၂ သမခင်းခင်းထခင်းတ
 ပိုင်ကုခင်း ဟူလက်၁၂၂ အပ်မိတ်ထိုင်ငင်ယံလိင်လခင်းခင်းအွက်သေယပ် ခင်းမး
 ခင်းနှိုင်းခင်းပိုင်လေ အပ်ကုခင်းလိင်မေယိုင်ခင်းအခင်း၁၂၂ မခင်းတခင်းပိုင်၆၂၂
 ဂပေ သေယပ်လေသက်သေ မွင်လူလုပ်ခင်းခင်းခင်းလိင်အခင်းလက်ပုး၂၂၁ ခင်း
 အခင်းသက်သေခံတင်မီးဝံလုပ်ကျီလံခင်း ကြိုးခံခင်းပွင်ဝံတိမခင်းယပ်၀၂၁ ခင်း
 ခင်းပွင်သေခင်း လွင်အခင်းလံပခင်းသတင်အတိုင် မိုင်ခင်းမးထံတိမခင်းယပ်လင်
 လံအပ်အွက်ပခင်းဂံလိင်လေထံလုပ်ကျီခင်းခင်းပု၁၂၁ သက်သေအံ့ပေအံ့ပုင်ထိုင်
 ခင်းခင်း၁၂၁ ခင်းခင်းယပ်လေ။ သက်သေသွင်၁၂၁ ခင်းခင်း၁၂၁ လွင်အခင်း ကြိုးခံ
 ပွင်ဝံလုပ်ကျီတင်ပိုင်မတ်ယပ်ခင်းခင်းခံသက်သေယပ်။ ကြိုးခံခင်း လွင်အခင်းအံ့
 ပွင်ဝံ လုပ်ကျီခင်းတိအံ့အေ့လတ်ခင်းခင်းသေ၁၂၁ အံ့ဗျခင်း သက်သေလံလေ။
 ခင်း၁၂၁ သက်သေကြိုးလုပ်သံ၁၂၁ အံ့အေ့အံ့ပေအံ့ပုင်ထိုင်လတ်အတိုင်အခင်း
 အပ်ပိတ်လေခင်းပွင်ဝံထင်ထင်သးသးယပ်လေထုတ်လိပခင်းအပြတ်မခင်းယပ်။
 ခင်းခင်းလိုက်ခိုင်းကုခင်းလက်မးလက်ခင်း အပ်မိတ်ထိုင်ပတ်ယံ၂၂၁ ခင်းခင်းလိင်လခင်း
 ခင်းအွက်သေလေငင်ခိုင်းလက်အပ်သံ၁၂၁ မခင်း အံ့တခင်းခင်း၁၂၁ ထုတ်လိလံပခင်း

[illegible]

အမင်း၊ ပုဂံမ ၃၀၄ လွှဲ တိတြုဒံအေ (၁) အယာဉ် မခင်လှသေး၊

No. 40.

လိာ်တင်လပ်လုံးတေၣ်ကပ်မြဲၣ်ဆူၣ်မိၣ်ဂၢၤ။

တြေးလုပ် မွှင်ယိုက်အူ။ တြေးခံ မွှင်ကျာပုခင်း။

အမေပွေ့ကန်။

[illegible]

No. 41.

တိ ဂျေင်းလူးတၢ်အှေ့။ လိဝ်အမၤ။

သိပ်ခပ်ပတ်တခပ်လိက် ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀၀ ကျော် အမည်တင်အခွင့်ရှင်ရှင်ကုန်ရှ်း၊ ချစ်
လင်ယာ၊ လပုတ်အာဂ်မူင်ယုင်ကြီး၊ မိုင်ပခင်တွင်မီးလိက်အထိရင်ခံဝံ့လက်တီးချ။

[illegible]

အမူခေ'တြါးခံအခင်းမိခင်းပါးမီးအတင်းယံ'တို့ခေခင်း ယာလသတ်ပုဂ္ဂိုလ်မခဝဇ
ခေခင်းယံကတ္တံ'ကင်းပုဂ္ဂိုလ်မ ၂ ဇ၅ အယလုံးတောင့်လင်ဈာင်အုတ်မိုင်တုခင်းတေလီရင်
ချာဂ်ချပခင်းခေ'တီခွင်မိုင်တြါးခံယံ'ထုဂ်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်
ခေ'ပုတ်အင် တီလေင်တီကွင်မူတီမိုင် နှိုတ်ပွါဝ်ခေခင်းသက်သေ ခပ်ပူခေခင်းထင်သား
ယင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင်ခွင် ဝီမ'ဝ'လိုင်သိုင်ခေခင်းအခင်းထုတခင်းခေခင်းယင်။ ယာလ

ပုတ်ကြိုးသူကြီးသံဃာတို့ရှိလျှင်လျှင်ခေတ်ကြိုးခံသိုဝ်းအပ်တိအံ့သိက်ဝါခေတ်ခေတ်ထင်
သားသင်အံ့သိက်ခေတ်မခင်အံ့ ပုတ်အပ်တိလေတိကြိုးခွန်းမှူးမား ယပ်အထင်မီး
ခေတ်ခေတ်မိုဝ်ကြိုးခံ သိုဝ်းအပ်ရှိခေတ်ခေတ် လံ့ရှာခင်လိက်ပေမခင် ယူပုတ်အပ်မားတိ
လေတိကြိုးခေတ်ခေတ်အံ့ယပ်အံ့သိုဝ်းလေရှာယပ်အံ့၊ ဟိုခေတ်ခေတ်ခေတ်ဝံသေထင်မခင်လူ
တိထင်ကြိုးလုံးလုံးယပ်ဟိုသေမေ၊ သေဟုခင်အံ့ပိုင်သိုင်သံ့ယပ်။ ယာယထသတ်ပုတ်
မခင်ပေ၊ အံ့ခေတ်ခေတ်ခေတ် ၄၁၁ အတိုင်ခေတ်ခေတ်လှင်အခင်လက်ခင်လူပုတ်ထူတင်လံ
ခေတ်ခေတ်အံ့ထင်ပိုင်တင် အခင်လက် အပ်ခေတ်ယပ်။ အံ့၊ ဟိုလှင်မေ၊ အခင်ခေတ်ခေတ်ရှိတိ
ကြိုးခံပုတ်အပ်ရှိတိ၊ တိထင်ကြိုးခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ယပ်။ အတူတိယခေတ်ခေတ်ရှာယူလေရှိတိ။ ကြိုးခံခေတ်ယာယထသတ်ပုတ်မခင် ၁၀၉ လေထံ
တွဲ၊ အခင်ပုတ်မ ၂၉၅ အယာယ၊ ဟိုခွင်ရှာခင် ရှိတိလေသင်ယာယထသတ်ပုတ်ကြိုးသူကြီးလင်
လီရင်ပခင်တံအပြတ်ယပ်လေ။ အံ့၊ ဟိုခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ထိုက်ယပ်ရှိပုတ်အပ်လေသင်၊ ဟိုခွင်ရှာခင်ရှိတိလေသင်၊ ဟိုအချက်သက်သေမေ၊ အံ့
မီးသင်ပုတ်မ ၂၉၅ အယာယလီရင်ချက် ခေတ်ခေတ်လှသေတံ ဝိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ယပ်လှိုင်ခိုင်ပခင်သေ။ အမူခေတ်ယာယထသတ်ပုတ်မ ၄၁၁ အယာယထချက်အုတ်လီဝံ
ထွဲကြိုးခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
အလီရင်ခံလင်ခေတ်ခေတ်။ သင်ဝါခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
မေ၊ အခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
အံ့ပိုင်သိုင်ဝါခေတ်ခေတ် ယာယထသတ်ပုတ်မ ၄၁၁ အယာယထသတ်ပုတ်ကြိုးသူကြီးမီးအ
ထင်လှင်အံ့ရှိတိလံ အမူခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခိုင်ပိုင်သေအံ့ပခင် အခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ဟုခင်အခင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
တက်လံခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်

No. 50.

တင်အာခင်ခိုင်ခွင်ရှိတိလူတုလှိုင်ထင်ယာယထသတ်ပုတ်မခင်ပတ် ၆၉၄။

၁၀၉၁ လှိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်

ကြိုးလှင်... ထံထံထံမ ကြိုးခံ... သုတ်ခိုင်။

ကြိုးခံသုတ်ခိုင်ခေတ်ပုခင်လှိုင်အုတ်ပတ်ကြိုးခေတ်ခေတ်ယာယထံ ၁၆၉ တုတ်လှိုင်ခေတ်
လှိုင်သီဝံလေသက်သေထင်သားသားယပ်။ ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
သိုခွင်လံရှိတိတခင်တုသံလှိုင်ယပ်။ သုတ်ခိုင်ဝါခိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ပုခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
လှိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
လှိုင်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်
ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်ခေတ်

[illegible]

No. 51.

ငဝိာ်လဝ်အထံကဝ်အိၣ်ပိၣ်ဂုၢ်လုၣ်ခိၣ်ဝေၣ်ဃုး။

၁၂၆၂ တုဂ်လိုခင်၌ ၁၄ ခံချာလပ်မွင် မြူဝုခင်လွင်ပိင် အာလိကတင်လပ်
 ယိပ်ထိုင်အထံတော်လပ်ခင်ပိင်ဥခင်မိုင်ခေ်ခူး၌ပေါလ်၊ ဟျါးတော်မူစွဲ၊ သွင်ခေ်
 လိုးတီချာခေ်၊ ပီ ၁၂၆၂ တုဂ်လိုခင်၌ ကပ်ခံဝခင်ပုကတရှူမိုင်အခင်ခိုခင်ပြခင်
 ဝခင်တ ခေ်တိပိလိုတီၵိလိက ပျါကခင်ခေ်ခင် ခိုင်တင်ကုခင်ခေ်၊ ၉' လွံယူတင်လင်
 အာလိခခင် ပေ့ချာလပ်ယပ် လေ်မိုင်အခင်ချာ လပ်ဝ'တုဂ်ပိခင်အ' ယိုလ်လကုခင် ယိ
 ယိတ်ကခင်ခေ်၊ ဂွာ်ပိုင် အလွင်လိုခင်လေ်လ' ရှူတီချာ။ ယိုဝ်ပေ့ထိုင်ကံလိုခင်ခေ်ယပ်
 ချာလပ်လိုင်ဂွာ်လေ် သ'၊ ဂွာ်ယျာ ရှူတီတီသေ်လိုင်သွင်ဝခင်တီချာလွင်အ' ယိုလ်လပေ့
 ခေ်' လိုင်ဂွာ်လတ်တိုင်ဟျါးတီထျာခေ်ကပ်ပလိက၊ ပလိကကံအာခေ်၊ ဂွာ်ပိုင်ခေ်' လေ်
 ဂွာ်လူလုံတော်လပ်ခိုင် ရှူလိုင်တုခင် ပိခင်လပ်လေ်ခေ်' ခိုင်တော် သင်ရှူင်တြးခံ
 အ' ယိုလ်လသေ်ယပ်ခေ်အပြိတ်တြး၊ အုပတေ်မီးခေ်' ဝ' ပခင်အပြိတ်တီမခင်သေ်
 ကံချာလပ်လင်ခုတ်ခပ်တင်ထင်ယိပ်ထိုင်အထံတော်လပ်ခိုင်ရှူလိုင်တုခင်ပိခင်လပ်
 ဂွေ်းလူး၌ပေါလ်၊ ဟျါးခိခင်တော်မူရှူယိုင်ခေ်ခံစွဲ၊ ကံလုလိုတီချာ။

No. 52.

ထိတ်လန့်စွာထိခတ်နေစဉ်ပင်ယူကုရုတ်ကြိုးခုန်လှုပ်

မိုင်ချက်တစ်မိုင်။

မြူးလှမ်း

လက်အထောက်အပံ့မပြု။

ကျွန်ုပ်

ယူဝခင်သပြေကံ-တင်အွက်-လိုင်အာ'ခီတုက်။

အမှပုခင်မိုဝ်။

ခေတ်ဗျာဒိတ်မကြုံယူပွားမိရုံထုတ်ပြန်သွင်းသွင်းလက်ကိုင်ရင်ခံတင်လက်ထိုင်ထိုင်
အထံတော်လက်ခံရင်လက်ထုတ်ခံမိခံလက်မချုပ်ပေးချုပ်ခံခံတော်မူမိ။ ။
လိမ္မော်ခါးခေတ်။ တိရိစ္ဆာန်ခါးလက်ကြားလက်မကြားကံခံ တုတ်ထိုးခံခံခံခံခံခံခံ

No. 54.

[illegible]

No. 55.

သေချာ၍ ကုံ့သွား၍ ဟင်လှင်ဝန်းပင်တူ၍ သတ်ဆေးဆီး'လိင်။

ခုခိုဝံ့မိ ၁၂၆၀ တီအခါခွဲလှိုခါတိုင်၌ ခံအခါအာခေသင်ယီအခါထူၤ
 တီခွဲဝခါဂျိၤ လိင်အခါ မခါမး၊ လေမးလိၣ်တၢ် တီဝခါပံၤဂွၢ်ခါမး၊ ထူမး၊
 အခါဂျိတီခါတီခွဲဂျိခါခါလၢဂွၢ်လံၤသီ ဝခါဂျိဝခါယၢ်လၢခါခါအာ
 လၢယီအခါထုတ်လေဝါခါခါလၢဝခါပံၤဂျိ တုၣ်တၢ် ခါခါမးထူမးဂျိတီ
 မၤခါခါလၢဝခါပံၤအာတီ ခါဝါအာတီ ခါလၢလေခါခါ အခါခါလၢလၢ
 ခါခါလၢလေဝါလီယၢ် လီယၢ် ပေၣ်ဝါလၢ ယီခါမးလိၣ်တၢ် တီဝခါ
 ဝခါဂျိအာမၤဂျိတီ မၤဂျိတီခါခါလၢလၢ ယၢ်ခါလၢလၢဝါပံၤအာ
 တီလၢယီအခါ တီခါလေခါခါ အခါခါလၢယီ အခါသံခါခါထုတ်တၢ်တီခါ

[illegible]

No. 57.

[illegible]

No. 58.

လိက်တင်ထပ်ထိုင်လုံးတော့ပုဂ္ဂိုလ် တိတ်ခါးလိပ်ကန်ဝန်ထွက်
သိပ်ယူကပ်ဝန်ထွက်လုပ်ဝန်လုပ်။

၁၂၆၉ တုဂ်ဝန်လိုခင်လိပ်၌၁၄ ခံတီ။ ချလပ်တြိုးလုပ်ပူအောင်တုဂ်ယူပိုင်တွင်
ကျွမ်းလိက်အလီရင်ခံတင်လပ်ထိုင်ထိုင်တံလပ်ခိုင်ရှင်လပ်ကျွေးလူ့ရှင်သိင်ခေါ်ခံ၍
ပေ၍လှူ၍၊ ငါခင်တော့မူ၍ခေ၍၊ သွင်ကံလိုး တီခါးခေ၍။ လွင်မခင်လိုင် ၁၂၆၉
တုဂ်ဝန်လိုခင်လိပ်၌၉ ခံခေခင်။ မိခင်ဝန်ကပ်ပိုင်တွင် ကျွမ်းလပ်ချလပ်ကော်ယူဝ
သင်ရေသား၊ ရွာသိုဝ်ခံယူတခါ၊ မိုဝ်ချလပ်ရွာယူလိုဝ်ခေ ခေခင်ခေခင်ကုခင်လိုဝ်
ရှင်အံ့ ရှုမားသီအပ်ရွာ၊ ခုဂ်ရှိုခင်ခုဂ်ယေ ထခင်ပေ၍ အံ့ကိတ် သင်ထိပ်အပ် ရွာသိင်
ယပ်ဝါခေလေခေချလပ်လိပ်မားလူခွင်ကပ်လတ်တီချလပ်လင်ချလပ်တုဂ်လှို
တုဂ်ခေ၍လေခုဂ် လိပ်အခင်သိုဝ်ခံယူ လိုဝ်ခေခင်ဝံ့၊ ကိုတ် ခွင်ကပ်သေယပ်ချလပ်
ခါခခိတ်လိပ်မားတုဂ်ရှိုခင်လေကျေ မားတော့အပ်ခုဂ်ရှိုခင်ချလပ်ခေတခင်မား
ရှခင်ကျေ၊ မူတီခါပွင်သေ ခေခင်မရှခင်တီခါရွာ၊ ကျေအခင်ရှခင်ခေကုခင်တီကံမပ်
လှိုကုခင်ခွင်ခေခင်ခေခင် တီခါခေခင်ခေခင်မား၊ ခခိတ်ကပ်ခိတ်သေယပ်လေခိုင်ခါ
လပ်ခေ။ ချလပ် ငါခင်လိပ်လှိုခေ အံ့ခံလှို၊ ခွင်ခုဂ်ရှိုခင် ခေကျေပ၊ ကွင်သိင်ကျေ
ယပ်သိပ်၊ မူပ၊ ခံသံ တွင်ခွံ၊ ငိုခင်တိင် ကျေပ၊ သွံ၊ မူပ၊ မိခင် လိုဝ်ခေလေ ခေခင်အုပ
တေဘော့လပ် အလုပ်ယမီးလိုဝ် ရှိုလ်ကျေ ခွံလှို၊ မိခင် အခင်ခိတ်ခေခင်ခိတ် တော့လိး
ထွံ၊ ငွံ၊ ရှ၊ တွင်ကံလိတ် သေပခင်ရှိုလှို၊ မိုခင် ခုဂ်ရှိုခင်ခုဂ်ယေချလပ်တင်သိင်သေကံ
လွင်မခင်မီးခေခင်လင်ခေခင်လိက်တင်ထပ်ထိုင်ထိုင်လုံးတော့လပ်ခိုင်ရှင်လပ်ကျွေး
လူ့ရှင်သိင်ခေါ်ခံ၍၊ ငါခင်တော့မူ၍ခေ၍၊ သွင်ကံလိုး တီခါးခေ၍။

No. 59.

ချလပ်ခေလပ်လပ်ယူမိုဝ်ကိုင်လင်မီးလိက်အလီယပ်ခံတင်ထပ်ထိုင်ကျေတီအထံ
တော့လပ်အရေပိုင်လွင်မိခင်လပ်ပိုင်တွင် ဖြိုးရှ်ပေ၍လှူလှိုလှို၊ ငါခင်ကျွမ်းတော့မူ၍ကံ
မူသွင်ကံတီခါ။ အကျွင်မခင်လိုင် ချလပ်ခေလပ်လပ်ခေကွပ်ပိုင်မိခင်ကုခင်အချပ်ခေ
အံ့ရှိုလိက်မခင် လိက်ကံသေလိုဝ်သေပိုင်အံ့ရှိုအုပတေ တော့လပ်ခုခင်အလုပ်ရလွင်
ခပ်လပ်သေ လွင်သေတင်ကွံလေလင်ခွင်ပီ ၁၂၆၄ တုဂ်ခွင်လိုခင်ပိတ်၌၁၀ ခံခေခင်
တုဂ်ချလပ်ပ၊ အပ်မလေ၍ ၂၀ မူတင်ခုဂ်အထေသိုဝ်ကုခင်မွက်ရှင်ကုခင်ခေသိုဝ်ခုခင်
ကုခင်လှိုခပ်လှိုလိုဝ်ခေခင်လွင်မားတင်ခုဂ်လိုဝ်ခေခင်ရှိုမိခင်တုလုတ်တု၊ အိုခင်လှို
သလှိုခေခင်သေယပ်လင်ချလပ်တင် အပ်ပ၊ မားတင်ယူ၊ ထိပ်ယူ၊ ထိပ်ထွံလင်
ထိပ်မူခေခင်လင်မားရှိုတ်ထိုင်ကျေတီခွင်ဝန်သထွင်ပုခင်ခေခင်လေခိုင်ခေခင်အခင်
ကျေအမတ်ပိုင်သထွင်ခေခင်မားလူကျေတီခွင်ပင်မလေ၍ ချလပ်ချူးယူကျေတီရှိုကပ်
လှိုပုတ်ခေခင်လေအခင် ကျေပိုင်အမတ်လင်ခေခင်သွက် မားခုဂ်မားရှ၊ ကျေတီခွင်
တင်ကုဂ်သေ၍ ချလပ်ခပ်တင်ခုဂ်ခေခင်လေလင်သံလှိုမားထုဂ်ရှခင်ယူ၊ ထိပ်ယူ၊
ထိပ်ချလပ်ရှင်သိပ်မူခေခင်တီခါလေကံခေခင်အခင်ပိုင်အမတ်လင်ခေခင်လင်မား
တိတ်ကံတီ အပ်ရှင်ခပ်ကုခင်ပွင်သံ၊ ကျေတီခါ ယပ်လင်အပ်ချလပ်ခပ်ရွာ ဝံ့ရွာသို့

၁၂ တီခွင်အချွန်ထွင်ခပ်ခေင်တီခါခေင်၁၂ အခင်းခပ်လိင်မခင်းထိုက်မခင်းလိင်သိုဝ်
လံ့ကုခင်းလံ့ခိတ်ရှင်ရှင်ကုခင်း၁၂ မီးခပ်လိင်ထိုင်ခေင်အံ၁၂ ယုယိတ်ယုယိတ်
ထွံထိုင်သိပ်း၊ ခေင်သိပ်းအပ်ကွၢ်တင်သိင်သေအံ၁၂ ခွံတိုက်တၢ်ခါလင်လုက်၊ မီး
ပိုခင်းလိတ်ထွံအိပ်ပုပိုခင်းမိတ်အံ၁၂ ပိုခင်းကွၢ်သိင်လိင်၁၂ မခင်း တခင်း၅၂ ထွံခေင်မေၤ
အပ်ပၤ၊ ကွၢ်တင်သိင်တင်လုင်သေယပ်တီခါကွံၤ၊ မိုဝ်ခါလင်ရှင်တင်ခပ်လိင်ယုယိတ်
ယုယိတ်လုင်မၤ၊ ခေင်မိတ်မိုဝ်ခင်းလိုခင်းမိတ်တီခါခေင်၁၂ အခင်းလင်ခင်းအလုပ်ရ
လုင်မီးအခင်းသင်သုဝ်ဝံၤ အုပတေယုယိတ်ယုယိတ်ထိုင်ခေင်မေၤ အံ၁၂ မီးအုပတေ
သင်သေထိုင်သေပိုင်ကွံၤ တီခါကွံၤပိုဝ်ပိုခင်းခေင်ခေင်၁၂ အခင်းအမတ်သထုင်သီ
အပ်ကွၢ်ခပ်လိင်ယုယိတ်ယုယိတ်ခါလင်တင်ပိုခင်းတင်ခံတင်ကွၢ်သိင်ကွၢ်လင်၊ အိပ်ပု
ပိုခင်းကွၢ်သိင်လိင်ကွၢ်၊ ထိုင်ခေင်ခေင်မခင်းပိခင်းမခင်းယုယိတ်တြၢ်၊ အံ၁၂ ထိုင်သေအိတ်
တီခါခေင်၁၂ အခင်းအမတ် လုင်ပိင်သထုင်ဂြိတ် အံ၁၂ ဂြိတ်အံ၁၂ ထံမခင်း၊ လက်
လိုဝ်သေခါလင်ရှင်ခေင်ထိုင်ခိတ်တေၤလင်အခေါ်ပိုင်ထိုင်ပိခင်း လင်မီးအခင်းသင်
သုဝ် တေၤမူပခင်း၁၂ တီခါခေင် အမတ်လုင် ပိင်သထုင်ပုခင်းခေင်သေကံၤ ယွခင်းအပ်
ပခင်းခိုခင်း ပိုခင်းခံခပ် လိင်ခါလင် ခေင်လင်လင် ၁၂ တီခါခေင်အမတ်လုင် ခေင်ဂြိတ်
ခိုခင်းလိင်ခေင်သေကံၤတီခါခေင်။

No. 60.

ခါလင်ပူညင်တၢ်ခေင် တီယူဝခင်းဝါ၅၂ မိင်ထွင်တြီထင်မီးလိက်အလီရင်ခံ
လွၢ်လင်ထိုင် ၁၂ တီအထံတေၤ မြိတ်လင်ထုၤခါ၅၂ ဂုခင်းခင်း လုင်ပိခင်းလင်
အခင်းသိင်အမူမိုင်တံၤတိက်ခါခေင်၁၂ ခေင်ပွတ်ပၤတိုဝ်ပေၤ၅၂ သိင်၅၂ ခံ၅၂ လိင်လိင်
လိုတေၤမူမိုဝ်း၊ သွင်ကံၤတီခါခေင်။ ခွံမိုဝ် ၁၂ ၆၀ တုင်လိုခင်းသီလွင် ၁၀ ခံလုၤ၊
မိတ်ဝခင်းပွံလေၤလင်မုခင်းလွၢ်ခင်းပိုင်ထွင်တြီ၊ ခေင်ခါလင်သွင်မေၤလုပ်ခေင်ပၤ၊
အပ်ကုခင်း၁၂ ကိုဝ်ပၤခေင်ပၤ၅၂ မိတ်ထိတ်ထိတ်မိတ်မုခင်းခင်းခင်းသီလေၤအပ်
ကွၢ်ခါ၁၂ တီခွင်ပွံ လေၤပုခင်းခေင်လေၤ၁၂ တီဂြိတ်ခါလင်ခေင်မေၤ ကုခင်းဂြိတ်ခင်း
ဝံၤ ကိုဝ်လုက်ထိုင်သင်အခင်းခါလင်ခေင်ခံအိင်တင် ခွင်ထံၤ အခင်းမခင်းအံ၁၂ ထိတ်
ခေင်ခေင် မေၤ၊ ကွံၤလေၤခွင် ဝခင်းအခင်းလုက် ထိုင်သင်အခင်း ခါလင်ခေင် ခံအိင်အ
သက်ထံၤ သိပ်းပိတ်အံ၁၂ အခင်းခေင်လိတ်ယူခွင်ဂြိတ် သွင်ခါခါခွင်ဂြိတ်
ကွံၤယပ်ကခင်းလိုဝ်ယူ လေၤမိုဝ်ခွင်အခင်းခေင် အခင်းပိခင်းလုက် ထံၤဝပ်ပူခေါ်အိင်တ
၁၂ ခံထိတ် ခေင်လင်ခိုခင်းမၤ၊ ၁၂ တီခါခေင်ဂြိတ်ခင်းခင်း မၤခွင်လုက်ခင်းတီခွင်၁၂ တီ
သွင်ခါခါခွင်သွင်မေၤယပ်လိတ်ကခင်းယူခေင်သေ ယပ်လင်မၤ၊ တိက်ကခင်းအံ၁၂ ထံ
မမၤ၊ ယူလိုဝ်ခွင်ခင်းလိုဝ်လေၤ အခင်းလုက်ထိုင် သင်အခင်းခါလင်အံ၁၂ အံ၁၂ ထံ
လေၤ မခင်းလင်ပေၤယိတ်တိက်ယက်ယံၤသွင်၁၂ တီခါခေင်ပံၤ ခခိုဝ်ခေင်၁၂ တီမိတ်ကခင်း
ခါပီအိပ်လိုဝ်ခေင် မေၤ၅၂ တီလိက်အံ၁၂ သေ အိတ်ပိခင်းလိုဝ်ပိခင်းယင်ကွၢ်တင်
တုင်တီခါယပ်ခခိုဝ် သေမခင်းတိက် ယက်တိက်ထံၤ တိက်ကခင်းဂြိတ် အံ၁၂ ထံမလိုဝ်ခေင်
ခေင် သေယပ်အံ၁၂၊ မိုဝ်အခင်းတုင်မခင်းအံ၁၂ ထိတ်လုင် ကွၢ် ၁၂ ဂြိတ်ခေင်မေၤ
မခင်း အံ၁၂ ကွၢ် ကွၢ်လိင်ခေင်အိတ် မခင်းထိုင်အပ်ပၤ၊ ကွၢ် ခိပ်ခေင်ခံမိတ်

လိပ်ခေင်ခေင်လိုင်အကျွင်လိပ်ပွားပုခင်လင်အလုပ်ရခင်လင်မော်တက်မီးယှိမီးခေင်
 မခင်တေီယပ်။ ခါဝခင်ပုခင်မိုင်ထံသားတင်လံလိပ်ခေင်မော်တက်မိခင်အကျွင်
 လိပ်ပွားတုပ်မားကူဝခင်ကူမိုင်ကူခေင်ကူပေ်ကူအိုင်ကူယွင်ယပ်။ ခပ်မော်တက်ယှိမခင်လုံ
 သိုဝ်သေ်ယပ်ခပ်တက်ကျွေးလူးတင်ကျတီအိုင် လိပ်ခုခင်အလုပ်ရလိုင်ခပ်လင်ခေင်
 ယှိခေ်ယပ်။ ခါလပ်ယံလိုင်မိုင်ပခင်လင်လံသ ယော်ခေင်လေ်လင် မီးလိပ်အလိ
 ယင်ခံတီလင်မားကျတီလင်ထံခေ်ချွက်ပုခင်ခုခင်လိုင်ခေ်ယပ်တီခါကျွဲခေင်ကျ
 အခင်တုပ်ခါလင်ယံ လိုင်မိုင်ပခင်မီးအထင်သ ယော်လံလိပ်ခေင်ခေ်လိုင်ပေ်ဝါ
 လင်ထံခေ်ချွက်ပုခင်လိုင်မိခင်လင်လံသယော်တူတော်မူမိုင်ခေင်တင်ခါလင်
 ခေ်မော်မိုင်တော်လင်ထံခေ်ချွက် ပုခင်ခုခင်လိုင်တီလိပ်သက်သွင်တော်မူပခင်
 ကျတီအထံတော်မြတ်လင်တူ တီယပ်မိုင်ခံမင် ပြီးခုခင်လိုင်မိခင်လင်အခင်အကျ
 ချွက်လိယင်တော်မူယူခွင်ခေင်ခေင်တော်မိုင်မခင်ပုခင်ခေင်သေ်ကံတီခါအော်။

No. 62.

လိပ်လင်တြီးတကျအပ်သူကျွဲခေ်လေ်ယူဝခင်ခပ်ခေ်တင်လင်ကျတီအထံတော်
 မြတ်လင်ခုခင် အခင်လံကျွဲကံသခေ်သွင်သုရ်လေ်ယံ လပ်ယံလိုင်တုခင်မိခင် လင်
 အခင်အကျချွက်လိယင်တော်မူယူခွင်မိုင်ယွင်ရှုရ်။ လွင်မခင်လိုင်၊ ခွင်ပိဝါ ၂ ဖေတုပ်ခွင်
 လိုင်ခင်ကံလွင်ဝခံခေင်တုပ်ခါလင်ပားလေ် ၂ လင်တင်အပ်ကုခင်ခပ်ခေ်သိုင်ကုခင်
 မိုင်ရှုင်သွက်တီခင်မိပ်တီခင်မွက်ရှုင်ကုပေ် မိပ်ချေပ်မိပ်ကံတင်သိုင်ယံဝံကျမီး
 လိပ်ခေင်အပ်ကျွဲကျွဲခေ်ခွင်မတ်ပိုင်ရှုင်ပိုင်ပုခင်ခေင်ခါလင် ကျပုတ်လေ် ၂ လင်
 ဝံသေ်ယပ်လင်အပ်ပိုင်သီတုပ်ပိုင်လံတုင်း၊ ပိုင်ကိုင်ပိုင်လိုင်ပိုင်မုခင်တုင်း၊ ခွင်ပိုင်သီ
 တုပ်ခေင်အပ်ကျွဲမတ်ပခင်ကံခေ်ယိုင်ဝံယံတင်တွင်လင်တြီးမုရ်တော်လိုင်ရှီပိုင်ရှုင်
 ပိုင်ခေင်ယပ်လေ်ရှပ်လင်လင်မိုင်ခေ်မား ခေ်ခပ်လိုင် အထေ်လိပ်ခေင် ယူယပ်လေ်
 ပေ်လိုင်မိုင် ခေ်ချီပြခင်ပုခင်ခေင် ခါလင်ဝါ ကင်ဝခင်ခံယပ် တက်မိုင်ခိုခင်ကျတီ
 တွင်ပြီးပုခင်လူကုခင်ဝါခေ်လေ်ကံခေင် ခါလင်လင်ခေ်သီခပ်သီလိုင်ခွက်တုပ်ဝံ
 သေ်ချွဲယပ်လင်အပ်ခပ်လိပ်ခေင် တင်ဝံခိုင်လေ် ၂ လင်ခေင်သေ်ယပ်လင်ခါ
 လင်ရှပ်လင်သံကျွဲကျွဲအပ် ပိုင်သီတုပ်ကျတီအခင် မတ်ဝံလေ် ပိုင်သီတုပ်အံမီးတင်
 လိပ်မခင်မော် ယူလက်ကုခင်ခေ် ခပ်မားလက်အပ်ကျွဲသေ်လေ်မိုင်ခေင် တုပ်ခါလင်
 မော်ပေ်ဝါပိုင်သီတုပ်ခေင်ရှုကျွဲ ၅၂ အံထုပီအံရှုခင်ယပ် လင်ခါလင်သံကျွဲလိုင်
 တခင်လင်လတ်ခေင် ပခင်ကျတီအမတ်လိုင် တင်ယိုင်ခွင်မိပ်ခပ်ပိုင်ရှုင်ပိုင်ခေင်
 လင်ခိုခင်ယတ်လေ်ဝါ လိပ်လင်ခေင်အခင် ပိုင်လင်ကပ် ပိုင်သီတုပ်ရှုကျွဲ အခင်ဝါ
 ခေင်လိုင် မိခင်ပိုင်ခုခင်သင် ကျမခင် သိင်ထခင် လှ်လင် ကင်တက်လံယတ်ခေင်ဝံ
 ပခင်ပိုင်လံမခင်ကျတီရှပ်တက်လိုင်လံ တွင်ထံလူတုရ်လူကုခင်မီး အမိုင်ပခင်ဝံလိုင်
 ခေ်တီခါ။ ကံခေင်ခါလင်လတ်ခေင်ဝံပခင်လွင်ခုခင်ပိုင်ခေင်တင်ကျမခင်လေ်
 ပိုင်ယေ်တုပ်ရှုခေင်လိပ်ပိုင်သီတုပ်မိုင်ပိုင်ခေ်ပုခင်ဝါဝါခေ်ဝံသေ်ယပ်လင်ကံခေင်အ
 မတ်လိုင်ခေင်သံဝါကျတီခါလင်လေ်တုပ်လင်ကပ်မော်တက်လံကျွဲခေင်ပခင်ကျတီ
 အခင်မတ်ဝံပိုင်သီတုပ်ခေင်လေ် တက်လံလွှဲထီရှပ်ရှိထံလွှဲကံခေင်လေ် ၅၂ ပိုင်သီ

[illegible]

No. 64.

ခါးထပ်ခင်ခံသုဂ်ယူခွင့်ဝခင်ဝါးပြုပြီမိင်တွင်ပြီး ထင်မီးလိာ်အထိယင်ခံတွင်
 လပ်ထိုင်၁၂တီ၊ အထံတော့ဂ်ဂုတ်တိာ် ဝိခင်လပ်ဝုခင်ထွာ် လုင်ဂ်ပေၚ်လံာ်မိခင်
 ဂံာ်၊ ၂ ဂံာ်တီခါးခခၢ်။ အကျွင်မုခင်လိုင် တုဂ်ခါးလပ် ခင်ခံသုဂ်လထီခိုင် အသ္မာ်
 လံာ် ၁၅ ဂံာ်ခခၢ်အကျွင်ပး၊ ခခၢ်တင်ပူကျွင်လိင်ပိခင်ဂ္တီခင်ပိခင်မေယျာ်ခါးယုဂ်ခင်သွင်
 မော့ခခၢ်၊ အတူ ပူအမ္မာ် လဏ္ဍီမီ လီဏ္ဍီလံာ် န္တံတုဂ်န္တံယုဂ် ယံာ်ခခၢ်ကျွင်လံာ်ဂ်တံာ်
 ခခၢ်၊ ဂ်တီသုခင်ယံာ်မီ ယံာ်တံာ် အဂ်ကျွင် ၅၂ ခံာ် တံာ်တံာ်ခခၢ် တင်သွင်မော့ယုဂ်
 မေယျာ်လပ် ထင်တော့ဂ်လိာ်ခခၢ် လိုင်ခခၢ် ၁၂ အခခၢ်ခါးလပ် ခင်ခံသုဂ်လံာ်ယုဂ်
 ဝံာ်ထံသုထံာ် လီလီသေယပ်လပ်ဝံာ်ထံန္တံ၊ ခခၢ်မိခင်ထွာ်တံာ် အခခၢ်ခခၢ် သီဂ်ဂ် ၅၂ ဂ်ဂ်၊ ယပ်
 လပ်ထိုင်မး၊ ခိုင်ခခၢ် ၅၂ ၆၀ တုဂ်လိုင်ခခၢ်လိာ်ခခၢ်အကျွင်ခခၢ်မော့၊ အခခၢ်ပိခင်ယုဂ်ခါး
 လပ်၊ အံမီးတင်အုဂ်တင်အံာ် အံာ်ကုဂ် အံာ်ဂ် ၅၂ ယုဂ်၊ အဂ်ခခၢ်ခခၢ် ခခၢ်အခခၢ်မော့၊ မး
 တင်ဝံာ် ၁၂ တီခခၢ်ဂ္တီခင်ခါးလပ်ဂ်ခခၢ်သေယပ်၊ အံာ်မး၊ မခခၢ်ခခၢ်သံာ်ပိခင်ခခၢ်ခခၢ်
 ခခၢ်အခခၢ်မခခၢ်ခခၢ်ယပ် မခခၢ်လင်သုသုပိသုပိယံာ်လီလီယံာ်ပခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်မခခၢ်
 ခခၢ်သေယပ်လံာ်အဂ်ခခၢ်ခခၢ်မခခၢ်မး၊ ပေယျာ်မး၊ ယုဂ်ခါးလပ်တီခါးလံာ်ပိုင်ထွင်
 ခခၢ်ခါးလပ်ခခၢ် အံခခၢ်ယပ်လပ်ဝံာ်မး၊ လပ်ထိုင်၁၂ တီ၊ အထံတော့ဂ်လပ်ဝုခင်ထွာ်
 လုင်ပိခင်လပ်ဂ်ယပ်တီခါး ၅၂၊ အခခၢ်ပိခင်ယုဂ်ခါးလပ်ခခၢ်တင်ခါးလပ်ခခၢ်တီခါး
 လိုင်ခခၢ်ဂ္တီခိုင်ယုဂ်ခိုင်ခခၢ်တံာ်တံာ်တံာ်၊ ခခၢ် ယုပံာ်ဂ်လံာ်ပိခင်ယုဂ်ခိုင်ခခၢ်
 ခခၢ်ကျွင်ခိုင်ခခၢ်ပုခခၢ်ခခၢ်လိုင်ခခၢ်တော့ဂ် လပ်ခခၢ်ဝုခင်ထွာ်လုင်ပိခင်လပ်လီယပ်
 သုင်ယုဂ်တော့ဂ်မူပခခၢ်သေယံာ်တီခါး ၁၂ ခခၢ်ခခၢ်အံာ်မး၊ အခခၢ်ပိခင်ခိုင်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်
 လုင်ဝုဂ် ခခၢ်ပိုင် ခခၢ်သခခၢ် ၁၂ ပိခင်ခခၢ်ဂ္တီခင် ခခၢ်သေယံာ် ၁၂ မီးတင်သိုင် တင်ထိုင်လိုင်
 ခခၢ်မော့ ခခၢ် ၁၂ ဩး၊ အပတော်ခခၢ်လံာ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်
 လီယပ်ခခၢ်လံာ် အတူ အမ္မာ်ခခၢ်ခခၢ်ခခၢ်သေယံာ်တီခါး ၁၂။

No. 65.

လိက်သစ်အခံလိင်တင်လုံးတော်သိင်ယျ ပွတ်ပျံလခင်ဝခင်အွက်လိပ်ပုခင်
ထွက်လှင်မိုင်ခေ။ ၁၂ ၆၉တုပ်ဝခင်လိုခင်လိတ်လွင်၆ခံ။ လွင်မခင်လိုဝံ၊ ဝံ၊ အူခါ
လပ်ခင်တံ၊ ဂျီယင်ပီခင်အွက်သံဂေါလံ၊ ဝံ၊ အမုလ်ကခင်ပုခင်ပျံပုခင်မခင်ခခင်

No. 68.

[illegible]

No. 71.

No. 72.

လိာ်အသွါလပ်ထိုင်လုံးအထံတော်လပ်အရေပိုင်လုင်ခေင်။ ခါလပ်ယုင်တိခင်
ယူပိုင်တွင်ပြီးခေလိာ်ဝံလပ်ရှုတိထိုင်အထံတော်လပ်ရှင်ခါခေင်။ မိဏ်တော်သ
ခေင်ကျါးခိခင်သုဏ်ခေင်။ တော်လုင်လပ်ရှင်ခါသေမံခေင်။ ခေညှင်လွင်မခင်လိုဏ်
တံကျော၊ ယူဝံခင်မိုဏ်မခင်ဝံ၊ အံလီမခင်လိုဏ်လပ်အပ်ရှု၊ ဝှင်ခါလပ်တုဏ်၊ ခါ
လပ်ရှုထုပိဂခင်တီမခင်ဝှင်ခေင်မိခင်ဝှင်ခါလပ်အပ်ခင်မိုဏ်၊ လပ်ယိုင်အပ်ခေင်

မီးတင်မော့ရှုမော့ရှုခင် သေခေရ်။ ခေ'ခိရ်တော် အ မုတြးမခင်မီးလွင်ခေရ်ရှင်
ထတ်ယော်ယှာခင်ပိုင်သေခံတီခါခေရ်။ ခါလင်လှင်ခုပံ့ခင်ဝ'လင်ထိုင်အထံတော်
လင်လှင်ပခင်လင်ရှင်တီခါခေရ်။

No. 73.

လင်မြိုင်အုတ်ခိုင်ယူကျွမ်းခေ'အလီရင်ခံတင်လင်အထံလင်အခေါ်ပိုင်။ ခါ
လင်အလီရင်ခံတင်ဝ'လင်ထိုင်အထံတော်လင်တီခါခေရ်။ ဝီဝ ၈၉ ခုအတၢ်သက်
သွင်းသသခေတဝ်ခေတော် နှိတ်ခေ'ရွှေတံယိပ်တိပင်လုံးတော်မြိုင်မခိုင်မေၤလ
မိုင်ယင်လင်ထိုင်ခေရ်ရှင်ရှင်ယွၤအုတ်ခင်ခေအခင်လ'သက်ပခင်ခိုင်ခေအခွခင်တော်
ခေ'လိုင်သဗြီးဝခေ မေၤတုင်ခေ'တော် ထိုင်ရှုတ် မိုင်လိပ် ခေ'တော်ယင်ပ'အံပ'
ယိပ်မြိုင်မခိုင်မေၤလမိုင်လေလှင်ကျွမ်းနှိတ်ရှင်လိုင်လင်လိတ်တွင်ထံတုရ်လေအခင်
ခေ'လှင်ကျိပ်ယံလ'ခိုင်အခွခင်တော်ခေ'ယင်လေလေအုတ်ပ'မိတ်တိတ်ယူလိုင်လ'
ရှင်ခေယင်တခါ။ ခါလင်မေၤရှ်တိတ်လ'သုဗြီးခေ'ပခေ အမိုင်ယင်ယင်လိုင် ခေရ်သု
ဗြီးခေ'အံထွက်တော်ခေသိတ်လျှော့လှေတော်လင်လေပေၤအုတ်ပ'သုင်လ'ခိုင်
ဂုရ်တော်လိုင်ပခင်အခင်အံပုလုံသိင်လ'တိတခင်အမူတော်လင်တီခါ။ တလိပ်ခေ
ပေၤအိုင်ယွင်ဝခေမီးခွင်ယူကျွမ်းခေ'လှ်မေၤခင်လိုင်အခင်တေလ'သက်သွင်ခိုင်
အခွခင်တော်လှ်ရှပ်ပိုင်မီးလှ်တံ့ယူလေ။ ခေရ် အမိုင်တော်လင်မီးခေခေလှင်အကျွင်
တက်လ'ခေခံထွံလေခုပံ့ခင်တင်သွက်ဝ'လင်အလီရင်ခံတင်ထိုင် အထံတော်လင်
ခိုင်ရှင်လင်လှ်လှ်ကျွမ်းတော်မူမံးတီခါခေရ်။

No. 74.

လိက်လင်ကျွင်သင်သံလီရင်လှိုင်လင်ခိုင်ယူဝခေကတၢ်။ ခေရ် အကျွင်မခင်လိုင်
၁၂ ၆၅ တုင်ခါလင်ကျွင် သင်သံပခင်ကခေ ရှိတ်ကခေသုခင်ယၢ မိုင်အခင်ခါလင်ထံ
သုခင်ယၢ ထိုင်ခိုင်ပိုင် ၅၅၂ ခင်ခွက် ခေခင်ခါလင်ခိုင်ရှုလူတီရှိုခင် လေမက်ထံ
တင်ကခေထံမတ်ကုပိကခေဝ' လိုင်ခေခိုင်မိုင်ထံ ယူခေခင်အတိုင်ရှပ်ပိုင်ခါ လင်ခိုင်
ဟုက်တေထံကျွမ်းယူထိုင်ခေ'လေခါ လင်အံအခင်ခိုင်မးတီရှိုခင်ဝ' နှိတ်ဝ'ခေ
သုခင်ယၢခေခင်တခါ။ ပိုင်ထိုင်ခိုင်ဟုက်လိပ်မး ခါလင်ရှုရှုထိုင်တီသုခင်ယၢ ခါ
လင်ခေခင်ယင်လှ်တုရ်မက်ထံကခေထံမတ်ကုပိကခေဝ'ခေခင်အံမီးယင်လေသုခင်
ယၢခေ'မေၤပခင်အခင်ပ'လ' ဝခေပ'လ'သွံတခါခေ ရှပ်ပိုင်အံမီးမက်ထံကခေ
ထံယင်လေအခင်ကခေတင်ရှိတ်ခါ လင်လွတ်ရှ်ကျွမ်း။ ခေ'ခိရ်တော်ကျေသေမ
လလီလွှ်ငွ'ရှ်ခိုင်ခိုင်မက်ထံခေ'သေခံတီခါခေရ်။

No. 85.

လိက်လင်ခေခိုင်တင်လင်ထိုင်ကျွမ်းတီအထံတော်လင်ဂုရ်တိက် ဂုခင်ထွက်ခုခင်
ထိုင်ပခင်လင်။ ခေခိုင်ဝီ၁၂ ၆၉ တုင်လှိုင်ရှပ်ခွဲ၉ခေခေအခင်ပလိက်သး အမူထံ
အကျွမ်းအံ သုရ်ခင်သွင် မေၤကျွမ်းလှိုင် ကခေလင်ကျွမ်းလှိုင်မး အံရှုလေ ခင်သွင်
မေၤမင်လင်မးခိုင်ပိုင် ကခေတင်ထံ ခေခင်ယပ်ကခေခေရ် ချိန်သိပ်သွင် ကခေခင်

လိပ်မလွှာခေခင်လင် သူတိုင်လပ်ယွခင် ဘုတီရိုး လပ်ယွခင်လေတော် လိပ်လပ်ယွ
လင်မော် အံလိတ် အံသေ အံတွင် အံထံသင် လီလိသေလိုင် သေပိုင်ယပ်လေ အပ်
ဒိခင်သပ်သွင်ပခင်ခေ ယ်မလွှာသေယပ် ဂြိတ်တယိပ်သတ် အမုလီယင်ချပ်ချါး
ပခင်မးလေဝါ ဂြိမလွှာမော် ပိခင်ထုတ်ခါလပ်ခေ မးလွှာတြါးတော်ပေ ပိခင်ခေခင်
ထုင်လံထုင်မိုင်အံ မီးသေပွဂ်သေ ပခင်လေလင်လံ ဂ္လုလံ ဝိခင်မလွှာ မော်လိပ်ဂ္လု
ယပ် ဂ္လုပိုင်ခေခင် အခင်မလွှာယ်ယိတ်လံပိုင်ဂ္လုဘုတီ ပေ ပိခင်ခေခင်ခေခင်လိုင်
ဂြိမလွှာခင်တေသေပိုင်ခင်ဂြါခခင်တင်ခပ်လိင်ထုံတင်သိင်တင်လင်ခေ ဂြိတခင်ဘု
မခင်ပိုင်လိတ်ခခင်ဂြါကျပ်သေယပ်လေ အခင်ပိခင်ပေ ပိခင်မလွှာခပ်ယပ်ခင်ခေခင်
ဘုဂြိခင်ပိုင် ဂုဂြိ တင်ပိုင်ခခင်မလွှာ အပ်ဝံခခင် ဂြိပခင်မိုးခခင်မီးအခင်ပခင်
မးခေခင်တိခါ ဂ္လုပိုင်လွင်ခေ ခါလပ်ဂြပ်လင်တပ်မီးလိပ် အထူတော်ခံအပ်မး
တင်လပ်ထိုင်ဘုတီအထံတော်လပ်အရေ ပိုင်ခခင်လင်ပိခင်လပ်ဂြပ်ခါလေအညင်
အခင်လပ်ဂြိတ်တယိပ်သတ် အမုလီရင်ယ်လိပ်ဂ္လုခေ လပ်ပိခင်လပ်ခိလိုတော်ခေ
တော်မူထုထုထိုင်ခခင်အခင်အမုထွ်လိပ်လီယင်သုင်ယွတ်ပခင်ဝံခခင်သေယပ်လေ
မီးအခင်တော်ဂ္လုအပ်မလွှာသေလေ တင်သပ်သေ သပ်ခခင် ယ်မခင်ခခင်သေ
တင်သပ်သေယ် ခါလပ်ဂြပ်ခပ်တင်သိင်တင်လင်သေ လီယေ ဝါယပ်ခခင်အံလီယေ
လီပခင်လိုင်ခခင်ခခင်ဘုခခင်လေ ဂြါးအပ်ပေတော်လပ် တင်ဂြပ်ပိခင်လပ်ဂြပ်
ခါမီးခေခင်ခိလိုတော်မထအိလ်လူလီယင်သုင်ယွတ်တော်မူပခင်သေခံတီခါ။

No. 81.

ဂုံသက်သေလပ်လတ်။

ဘုခခင်အိုင်ခါလပ်လိုင်မခင်ပူညင်ယီဂြါခခင်တုခခင်မံသပ်ဂြပ်ဝံတုခခင်မခင်
မော်အံဂ္လုသင်လံဂ္လု ယ်ခခင်အပ်မံသပ်ဂြပ်ခခင်မးဂြိတ် ဂြင်ထံ မခင်သွင်အခင်
တေခခင်ခပ်လင်ဂ္လုလေထိုင်ခခင်လေဂြါခခင် ပိုင်ခခင်ယ်ခခင်မံသပ်ဝံတုခခင်မးတေခခင်ခပ်
လင်မးတိုင်ကျါး ထိုင်တိခါလပ် ခါလပ်ခပ်လင်လံယံခခင် လိတ်သေထံတီဘုခခင်
ဝခခင်တင်လံလင်ထံဂြါခခင်ပူညင်ယီယ်ခခင်အပ်မးဂြိတ်ဂြင်ထံ မခင်ခါလပ်ပေ ဝါ
တေခခင်ခပ်လံဂြါခခင်ဝါပူညင်ယီယ်ခခင်မံသပ်အပ်ယပ် ခပ်လင်ဝါဂြပ်တေတီ
လိပ်တင်လပ်လပ်အထပ်ယပ်ပေ အခခင်သုတေလံပခင် ပိုင်ခခင်အထပ်ယ်ခခင်
မံသပ် တံပိုင်ခခင် ဂြိ သင်ဝါ သူပခင်တိဂြပ်ခေခင်လိုင် အပ်ခခင်သင်ယပ်ပေ အပ်ခခင်
တံပိုင်ခခင် ဂြိ ထိုင်ထိုင်မခင်မော်တေထံတုဂ်ထွင်တံပိုင်ခခင်မော်တေထံသုတေ
ခခင်ခပ်ဝါခခင်ပူညင်ယီမော်ဂုလံတုဂ်ထွင်၊ ပိုင်ခခင်တေထံပခင်တိတေ
ခခင်ခပ်မော်အံမီး တုဂ်မခင်လင်မိုင်ဂြါဂုဂြါယီပိုင်ခခင်၊ ထံပိုင်ခခင် ဂုဝတီး၊ ထံပိုင်ခခင်
ဂုဝ ဂုထွင်လင်ထံပိုင်ခခင်မးတုဂ်မခင်လင်အပ်ပိုင်ခခင်မးခခင်မးလူတီဂြိခခင်ခါ
လပ်ယပ်မိုင်ယံခခင်တေခခင်ခပ်မော်မီးယူတီဂြိခခင်ခပ်ခါတင်သွင်မော်ခါလပ်ပူ
ညင်ယီမးယွခင်ထွင်ပခင် တိတေခခင်ခပ်ယပ် လင်အပ်ပိုင်ခခင်မးခခင်ဂြါခခင်
အပ်ပခင်တေခခင်ခပ်ခါလပ်မော်လင်ထံ အပ်ပိုင်ခခင်မးခခင်ပခင်တိတေခခင်ခပ်
ယပ်ခါယံမိုင်ခါလပ်အပ်ပိုင်ခခင်ပခင်တိခခင်ခခင်ပူညင်ယီမော်မီးယူဂြါခခင်ယူတီဂြိခခင်

ကပ်ခါးခေင် ယပ်ကညင်ခါးလပ် ထံ့ရှုလံ့ရှုခေင်ခေင် ထခပ်ပေါ်လံ့ခံတိုင်ကျံသေ
ယပ်လင်လတ် ပေါ်ကံမခေင်ခေင်ခါးလပ် လပ်လတ်ခေင်ခေင်ကပ်ခါးလပ်မိခပ်မျှပ်
ပုဂံထံသုလံလံ့တခပ်တခါးခေင်သုလပ်တင်လုင်ရှုလံ့သုပိတ်ခိင်ခါးတ။

No. 82.

ဟံ့သပ်သေပူကျင်ဟိလတ်။

ခါးလပ်ပူကျင်ဟိ ကျင်လံထိုခေင်ကျင်ရှုခေင်မံသပ်ရှုဂံတုခေင်၊ ခါးလပ်မော့ထင်
ဝါးတေကံပိခေင်သင်ပိုင်ကပ်တုခေင်မံခေင်ရှုဂံတုခါး၊ ခါးလပ်မော့ထင်လံ့ထံခေင်
ကပ်မးဂြိုဟ်ရှင်ထံသွင်ကပ်ပေါ်ယပ်တေကျင်ခပ်လင်မိုင်လေထိုခေင်လေမိုင်ရှုခေင်
တိခါးလပ်ထံခေင် ခေင်ခပ်လင်မးလိတ်သေ ထံရှုရှုခေင်တိခါးလပ်ယပ်ပေါ်ဝါးလံ
ရှုခေင်တိခါးလပ်ခပ်မော့ဝါးတေတိလိတ်တင်လင်ထိုင်တိလပ်ကပ်လုပ်ယပ်တုခါးလပ်
တုဂံထွင်၊ ခါးလပ်မော့ကပ်လံ့တုဂံထွင်လင်ထွင်ပခေင်ခေင်၊ ခပ်သံဝါးပေါ်ကံခေင်ခေင်
တေလံ့ပခေင်တံမံသပ်မိုင်ခေင် ၁၂၅ ပေါ်ကံပခေင် ငိုခေင် ၁၂၅ ခေင်လံ့ထိုင် တုဂံခေင်
လံ့တုဂံထွင်ဝါးခေင် ခါးလပ်မော့ပိခေင် ကပ်မိဂ်လံကံခေင် သင်လင်လံ့မိုင် ရှုရှုဟိ
ခေင်တင်တိလင်လံ့မိုင်တိး၊ ဂြိုဟ်၊ တိး၊ ဂြိုဟ်ခါးလပ်လင်ကပ်မိုင်မးလူတိဂြိုဟ်ပူရှင်
ခါးလပ်ခါးလပ်မော့ယွခေင်ထွင်ပခေင်တိးတေကျင်ခပ်သေယပ်လင်ကပ်မိုင်ခေင်ထွင်၊ ကပ်
ပခေင်တိးခေင်ပူရှင်ပူရှင်သံကပ်ကပ်ပခေင်တေကျင်ခပ်ပခေင်ခါးလပ်ခါးလပ်မော့လံ
ရှုခေင်ယူကပ်မခေင် ပေါ်ဝါးပူရှင်ကပ်မိုင်ကပ်ပခေင်ခေင် ယပ်ခါးလပ်မော့ကံရှုလွင်မခေင်
ထွင်ကပ်ခါးလပ်ပခေင်မိုင်ယပ်ခေင်လိတ်ဂြိုဟ်မော့ ခါးလပ်ကံလံ့ယွခေင်ဝံတိ
ခါးပိုင်ကပ်ခါးလပ်ကံရှုလွင်မခေင်တိးယပ်။

No. 83.

ထိတ်လပ်လုလုထိုင်လံလွင်ပင်လွင်ပင်လး။

လွင်လုလုပင်လွင်ခေင်ခါးထိုင်ပေါ်မိးပွဲ၊ ကပ်လိဂ်လေသင်ပွဲ၊ လပ်ခေင်လွင်လေ
သင်ပေါ်ယွခေင်ခံကပ်တိကပ်လပ်ကပ်ယလံ့ယပ်မော့ကပ်မိခေင်လပ်ထံလင်
ထွင်ကပ်ပခေင်ခါးမခေင်ကပ်မခေင်လေသင်ပေါ်ကံခေင်ခေင်မော့ကပ်ခေင်ဂြိုဟ်တိုင်ကပ်
ကပ်ခေင်ခေင်ချပ်ပင်လွင်လိုင်ခေင်ခေင် လိုင်လင်မးသွင်ခွခေင်ယွခေင်ကပ်မိုင်ဂြိုဟ်တိုင်ကပ်
ယပ်ပေါ်ကပ်လပ်ထံသင်ပေါ်တူယပ်လိုင် လံ့ဂြိုဟ်တိုင်ကပ်ကပ်လိုင်ကပ်ချး
တိုင်မပ်ခေင်ထံ ချုတိုင်မပ်ရှုလိတ်၊ ထံလေထံသေငါးလုံ၊ မပ်ရှုလိတ်လုံထံသိလုံ
ချုတိုင်ထံ ၃၆ တုဂံလုံတိုင်ကပ်ရှုလိတ် လိုင်ခေင်မော့လုံသေမပ် ဝါးကပ်ခေင်တေခေင်ချး
ခေင်ခေင်လံ့မး သွင်ခွခေင်ကပ် တိတိုင်ကပ် တိခါးယပ်မိုင် ကပ်ခွခေင်တိုင် ခေင်လိုင်
လွင်တိုင်လိတ်တိုင် ယုံလံ့ထံခွခေင်ပခေင် ကပ်လးလးပိခေင်လပ်ခေင် လပ်ခေင်သိဂ်ပိခေင်
သိဂ်တိခါးယပ်ကပ်လိုင်ကပ်ခေင်မိးဝါးသခေင်ခေင်တေထံလံ့ထံထိုင် မပ်တိုင်လိုင်
ခေင်ခေင်မော့ဂံသင်ပေါ်ခေင်တိ ခါးယပ် ကပ်လိုင် ကပ်ကံချး တိုင်ကပ် တေထံ
ကပ်ထိုင်မပ်ရှုလိတ်ခေင်မပ်လံ့ပခေင်ကပ်ခေင်တေထံတိခါး။

ကွင်းကင်းမိုင် တွင်ခပ်အာခပ် လှော်ပိုင် ဂုဏ်အိင် မုခ်အိင်က လိက်ယိင်မအိက်သူ
လင်လုံ တင်လဲ'ဖွံ့ မဲ'လဲ'ထိုင် တေ ခပ်မင် ခုခဲလဲ'လဲ'လုလဲ'တဲ'ခဲ အွက်ပဲ'ယဲ'အွါ
မုတိသိင်ယင်ခွဲတွင်မိုင် လိပ်ခွဲမိုင်အုင် ပွင် သီပေါခေ'လိုင်ပိုင်ဝုတ် ယူလဲ'ယဲ'တုင်
လင်ခွဲမိုင်ခွဲယဲ'လဲ'ခါမိုင်အိုင်မိုင်ပွင် လွှက်လွှက်မိုင်ခေ'မိုင်ခွဲခပ်ယင်တိုက်တေ
ကခပ်ခွဲခပ်တေ'မိုင်လိပ်ခေ'မေ'ယင်အဲပဲ'သုတ်ပဲ'ဝဲ'အွဲ'လေ'ပိုင်အာခပ်သူလင်တင်
လဲ'မဲ'အာခပ်တုင်ခွဲ
အဲခွဲ
ယလေ'ယူတိုက်တေ'မိုင်တဲ'ဝုဏ်ခေ'ယအာမူခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲ
ယင်သူလင်တင်လဲ'မင်ယွဲကခပ်အိတ်လူကပ်မိုင်ယွဲခေ'ကခပ်လိုင်ဂုတိတက်မိခွဲဝဲ
မိခပ်မိုင်ဂုယူလဲ'ကခပ်မိခွဲ

No. 94.

လိက်လင်အူကျိးခဲလေ'ယူဝဲခပ်မိုင် ပွဲတင်လင်ကတိအထံတေ'လင်ခွဲခွဲခွဲခွဲ
လဲ'ကျိက်သရေ သွင်သုဏ်လွှဲ'လင်ယဲလုင်တုခပ်မိခပ်လင်အာခပ်အုတ်ပိုင်အုတ်ချွက်
လိယင်တေ'မူယူကတိခွဲမိုင်မိုင်ယွင်လွှဲ'လွင်မခပ်လိုင်ခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲ
တင်အွတ်ခွဲမိတ်ခဲခွဲ
မိုင်လွှဲပိုင်ပုခွဲ ခေ'ခေ'ပေ'လဲ'ခပ်သခပ်ယင် အင်တက်အာမဲ'ခေ'ခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲ
ကျိးခေ'ဝဲ'ခေ'ခေ'ယင်လင်တုင်ခါလင်တင်လေ'သိလင် အွတ်အွါပေ'ဝဲ'အွါလွှဲထိုင်
တိကတ်မိုင်လွှဲပိုင် ခေ'ခေ'ယင်ခါလင်လင်အွါချွဲခွဲ ပုတ်လေ'သိလင်ခေ'ခေ'ဝဲ'အွါ
တိဂွဲကတ်ခေ'ခေ'လေ'လင်အာပိုင်ဂတုင် ခေ'ခေ'အွါမတ်အွါထဲဝဲ'ကတိယဲ'တင် တုက်
ကတ်ကတိမုဏ် တေ'လင်ကျိးမိုင် ခေ'ခေ'လင်ခါလင် တွင်မဲ'ခပ်ခေ'လေ'ပေ'ဝဲ'အွါ
ခါလင်မတ်ပိုင်ထဲ ပိုင်ဂတုင်ခေ'ခေ'ယင်ခါလင်မဲ'ဂုယိုင်ကိခပ်ခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲခွဲ
သေ'လေ'ဝဲ'သေ'ခါလင်မဲ'ကိခပ်အဲပေ'ဂိုင်သင်ခါလင်အဲလိပ်ထိုင်လေ'လင်အွါမုခွဲ
တုဏ်ပိုင်လိုင်အာခပ်မတ် ထဲခေ'ခေ'တိခါမိုင်အာခပ်အွါတုဏ်ပိုင်လိုင် ခေ'ခေ'လိုင်အဲခွဲ
အဲခွဲ
လင်အဲလင်ဂိုင်တိုင်လင်အွါထိုင်တခပ်လတ်လင်လွင်မခပ်ကတိသိင်ယဲ'အမတ်လုင်
မိုင်လွှဲပိုင်ခေ'ခေ'ခေ'လိပ်တိခါမိုင်ခေ'ခေ'အမတ်ခေ'ခေ'လင်လွင်အာပိုင်အမတ်မခပ်
ကုခပ်ပွင်မိတ်ကေ'တင်တုင်ခါလင်လင်အာခပ် ကခပ်လွဲခေ'ဖွံ့'တိခပ်ပိုင်ဂတုင်ခေ'ခေ'
အွါတိခါလေ'ဖွံ့'တိခပ်ပိုင်လိုင် ခေ'ခေ'အွါလွှဲအွါဂု'ခွဲ ဝဲခေ'လင်ခေ'ခေ' လင်လင်ခပ်
အာခပ်မိးကတိယဲ'တင် ထိုင်လိုင်ဝဲခေ'အွါ မုဏ်တေ'ကျိးမိုင်လွှဲပိုင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'
တိခါကခေ'ခေ'တုင်ခါလင်တင်ပိုင်အမတ်ခေ'ခေ'လွှဲပိုင်ကုခပ်ပွင်လင်အွါထိုင်တခပ်က
တိကင်ဝဲခေ'ခေ'လေ' ထဲတခေ'ခေ'လွင်ဖွံ့'တိခပ်ပိုင် ဂတုင်မဲ'ဂု'ကတိခွဲဝဲခေ'
သူခေ'ခေ'ယင်လင် မိုင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'
တိခပ်ပိုင်လိုင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'
ကုခပ်ဂုခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'
ကင်ဝဲခေ'လုင်လင်မိခပ်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'

ဗြဲဂဇံခေင်အခင်းပူဇွင်ဝါလွင်သူ အခင်းယူဂ္ဂိတ်တေခေင်ထင်မးသိုဝ်းတခင်းထိုင်
 ဘိခင်းသင်ချာလင်ရှင်လေ်း ဟုလင်အခင်းချာလင် ထုဂ်လဲ'ခွဲမခင်းမီးဗိုခင်းသီခင်းရှာ
 ခခင်းယုလင်ချာလင်ရှာယွခင်းမခင်းမော်မခင်းအံပခင်းအံမိင်ချာလင်ယင်အံမးသံဟုတ်
 လုဂ်မးတိဂ်ထွတ်သီခင်းထွတ်သိုဝ်းချာလင်ယင် ဗိုခင်းခီခိုင်တွင်ခိုင်ပုံချာလင်ရှိတ်
 အားထံမတိဂ်ခွဲခင်း လိုလိုချာလင်တင်ဗိုခင်းတီချဲ။ ထင်သံတိဂ်ဂ္ဂိအင်ရှာထိုင်ဗိုခင်း
 တိုင်မးချာလင်ထွဲ'မလူခွဲခင်းတီချာပိုဝ်းချာလင်အံခဲလဲ'ထင်လဲ'မးထိုင်မာတိအာ
 ထံထင်ပုခင်းထွက်လုင်ပိခင်းလင်ရှင်တီချာလင်ခိလိုတော်လင်ခုခင်းပုခင်းထွက်လုင်ပိခင်း
 လင်ရှင်အင်ပူဇွင် မးလိတ်သေထွင် ထံသေချာလိင်သေယင် ယွခင်းပခင်းဗိုခင်းဗိုခင်း
 ဟုလင်ချာလင် ဗိုခင်းသီခင်း ရှာခင်းတင်ဗိုခင်း အခင်းဂ္ဂိအင်ရှာဗိုခင်းထွဲ'မရှိလဲ'ဗိုခင်း
 သေ'ဟံယုဂ်ဗိုခင်းချာလင်ပဟံသီရှာသီပခင်းသုံးကျဲလဲ'သေ'ဟံတီချဲ။

No. 99.

ဗြဲဂဇံခေင်သွင်သုလင်လဲ'ရကပ်ဟလုင်ခိုင်ပွခင်းမီးလိတ်
 မီးလဲ'ဗြဲခင်းရှုတ်သိုခင်းထိုင်မွင်ကရေဗိုခင်းလေ်း။

လုဂ်မ'ပပ်တိဂ်ရှိခင်းအမ္ပုးခေင်ထာရေခင်းအာတုထိုမ'ပပ်ပေတုင်ခရခိုင်ရှိ
 လဲ'သေ'ဟံလင်လိတ်မးလဲ'ရှုလဲ'ဗိုခင်းခေင်ဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်း
 အံမီးယွခင်းဟုဂ်လဲ'မ'ပပ် သီရှာသီပပခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်း
 လဲ'ခင်းမးယွခင်းဗြဲထိုင်လဲ'ထိုင်ဟံအံပ'ယင် ရှိတ်ရှင်ရှိတ်ရှင်ခေင်အာတုဂ်မ'ခေင်
 ခေင်မခင်းအံမီးထဲ'ယွခင်းဗိုခင်းခေင်ယွခင်းလွက်လွက်ဗိုခင်းဗိုခင်းလဲ'ဗိုခင်းပခင်းအာပခင်း
 ရှုလဲ'ထင်လေတင်မးလဲ'ထင်လဲ'မးရှိတ်မ'သက်အာလုင်ယပခင်းခ ၅ ဝခေင်မော်ပိုဝ်
 မ'ဗိုခင်းယွခင်းယင်ဗိုခင်းမ'ခေင်မ'ခေင်ခေင်အာလုင်လဲ'ခေင်ရှာခေင်မော်လဲ'ရှာထိုင်ဗိုခင်း
 ဗိုခင်းသထင် ဗိုခင်းယင်ထင်လဲ'မးရှိတ် လုဂ်ယံထွက် ထွက်မော်ပခင်းဟံထင်ထင်တိဗိုခင်း
 ရှင်ဗိုခင်းရှင် အာ တုဂ်မ'ခေင်လိုင် ပိုဝ်ဗိုခင်းတုဂ်မ'အံမီးသံယွခင်း တီးပခင်း တီးပခင်း
 ဟုလင်မခင်းလင်ဗိုခင်းခေင်လဲ'လတ်တိုင်အာတုဂ်ခေင်တိဗိုခင်းလဲ'အံမီးပုခင်းခေင်
 တေခွဲခင်းမော်မလေ်မော်မလေ်အားဟုဂ်အားထဲ'ဟခင်းမခင်းလဲ'လိုင်မလဲ'လိုင်မလဲ'တင်ဗိုခင်း
 လုဂ်ဗိုခင်းလဲ'ခေင်ဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်းဗိုခင်း
 လွင်မီးခေင်လဲ'ထိုင်မီးလိတ်လိလဲ'မခင်းရှုတ်ထိုင် ရှင်လဲ'ရေဗိုခင်းလေ်း။

No. 100.

လိတ်အာမိင်ခုံးတော်လုင်ကပ်ပုခင်းချုတ်ခင်းလုင်အာခင်းသိုင်
 အာမိင်တ'တိတ်ခင်းထာရေပွတ်ပာတု။

ရှင်ထင်ပုခင်းချုတ်ခင်းလုင်ဗိုခင်းလင်ထင်မီးလိတ်အာမိင်တော်သင်သုပခင်းမး
 ဟုတိထင် ယံထွက်လဲ'ရှင် ထမုင်သိုင်မခင်း ခပ်တင်လဲ'ရှုလဲ'ဗိုခင်းဟံမီးလဲ'အာခင်း
 ဟုခင်းမော်အာလိတ်လဲ'မးတော်လိတ်ခေင်ဗိုခင်းအာလုင်ဟုခင်းဗြဲသီထင်လဲ'မခင်းတက်
 ဗိုခင်းဗိုခင်းဟုတိ ခွဲခင်းခေင်ခေင် မခင်းထင်ဗိုခင်းမးတင် ဗိုခင်းရှင်တုဂ်ခေင်လဲ'လဲ'
 ပေဂ်ဝါမခင်းအာလိတ်ဗိုခင်းမးချုတ်မးတော်ခွဲပင်ခပ်ထခင်းဟုခင်းလိုင်ခေင်လိုင်ဟု

၁၂မခင်အခင်း၌ ထိုက်ပေ၍ တုတ်၊ ခရောင် ၅ ပိ အခင်း၌ မေသိုပ်တုတ်၊ ခရောင် ၄ ပိ ၁၂ အခင်း၌ ပြီး၌ သွင်တုတ် အခင်းသိင်ဗိုင်း၌ ယင်လုလုဗိုင်းပွင် ၉၅ တီခါး၊ မိုက်အခင်းယူလက်ကုန်း၌ ခပ်မေးလက်ရွာခွဲ ဗိုင်းခရောင်ကံလိပ်ခါး လက်ခပ်ကုန်းပွင် ၆၈ ၁၂ ပါး၊ ရွှင် ၂ လင်ရွှင် မာ်း၊ လပ် ၆ မာ်း လင်ယွံကခင်းလွံခံ၌ တီခင်း၌ ၂ တုတ်ခရောင် ဗိုင်းမေးလွံရွှင်ခင်း၌ ဗိုင်းခရောင်ယင်ဗိုင်းမေး၊ ထံတင်အကပ်သီသခင်းလွံမုတ်တော်လင်ဖြိုး၌ လှိုင်ခရောင်ယင် လင်ရွှင် တီခင်း၌ ၂ တုတ်လင်လွံ တင်မေးသိုပ်ယင် လင်ရွှင် တီခင်း၌ ခရောင်လင် မေး၌ ၁၂ တီ ခွင်ခင်းတွင်သူ လင်ခိုက် လင်လင်ခပ် အခင်းမီးထံတင် တွဲပိင်ရှင်ပုင် ခင်းယင်တီခါး ကံခင်း ပေ၍ ၁၂ ရွှင် တီခင်း၌ ၂ တုတ်ခရောင် မေးရွှင် မေး၌ ၁၂ တီ ခွင်မခင်းလင်ခိုက်လင်လင်ခပ်ခင်းယင်ကော်ခါး လင်ခပ်ခင်းလင်ယွံကခင်း၌ တိုင်ရွာတခင်း၂ တီမခင်းခင်းလင်ကံခင်းကင်းမခင်းပေ၍ ခံခင်းလင်လတ်၂ တီ ခါးလင်ခပ် ခင်းလင် အခင်းရွှင် တီခင်း၌ ခင်း ရွှင် တီခင်း၌ သူအံလွံ မခင်းပိခင်းရွှင် တီခင်း၌ ကုန်းခွင်ခင်းခင်း ပွဲရွာ၌ ခပ်လှိုင် လင်ခင်း၂ ကပ်လတ်ခင်းလိုင်ခင်းလင် ပေ၍ ၁၂ သူအံယိုက်ကော်သူယွံကခင်းလင် သွက်လေ၌ တုတ်ကခင်းလူကခင်းတတုတ်ကခင်းလိုင်အံလွံ ထီ၌ ပခင်းသူလံ၌ လေ လတ်လိုင်ခင်းယင်လင်မိုက် ခင်းခါးလင် ခပ်လင်ယွံကခင်းလင် သွက်လေ၌ တုတ်၂ တီ ခင်းခပ်လိုင်ခင်း ယင်လင်လံ၌ ရွာလုပ်ရွာ၌ ခင်း၌ ထိုက်ပေ၍ တင်၌ မေသိုပ်တုတ်၊ ခရောင် ၁၂ ခွင်ယိုပု၂ ခီပု၂ လင်ယုယု တီတုတ်၌ ယို သုံခွင်ခင်း တီခါးရှင်ခါးလင်ခပ် လင်သံယွံကခင်းဗိုင်းမေးလတ်ခင်း ပခင်း၂ တီကပ်ပေ၍ ခံခင်းထိုင်ပွက်၊ ယင်တီခါးမိုက်ခင်း မခင်းခင်းလင်တုတ်မခင်း ရွာကိခင်းလင်မခင်းသေယင်တွတ်အပ်လပ်မခင်းလေ လိုပ်လံလုတ်ယခင်းခါးလင်ခပ် သေလေလတ် ၁၂ အခင်းသူ ၁၂ ရွှင် ၂ တုတ်ခရောင် ကော်အံလွံသူ ကုန်းခင်းရှင်ရွာ လက်လံမေး၌ တင်တီလှိုင် လင်သူခံရွာတင်လင် လတ်၂ တီရိုးတော် ခုခင်းကုလေး ခပ်ခင်းခင်းအံ၂ သံလံ၌ တင် လင်လတ်၌ ထိုင်၂ တီ ရိုးတော် ခုခင်းထီထိတ် ဖျါးကော် ရွာတ ရှင်အံ၂ ကပ်သူတုတ် ကပ်တက်ရွာလွံထုခင်း သင်လင်ပခင်း ငြိလံ၌ လေ လတ် ၁၂ လိုင်ခင်းတီခါးရွာပိုင် ပိခင်းခင်းတုတ်ခါးလင်ရှင်အံလင် ငြိတ်ရှင်ခါးလင် ရှင်အံမီးတီအားကပ် အားထေးမိခပ် ပိုင်အိပ်ယိုသေတီ၌ ယင်လင်ကွဲမီးလင်ခုခင်း ဂုခင်းထွက်လှိုင်ရှင်ခါးပေးလိပ်တုခင်းလိပ်ခင်း၌ တီခါးလေကွဲ၂ အခင်းပိခင်း၌ ပိုင်၌ ခါးလင် ၂ တုတ်ခရောင်ခင်းရှင်တက်အံလံသုံးရွာလံ၌ ခင်းလိုင်မိတ်တော်လင်ဂုခင်း ထွက် ခုခင်းလှိုင် မီးအခင်း တော်သင် သုင်ရွှင်အပ် ကပ်ပေ၍ ခံ ခင်းမေးလိပ်သေ တွင်တံ တော်မူပခင်း၌ သေချာလိပ်သေ ယင်လင်ယွခင်း ပခင်းငြိလံ၌ ဗိုင်း၌ ခါးလင်ရှင် ၂ တုတ် ခင်း၂ တီခိုက်ကပ်ပေ၍ ခံခင်းလင်ခိုက်လင်လင်ခင်းသေကံတီခါး။

No. 109.

လွင်အာအ်ကပ်ဂုအ်ထွက်လှိုင်ရွှင်အပ်ကပ်ပေ၍ ခံခင်းလိပ်ထံလေ
 အချက်လွင်အာအ်ကပ်ပေ၍ ခံခင်းကပ်ခိုက်ထွက်လတ်။
 မိုက်ခင်းပု၂ ခင်းလင်ခုခင်း ဂုခင်းထွက်လှိုင်တုတ် ကပ်ပေ၍ ခံလင်လတ် ၁၂ ခင်း၂
 ပူအွင်ပခင်းလိပ်တမေးတင်မေးထင် လတ်ခင်းပု၂ ခင်းလင်ဂုခင်း ထွက်လှိုင်ခင်းတီခါး

No. 111.

လိာ်လဝ်ထမုင်ဆူင်ဆိုင်တွင်လေလုံလီယင်လုခိုင်လွင်ရှုလှ။

လွင်တင်မခင်တီခါလိုင် တုင်ခါလဝ်ထမုင်မွင်ဆူင်ခင်တီခါလိုင်လအင်လီခွဲ
 မိုင်ပီၤ ၁၂၄၈ တုင်လိုင်ခွဲၤ ၁၁ ခံ ခခင်မိုင်အခင်လဝ်ခခင် အထုပ်ရလုင်လဝ်အခေါ်
 ပိုင်လဝ်ဝုခင်ထွက်လုင်ပိခင်လဝ်ရှပ်ခါလေတင်ၤ ဂုခင်ခွဲလိာ်ခွဲလိာ်ပုဂုခင်လွံပုဂု
 ပုလင်တပ်သးလိာ် သေတော်လက်ခခင် မိုင်ဂုခင်သိုက်တင်သ' ခပ်လှိုင် လိုင်ခခင်
 ချီတိာ်တော်မူခိုင်မးသီပိာ်အင်ၤတီခါခွဲပေၤလတိုင်မိုင်တ' ပွတ်ပုဂုလှံမး
 ခပ်လှိုင်တင်လုင် တင်သ' လိုင်ခခင် လိုင်မိုင်အခင်တပ် တော်လုင်လဝ်အ ခေါ်ပိုင်လုင်
 တင်လဝ်ခခင်ဝုခင်ထွက်လုင်တင်တပ်သးလက် ခခင်မိုင်လိာ်သေတော် ဂုခင်သိုက်
 ပွင်ရှပ်ပက်လိာ်ပက်မးရပ်တခင်တော်မူမးယူမးချါးပင်လခခင်ခပ်တပ်တော်
 ယူၤတီတပ် ယင်ရှီလဝ်တြါးမုရ် တော်လုင်ခခင်တီ ခါလိုင်မိုင်ယူၤတီတပ်ယင်
 ခခင်ခခင် တီခါမော်သံဃုးမိုင် အခင်လဝ်ထွက် ထွက်လဝ်ပိုင် ခပ်မးတိုက်ပိုင်
 လွင်ရှုလှခခင်လေအခင်လဝ်ထွက်ခခင်လင်မးလွှာ်တပ်လွှာ်တုတင်လက်ခခင်မိုင်
 ဂုခင်သိုက်တင်သ' မးယူၤတီတိုင်လဝ်မုခင်ဂုၤလှိုင်ခခင်တီခါယူလေမိုင်ခခင်သူ
 လဝ်လင်မီး အခိုင်ပခင်ၤတီခါလဝ် ခခင်လေ ဝါခံခခင်ရှပ်လဝ်ခ' ပးအင်လက်
 ခခင်မိုင်ဂုခင်သိုက်ခပ်လှိုင်တင်သ' ဂုၤယူၤတီၤဂုၤရှေၤပိတ်တပ်လဝ်ထွက်ထွက်
 တီၤဂုၤလှိုင် ပုခင်ခခင်လေတုင် ခိုင်လင်တက်သ' အခင် ရှပ်ခခင်တင်ၤဂုၤတင်ရှပ်
 လဝ်ခခင်ယင်လေမီးအခိုင်တော်ပခင်ၤတီခါလဝ်ခခင်တီခါယင်မိုင်ခခင်ခခင်
 တီၤအခင်အခိုင်တော်သူလဝ်မီးအတိုင်ခခင်မိုင်ခခင်ခခင်တင်တုင်ခါလဝ်ထ
 မုင်တင်ပုင်ခခင်ရှပ်ခါလဝ်ဂုခင် ၂ မော်လင်သ' အခင်တုင်ဂုခင်တိုင်တော်လဝ်ဝုခင်
 ပိခင်လဝ်တင်ဂုခင်သိုက်လက်ခခင်မိုင်အခွဲၤဂုခင်ပုင်ပုင်ခပ်လှိုင်ခခင်ဂုၤပိတ်ဂုၤယိုင်
 ဂုၤရှေၤပိတ်တပ်သးဂုခင်သိုက်လက်ခခင်မိုင်လဝ်ထွက်ထွက်အခင်မီးတီၤလှိုင်
 ခခင်တီခါ။ ဂုၤခခင်တီၤအခင် တုင်ခါလဝ်သ' လွှာ်ထွက်ထွာ်ထီ ခခင်တုခခင်တင်
 အခင်ရှပ်ဂုၤခခင်သိုက်ခခင်အခေါ်အခေါ်လုင်လိုင်ခခင်ခခင်လိုင်။ လဝ်ဝုခင်လုင်
 ပိခင်လဝ်ရှပ်ခါတော်မတ်တုင်ခါလဝ်ခခင်ပိခင်လိုင်ခခင်ခခင်ခါအခင်လိာ်အ
 လင်လဝ်လုင်ပိခင်လဝ်ရှပ်သေခါတီခါလေရှပ်တုင်ခါလဝ်ထမုင်ခခင်သ' အင်ဂုခင်ဂုခင်
 သုၤဝ' တော်လုင် အသက်ခါလဝ်ခခင်ခါတော်အိတ်လူ မုခင်ရှု ပခင်ဝ' လက် မတ်
 တော်လုင်ဝုခင်ခခင်လုင်ပိခင်လဝ်ရှပ်ခါဝ' သေယိုင်ခခင်။ သေခါတီခါခခင်။

No. 112.

လွင်အကျင်ပိခင်အမုတိုင်ဂုခင်ခခင်ဂတ်။

ခခင်ဂတ်လက်။ ခခင်မီးခခင်ယိုင်အခင်ခခင်ၤရှေၤလိသေချါခ' ဂုရ်ယူခခင်သိုက်
 ခခင်လိုင်မခင် ခခင်ခခင်မခင်အံၤထီသးၤဝါးဝါးရှပ် အခင်ခခင်ၤလိုင်မခင်အ' ဟိုင်
 သွင်ရှပ်ၤဂုၤခခင်ယိုင်အခင်ခခင်ခခင်လဝ်ဝခင်တခင်လၤခခင်ဂုၤရှပ်တီတိုသိုင်
 ခခင်ယိုင်အခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ယိုင် လွင်အကျင်ရှပ်ၤဂုၤခခင်လိုင် ခခင်လှိုင်
 လတ်ယင်လေခခင် ယိုင်ခခင်အိတ်ၤအံၤရှပ်သေပေၤထိုင်ပေၤ ပိတ်လိုင်ခခင်ခခင်ယိုင်

No. 113.

No. 114.

[illegible]

No. 115.

လွင်တင်မခင်လိုင် တုင်ခါလင်ခင်ခေင်လၢခေင်တင်လင်ယံမြိုင်လၢလိုင်ပိုင်
 မိုင်သုက္ခာခင်မိခင်ယုင်မိခင်မေ်အကျွင်ပၤမၤခင်လီမိုင်ပီၤ ၁၂၆၃ တုင်လိုခင်လိုင်ပွဲ
 သွင်ခံခေခင်လံၤခေခေင်တေၣ်ပေၣ်ပွဲတံၢ်ထိုင်မိုင်လိပ်ခေ်တီခါယပ်တေၣ်လိပ်ခေ်
 လိုင်မြိုင်လၢခေခင်မခင်လင်အံမတ်ခါလင်ၣ်ပိခင်လုာ်ပိခင်မေ်မခင်လင်ယပ်လေ်
 တင်ကိခင်တင်ခုပံသိခင်သိုဝ်ခုင်လိုင်ပိုင်ခင်ခံခေၣ်အံယိုခင်အံပခင်သေ်အိလိယပ်အံ
 ကါးထိုင်မၤမိုင်ပီၤ ၁၂၆၉ တုင် လိုခင် ၅၂၉ ခံၣ်ဝံခေခင် ခါလင်တင်လုာ်ကံခါ
 လင်လင်လိုင်အူခင်ခေခင်လင်အူခင်ကခင် ခိုခင်မၤမူတံၢ်ထိုင်ကါးတီခိုင်ပိုင်ယွင်ရှုလုံ
 ခေခင်လင်ယံလိုင်လင်အပ်လုာ်ကံခါအူခင်ခါလင်ခေခင်ခံသင်ခံလင်ၣ်ပွဲတံၢ်ပွဲတံၢ်ထံ
 လူ ကခင်လိုဝ်ခေ်ခေခင်ခေၣ်ခါလင်လင်လိုင်ပွဲအပ်ကွါ မွာ်ကွါပင်မခင်လင်ခေၣ်
 မခင်လင်အံမၤမူပိုင်တက်လူတခင်ခံသင်ခေခင်ခေၣ်အံမၤမူမၤထီသေ်ဝတ်သေ်
 အျာ်တီခါယပ်။ကွဲးပိုင်လိပ်ခေ်လိုင် တင်တုင်ခါလင်ခေ်တင်လင်မြိုင်လၢခေခင်
 လိုင်ခေခင်ပိုင်ခင်ယုင်ခင်မေ်တက်ခတ်တက်မြိုင်ကွါခေ်တီခါလိုင်ခိုင်တေၣ်လင်ခုခင်
 ဝုခင်ထွက်လိုင်လိယပ်သုင်ယုတ်ပခင်ယုတ်လၢသေ်ကံတီခါသင်ဝါမခင်လင်အံပိတ်
 လံၤကွဲးဝါခေ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်
 အိလိလူ မုခင်ရှုပခင် ကါတီခါလင် ၅၂၆ ခံၣ်ပိခင် လေ်မိုင်ပိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ခေခင်သေ်ကံတီခါအာခင်ခေ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်ခေၣ်
 ပခင်ကါတီခိုင်လင်မြိုင်လၢခေခင်သေ်ကံတီခါခေခင်။

No. 116.

လိာ်လင်ကံခါခေၣ်တေၣ်တိုင်လုံးတေၣ်လင်လုခင်ထွက်လိုင်ပိခင်လင်။

လွင်မခင်လိုင် ၁၂၆၈ တုင် ဝခင်လိုခင်သိပိအိတ် လပ်ခေခင် ဂြိတ်ပွဲမုၣ်တေၣ်
 လင်တြုးတံၢ်တိုင်လူတခင်ကခင်ၣ်ပိုင်ၣ်ခေခင်လေ်ခါလင်ခေၣ်ၣ်ၣ်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ပွဲသေ်ယပ်အူခင်လုာ်အူခင်မေ်ယိုင်ကွါလူကွါ တခင်မုခင်ပေၣ်လိုခင်ပိုင်တီခါ
 ဝံခေ်ခါလင် ခပ်ယခင် အူခင်ပွဲမၤမူသေ်ခိုင်မိုင်တီကင်တင်မၤမူပိကခင်ၣ်ၣ်ၣ်
 ပၤမူခင်ပၤမူလင်လိုင်ခိုင်သေ်ယပ်မၤမူလွာ်လိာ်ၣ်ၣ်ၣ်ပုတ်အပ်ကွါခိုင်တိုင်ခိုင်ပွဲ
 ခံတင်သိုင်ယပ်ခိုင်ပံခပ်ခိုင်ခိုင်ပွဲခေခင်ခေခင်လေ်ခါလင်လုံပၤလင်ၣ်လုံသွာ်
 ၅၂၆၈ ကံခါတင်လံၤတုင်ကုခင်လေ်အံယုတ်အံၣ်ခေခင်တီခါ။ ခါလင်လင်ကွါလူသုလုံထံ
 ပုင်လိုင်အာခင်အုတ်ထိုင်ပွဲယူခေခင်တီခါခါခေခင်မခင်ခေၣ်ဝါလိယပ်ဝံပွဲခေ်ၣ်
 တေ်လိထွဲပွဲၣ်
 လံၤတိုင်ခင်ပံခိုင်ကခင်သိုင်ကွါခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်ခိုင်
 ဝါခေ်လေ်ခါလင်ခေၣ်ပခင်လင်လံၤလိာ်တီခါလင်လင်ခေခင်လံၤပေ်ပေ်ပေ်ပေ်
 မုာ်ကွါပပ်ခေၣ်ခံသိခိုင်လင်လွတ်ၣ်
 မီးခံသိခေခင်သိုင်ၣ်
 ကုခင်လင်မီးၣ်
 မုၣ်တေၣ်ယပ်ကွဲးအံကါးလံၤမၤသွင်သံလိုင်ယပ်။သတင်သိုင်ခပ်ကါသင်ခေၣ်အံ

လုံတော်လင်ဝုခင်ထွက် လှိုင်ရှင်မိုင်ခံဝါခေ' လှိုင်ရှင်မေးယင်ခါလင်တော်မိုင်တော်
 အံလင်မိုင်ခိုခင်တက်၍ပုၤခါတော်အံ လင်၍လှိုင်လှိုင်ခေါ်လေအေးကုၤအေး
 ထေးလင်ရှင်ကွဲ'လေ။သိရ်မေးလူတံလင်ရှင်လင်လတ်တခါယင်အခင်ခေ' လှိုင်ခင်
 ရှိုင်ခါလင်တော်ခိုခင်ခေ' အိလ်လူခါလင်ယှီခေ'ခေ'သေယင်အပတ်တော်မီးလှိုင်ရှင်
 တော်မုခင်ရှုံလိယင်တိတ်ပခင်သေကံတခါ။

No. 122.

ပုံပုတ်ထူ။

ခုခင်ရှေ့ခံပုၤၤဂြိုတ်ပွ'ခင်သုခင်ချီလင်ရှင်ခိုင်၍တိသုခင်လင်ငါးခေခင်မိုင်ရှခင်
 လင်ခေယင်လိုပိထံ လင်ခေခေခေခေခါချီရှင်မခင် အံပေလင်ခေ'ထံ'လင်ခေခင်၍
 လူတိလင်ခေခင်ခေ'သေယင်လင် ခိုခင်၍လိလိတိခင်သုခင် ခေခင်ယင်ခုခင် ရှေ့ခံအ
 ဗြိတ်တင်ဝါတိကုခင်ချီရှင်လင်ခေခင်ခွဲဂြိုတ်ကုခင်ချီလင်ရှင်အံပေရှင်လင်လိလိကုခင်ချီ
 ရှင်လင်လင်ခိုခင် ထင်ကွဲပိုင်မခင် ရှခင်လင်ခေခေလေ ကပ်ခါအံပေ လံ'အချုပ်တရ်
 သခင်မပ်ဝါအချုပ်ကုခင် မပ်ဝါပေလံ'ရှခင် တင်ခေအခင်ရှင်လိ အခင်ၤၤၤၤၤၤၤၤၤၤ
 ခေခင်လပ်သိင်မပ်ရှခင်သင်ယင်ရှခင် အခင်ၤၤၤၤၤၤၤၤၤၤ ခေခင်ကွဲ'ယင်လင်ခေ'တိရှခင်
 လှိုင်ကပ်ခါထပ်တိုင်လိကပ်လိသေယင်လှိုင်အင်ပိုင်မခင် ကွဲ'အင်တော်မခင်အင်ထူတိ
 ခါခေ'ကွဲ'ပိုင်တခါယှိုင် လေလင်ပိခင်လှိုင်ခေ'ဝါခေ'ယင်မခင် လင်တော်လှိုင်ခေ
 မခင်ဝါခေ'လှိုင်တိ ယင်ကုခင်ချီလင် ခေခင်တော်ခေခင်အခင်မခင် လှိုင်လင်ခေခင်ဂြိုတ်
 ကါသင်သေမပ်ဝါလင်ခေ'ဂြိုတ်ယင်။ကံခေခင်ခုခင်ရှေ့ခံလင်မီးအလှိုင်တြေးလွင်
 အခင်တခါယှိုင်ယင်ပေၤအခင်လှိုင်ခါဂြိုတ်လှိုင်ၤၤၤၤၤၤၤၤၤၤယင်ထေအခင်တရ်မပ်ရှခင်
 သင်လပ်သိင်ခေ
 သိခေ
 အခင်လပ် သိင်ခေ
 လံ'ခိုခင်ခံပေၤအံလတ်လံ'တေပခင်အဗြိတ်ထံဝါခေ'ယင်။အမတ်သိခေခေခေခေခေ
 လိလိုလေးလံ'လေအမတ်တော်ခေ
 လေလင်ဝါလိယင် လှိုင်ကပ်ခါမေးတသတ်တိပေၤမခင် လှိုင်ခေ'ယင်အခင်ၤၤၤၤၤၤၤၤၤၤ
 ပိုင်ရှင်ခင်ခေ
 တော်ပိခင်ပေၤခေ'တခါယှိုင်လေလှိုင်တင်လှိုင်ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 တိယင်လေလိရှင်ကွဲ'အင်လှိုင်ယင်ခေ'ကံခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ဝါခေ'သေယင်လင်ထတ်ဝါအခင်လပ်သိင်ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ကွဲ'ပိုင်တခါယှိုင်ခေ
 ရှခင်ယင် လင်ဝါလပ်သိင် တိခါအမတ်ရှင်ယင်ကွဲ'လင်တိ ခုခင်ရှေ့ခံပိခင်မခင်လှိုင်
 ယင်လေလံ'သုခိုင်ခေ

No. 123.

ခါလင်လျာရီရှင်လျာရီလင်မီးလိကံလိယင်ခံတင်လင်ခင်လှိုင်ကံတိအထံ
 တော်လင်ခုခင်ဝုခင်ထွက်လှိုင်ပခင် လင်ရှ်ပေၤသုရ်ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ

ငါတို့ကျွန်းတော်၌ကံ့ကံ့သွင် ကံတီချာအောင်။ မိုဝ်ခေ'ထိုင်မိခင် ဝခင်တခင် ခုရပ်မိခင် ဝခင်ကြိုးမိခင်လင်မိခင်ဝခင်ကံသိခင်မိခင်အာဂ်ပုဂ်သီတင်လင်မိခင်လင်လင်လင်ဝ၊ ခါလင်ကံမေးရှုတ်၍တီအထံတော်လင်ခိုင်ရှင်လင်ကျေလှရှင်တီချာယင်ခိုင်ခေ' မိုဝ်ခေ'သံမိခင်ဝခင်ဟုံခင်တုဂ်ခင်ရှာဟုံခင်မော်ကံခတ်ကံပြတ်လ'ခေ'မော်ကံးတီ ခါကွပ်ပိုင်အတုဂ်ဟုံခင်တုဂ်ရှင်ဟုံခင်လင်လင်လင်လင်ဝ၊ အခင်မိခင်တုဂ်ခါလင် ခေ'မော်ကံ့ပိုင်အတုဂ်လိုတ်လုံးသေခင်ကံလီလင်မိခင်ခိုင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' သခင်ခါလီလင်လင်လင်လင်လင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' နှုတ်မေးထိုင်၍တီအထံတော်လင်မိခင်လင်ရှင်တီချာယင်ကွပ်ပေ၍မိုဝ်ဟုံခင်လိုင် ပေ၍ထိုင်ခိုင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' တာဂ်ဝခင်လင်ခိုင်ရှင်လင်မိခင်လင်ရှင်ခါအမခင်တီချာယင်ခေ'ခေ'။

No. 124.

လိာ်ခွင်ဟုံဂ်ရှင်တင်လင်ထိုင်၍တီအထံလင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' ဖလင် မြင်လေးမိုင်ကျေးသီ ဝခင်လံ။ ခွင်အတွင် တော်လိာ်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' ခြတ်လင်မြင်လေးလင် မိခင်လင်ရှင်ခခင်အာဂ်ခါလင် ခွင်ဟုံဂ်ရှင်ရှင်ပခင်ထုံလေး တုဂ်ပခင် ရှေ့တော်လင် ခေ'တီချာလိုင်တော်လိာ်ခါလင် ရှင်ပေ၍ခေ'လှဟုံခေ' မိုဝ်ခေ'တီယူကံးမီးအခင် ရှိခင်ကံ့ကံ့ခေ'ရှေ့ပေ၍လင် ခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' လိာ်ပုလိာ်တ'ကံ'ခံယီခခင်မေးတိုင်တ'ပေ၍လင်ခခင်ခေ'သေယင်ထိုင်ရှိခင်ခခင် မော်ကံ့ပိုင်ယီတီလှကံ့ယီလင်ယီကံ့ရှတ်ယူရှတ်ပိုင်တီချာကွပ်ပိုင်မိခင်လိုင်ခေ'ခေ'ခေ' ခေ'ခေ'ခေ' တုဂ်ခါလင် ခေ'လင် ခေ'ပုဂ်ရှိခင်မ'ပုဂ်မိုဝ်လင်ခါတီချာယင်။ ကွပ်ခေ'ခေ'ခေ' အခင်တုဂ် ခါလင်လ'မေးခေ' ပုဂ်ခေ' ရှိတီရှိခင် မ'ပုဂ်လင်ခေ'ခခင်လိုင်သံ လေးမိုင် အခင်မ'ပုဂ်မ'ပုဂ်ခေ'ခခင်ခါခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' လ'ကွပ်ရှာသိုင်မ'ပုဂ် မေးရှိတီ ရှိခင်ခွင်လင်ရှိလ'ထုံခေ'လူတုဂ်ပခင် ရှေ့တော်လင် ခေ'တီချာလှခေ'မ'အခင်လ'ခေ'ရှိတီ ရှိခင်ခွင်လင်ခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' ခါမခင် ဂမ'ခွင်၂ ဝခါမခင်၂ မ'ယီတီ အခင်မ'ခခင်၂ ဝခါမခင်၂ ဂ-ခါ၇ဝဝ သိုင်ခ ငို အတါအခင် ကင်မခင်သတ်ခိုင်၂ ဝထိုင်ခခါမခင်၂ ဂမါလင် သမါဂ်ယင် လူထုသိုင်ခခင်၂ ဂ-ခါတီချာယင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' ခခင်တင်၍ခခင်ခါခခင်ခါခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' ခခင် ခခင်ကံ့ထွခင် သုဂ်ကွခင်သီကွခင် လင်သေပွဂ်သေ ယင်ယင် လင်၍မိခင်ခခင် ရှေ့ခခင်ရှေ့ခခင်လှကံ့ခခင်ခါခခင်ခါခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' မိခင်မုခင်မုဂ် မုခင်လိခခင်ခါတင် သိုင်တင်လှခေ'သေ ယင်လင်တော်လိာ် တုဂ်ခါလင် လင်လ'ကွပ်လင်အာဂ် ကုခင်တီကံ့ခခင်လိုင်ခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' မေးသီပခင်ခေ'မော်သိုင်၍ခခင်၂ တီချာယင်ခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' မော်ကံ့ကံ့တီ သေလီမိုဝ်ပခင် လာဂ်ယင်ပေ၍လင် ပြခခင်ပေ၍လင်ခခင် ယအာဂ်ရှိတီ ထိုင်ခခင်ခါလင်လင်တော်လိာ်အခင်မိခင်ရှင်ဝင်ရှေ့ ခခင်ကံ့ကံ့တီ ကံ့မီးဝ'သင်မခင် သေလီတီချာယင် ကွပ်ပိုင်လှခခင်ခခင်ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ'ခေ' တာဂ်ကံ့လီတီချာယင် အခင်ခါလင်ရှင်ဟုံဂ် သွံဝ'တုခင်ခွ ဂ်ခခင်သီခွဂ်မာအမျှင်

သိင်္ဂတင်တင်အမူအခင်းပိုင်းမားယိုဝ်းအပ်တံ့မိတ်တုပ်မြိုင်လားခွဲပိုင်သထုင်လွှာ
 ပုတ်ခခင်းလေလင်လှာခေ၊ ချွက်ဂုဏ်လှိုင်ပိခင်းလင်မားလိတ်သေတွင်ထံတုဂ်ယပ်
 လင်တုပ်ချလင်ခေ၊ မော့ဂွပ်ပိုင်ခပ်ပားခွဲအမူအခင်းမြိုင်လားတံ့ခခင်းတုပ်ခွဲယပ်
 တော့အိင်တိမော့ တက်ခံတံ့အပြိတ် တင်တံ့ လိုဝ်ခခင်းပိုင် လိုဝ်ခခင်းယပ် လိယပ်
 ချွက်ချွားတော့ မူပခင်းဝံလိုဝ်ခခင်းယပ်တိချမိုင်ခခင်းချလင်လင်မီးလိက်အယူခံ
 လှာတင်လင်ထိုင်မာတိ အထံတော့ လင်တုတိယပ်မိုင်ခံမင်ပြီးခခင်းလှိုင်ပိခင်းလင်
 ခခင်းသေယပ်လင်ခခင်းမခင်းလင်လင်သံလိတ်သေလှာတုဂ်ခွဲအမူတွံ့ လိက်လိုဝ်
 ခခင်းယပ်လင်တုပ်ချလင်ခေ၊ ဂွပ်ပိုင်အမူအံထင်အံသားသေအံကံ့အံထံလေလင်
 ဂွံပခင်းတင်ချံသယပ်လင်လံ့လွတ်အသက် တင်တံ့ခခင်းယပ်တိချမူခခင်းမာ
 အခင်းတုပ်ချလင်ခေ၊ ဂုဏ်လှိုင် လိယပ်ချွက်ချွားတော့ မူပခင်းဂ်တံ့လေတုပ်ချလင်
 ဂုဏ်လှိုင်လိအံသံတံ့ခခင်းလေလံ့ယူပခင်းခိုခင်းဂုဏ်လိလိခခင်းတိချလိုဝ်ခခင်းခခင်း
 ဂွိုင်ချလင်တက်လံ့လိင်ထံအသက်လေ လံ့လှာတံ့ခခင်းဂွါခိုခင်းလိုဝ်ခခင်းဂုဏ်တင်
 လံ့ခပ်လှိုင်လိုဝ်ခခင်းတိချခွဲခိုခင်းအတွင်တုပ်ချလင်ပိခင်းအမူယူခခင်းလေခခင်းမာ
 အခင်းမြိုင်လားသထုင်ခခင်းလိင်ခပ်မားသီမားအပ်ဂွါအုတ်လှာခပ်လိင်ဂွင်မင်ဂွက်
 လပ်ယံသီလေတုမတ် မေဂ်ခပ်လင်တုပ် ဧတုမံသက်ဝံခံလွှာလင် မခင်းကံ့ခိုခင်း
 ဂ ၅ ဝပ်ဂုပ်တင် ၅ ဝပ်ပိုင်လင်မခင်းပက်၊ ခပ်လှိုင်လိုဝ်ခခင်းလိုဝ်ခခင်းဂွိုင်အုတ်လှာ
 ပိခင်းမာမီးမာအခင်းတုပ်မြိုင်လားလိင်သီအပ်ဂွါတင်သိင်တင်လှိုင်လိုဝ်ခခင်းခခင်း
 ဂွိုင်တက်အံသံသံ့ဂွါလံ့ခခင်းဂွိုင်တက်ခိုခင်းလံ့အုတ်လှာခပ်လိင်ချလင်ခခင်းမော့
 တုပ်ချလင်ခေလိက်အသမားခံလှာတင်လင်ထိုင်မာတိ အထံတင်ခခင်းဂုဏ်လှိုင်
 ခခင်းမော့လိက်လင်လိက်အလိယပ်ခံချလင်ခေတိခေဂ်တံ့တင်လင်ခခင်းထိုခင်းလိက်
 လင်ပွင်ပေဂ်မီးပေဂ်တိသေပက်၊ ယပ်တိချခခင်းမာအခင်းတုပ်ချလင်တင်လင်ယွခင်း
 လိုဝ်ခခင်းမော့လင်ခခင်းဂုဏ် တွက်လှိုင်ခခင်း မခင်းလင်အံမီးအမိင်ပခင်းအံသတ်
 အံယွခင်းချလင်တိချလေဂွပ် ပိုင်လှိုင်မခင်းပိခင်း လိုဝ်ခခင်းတုပ်ချလင်အံလင်ဂွါ
 အားဂုဏ်အားထူးထွို တိချလေချလင်လံ့မားမီးခိုခင်းပိုင်အိင်ထွို အထံတော့မြိတ်
 လင်လှာခေ၊ ချွက်ဂုဏ်လှိုင်ပိခင်းလင်ဂွပ်တိချလင်ခခင်း။

No. 127.

လိက်လင်ခေ၊ ခွင်ခံထိုင်အထံလုံးတော့လင်ယပ်လှိုင်တုခင်းပိခင်းလင်ခိုခင်းမားလွင်
 မခင်းလိုဝ်ခိုခင်း ၂ ၆၅ တုပ်လိုခင်းလိတ်ခွဲ ၂ ခံမိဂ်ဝခင်းမတ်ယပ်ချလင်မော့ဂွပ်ပိုင်
 ဂ်တိခင်းလင်လိက်လေဂွါ ၅၂ ခံမိတ်ယံသီတုမတ်လိုဝ်ခခင်းလှိုင်ယူလေချလင်မော့
 ၅၂ ခံတုခင်းရှင်ခခင်းခပ်လှိုင်အံမီးသေအိတ်လေ။ လင်ဂွါတိခင်းခေမော့ အုတ် အခင်းမီး
 ခခင်းဝင်ရှေလင်ယပ်ခခင်းခိုခင်းအခင်းချလင်ဂွါတိခင်းခခင်းမော့ ၅၂ ခိုခင်းမော့ အံမီး
 ခခင်းဂွါခိုခင်း ၂ လှာတင် အိတ် ထုခင်းခိုခင်းလှာ၊ အံတခင်းလံ့ အပ်သီဝံခခင်းလှာ တိ
 ခခင်းလေ ချလင်အပ်တံ့ဝံခခင်းခိုခင်းခိုခင်းခခင်းယပ် ခိုခင်းအခင်းချလင် တိခင်းခခင်း
 ခိုခင်းပြခင်းမားထိုင်တိခိုခင်းယပ်လှိုင်ခခင်းဂွါခခင်းခိုခင်းအိတ်ထုခင်းခိုခင်းခခင်း အံမီးယပ်လေ
 ချလင်မော့အံလင်ထင်လင်မပ်ယူလှိုင်ယပ်။ ဂွပ်ပိုင်ခိုခင်း အခင်းပိုင်လင်ဂွါမော့ အံ
 ဂုဏ်တိခင်းခခင်းခိုခင်းခိုခင်းချလင်မော့လင်ဂွါလံ့ထိုင်တခင်းဝံတိထုဂ်ထံပိုင်သံသွံ

သုဝံတီလင်ခံခပ်လုံဂူမောပေပိုခင်တီလုံမင်ဝါပေမးလင်အိပ်ထုခင်ခံဂွာ
 ပိုခင်လေသင်မး၅၂ ခံအိပ်ထုခင်ခံဂွာလေသင်လင်ခံခပ်မွာလတ်ကပ်ခါတီတီ
 သေဟံ ပိုခင်အိပ်ထုခင်ခံဂွာပိုခင်ကပ်ခါ၅၂ ဂူလေ ခံခင်လင်ခံခင်မခင်လေ
 လုာ်မီးသံတွင်အိပ်ထုခင်လုာ်မီးသံတွင်ခွဲလုလုပွင်တင်သိင်မီးခံခင်လင်ခံခင်
 ၃၆ ခံခံဂွာပိုခင်၂ လုာ်ခင်လိုင်ကပ်ခါတွင်ပေပိုဝံတခင်သိာ်အခင် တုာ်လိာ်
 ခင်ပိခင်လိုင်ကပ်ခါ ပေပိုသူလင်၅ ခင်လိုင်ကပ်ခါ တေပိင်ပိုခင်၅၂ ဂူလတ်လိုင်ခင်
 သေယာ်လေ အံတခင်ပိုင်လဲသေ၇၅၂။ အံပျါးဂုခင်လွင်ခင်၅၂ ၅၂ ခံဂွာခင်
 ပိုခင်၂ တီခွဲသိုယိုလင်ခံတွင်ခင် ခပ်မိုာ်အခင် မခင်မးခံလေလင်ခံထွခင်ခင်
 မော့မး၂ ခွာ်လတ်ခါလင်ယာ်ခါလင်မော့လုံလုံလုတုလုံသေယာ်အခင်ခံဂွာ
 ပိုခင်လိုင်ခင်လိုင်ပိခင်ခံဂွာခါလင်အမခင်ယာ်လင်ဂွာလုာ်၅ ခင်ခွဲမိုာ်အံပျါ
 ခင်တီခါခါခါတော့တြါးမခင်မီးလွင်ပိုင်လီရင်သုင်ယုာ်သေယာ်အခင်အိပ်ထုခင်
 ခံဂွာခင်မော့ယါ၅၂ ခါလင်မေ့လျင်ခံလဲသိုဂူလဲသေဟံတခါ။

No. 128.

လိာ်လင်ခွဲ၇ ခင်ထိုင်အထံထိုင်တော့လင်ဂုခင်တွာ် ခုခင်လုင်ပိခင်လင်မခင်ဂုခင်
 မိုင်ခင်ခါ။ လွင်မခင်လိုင်မိုင်ပိာ် ၂ ၆၂ တုာ်လိုင်၅၂ ခွဲဂံခင်ခင်ခါလင်ဂူလေပိုင်ခင်
 လုာ်ယိင်သင်လုင်လွင်ခွဲလော့လိုင်ခင်ခင် အခင်ဝါအံခွဲသိုလုခင်ခါခင်မးခင်
 ပိုင်ခင်ယာ်လုာ်ထုပံခင်တင်ခါလင်ပေပိုယာ်မခင်ဝါယါပံမးလေလိုင်ခင်လုာ်
 ယိင်သင်ခင်မခင်ပိခင်လုာ်ခွဲမိုင်သေဟံလိာ်၅၂ ခါလင်လိုင်ခင်ခင်ခါလင်မော့
 ခင်ခါမခင်၅၂ အံလုင်ဂူလေခါလင်လိာ်လုံယာ်ခံ ထိုင်ယိာ်ခင်တင်မခင်တ
 ခါ။ ပေပိုထိုင်လိုင်ခင်ခင်ခင်လုာ်လိုင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 လွင်ခင်
 ယုာ်ခင်
 လေမိပိလင်လီခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 မိပိယုာ်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 ယာ်တံလေခါလင်မော့ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 ပါခါခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 ခင်
 မိပိမခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 ခါလင်တံဝံသေမေ့မိပိမော့တံယာ်ခါလင်မော့ဝတ်လိာ်၅၂ ယာ်ခင်သွင်တီ
 တြါးခံမော့အံပံ၅၂ မီးယုာ်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 လင်အခင်လိာ်ဂူလင်လတ်ထိုင်တံထုခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်
 မခင်လင်အံအံခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်

No. 129.

သျှာ်လိာ်ထံသျှာ်သေ၅၂ ခင်တြါးခင်လတ်လွာ်။
 ခါလင်အံသေခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်ခင်

ကိုတမိခင်ကုခင်းယှဉ်းထာခေ' ခီမာ၊ ခါလင်အံတွခင်းယံ အဝိသေယံတခါ။ တလိပ်
ခေ' လိုင်ပခင်း ခေ' မော့ ခါလင်ခံ ပခင်းယံ မော့ ခါလင် ခံ သွင်လက်ပိတ် လေ့ပိခင်းခေ'
လိုင်ပခင်း ချံ့မော့ ခါလင်တေ' ခံတီခါ။ တလိပ်ခေ' လိုင် ခါလင်လက် အပ်မင်လှံ့ပိတ်
ခင်းခံ မုင်တင် ခါလင်ပိခင်း လုကခင်းကွ' အံ့၊ လက်အပ်ကခင်းလက် အခင်းယူလိုလို
ကခင်းသံ လိုင်လိုင် ယပ်တခါ သွင်ပိခင်းလုလက် အပ်ကခင်းယူလိုလို အခင်းလွံ့ကခင်း' ကုခင်း
ဂြိုဟ်ခင်း ဂြိုဟ်ခင်း ခင်းခင်း မော့ ဂြိုဟ်လွင် ယူလိုလို အခင်းလုလက်လက် အပ်ကခင်းမော့ ဂြိုဟ်
ဂြိုဟ်မခင်းပူညင်တြါမော့၊ ပူညင်တုကမော့၊ ဖွင်သေခေ' ခင်းအိခင်းခင်း မော့ ဂြိုဟ်ပခင်း
ခိပ်အခင်းသွ' ဂှင် ခါလင် တခါပေ' ဝါလင် အိပ်ဂြိုဟ်ပခင်း လက်အံ့မီးအာ ယုံတြါလွင်
လိုင်ခေ' လိုင်ခိပ်တေ' ဂြိုဟ်လိတ် တွင်ထံ မော့ ဂြိုဟ်ဂြိုဟ် ခင်းခင်း သေ' တခါ အခင်းခပ်
ပိခင်းခံ လိုင်ခေ' လိုင် ပိပ်မခင်း ပခင်းအခင်း လေ့ ခါလင် လင်လ' အပ် တခါခိပ် အခင်း
အခင်းလုလိုယူလိုကခင်းယူ ခင်းခင်းခင်းခင်း လတ်ဝါတီခါလင်ပေ' ခါလင်ပိတ်ခေ'
လိုင် ခါလင်ခေ' ခါလင်ခံ လ' သင်မင် ဝါမခင်းတေ' ပခင်းဝါခေ' လေ့ ခါလင်မော့
လတ်ဝါပေ' ဂြိုဟ်ခိပ်လိင်သွ်မးလင်ဂှင်တေ' ခိပ်ဂှါတင်ယိတ်သေ' ယပ်ပိတ်ခေ' လိုင်ဂှင်
အာမခင်းကွ' လ' ခါလင်လတ်တီမခင်းခင်းခင်း လေ့ မခင်းမော့ ယုံတေ' တခါ ကွပ်ပိပ်မခင်း
ယုံတေ' လေ့ မခင်းလင်ပခင်း ခါလင်မး ခပ်ပိခင်းခင်း တခါ ကွပ်ပိပ်လွင်မခင်း
မီးခင်းခင်း လေ့ လင်ပိခင်းလင်အိပ်ဂြိုဟ်လိလိုလေး လီလီငံသေ' ကံတီခါခေ' ။

No. 130.

ရှင်ခါလင်ယံလုင် မိင်တုင်တီ လိက်မး၊ ကါတီလင် ခင်းပိင်ပုခင်းလုင် တပ်မိင်မိင်
တုင်ငါခင်း၊ သွင်ကံ လိုလိုရှင်ခါလ' လိက်လင်ပုခင်းခေ' ပတ် ၆၀၂ မးလုလိုလွင်ထိုခင်း
မ' မိင်ယုင်ခင်း။ (၁) မိုက်လိတ်တေ' ပုခင်းယူကါတီမိင်ယုင်ခင်းလ' ဂှခင်းမ' လိပ်
အခင်းယံခင်းဝ' ၂ ဝဝ လိုင်လေ့ လ' တိုင်ကျါးကါတီလင်အလုပ်ယ။ (၂) မ' ပွင် ၂ ၆၀၀
ခင်းတင်လင်ယံလေ့ တင်ကုခင်းယေ' မော့ အခင်းလ' ဂြိုဟ်မ' ၂ ၅၀ ကုခင်းပွင်ဂြိုဟ်
အညင်ခ' ဝုလိုမိင်ကခင်း ခင်းခင်းလင်အလုပ် ယလ' ငါခင်းသတင်တီ ကုခင်းမော့၊ လိယပ်တီ
အိပ်လိုကုခင်းယံရင်သိလိ အညင်မ' မိင်မိင်တုင် လွင်ကွါသံမိင် လိုင်လ' ဂြိုဟ် ငါခင်းသ
တင်သေ' ယပ်ခင်းကါမ' တင်လုင်မိလိုပိခင်း ၂ ၅၀၀ ခင်းအပ်မးသွင်ဝ' သွင်ဝ' သေ'
ယပ်လင်ယံယင် အံ့ပေ' လှိုင်ယင်ခ' တင် လိက်လင်လတ်ခင်း ဂြိုဟ်မော့ အပ်လှိုင်သေ' လှိုင်
လင်ယံဝါဝါခေ' ငါခင်း အခင်းလွင်ခေ'၊ မ' ပွင်တင် လုင်လိုင် ၂ ၁၁၆ ရှင်ခါလင် အံ့
ထ' ယံခင်းအံ့လ' ခ' တီလှိုင်မော့ လှိုင်လေ့ တင်လင်တီလင်အလုပ်ယလ' ခ' ပခင်းကါ
တီမော့ ခင်းခင်းမော့ ခင်းခင်းပခင်းတုကတီမီးတင်လွင်မ' ခင်းခင်း၊ ယွခင်းတီကံသိင်ထုခင်း
သင်လင်သေ' ကံလွင်ပိခင်း ၂ ၅၀၀ ခင်းခင်းခင်း ဂြိုဟ်လေ့ ယင်တေ' အံ့လ' သွင်ထ' သွင်ငါခင်း
လီလှိုင်လင်ပုခင်းထွက်ထွ' တွင်ပခင်း၊ ကါတီလင်အလုပ်ယပခင်းချံ့သျှ ယွခင်းသေ' ကံမိုက်
ခေ' တင်မော့ အခင်းတင် လင်တီလင်အလုပ် ယတင်ရှင်ခါ လုင်ယ၊ ကခင်းလေ့ထုခင်း
သင်ထင်လတ်အံ့ပေ' လှိုင်အံ့ ထွက်အခင်း ခင်းမ' ၂ ၁၁၆ ခင်း လိုင်ကွါ ခင်းလှိုင် မော့ ဂြို
ပေ' လ' ယွခင်းထံခွခင်းထံခင်းမ' အခင်းလိုင်ခင်းခင်းသေ' ကံ။

No. 131.

Shan Lower Standard.

လကောလီမိုဝ် ၁၂ ၄၈ ခုတောၣ် နှုတ်မိုဝ်လိဝ် အုၣ်ကျိးဝုၣ် ဂုၣ်ခါမမခံ အ ဗျးအံ
ဗျတ်ခိုခါလုၣ်တင်ပိုခါတင်ခံမခါတလေသၢယၢသင်ခေါ်သူထံသိုဝ်ခါမခံ ယူအတွင်
ခုခါအိၣ်ဂလိၣ် ခပ်တီလိၣ်လၢမတ် အပ်ပခါအုပတေ တီလခေါ်လုၣ်ခွင် လူခါ
ဂိပ်ဝုၣ်သေတုၣ် သေမတ်ပွဲလၢးတံ အခါဂုခါ ဂသယံၣ်တူတွင်ဝုခါရှေၣ်ယွတ်
ပွဲလၢးပွဲယွဲလိၣ်တၢၢ်အွင်တၢၢ်လၢးခွင်ခပ်အံၣ်ဗျတ်လခေါ်မခါမခါလူခါအထံမ
တၢၢ်သီအံပခါဗျတ်သိုဝ်ဗျတ်ခံလေဂုခါ ဂအဗျးလင်ဝၢၣ်ဂုခါခိုခါမၢးပၢလင်
မခါခံခါခါယၢၤသေပတ်သံပိုခါပတ်သပ်ဂၢၢ်သိပ်ဂွံပခါရှေၣ်ခါသၢၣ်ဂၢၢ်သိပ်
မိုဝ်လိၣ်ပိုင်ဂုခါအလုၣ်ရၢအိၣ်မိတ်တၢၢ်လိၣ်ပိခါလိၣ်လေၣ်ဂၢၢ်ပခါလၢၣ်ဂၢၢ်
ခပ်သိုဝ်ခါ
တခါသေဗျးဗျတ်သေပတ်ဂၢၢ်သယံၣ်အံတူခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါ
လံသိုဝ်လံသံလိၣ်ဂၢၢ်လွင်ရှတ်သိုဝ် ရှတ်ခံမခါခါ အုၣ်ကျိးအဗျး တင်လံပင်
ပခါ
ခါ
အိၣ်ဂလိၣ်အလုၣ်ရၢအဗျးပေၣ်ဝၢၣ်သင်ခေါ်သၢၣ်အံဗျေၣ်အထံမခါဂလိၣ် ချာအၢ
ခါ
ခါ
ခါ
သေလေ တီထင်ခါ
လၢအိတ်လူသင်ခေါ်သၢၣ်အဗျးသေလေခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါ
ဂုခါဂတင်လံဗျေၣ်သိုဝ်ဗျေၣ်ခံကျိၣ်ပွဲလၢးဂၢၢ်လိၣ်ခါခါခါခါခါခါခါခါခါ
သုၣ်လိၣ်ပခါတီ လိၣ်မၢၢ်မၢၢ်ဗျး သေခါပေၣ်ဝၢၣ်လွံအံ ခါခါခါခါခါခါခါခါ
လၢမခါ
ပိုင်ခါတင်ခံမခါတလေထင်တေပိတ်တခါ လွင်အခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါ
လုၣ်ဂုလိၣ်ဂုလိၣ်ခါ
အွင်ခါ

No. 132.

Shan Lower Standard.

ဂံပေၣ်လရထတင်းအုၣ်ခါ
လံယိုခါ
တောၣ်မခါဗျးပေၣ်လံၣ်အုၣ်ခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါခါ
လံခံ ခါ
ဗြတ်သုၣ်လိၣ်မခါ
လိၣ်လုၣ်လုၣ်ခါ
လိၣ်သိပ်ခါ
လိၣ်လံလံအုၣ်ခါ

ယော်လုင်ယံဝါထိုင်ပိုင်မိခင်အရှင်အမျှင်လင်တုခင်မုခင်ယုံလုင်လင်မိခင်သယံမင်း
သးမီးခင်လုင်ယံခင်မိုင်အလေလိက်ကွခင်ကင်ရှင်ခင်ရှိုက်တက်လံ့လိပ်ခင်မိခင်အ၀
ခေံကွံရှင်လုင်ယံလခင်ယံလွံကခင်ယံကခင်ယံအပ်လင်မင်သးအခွခင်လုင်ကွ၀ခင်
မိခင်အ၀ခင်ခခခင်ကံသယော်လုခင်ယံခင်တင်လံ့ယံလံ့လုင်ယံရှင်လိုင်က၀မိခင်
လင်ယံမျှင်လးတင်လံ့လိုင်ရှင်အံမိခင်ခါမိခင်သ၀တိကံထိခေံအံ့လီလိုင်ယိပ်
လခင်ယံခင်တင်လံ့အံ့လွံအံ့ခင်။ရှင်လိုင်လွံလုင်ရှ်ယိပ်သီပေ၀အလေလိက်ကွခင်
ကင်ရှ်ယိပ်ခခခင်သင်တုခင်ရှင်မိုင်တင်မိုင်သုမိုင်လင်ရှ်ယိပ်ကျေသီးမိုင်ခွင်ယိပ်မိုင်
ကိုင်မိုင်ခေံလံ့ခါမိုင်ပူမိုင်သတိကင်ခံစွက်မံ့ယိပ်မိုင်ပခင်ကင်တွင်မိုင်လိတ်မိုင်ပွခင်
ခွင်ပွခင်ခခခင်ပုဂ်ပုဂ်မခင်ယိတ်တက်ယံခင်ကလးက၀မိုင်ခေံသထင်လင်ယံယော်
ယင်သွင်။တက်ယံခင်ကလးက၀မိုင်သွက်မိုင်ပံ့လွံလုင်သကွံခင်တင်လံ့အရပ်
တက်ခင်လိပ်မိုင်ရှင်။အံ့ရှင်လိုင်မီးခေံခေံအမခင်ယံကွံ၀လခင်ယံခင်လိုင်ရှ်
လိပ်လးတုလံ့လီလီတ။သင်ဝါတက်ဝင်ပးလင်မင်သးခေံရှ်လိပ်ရှ်သေံကံအံ
ဝင်ခေံရှ်လိပ်ရှ်သေံကံလွင်မီးခေံခေံလုင်ယံလုင်လင်မီးလိပ်လံ့ပခင်ခခခင်မး
ရှ်တမးထိုင်အထံလခင်ယံလုင်လံ့ခါမိုင်ကိုင်ကျေသီးမံ့သွင်ကံလေ။

No. 136.

Shan Higher Standard.

ကံပေ၀လရထတိုင်မိုင်အင်ပွင်သိုင်မိုင်သီပေ၀မေ၀သိုင်ရှင်လင်ခခခင်လုင်ယံထုလှ်
တေ၀အမတ်လုင်ကုင်တွင်ကုင်လွံခေံမြိုင်သိုင်ယ၀လ၀အိကံအမတ်အတွင်ပုခင်အ
မတ်ထွက်လံ့မိုင်မြိုင်လရေံသိုင်ပုခင်မြိုင်ပုခင်လေပုခင်သေံပုခင်လုင်ယ၀ရှင်ထမိုင်
ကိခင်မိုင်ကင်ကံတင်လံ့မီးလိပ်မီးလံ့ခင်ရှ်တံ့ကိုင်ထိုင်မိုင်မခင်တလေအလုင်ယံ
က၀လခေံလလေံတိုင်မံ့ပုခင်သီခင်တေ၀မင်ကြီးရှ်ပေ၀လံ့ရှ်လံ့ခခခင်ကံခေံမံ့
သွင်ကံခါကံယံတေံလံ့ပေ၀လမိုင်တံ့ရှင်ခါမခင်ယုံမိုင်မခင်အင်ပွင်တေံမိခင်ခင်
အပ်ကခင်ဝါလေခါမခင်မိပ်ခင်ခါခေံမင်လိုင်သိုပံတံလံမးတေ၀ရှ်မိုင်လိပ်
ခခခင်မခင်ခင်မပ်ကံအပတေံတြးလွံထုလှ်လေ၀ယံတေ၀သမ၀ခေံကံလုင်အး
ကုင်ခခခင်လက်တိုကံတေ၀မိုင်တံ့အပ်ခခခင်ခါခခခင်မပ်ကံသံခခခင်လက်သွင်ပခင်
ခခခင်ခခခင်လက်ထံမြိုင်လး။ကံ့အပ်တံ့လေထိုင်မး၀၂၄၃ခုအတွင်လင်ယံမိုင်
သီပေ၀ရှင်ခါအကံသေံမခင်မိုင်မိုင်မီခပ်ပိုင်အိင်သုလင်လေခါမပ်ရှ်ကျေထုလှ်အပ်
အသက်လင်ရှေံလင်ကင်လံ့အပ်တံ့လေခခခင်ကံအပတေံမီးအမျှးလင်တင်လံ့ချ
တွင်ဝံ့ခပ်မံ့ပံ့အိင်ကလိကံအလုင်ယံပယိတ်မံ့အိင်တင်သုလင်တင်လံ့ရှ်ကိရှင်မိခင်
ယုံလွံမးပုဂ်သုင်ခိခင်ယိပ်ကခင်ထ၀ရဝတီသိုင်မိုင်ယင်ရှင်ခါတင်လံ့လင်လေခခခင်
အမတ်မြိုင်လရေံရှင်ထမိုင်ကိခင်မိုင်လုင်ယ၀တင်လံ့ပးအပ်ခင်လင်လင်ပံ့ကွ၀ရှင်
ပင်ယိတ်အပ်၀၂၄၅ခုခခခင်လိုင်သီခွံသီသိုကံ့ယိပ်ထိုင်လင်ခါတင်လံ့ပံ့
မြိုင်ရှင်ကခင်ခခခင်ကံ့ပိုင်အခင်အိင်ကလိကံအလုင်ယံပယိတ်မံ့အိင်တင်သုလင်တင်
လံ့မိတ်တ၀ကံ့ခခခင်ကံ့ရှ်ကိရှင်မိုင်ယုံလွံပုဂ်သုင်လေလင်ခါလင်တေံလံ့မးထု
လုးကခင်ကျေထုလင်တင်လံ့ယုံကွင်လုင်အခင်လိပ်တံ့အသက်ယင်မီးသတိတိုင်
ခခခင်ရှိုင်ခေံရှ်တီတေံပြေကုင်လံ့မပ်မီး။လင်ခါတင်လံ့ဝံ့သယော်သွင်ထွပ်

လိုဝ်း၊ ယဝ်းလိုဝ်း၊ တီဗျံ ခပ်ထုခပ်တိုက်ပိုခပ်ယပ်ခပ်လံ့ လက်ယာ ခပ်ယိပ်၊ ဂွင်လှိုလပ်လှို
 ဂွံလှိုလှိုခပ်ဝံ၊ ဂူမော၊ မော့ ခွင်ခေခပ်ခပ်ခေ၊ မော့ဂြိုတ်ဂွင်ခပ်ခေ၊ မီးလိုခပ်ခေ၊ လင်
 ဂွါထုတ်ခေခပ် သင်မိုင်မိုင် မခပ်လပ် ခေခေမော့၊ ဂွပ်ပိုင်သတင်ဂွံ၊ ထုခပ် လိုဝ်းခေ၊ မတ်
 မော့၊ မတ်ခေ၊ ခပ်၅ဝ ခေခေ၊ အပ်မခပ်လပ်ခေ၊ ဂြိုတ်ဂုခပ်လှိုဂြိုတ်ဂွင်ခပ်သေယပ်။

No. 140.

လွင်ထုခပ်ခပ်ဂုခပ်၁၊ ခေ၊ မိုင်ခပ်တေခပ်ဂွါတိုက်ထုခပ်တီခွင်ခေလပ်ယိပ်ခေ၊
 ခေခေခပ်ဂုခပ်၁၊ ခေ၊ ကံယွင်ဗြဲယူတီသလွပ်၊ ဂွင်ဂြိုမိုင်ခေ၊ ခေခေယပ်တြ၊ လှိုခပ်တင်
 တခပ်၃၊ မော့၊ မိုင်၊ အ ချိုင်သိပ်ခေ၊ လီခေခေဂြိုတ် ခပ်လက်သွင်သေယပ်ခေခေလှိုဂုတ်လှို
 သိုခွင်အုတ်သေ၊ ချူ၊ ယပ်ဂွါ၊ မိုခပ်ပခပ်လက်သွင်တီလပ်ယိပ်ခေ၊ ခေခေပေ၊ မိုခပ်ပခပ်
 လက်သွင်ယပ်မိုင်ခပ်မိုခပ်မ၊ ခပ်ထုတ်ဝံ၊ တီအခေဂြိုခေ ဂုခပ်မက်ဂုခပ်မီးခေခေပေ၊
 ခပ်ဂွါအခေဂြိုခေဂုခပ်မီးခေ၊ ခေခေယပ်ပေ၊ မိုင်လိင်ထုတ်ဝံ၊ အ ချိုင်ဂု၊ ခေ၊ လီဗွံ၊
 ခေခေထုခပ်ခပ်၁၊ မ၊ ဗြဲညှိုင် ယူတီဂြိုခေဂုခပ်မီးခေခေမိုင်အခေ လပ်ဂြိုခေလက်ယပ်
 ယ်တူခေခေ ခပ်အပ်ဂွင်ယိပ်သိုက်လိပ်ယပ်မိုခပ်ဂြို၊ အပ်ခပ်ပိုခပ်ခပ်ခေလိုဝ်းခေခေမိုင်
 ဂုခပ်ဝခပ်ယွံ၊ ခေခေ မ၊ လူတီ ခပ်ခေခေခပ်ခေ၊ ဂုခပ်သေ၊ အိတ်၊ ဂုခပ်ဝခေမော့၊ အံပေ၊ ခပ်
 လံ့တံ၊ ၃ဝ လိုဝ်းဝတ်၁ဝ လိုဝ်းခပ်ဂုခပ်၁၊ ခေ၊ ယိပ်၊ အံပိခေဂြိုတ်ယပ်ခေ၊ အံပိခေဂြိုတ်ခပ်
 မတ်ဂွင်မတ်လပ်၊ ဂွံ၊ ခွင်ခေခေ ခွင်ဂုခပ်၁၊ ခေ၊ ဝတ်မော့၊ အံတံ၊ လီခေခေတီဂွပ်
 ဂွါထိုင်ခွင်ဝခေယပ်ပိုခေ ဂုခပ်ဝခေ မော့၊ လိုပ်၊ ထီမ၊ လွံတင် လင်ခပ်မိုခေဂွင်တေ
 မိုတ်ခပ်မီး၊ အထင်လိုဝ်းခေ၊ ဂုခေအခေဝတ်ထုတ် ဂွံ၊ ဂွင်အံတံ၊ လီခေခေ ခပ်သံယိပ်
 ဂြိုမခေတံ၊ ယပ် ခပ်ဂုတ်ဂုခပ်ဝခေ ဂွံတွင်လက်ဂုခေလိုဝ်းခေလေခေလိတ်လ၊ ခေ၊ ခွင်လှို
 ပေ၊ ဂုခေဝခေတွင်ဂွါလက်ဂုခေခပ်အခေခပ်ယိပ်တံ၊ ခေ၊ ခပ်ဂုတ်ပိုခေမခေပေ၊ ပေ၊
 ဂွါလက်မော့၊ ခပ်ဂုတ်ဂုခေဝခေတေ ဂွါလက်သိပ် ဂုခေ ခပ်အခေ ခပ်ယိပ်တံ၊ ခေ၊ ခပ်
 ယပ်ထုတ်ဂွင် တိပ်၊ အပ်၊ ဂွါ၊ ဂွင်၊ ဂွင်၊ မခေတီခေမိုင် မခေ သေယပ် ဂုခေတံ၊ ခေ၊ ဝံပိတ်
 လိုဝ်းခေ၊ ယပ်မိုင်အခေဂုခေဝခေခေ၊ လွံဂွါဂု၊ ထုမိခေထုခေ အခေတံ၊ ယူခေခေဂွပ်
 ပိုင်ဂွင်ဂွင်မခေတီခေမိုင်မခေမော့၊ မပ်မီးထုခေ ခေခေလှိုပိခေဂုခေထိုလှိုပိခေဂုခေ
 မော့၊ လှိုဂုခေဝခေခေ၊ အံလိတ်လ၊ အံဂွါယံ၊ ယပ်ဂုခေဝခေလင်လတ်ဝ၊ ထုခေမော့၊
 အခေတံ၊ ခေ၊ ပေ၊ မီးဂွင်ဂွင်မခေလှိုတီခေ မိုင်မခေလှိုဂွင်တေမီးတီတွင်မတ်ဂွါလက်
 ယူအိုင်ဝ၊ ခေ၊ သေယပ်မိုခေမ၊ ခေခေယပ်။

No. 141.

လိပ်လပ်ဂြိုလှိုလီ၊ ခေခေလံ၊ ခေ၊ လပ်လိုဝ်းယပ်၊ ဂု၊ ယွတ်ခံယူပင်သင်မိုင်ပွင်လီရင်
 ထုလင်လံ၊ သိုဝ်းခေ၊ တီ၊ ကင်သေ၊ ယူ မိုင်၊ ကင်ခံလီရင်ထုအိုင် မခေကင်လှိုဝင်တင်
 ၁၃ဝံ၊ ဂု၊ မခေ၅၊ ပိလိုက်မိုင်၊ မေခိုင်၊ လံ၊ ခေပခေကင်သေ၊ လပ်၊ တိုင်၊ ဂု၊ ဂု၊ လပ်
 မ၊ သီခေခေလပ်၊ သံခေခေကင်သေ၊ လံ၊ ထုပွင်တိုင်၊ ဂု၊ ဂု၊ လိတ်ခေခေ၊ ဂုခေပိုင်၊ ဂု၊ ဂု၊ ခေခေ
 မိလိုက်ခေဝံ၊ တခွက်ပြခေ အပ်ဝင်၁၃၂၊ ကလိုခေသံ၊ ထိပ်ဂြိုခေလိုခေသီတက်ခေပခေ
 ပေ၊ ဂုဝ၊ ခေ၊ ခေ၊ ၆၅ ခုလိုခေပိတ်ဗြဲသိပ်ခံထင်လံ၊ ချူ၊ ကိလိပ်၊ ခေခေဝံ၊ ခေ၊ ခေတီဗျံ
 ဝံ၊ ခေ၊ ကင်သေ၊ သံဝ၊ ဗြဲလံ၊ ပိုင်၊ ဝခေခေလိုပ်၊ ထိုင်မိုင် ယွခေဂြိုယိုင်ဂြိုပခေပိုင်မပ်

No. 145.

No. 146.

G. S. S. 14.

ထွက်ထင်သွင် ယှက်ဝါးကုန်အခင်းတော်လှုံထင်သားတော်ခင်းမှိးဇုမော၊ အတွက်
၂ မော၊ လမိုက်လတၢ်ရှ်လင်ခင်းလံပခင်းတုပ် ထင်သားတော်လေတင်ကုန်ဇုမော၊ ရှ်
ထင်မိင်ခံလံပခင်းဝါခင်းခေပိမော၊ လင်ဝါခါမော၊ လိပ်အံလင်ဝါတော်လံ၊ မိုပ်ထိုင်
ပင်ခွင်ယံမိုပ်မိင်တုင်လူကုန်တုပ်ပိမော၊ လင်အွက်သေမိုပ်တွင်ဟိုးမးလေရှ်တံမိုပ်
မိင်ခံသိုင်းကင်ရှ်ရှ်ညှင်အူဩ၊ တမၢလင်မးတင်လင်ပိဝါခင်းမိုပ်မိင်ခံခါလင်
ခါခေပေ၊ လင်မိုပ်မိင်ခင်းလင်လေတင်လင်သားတော်အံမးအုက်ချွက်လေယှ်းလး၊
လိုင်မိုပ်ရှင်ခါလင်တင်လံတော်ယူအံလံတီခါယပ်။ ခင်းလင်ယံပခင်းလင်မော၊ အံ
အိတ်လူခါယံတံမိုပ်ခင်းကင်ဗိုလ်သေအံတခင်းပခင်းမော၊ ပခင်းအံတခင်းအပ်ပိုခင်း
မော၊ အပ်အံတခင်းပခင်းထွံပခင်းစွဲမော၊ ပခင်းအခင်းလင်ကခင်းသွံ၊ ကခင်းမော၊ အံလံ
ယူလံယပ်ရှ်တီချံသု၊ လင်အံမီးပိုပ်မီးခင်းအပ်လီ၊ အူဩ၊ မိုပ်ရှင်တော်အံ
ယူအံ၊ ကခင်းလံယပ်သင်ရေသားမိုပ်မိင်ခံမးတင်လင်ခင်းပိဝါယပ်လင်လံမး
ထိုင်ပင်ခွင်ယံလွင်ခင်းအခင်းမိုပ်မိင်ခံခေပေ၊ ဝါရှ်ပိခွင်အံခွဲလုံပခင်း ခပ်လိုင်
မိုပ်ရှင်တော်အံပခင်းမိုပ်လံယပ်ပိတိတ်ထီးလးမးထိုင်ပင်ရှင်ခါမီးခင်းခင်းခင်း
အခင်းလွင်ခင်းသင်ဝါအပ်သယံရှ်ရှင်ခါဝါလိုင်ခင်းလင်ဗျပ်လး၊ မိင်ခံခင်းအံ
အိတ်လူခါယံတံမိုပ်ခင်းတော်ရှ်တံတော်ဝါခင်းရှ်သင်ရေသားယပ်တော်ပင်
ပခင်းလုံခင်းခင်းရှ်တံပခင်းမှိးကခင်းတင်ရှင်ခါလံရှ်လံခင်းမးခင်းမိုပ်ခင်းခင်းပိ
ခင်းမးလတ်ရှင်ခါခင်းခင်းခင်းမိုပ်မိင်ခံခေပေ၊ ယပ်တော်အပ်ဗျပ်လးမော၊ ခင်းရှ်တံ
လိုင်မိုပ်ခင်းခင်းတော်အံပခင်းဝခင်းပခင်းမိုပ်လံယပ်သင်ဝါလင်အလုပ်ယပ်သင်တော်မီး
တီမလပခင်းပိတိတ်ထီးလးခပ်လင်ခပ်လက်လိုင်ခင်းအတွင်လင်အွက်အံပံယံခင်းခင်း
အပ်ထး၊ ပခင်းသိုင်းကင်ရှ်ရှ်ဇုမော၊ အခင်းရှ်ခင်းရှ်လင်အပ်ထိုင်ဥထလိုင်မိုပ်ရှင်
တော်လေပင်သု၊ ယပ်ခင်းဝခင်းပခင်းမိုပ်ညှ်မိုပ်ခင်းသယံရှ်ခါမီးခင်းလွင်ခင်းရှင်
ခါပေ၊ လံခင်းလီ၊ ခပ်လင်အလုပ်ယပ်ခင်းရှ်ယပ်တော်တုက်တီမီးတင်ပခင်းတီပိတိတ်
ထီးလးခပ်ခပ်လက်ပေ၊ မီးတီမလပခင်းယှ်ခင်းသေကံလဲ။

No 147.

လိာ်အလီရင်ခံတင်လင်တပ် လုံတော်လွှံလီလင်ခင်းပိင်ဝခင်းထွက်ထင်တီခါ။
ထင်တီခါရှင်ခါလင်ခင်းတိတ်ထီးလးမီးလိာ်အလီရင်ခံတင်လင်ရှ်လံရှ်ခင်းကံ
း၊ ခါလေအူဩ၊ မခင်းမိုပ်လိပ်ခင်းခင်းမိုပ်မိင်ခံသိင်ယာလုံးတီအယုသိတင်လံလုင်
လု၊ ထိုင်ပင်ထုခင်းခင်းမိင်ခင်းသီး၊ သေမော၊ အယပ်ထုခင်းဝခင်းပေ၊ မိင်ခင်းလုံးမိင်
ပေ၊ တင်တော်အူဩ၊ လွင်တင်ခင်းလိုင်ခင်းရှင်ခါခွဲရှ်ထုံးသေလင်အယပ်သခင်းတ
ခင်းက၊ မခင်းသိင်သေသိပ်ခင်း၊ ခင်းခင်းလေရှင်ခါလင်ခင်းလိာ်လီရင်ခံတင်လင်တပ်
လုံးတော်လွှံလီလင်ဝခင်းထွက်ထင်ပခင်းလင်ရှ်လံရှ်ခင်းကံ၊ လုလုံးခါ။

No. 148.

လိာ်အလီရင်ခံတင်လင်တပ်လုံးတော်လွှံလီလင်ခင်းပိင်ဝခင်းထွက်ထင်တီခါ။
ရှင်ခါလင်ခင်းတိတ်ထီးလးမီးလိာ်အလီရင်ခံတင်လင်အူဩ၊ လွင်အခင်းအခင်း
တော်ခင်းပတ်၅၇၉လံမးခင်းရှ်ခင်းယပ်ခါလေခင်းအခင်းရခင်းပုင်လရင်ပိာ ၂၆၇

“ခုခံ” ဂြိုဟ်တုလင်းခင်းလွှဲအာအမတ်ထွက်တေ၊ မြူလရေပ၊ အာရခင်းပိုင်လရင်
လင်းမ၊ တင်ဗျာတံလုံ၊ တော်လင်းခင်းပိုင်ပိုင်ထွက်ထိုင်ပိုင်လင်းအာအှင်မီးခင်းခင်း
ဂြိုဟ်တုလင်းခင်းလွှဲလုံ၊ လုံ၊ လုံ။

No. 149.

[illegible]

No. 150.

ချာလပ်ပေါ်မိုင်မိုင်ထဲ၊ မီးလိာ်၊ အစီရင်ခံတင်ရှင်အပ် တုဂ်၊ နှိတ်ရှ်တုတ် အထံ
 ထပ်မိခင်ထပ်ရှင်မြွှပ်အုတ်လှင် လေမြွှပ်မိခင်သိင်ရှ်ပေါ်ရှ်ခံလပ် မိခင်ထပ်ရှ်ပေါ်လှ်
 ရှ်စွဲ၊ သွင်၊ တီချာတော့ခေ'အုတ်ရှင်လိင်ပီမ၊ မိုင်ထဲ၊ ချာလပ်တင်ထံ'မိခင်အခင်
 တုဂ်၊ ဝိတ်၊ နိတ်ထုံဝ'ချာလပ်ကုခင် ခေ'အေဝင်ခွပ်ခေ'ရှ်လိင်အုတ်ထိခင်ဝခင်မိုင်လပ်
 ရှင်ပိုပ်မိခင်ကုခင် ယခင်သ၊ ငးပ၊ ရှ်တင်ခေ'အေပေါ်လှ်ရှ်တုဂ်'အေပေါ်၊ နိခင်မိတ်ထုံ
 ထံသ၊ အချွေးချာမိခင်ချာအခင်ဝ၊ ခွက်ထပ်ခေ'တော့ရှ်ခင်ခေ'ချာလပ်ရှ်ပေါ်လှ်
 တွင်ပခင်သခေ'ယှီခေ'သေံ၊ တီချာလပ်မိခင်ထပ်လပ်တုဂ်မထချာမိခင်ချာတင်လှ်
 သေံ၊ ချာလပ်တင်လှ်လှိုင်ရှ်တုတ်ထုံထုံရှ်၊ ရှ်လှ်'မီးရှ်သခေ'တွင်ပခင် ထပ်မိခင်
 ထပ်တချာလပ်အိတ်လှီးလပ်ပေါ် အမတ်ချွက် ခုခင်လုံတင်လှ်တုဂ် မထလှ်'မေဂ်
 ယ၊ အံလှ်'မေဂ်ယ၊ ချာလပ်ရှ်ပေါ်လှ်ယွင်အမိခင်ပုင်ပခင်မ၊ သေံ၊ တီချာကုခင်ပ
 ရှ်၊ အိုင်ခေ'သဂုခင်ပ'ခွ်လှိုင်သိပ်အိတ်မူသိုပ်မိတ်ရှ်ခေ'တ'သွင်ရှ်ခေ'တီချာ။

No. 151.

မီးအမိင်သင်မေး၍ နိုင်သိုင်ကင်လေရေ ခပ်တင်လဲ ပိခင်လေ ပူညှင်အူခင်ယူလင် ခိုဝ်
မေးတင်လင်ဝါ ချလင်မီးလင်ကပ်ပိုင်တုဝ်း၊ နှင်လင်ကပ်ပိုင်တုဝ်း၊ ခေခါလင်ခေ အပ်
ခပ်ဂြိုတ်မဲဂြိုတ် တွက်ခွင်္ဂလ်အုတ် တုတ်ခေတိုင်မေး တင်လင်တံတီလင် ယ်လှင်ပိခင်
လင်မိုင်ပခင်လေခေ အခင်ပူညှင်အူခင်တက်လဲ၊ ဂိခင်သွင် ခေအုပတေခေ မိုင်တေ
ညှာယ်ခင်အပ်မဲ သက်လုံဂေ၍ အပ်လိတ်ခိုခင် တင်သုင်မခင် လိုင်သေသွင်သွက်မပ်လဲ
ဂြိုတ်လဲ ယ်ခင်မိုင် တေယ်ခင်လုံ ဂေ၍ တုခင်မဲ သက်လှင် တုခင်မဲ သက်ဂြိုတ်တုခင်မဲ
သက်အူခင်လဲခေ ယၣ်ဂြိုတ်တိလဲ ခိုက်လဲ လုလဲ လိပ်တက်လဲ နှံသွင် ဂြိုတ်ယ်ခင်မဲ
သက်လိပ် ဂေ၍ မပ်လဲ ဂွံလဲ ဂိဂ်မဲ လဲ အခင်လဲ ယ်ခင်အပ်ခေခေ ဂေ၍ တင်ခေဂွင်

No. 154.

၁၂ ငှေ့လိုခင်လိင်၌ ခံလပ်မြင်အုတ်မိုင်ရှင်အသုင်လုပ်မီးလင်လံ့ရှယ်အပ်
 ခိုခင်သပ်ပပ်၃၀ဝဝဝိခွင့်ခိုခင်သံရှင်ခေ' ထုင်လံ့ကုခင်ကုခင်ခေ' ခိုခင်ပေထွေ' ဂို' တုပ်
 ပေ၍ ထိုင်လိုခင်မိတ်တင်အတုပ်လင်းမခင်မခင်လပ်တေလံ' တိတ်ပခင်အပေ အကုင်
 ခံလိပ်လတ်ကခင် ၀၂ခေ' ငလေလပ် ပပ်လင်လံ' ပခင်ကုခိုခင်ရှင်ခိုခင်တိုင်က၂ ၃၀ဝဝဝိ
 သွင်ယံ' သွင်ပ၂သယံ' တူလိုကခင်လင်ချွတ်လိပ်ဝ' လေ။

၁၂ ငှေ့လိုခင်သံလွင်ဥခံလပ်မေ့ရှင်တုတ်လံ' တိတ်ပခင်ခေလပ်ပပ်ခွင့်အတုတ်
 ခိုခင်၃၀ဝဝဝိခေ' လပ်မေ့ရှင်တုတ်လံ' တိတ်ပခင်ခေ ၀ဝဝိ ခိုခင်ကုတ်ခေ' ခိုခင်ကခင်ဝ'
 လိုခင်လိတ်ဝ၂ခေခေ' တက်တိတ်ပခင်ရှင်ပေလပ်မေဝ၂ခေခေ'။

အသိ။ ခေလပ်ရှေ့။ ကေ၂တိလိပ်လင်ခံသယ၂လိင်။

No. 155.

သုဉ်တသိက်ရမင်။

ခါလပ်မြင်အုတ်မိုင်ရှင်မီးလိပ်လံ့အပ်မ၂တင်လပ်အထံလပ်ခေပိုင်လုပ်မိခင်
 လပ်ကျ၂တေ၍ မူအညှင်ကံးတခါမိုင်လိုခင်၁၁လွင်ခံးခေခင်လပ်ယံမိုင်ပခင်တိလိပ်
 အိပ်ကုခင်အပ်မ၂ရှင်တုပ်ခါလပ်တိလင်မိုင်ခေ' ဖြဲမ၂လွှေ' ကိုတ်ထံလုံးလွင်အမူလ
 လမူ၂ရီအခင်ပတ်သိက်ခွင့်မိုင်ပခင်ခေ' သေကံသယံ' လိပ်အယလပ်ယံမီးမ၂ခေခေ
 ခေ' လေခါလပ်ကေ၍ လိတ်လ၂ခေ' လှိုင်လုံးလွင်အမူမိုင်ပခင်ယံခေသေယပ်လေခိုခင်
 မ၂လွှေ' ကျံခင်ဖြူ ပွင်လွှေ' အမူလပ်ယံ မိုင်ပခင်ထိုင်မ၂လှိုင်ခင်၂ အတုင်အမူကုခင်
 ယိုင်တရဝခင်အမူကုခင်လက်လင်ပတ်သိက် ခွင့်ခေခိုင်တုခင်မိုင်ရှင်အတခေခင်လပ်ယံ
 လွှေ' သုင်မပ်ရှင်မပ်ရှင်ခါလပ်သံလံ့မ၂ခေခါခံ အမိုင်လပ်အလုပ်ရသေလေလံ့ကွ၂
 ထူတိမိုင်ရှင် ထွက်လခင်လွှေ' သုင်ကုခင်ယိုင်တရဝခင် မိုင်တုခင်ကုခင်လက်လင်မိုင်ရှင်
 မိခင်အခင်ပေလေယပ်ကုသံကုမိုင်တိခါလေခါလပ်ထူတိမိုင်ရှင်ခေ' ကေ၍တိထူလိုင်
 မီးတိကခင်အံးမီးကေ၍ကံး လပ်ယံသံမိုင်ရှင်တေကံခေလုပ်ကေ၍ကံးခါလပ်ရှိလံ'
 ယွခင်လိုင်မ၂ခေခါလှေအခင်တင်ရှိလံခွင့်ခေခိုင်ရှင်ခေ' ဖြဲလံ' ချံသ၂သေကံလုံးတိခါ
 တုပ်ခါလပ်အိပ်လုံးလုပ်ခေတေလိပ်သ၂လွှေအပ်အမိုင်တေ၍လပ်ရှင်ခိုခင်မ၂ရှင်
 လပ်ရှင်ထူတိမိုင်ခေ' ပေ၍ဝါလပ်ရှင်ကျွတ်မိုင်ခေ' ယပ်လိထံ' ယူလံ' ကိခင်လံ' ကိုတ်
 လံ' ထံလိုင် ခေခိုင်ရှင်သေတိခါကေ၍ မိလိုတေ၍မလတေ၍မူယွခင်သေကံလုံးတိခါ။

No. 156.

ခါလပ်ခံမခင်မပ်မီးလိပ်မီးလံ' လပ်ရှွတ် အထံလပ်အူလုပ်လင်မိုင် ဖြဲလံ' ဝိခင်
 လွင်ဂံးလွင်ကံတိခါ ခေခင်အခင်အူရှင်ခခင်လှ်အပ်ခါလပ်မ၂ထွက်ကုခင်အခင်ကွ၂
 ရှ၂မိုင်ခေ' ခေ' တိခါ။ မိုင်ခွင့်လုပ်လိုခင်ရှင်ခခင် လပ်ခေခိုင်သိုင် မိုင်ပခင်လှ်အပ်
 ကုခင်လင်မခင်လပ်ကျ၂။ အခင်ရှိတ်ကုခင်လုပ်ကွ၂ခခင်ကေ၂။ လိုပ်သင်ခေ။ ကေ၂လိုပ်
 သင်တိပကုခင်ပွင်ဝ၂ခေ' လက်သွင်အခင်တေကွ၂အူကံသက်လပ်မိုင်သ၂ခေ' ပ၂ကွ၂
 မိတ်အံ့ခံသွင်မပ်မီးခေ' ခေမခင်တိခါလင်လပ်ရှွတ်အထံလပ်ရှင်လုပ်တိခါ။

No. 157.

ရှင်လင်ခံသံခင်ယံဝါတုလကခင်မေ့သိင်မိုင်မိင်ခွင်ဟံတင်ယံလင်သိတ်မီးဂွံ
 အခင်လုတမးထိုင်လင်မြိုင်အုတ်မိုင်ပခင်ဗိခင်လေရှင်ခါဒီခွင်ရှုံဝါတုလယူကံ
 ကခင်မေ့ဝင်လံပိုင်ကုင်သူလင်ယူမိုင်အခင်လင်ခုခင်လိင်ပံလိင်ကံခခင်လံမး
 သိုင်လင်ခေတုင်းလင်ခေရှင်ကုတ်ခခင်ကါမခင်ဗိခင်မိုင်ရှင်ရှက်ပက်လေလင်ခခံ
 မေ့ပံထိုင်မိုင်လေကင်အုတ်လင်လင်မေ့ကံလင်ရှိတ်ခခင်ရှင်လေတေ့မိုင်လိင်
 ခခံခါမေ့လံရှပ်အမိင်ထခင်ခေဝံယူဝါရါလကခင်ရှင်မိုင်လင်ဝါရှ်လံလုံကုခင်
 ရွာအပ်မးသေဝါခခံလေခါမေ့လင်လံလုံလခင်ခါတင်တုင်ခါကပ်လုကံခခင်
 ရှ်မေ့မးအပ်လင်ခေကုတ်ခခံခခင်ရှင်မခင်တက်လံလင်ခခံမးမေ့ရှ်လင်
 မြိုင်အုတ်ပေ့ပိခင်တိအပ်လုံသွံယံခခင်မွက်ကပ်လုံယပ်အပ်အပ်ပခင်မးသက်ကံ
 ခါမခင်ဗိခင်ရါလမရှ်မိင်လေယါရှ်လံမီးသိလုံမီးခခံတံတုတံတင်ခါလင်မီး
 လိင်မးထိုင်လင်မြိုင်အုတ်ဗိခင်လေ။

No. 158.

မီးအမိင်သင်မးမူသိုင်လွံတင်တုကံလွံတင်အုတ်ခခင်အခင်သူမီးလိင်အလိ
 ရင်ခံလင်ခခံသေမေ့မူရှ်အုတ်ခွဲမိုင်ရှင်ခခံမခင်ဗိခင်ကုခင်လင်အခေပိုင်ယံမတ်
 လေခခင်ဝံမးမူရှ်အုတ်မိုင်ရှင်ခခင်အခင်မူရှ်အုတ်ကပ်သူခခင်ခေခါခခံလိုင်
 လင်အခေပိုင်ပခင်အမိင်ခခင်ပိတ်သေယပ်ခခင်သူယွခခင်ခခံမပ်ပခင်လံအယု
 မူရှ်အုတ်မခင်မေ့တုကံလင်မိုင်ခခါပေ့သူယင်မပ်ခခင်မပ်ခခါလုခခင်ကခင်သ
 ယေ့မပ်တပ်တင်မူရှ်အုတ်ခွဲလိုင်ပံသေတမပ်ဝါယုပံသေတမပ်ဝါမူရှ်အုတ်
 ခုခင်ခခင်ခံသူခခင်မခင်မေ့ကံလံယူခခင်မိုင်ရှင်ယပ်မီးအမိင်ခခံလေပေ့
 ယင်သူမူသိုင်တင်လံခခံခခင်အခင်လင်အလုပ်ရခခင်မးမူရှ်အုတ်ခွဲခခံပေ့မူရှ်
 အုတ်ခွဲသင်သုလေမပ်ခခင်မပ်ခခါလိုင်သူမူသိုင်တင်လံတေ့ပိခင်တုကံခခံလိင်။

No. 159.

မိုင်မိင်တွင်ခါလင်မြိုင်အုတ်မီးလိင်လိရင်ခံသခင်တေ့အုတ်လင်ရှက်ထိပ်
 ထိုင်အထံခြေရင်တေ့မုခခင်ခံလင်တေ့လုင်တုခခင်ဗိခင်လင်သူလုံခခင်တေ့ကျး
 မူကံသွင်ကံတီခါခခင်အခင်အမိင်လင်ဝုခခင်တွက်မီးမးအိတ်တင်အမိင်တေ့လင်
 ခခင်ရှင်ထိတ်တွံကခင်မးရှက်တံတံခါလင်ဝါအခင်ခါလင်ပခင်လိင်ပခင်လံရွာလူ
 ယံလုးမိုင်ဝုလင်ရွာရှက်ထိပ်လင်ဝုခခင်တွက်မိင်တွင်မခင်လင်သံတင်မးတံလင်
 ဝုခခင်တွက်လွံလီဝါအခင်လိင်သင်မေ့မပ်ရှ်ခါလင်လံမးထူခြေသင်လင်ဝါ
 ခခံခခံတီခါလိုင်ခါလင်မေ့လိင်လံအခင်ထူလုံတလုင်တယုမပ်လံတီမပ်
 လံပခင်ဂွံယံခခင်ခါလင်ထုကံလံခခင်တိုက်ခွင်သံခွင်လုခခင်လင်ပံအုတ်သေခခင်
 သုလုးရွာထူခခင်ခခင်ခခင်ခါလင်လင်ရွာလုံယွခခင်တွင်ထံလတ်ကခင်မပ်ယပ်
 မပ်သုတ်လင်ခခင်မေ့အပ်ရွာရှိတ်မံရှိတ်ကခင်မီးယူခခင်ခခင်ဝုခါလင်လင်ရွာထိုင်တံ
 ရှ်ခခင်ပခင်ရှ်ခခင်ပခင်လင်ခခင်ခခင်ရှ်ခခင်တုင်ခခင်မးလတ်လုကံခခင်ခခင်မပ်မး
 ရွာလင်ခခင်အခင်ရွာမီးခခင်ခခင်ပုခခင်မပ်လံအပ်ရွာတုံခခင်ခခင်ဝါခခင်ခခင်ခခင်

ပခင်လင်ပခင်လိာ်ကျူလူမိုင်ပုခွဲလုာ်ထိုခင်ရှုက္ခါခွဲလိာ်ခပ်ခခင်ဝါလိပ်ရှိုဝ်မီး၊
 လိပ်ရှိုဝ်မော့မိဂ်ပခင်မိုင်ပခင်တင်ပခင်ခါလင်ပူထူးသိဝ်လင်အပ်ကျူသုင်ပခင်
 ခွဲမိုင်ခေ'ထုာ်း မိုင်ပဝ'ခခင် ထိုင်မးခွဲလိုခင်ရှိုာ်အတွင်ခါလင်လင်သံလုင်
 ကျူတင်လင်တံမိုင်ပခင်တိာ်မိလိရင်ချာ်ချပခင်လတ်လိုးလင်တိုက်ခွင်လူခပ်လင်သံ
 တုင်အခင်တက်ထံ'အပ်ပခင်မြိုင်အာ်ကိာ်ကွင်သေဝါခခင်ပခင်မိုင်ပခင်တင်လင်
 လင်လင်အာ်မးရှုတ်ကျူသုတ်သီအိာ်တင်လိာ်ထံ'ခပ်ဝါတက်ကျူအပ်လင်အပ်ပခင်
 လေပေ'ဝါကျူသုတ်သီထပ်ကျူထံ'လင်၂ တုင်ကျူတင်ပခင်မိုင်ပခင်တင်ပခင်ခါ
 လင်ပူကျူမူခင်ရိာ်အိာ်တင်လင်လင်ခပ်ပးမခင်အပ်လိာ်ကျူသုင်ခွဲထုာ်းမိုင်ပု
 ကျူခွဲလိာ်ခပ်ဝါခခင်ရှိုဝ်မီးခခင်ရှိုဝ်မော့ခါလင်မိဂ်ပိုင်လိုးတလုင်တယျသေ
 သံသေပိုင်ထူထုာ်ခခင် ခါလင်မိဂ်ပိုင်တိမိဂ်ပိုင်ပခင်၊ ထုာ်းမိုင်ပုမော့လိာ်လံ
 သင်မိဂ်ပိုင်မိဂ်ပိုင်ပခင်မးသေပွာ်တိခါ။

No. 160.

ခွင်လုင်လင်ခိုဝ်တုာ်မိုင်ခါကျူအုတ္တုာ်တမ္ပာ်ခင်ထံသးလိာ်ယှိတင်လံ
 ယင်အခင်သယော်တူယူတံ လင်ရှိုဝ်လင်ခိုဝ်တေ့ မိုင်လိာ်ခေ'တိခါလိုင် မခင်လင်
 တေ့ယွခင်ခွင်ယွခင်ယူခါကျူအုတ္တုာ်တမ္ပာ် ယှိအိဂ်အိခင်လွံတခါမိုင်ခေ'ခါ
 လိုင်သံဝါမခင်လင်ယူမော့ယျကျူအုတ္တုာ်တမ္ပာ်ခင်ထံသးအမျှတင်အခင်
 ရှိရှိုထိုထူတိမခင်လင်၊ လမိမီးလိမိသိင်လေ လင်တက်လုင်ရါသယော်တူမခင်
 ယပ်လင်တက်အလိရင်တေ့ခံလင်ယွခင်အပ်တံအထံတေ့လင်အလုင်ရပါခင်လင်
 မိဂ်တေ့လင်ရှပ်သ ခေ'တေ့မူအိတ်လုထံသးလိာ်ယှိတင်လံသေ'သံတခါ၂
 အခင်မခင်လင်လံ'ရှိုတ်ခိုခင် ရှိုင်ခါလင်တင်လုင်တင်လံသေ'သံလိုးတိခါ။ ပိုင်ကျူ
 လင်ရှိုဝ်လုင်ရှပ်ခါခေ' လိမိုင်လင်အလုင်ရပါခင်လင် ခခင်ယျတေ့မူမးရှိုတ်ရှိုဝ်
 လင်ခိုဝ်လေထခင်ပေ'လံ'ကျူသွင် ခုတ်သံပီ မးခေ'ပခင်အခင် ခိုင်ပုတ်ကျူသံကျူပိုင်
 ခခင်ကျူအုပတေ့လင်အလုင်ရပါခင်လင်မီးခခင်မော့မခင်လင်မိဂ်ပိုင်ခခင်လိုင်သေ
 သံသေပိုင်အမျှတင်လံ'မော့လံ'ထင်ရှင်ရှိုတ်ခခင်ရှိုတ်ခခင်ထင်ရှင်မထင်ရှင်ခေ'လိ
 အခင်ကျူမးရါလုတ်ခပ်မုယုင်မုဝါခခင်ခါမခင်လင်ကျူလေးအာ်ထုာ်ထိုင်
 လုင်ထိုင်ချူထုထခင်ပေ'မိဂ်ပိုင်မိဂ်ပိုင်ကျူလက်ပခင်လွံမော့မခင်ပေ'မိဂ်ပိုင်လေးလင်
 ဝါခါလင်တင်လံ'လိာ်လိာ်ခင်ထံသးတင်လံ'အံပွ'အံထံထုာ်းတိခါပိုင်၊ သင်
 ဝါလင်ရင်ခွင်မိာ်တင်ရှိုဝ်ခွင်ခွင်ခိုဝ်ခိုဝ်ခခင်ရှပ်ခါအမျှလိုင်လိထိုင်
 ခခင်ခါလင်တင်လံ'အံရှပ်ခခင်လွံလေသယော်မိဂ်ပိုင်လံ'တိခါ။ ကျူယံတေ့လိာ်
 ခခင်ခါလိုင်ခါလင်ရှိုတ် အခွင်ပခင်တံ အထံတေ့လင်အလုင်ရပါခင်ပခင်ရှိုဝ်
 ရှပ်ခါခိုခင်ရှိုတ်ခိုခင်ပွင်အိုင်ခွင်လုင်ခိုခင်သေ'သံလိုးတိခါ။ ပိုင်ကျူခင်အမျှထံ
 သးတင်သိင်သယော်အလုင် မီးခခင်ခခင်လေ လင်မးသိခပ်အလိရင်တေ့ခံတံ
 လင်အလုင်ရပါခင်လင်တိခါ။

No. 161.

ကျိာ်သခေါ်သွင်သုလုတ်တသိာ်တေ့ရပထမအမုထံခါလင်ရှိုဝ်ခွင်လုင်ယင်အခင်

မီးလိက် မီးလ'အပ်မးဝင်ရှင် ခုတ်ခပ် လက်ထိုင် ပိုခပ်ယုတ်တခပ် သိင်တိခပ်ခံလက်ယံ
လှင်တုခပ်ပိခပ်လပ် ထိတ်ခုခပ်မိာ် သုတ်ခေးတော်ဖြတ်ကျားတော်မူ အကျွင်အံးတီ
ခါတင်ခိုင်ရှင်ခါလပ်လိုင်ပိခပ်လိုးလွင်တံလှင်တုက်လ'မးခပ် ပိခပ်ကျေကျေခါ
မှိတ်ထံအမူတော်လပ်ခိုင်ရှင် လ'မးပိုင်ဂုင်မုခပ်သိင်မုခပ်ခံ ၅၂ တီတုတ်ကိမပ်မီး
တီခါယပ်ဂွ'၂ ခါလပ်လိုင်လ'မးမှိတ်ထံအမူတော်မော်သံမိလိုသေတီအခပ်ခေရၤ
တၢ်ခေတီယူလၢးတီမ' ဂြိတ်လှင်ဂြိတ်လင်လေ ပိုင်အခပ်ခါလပ်ခေ'ဂုခပ်လၢတီ မိုင်
ခံမိုင်ခိုင်တီဂတ် တီခါလေ ခါလပ်သံလ'မး တုင်ကိခပ်ဂုင် သိင်မုခပ်ခံလပ်ခိုင်
ရှင်လပ်ကျေလူတခါမော် ပိခပ်အခပ်ကျေလူတော်တင်ရှင်တိုင်တုင်ယိုလှင်လင်လေ
ဂွ'၂ သံမိလိုတၢ်ခေအရပ်တီမ'ဂွၢ်ဂြိတ်လှင်ဂြိတ်လင်လၢပိခပ်အိင်လူလုက်လင်အွခပ်
တပေလိက်သားစွဲမးခါလပ်မော်မၤအခပ်မးလုမးတ'သေမော်မီး ၂ မၤယပ်
ဂွ'၂ ယိုလှင်ခိခေ'ခါလပ်ရှင်ဝင်ရှင်ပိုင်ဂုင်သိင်မုခပ်ခံဂြိတ်ယွခပ်လိုင်မၤယုလှ်ယု
ဂြိတ်သင်သုင်ကိပ်ဂွၢ်ခိုင်သင်လေသၢသေကိတီခါ။ ခွဲခေခေရှ်ဝါခါလပ်တင်လပ်
ခေခေ'တီခါမော် အံလှ်ခါလပ်အံခ'မှိတ်ခ'ထံအမူတော်မော် အံလှ်တီခါ။ ပိုင်
အခပ်ဂွၢ်လိုးဂုခပ်မိုင်ဂတ်မးမိလိုတီမ'ခေ' ဂြင်ခေပၤလိုးလုက်အွခပ်လင်အွခပ်
၅၂ မော် အခပ်သၢယုလိင်ယူမော် အံမီးသေပွက်တီခါ။

No. 162.

၁၂ ၆၄ ခုလိုခပ်ဂပ်လွင်ခံး၊ ဂင်ကေထံသး၊ အဗျးဘင်လ'သယေၣ်လိက်တူတံ
လပ်ရှင်လင်ခိုင်တော်လိပ်ခေ'တခါလိုင်လပ်ရှင်လှင်လင်ခိုင်အံးယူလ'ကိခပ်လ'လေ
ဝါတက်ဂွၢ်တက်အွက်သေလင်ခိုင်ခိုင်ဝခပ်လိုခပ်ဂပ်လွင်ခံး၊ ခေခေဝါခေ'တခါလေ
ရှင်ခါလပ်ထံသးတင်လ'ယင်ပိခပ်သယေၣ်လိက်တူဂြိတ်ရှ်လုံတွခပ်မခပ်လပ်ယူယင်
ပိခပ်တီလပ်မီးပိခပ်တီလိတင်သိင်ယူ ဂွၢ်ပိုင်လပ်အလုပ်ရသယေၣ်လိက်တူလပ်ရှင်
လှင်လင်ခိုင်လေသင်သုင်ဝ'ပခပ်မးဂြိတ်မးဂြိတ်လပ်ရှိတ်လုံလင်ခိုင်ခေ'ရှင်ခါထံသး
တင်သိင်ကိလိုလက်လုံလှင်လုံလင်တီတီခါ။ ဂွၢ်ပိုင်အုက်လၢပိလိင်လေလုက်ဂုင်တုင်
ဂွ'သေတခါမော်မပ်ရှင်မပ်ရှ်လွင်လိုးခပ်မုယုင်မုဝါခေ'တခါမော်ခေ'လုပ်လက်
ထက်မခပ်လပ်မးဂြိတ်မးပွင်ခွဲအုက်ခေကိအိုင်လင်ခိုင်ခေ'ကိလိုလက်ယူပျော်ကိခပ်
ပျော်ဂြိတ်လှင်ဂြိတ်လင်တီတခါ။ တော်လိပ်ခေ'လိုင်ပေၣ်ဝမခပ်လပ်မပ်ယူလ'ကိခပ်
လ'ခွဲအိုင် ခွဲလှင်လင်ခိုင်ခေ' ထံသးအဗျးတင်လ'မော် တက်ပိခပ်မပ်ယူလ'ကိ
ခပ်လ'ကိလိုလက်တခါ။ သင်ဝါလပ်အလုပ်ရ ယင်ပိခပ်သခေၣ်တော်မူ အိတ်လူအွင်
အူတြိးတၢ်ထံသးတင်လ'ခေ'တခါလိုင်လပ်ရှင်လှင်လင်ခိုင်မော်။ တက်လ'ယူ
လ'ကိခပ် ခေပက်ဂပ်ပိုင်ဂပ် ရှင်ခါလပ်ထံသးတင်လ'မော် ကိလိုလက်လုံလှင်လုံ
လင်တီတခါ။ ဂွၢ်ပိုင်အကျွင်မီးခေ'င်တခါရှင်ခါအူတြိးတၢ်ထံသးတင်
လ'လင်တက်တင်လပ်သိခပ်အလိရင်တော်ခံတံလပ်အလုပ်ရပိခပ်လပ်တခါ။

No. 163.

ခါလပ်မြိုင်လး၊ မိုင်လင်မီးအလှူအပ်မးတင်လပ်ထိုင်ထံတော်လပ်သိင်ယု
ခေပိင်ဂုခပ်ထွက်လှင် ပိခပ်လပ်ပၤအခပ် အုတ်ပိုင် မိုင်တ'ပွတ်ပၤလခပ် ဝခပ်အွက်

တင်လှိုင်ရှိပေ၍လံ့ၤ၊ ဤဒ်လိင်တောၣ်မူၤ၊ သွင်ၤခါးခါးၤ။ ဗိုဉ်ခင်အမၤလၢသင်မၤ၊
ဝၢအခင်အခင်သေခင်၊ မိးအထံယူသေၣ်ၤ၊ နီၣ်အခါးၤ၊ နီၣ်သၤဝဲၤ၊ အမၤမၤလၢမိးခင်
ခင်၊ ခါးခါးၤ။ အခင်သေခင်၊ ပိုင်ခင်အထံမိုင်မိးခါးၤ၊ ယူခါးခါးၤ။ မိုင်အခင်အ
ခင်တောၣ်ပခင်ၣ်တိလိမိခင်ခါးၤ၊ လိင်တောၣ်မိးခါးၤ၊ နီၣ်တိပခင်ၣ်တိပခင်ၣ်ပွၤပေၣ်ဝၢ၊
လိင်အခင်အခင်ခါးၤ၊ သံပိတ်သေခင်ပေၣ်ဝၢ၊ အလုၣ်မိးလင်သံၣ်တိအခင်ၣ်တိဝံ့ပွၤ
ဝံ့ယူတၢ်သေခင်ခါးခါးခါးၤ၊ ပိုင်ခင်အခင်တောၣ်သင်ဝၢ၊ အခင်ၣ်တိအထံဝံ့မိုင်
ၣ်မိုင်မခင်အခင်သင်မၤ၊ ခင်ခင်ခါးခါးခါးၤ၊ လိင်တောၣ်လၢလိင်တောၣ်လၢလိင်တောၣ်
ခင်လံၣ်တိမၤ၊ ပိုင်လံၣ်အထံလိၣ်ၣ်တိပွၤတိပွၤတိပွၤတိပွၤတိပွၤတိပွၤတိပွၤတိပွၤ
သွင်ပူၤအထံလိင်အလုၣ်တိပခင်လိင်ခါးခါးခါးၤ၊ ပိုင်ခင်လိၣ်မတိအခင်တၢ်သွင်
ယိၣ်မိုင်အခင်တၢ်ၤ၊ ပိုင်ပွဲတောၣ်ခင်ခင်အလုၣ်မိးခါးၤ၊ ယူခါးခါးၤ။

No. 164.

ချီလပ်မြိုင်အုတ် မိုင်ရှင်လပ်ရှုတ်အထံလပ်ဝုခ်လုပ် ပိခ်လပ်ကျူးတော်မူ
 အကျွင်ကံး၊တီချီတင်ခိုင်ရှင် ခင်အခင် ပူကျွင်ဝုပ်ယူ မိုင်ကိမ်မ' အခင်ယူလပ်အပ်
 လင်မခင်မး၊ခင် ပူကျွင်ဝုပ်လင်ခိုင်မး၊လူချီလပ်တီမိုင်ရှင်ခင်'ဝခင်၁၂၆၅ခု
 လိုခ်ပိတ်လွင်ရှုခံတီချီခင်၊ပုင်လတခင်လင်ခင်မခင်လင်သက်မး၊တင်လပ်
 လပ်၊အလုပ်ရပိခ်လပ်ကွ'၊လပ်ခင်'ခင်၊ပုင်လတခင်မခင်မီးခင်ခင်ချီလပ်ရှုလပ်'၊
 ယွခင်လေသွက်လေရှုသေကံလိုးတီချီ၊မခင်လှိုင်လှိုင်သေအံ၀၊အရပ်လှိုင်သေမပ်၀၊
 အသီအတးယာရှုလပ်'မီးသေကံလိုးတီချီ၊ပေရှုခင်လင်သးယပ်လင်လပ်'မး၊တင်
 လပ်တံအထံလပ်ဝုခ်လုပ်ပိခ်လပ်သေကံလိုးတီချီ။

No. 165.

ချာလပ်ညှင်ပင်ယူမိုင်ကိင်မ'မီးလိကလံ'တင်လပ်ယိပ်ထိုင်လပ်ခေပ်ပိုင်ပုခင်ထွက်
 ခုခင်လုပ်ပိုင်လပ်ကခင်အုတ်ပိုင်မိုင်ခေပ်ခေပ်အုတ်လိပ်တွဲခေပ်'တင်သိင်တင်လုပ်ကျား
 တောျမူကံ၊ သွင်ကံတီချာခေပ်ကခင်လင်ချာလပ်ဂ္ဂ'ပီဝ ၂ ၆၂ ခုခင်တီချာလပ်ချာလပ်
 လင်သံ'ရွာလပ်လပ်ကခေပ်ပိုင်ပိုင်ခေပ်မခင်လပ်လင်မီးကခင်ပခင်မ၊ တီလပ်မြဲ
 အုတ်မိုင်ခေပ်မခင်လပ်လပ်ပူထွံ'သေယပ်မ၊ တင်လပ်လပ်ဂ္ဂကိပ်လုပ်ပိုင်လပ်တခင်
 လင်ခေပ်တီချာမဂ္ဂ'လပ်ဂ္ဂလင်မီးကခင်ပခင်မ၊ တံလပ်မြဲကိပ်မိုင်ခေပ်ကခင်
 ကခေပ်တုပ်မြဲကိပ်သ၊ ဟုံလုပ်ထွက်လပ်ခေပ်တုပ်ခေပ်ယ၊ ထ၊ ခေပ်ခေပ်လှိုင်ခေပ်သေပ်
 ဝါဂ္ဂလပ်မခင်လပ်မိုင်ထွံ'ဂူလှိုင်ထွံ'ကခင်မီးမ၊ ခေပ်'တီချာလပ်လင်လံ'ခေပ်
 ခံကခင်သေယပ်ကခင်ချာလပ်ကံထွင် ရွာတင်ကိပ်တင်ကိပ်ခံကိပ်တွင်မိုင်ပူမွက်မ'မိုင်
 ယင်တုပ်ချာလပ်ညှင်ပင်ကိပ်လပ်မြဲကိပ်မိုင်ခေပ် အုတ်မ၊ တင်မိုင်ပခင်ခေပ်'တီချာ
 မဂ္ဂ'ပိုင်ခေပ်လပ်မြဲကိပ်ခေပ်သထံ၊ သွင်ထ၊ ခြဲဂ္ဂကျားလွင်လုပ်ကခင်က
 မုလပ်ကလုပ်ဂ္ဂဝါခေပ်'တီချာ၊ ပေျဝါမ၊ နှုတ်မိုင်ပခင်ဝခင် ၂ ၆၅ ခုလှိုင်သိပ်
 လွင်ခေပ် ၃ ခံလပ်မြဲကိပ်ကိပ်တုပ်ချာလပ်မ၊ နှုတ်တီပိုင်မိုင်ပခင်ထိုင်မ၊ ခေပ် ၂ ၆၅ ခု
 လှိုင်ခေပ် ၁ ခွဲခံ၊ လေမ၊ ထွက်လပ်ခေပ်ခေပ်မိုင်ပခင်လင်လံ'မ၊ နှုတ်တုပ်လင်ချာလပ်တီလ
 ခခပ်ပခင်မွက်လိပ်တုပ်ချာလပ်မ၊ ကိပ်လပ်မြဲကိပ်ခေပ်ခေပ်တေ၊ ခွင်မွင်ညှိဂ္ဂ၊ နှုတ်

၅၁၆ ယူကူကောလင်ခေ'ခါလင်ခင်လင်လံ'ထံတုလှ်ကော့ခိၼ်မခင်လိပ်ဝါက'လုံလင်
ခေ'မိခင်လင်ယို ခွဲၼ်တ'ကူၼ်းမခင်ခွဲလ'မိလ'ပိယပ်။ က'လုံလင်လတ်ဝါလင်တုဂ်
ခေ'မိခင်လင်တုဂ်တော့ ခွင်မိခင်ကင်ခါလ'ခိၼ်မခင်သံပိယပ်။ နူပိသုၼ်တမ'တင်လှ်
၅၁၇ ဂိတ်တင်ဝခင်တတ်ခေခင်မခင်ဝါလိပ်ခေ'တီခါပေၼ်လ'ခိခင်ခေ'ခင်ယပ်ခါလင်
လင်တီလိာ်ကလျာတင်တီလင်ယိုခိုင်ပခင်ဝခင်လိုခင်၁၁၉၂ ခံတီခါယပ်မခင်လင်
လင်ၼ်တုဂ်တော့ ခွင်ချိုင်မးၼ်၂ပ'လ'လတ်ကခင်လိပ်ၼ်တီခါ။

No. 166.

ခါလင်မြိုင်လးမိုင်သုမီးလိာ်ကလျာကပ်မးကလိယပ်ခံတင်လင်လိပ်ကထံ
တပ်ရုံတော့လွ'လီလင်သိင်ယါခေမိခင်တုဂ်လုဂ်ခင်လင်ပိခင်လင်ပးကခင်ကူပိ
ပိုင်မိုင်တ'ပွတ်ပါလင်ခင်ဝခင်ကူဂ်တင်လှ်ပေၼ်လ'ကျါးလိပ်တော့မူကံသွင်ကံခါ
ခေခါပိုင်ခေခင်ကမိခင်မါလျာခေပတ်၁ ကယသင်မးလွင်ကမုဂ်ကိလပူလွ'မိုင်ကူတီ
ခုခင်သင်တင်ၼ်ခေ'ခါ။ လင်မြိုင်လးလင်လံ'ခေလိာ်ပခင်ၼ်လှ်လှ်ခေ'၅၁၈ လွင်ဝခံ
ပခင်ၼ်ယပ်ၼ်ခင်ဝ'ကချာဂ်လှ်ယါကခင်သေလေမးၼ်တက်ထွိုင်ခင်လတ်ပခင်လှ်
ခေခင်ကမိခင်ကလုပ်ယပ်ခင်လင်ယပ်တက်လတ်ပခင်ၼ်ပေၼ်ပိခင်ၼ်ကေတင်သွင်ပး
ဝါခေခင်ခေ'ၼ်၂လှ်လှ်ခေ'၅၁၉ လတ်ခေ'တော့ပ'ယိပ်မးခါခေခါ။

No. 167.

ခါလင်မြိုင်လးမိုင်သုလိခင်ခံတင်လင်ၼ်တီလိပ် ကထံတော့လင်ခေမိခင်သိင်
ယါတပ်လှ်တော့လွ'လီလင်တုခင်လှ်လှ်လှ်ခင်လင်ၼ်ပေၼ်လ'ကျါးတော့မူသေကံ
လှ်လှ်တီခါခေခါ။ ပိုင်ခေခင်လှ်ကမုခင်သင်တင်ၼ်တင်ပူလွ'တိုင်တီဂ်ခင်ၼ်ကူဂ်
လျာၼ်ကခင်ခေခင်လင်သိင်ယါတုခင်လှ်လှ်ခင်လင်ၼ်ပေၼ်လ'ကပ်ပခင်ကမိခင်လျာ
ခေပတ်၁ ကယမီးမးကတိုင်။ ခါလင်မြိုင်လးဂိတ်လိာ်ပခင်ၼ်ၼ်ခုခင်သင်တင်
ၼ်ၼ်ပွာ်းယပ်သွင် ပွာ်ကော့ မခင်ကံမးကံယိပ်လေလှ်တော့တော့လိာ်ကမုခင်ခေ'
လင်ဝါပ'လ'လိတ်သေလိခင်ပခင်လံ'တီခါခေခါ ကျွင်မီးခေ'ခါလင်မြိုင်လး
လင်လိခင်ခံသက်သွင်ၼ်တိုင်။ ကထံလင်သိင်ယါတုခင်လှ်လှ်ခင်လင်ၼ်ပေၼ်
လ'ကျါးတော့မူသေကံလှ်လှ်တီခါခေခါ။

No. 168.

မြိုင်လးကိခင်ခိုင်ကိခင်တင်ခေခင်တော့လင်ကူခင်ၼ်လ'ကျါးခိခင်ကံသွင်ကံလိလေ
ခေခင်ကခင်လင်ခေခင်မိခင်မီးကမိခင်တံၼ်ဝါကခင်သျှတော့ခေ'ၼ်ကပ်ပခင်ယံ'ပေၼ်
သေကမိခင်မီး ခေခင်ခေ'၁၂၆၅ ခုလိုခင်၁၂ လွင်၉ ခံကါ ခေခင်မးၼ်တီလိခင်ခိုင်မိုင်ကိခင်
ခံခေ'ၼ်ၼ်ကော့ပိခင်ပေၼ်လ'ၼ်တုခင်ကပ်လင်ကူခင်သေယပ်။ မိုင်လိဝခင်လှ်လှ်
ခေခင်သေပိုင်ရာၼ်သိ ခုခင်မီးခိုင်ပေၼ်ၼ်ၼ်မး လွင်တက်သွင်ပိုင်ရာၼ်လျာသေခေခင်
ယိာ်မြိုင်ၼ်တီလိခင်လှ်ယိာ်လင်လင်ခေခင်ယူကုခင်မူမတ်ကပ် လင်ကူခင်ၼ်
ကပ်ခိုင်ကျွင်လင်ကလုပ်ရတင်ၼ်မီးခေ'ၼ်လ'ၼ်ကူခင်ၼ်သွင်ကံလိလေ။

ဂြိုဟ်လုပ်ငန်းတို့၏အားကိုးခံယူမှုကိုလျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၁။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၂။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၃။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၄။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၅။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၆။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၇။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၈။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၉။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။
 ၁၀။ အချက်အလက်များကို အသိပြုရန် အကြံပြုလိုက်သည်။

No. 175.

ထိတ်မူလလက်ခံဖြုတ်ချက်ရိုင်းမှီတိဿ၊

အင်းအင်းလဲပိခင်းလိက်အယထဝင်အလုပ်ရပိုင်အေးအင်းဝါမြိုင်အုတ်မိုင်ခွဲခပ်
ကွက်ခံကိပ်ယူအင်းအင်းထဝင်ပိုင်ကုန်းကပိုင်ယေသိပ်ငှ်အေးခပ်ထဲအမိုင်တိလှ်အင်းဝါ
လိုင်မိုင်ထဝင်ယလိုင်ပိခင်းထဝင်ပံအွင်းလိယေးအင်းကပ်ထဲမု၊တင်မု၊ထဝင်မခင်းထဝင်
လွှင်လိုးယူအွင်းကုန်းအွင်းတင်ထိုင်ခင်းထိုင်ကုန်းထွဲကုန်းသွဲမင်မီးတိတက်လိင်
တက်လူဝါအေးလိင်မခင်းထဝင်ထိုင်ပိုင်အမိုင်ပခင်းရှ်ခပ်ယွင်းကိခင်းကုန်းကထဝင်ပိုင်ထဝင်
မေ့လိုင်အင်းမိုင်ပိုင်ခင်းခင်းပိုင်ခင်းခင်းလိယေပိုင်ပခင်းအမိုင်တော်အေးလိင်ကပ်
ထဝင်ထဲထွဲခပ်ယွင်းကိခင်းလိယေလိုင်ထိုင်အိတ်ကွဲမင်မက်မင်ခင်းကါပိုင်မီးမိတ်ထဝင်
မင်လိုင်ကော်ထဲမင်လိုင်ကော်အံထဲရှ်ပိခင်းအင်းအံထဲကံခင်းယဝ်။ တုတ်ကပ်ကောအံ
ထဲကိခင်းထဲကုန်းအွင်းရှိုင်သိုင်ခပ်ပုလ်ကုန်းကါယိတ်ကါကိုင်ကွဲယဝ်ထရင်မခင်းထဲ
ကါရှိုင်ကော်ကပ်မင်ရှ်။ လွှင်အင်းပခင်းတိလက်မတ်တိကုန်းကလှ်အေးကော်ပိုင်ကါထိုင်
လံမခင်းမိုင်မီးဝံလိမိုင်ပခင်းထဝင်ခင်းခင်းတော်ထိုင်ထဝင်မိုင်ခွဲခင်းထဲကုန်းမု၊အေးထဝင်
ယကော်သံလက်ထက်ယဝ်ခင်းပွင်မိုင်ခွဲအေးကော်သံလက်ထက်တင်ကပ်အေးယဝ်ထက်
မတ်အေးလိုင်ကုန်းခပ်ကုန်းအွင်းထဲပခင်းကုန်းလိကုန်းရှ်ရှ်ထဲရှ်ဝါအေးလိုင်ခင်းခင်း
သွင်းကော်ပခင်းလိက်မု၊ဗျုတ်ရှ်ကော်ထဲပခင်းကျုဗျု မိုင်ခင်းခင်းသွင်းရှ်တင်းခင်း
ကင်းယူအင်းကါလက်မတ်လိုင်ယေထိုင်ယေမတ်ကော်မီးယေထိုင်ခင်းမူကော်မီး
ယေထိုင်ကျပ်ခင်းမတ်ကော်မီးကံထိုင်ကော်မင်ပခင်းပိတ်သင်းထိုင်ပခင်းမင်ပခင်းခင်း
မီးအတိုင်မသိအေးကော်ထရိုင်ခပ်တိပခင်းထဲကါရှိုင်ကော်ကပ်မင်ရှ်။

No. 176.

မူထလက်ခံလိက်ညှင်ကျွေးတော့ ခပ်ခွဲအိုင်ခွဲလှည့်လှည့်မေးတင်လက်ယူခင်အပ်
 ခုခင်မိုင်မိုင်ခံတိချ၊ ချီလက်ညှင်ကျွေးတော့၊ အမျိုးစသေး၊ လိက်ယုံခွဲအိုင်ခွဲ
 လှည့်မီးလိက်သိခပ်အလီချင်တော့ ခံနုတ်ခပ်လက်ထိုင်တံအထံမြေချင်တော့ မြတ်သော၊
 တာထတ်၊ ပ၊ ပ၊ ကျေးတော့ မူသက်လုံးတိချ၊ မိုင်ခွဲခင်အခင်လက်ခင်ရှင်မထချီး

အေး၁၀၂လိခင်တက်လီသေအံ့၁၂းသံဂြိုတ်လက်၁၂းယ၁၂းအခင်ဟံက်အခင်သွံဂြိုတ်လီဝိ
လ၁၂းအခင်ဟံက်အခင်သွံခခင်သိင်ဂေါ်ယ၁၂း။ လ၁၂းအေး၁၂းသိသိင်ယ၁၂းလွဲအခင်ဥလူဥ
တုတ်သုခင်အူယိတ်ခခင်တေထံသိုဝ် ၅ဝိတုင်လက်ခံတီ၁၂းခင်ဂြိုတ်၅ဝိဂြိုတ်ခခင်၁၂းဂူ၁၂း
ခင်သုခင်အူယိတ်ခခင်လေတေခခင်ပခင်လီလီဝိခခင်လွင်၁၂းအခင်ခခင်လူခခင်တုတ်ထိုဝ်
ခခင်ယ၁၂းဂွပ်ပိုဝ်ခခင်လေ ခိုဝ်အခင်သု၁၂းတုတ်မခင်တလေထိုင်ပေ၁၂းမီးခိုင်ထုတ်လီ
၁၂းလေတုတ်သုခင်အူယိတ်လ၁၂းအထုတ်ယ၁၂းခခင်အေး၁၂း။

No. 184.

ခခင်လ၁၂းတေခခင်လ၁၂းပတ်ခခင်ပိုက်ခခင်ခခင်အူ၁၂းလွဲလေအခင်ပတ်တုခခင်မတုခခင်
တုတ်တင်ထိုင်တင်ခိုင်လက်ခခင်ပတ်ထံ၁၂းခခင်ခခင်ခခင်လေ။ သိင်လ၁၂းလီဝိလ၁၂းမခင်
ဂေါ်ခခင်ယ၁၂း။ သံတေခခင်လက်၁၂းယ၁၂းအခင်လီသေ၁၂းယ၁၂းအခင်ဂြိုတ်ထူတေ၁၂းလီဝိ
အခင်ပိခခင်လက်အခင်ထံလီခခင်ထံ၁၂းခခင်အခင်ပိခခင်သံလီဝိလေပိခခင်အခင်ဝခခင်ထိုဝ်
ဝခခင်ယ၁၂းခခင်ပတ်ခခင်ပိုက်လွဲလေအခင်တင်လက်တင်ထိုင်တင်ခိုင်လွဲအေး၁၂း။ တက်
ပခင်ဂြိုတ်လက်၁၂းဟံင်တီသုဂြိုတ်ထံထံတုတ်၁၂းတီသုခခင်၅ဝိလွှာခခင်၁၂းသုခခင်ဂြိုတ်တက်လံ၁၂း
လွင်အခင်ထုတ်မ၁၂းထုတ်လေပေ၁၂းထုတ်ယ၁၂းလေသုခခင်လံထိုတ်တက်ခခင်ပခင်တီသုလ၁၂း
လွင်အခင်တေထံ၁၂းဂြိုတ်ထိုင်ဂြိုတ် သံဝ၁၂းပေ၁၂းထု၁၂းတက်လံခခင်ထိုင်ဂြိုတ် တေခခင်ပခင်
၅ဝိသုသေ၁၂းလီဝိယ၁၂း။ လ၁၂းအေး၁၂းသိအခင်ဥလူဥတုတ်ထိုင်ခခင်တက်ခခင်သုတုခခင်
အခင်လက်၁၂းဝ၁၂းယ၁၂းလေပေ၁၂းသုခခင်ထံထုတ်တုတ်၁၂းတီ၁၂းသုသုခခင်သုထိုင်လွင်တက်
ဟံက်ခခင်တေထုတ်မ၁၂းထုတ်ခခင်လ၁၂းအေး၁၂းသိလ၁၂းတေထံလတ်ပခင်ယ၁၂းပေ၁၂းခခင်ထံ
ထိုင်တေထံအခင်လူပခင်ထိုင်ဝခခင်ထိုင်ယ၁၂းတီသုသေ၁၂းအခင်ထံယ၁၂းပေ၁၂းလတ်လွင်လီခခင်
မြေအေး၁၂းအခင်တီသုဂြိုတ်၅ဝိဂြိုတ်သုခခင်ခခင်ထိုင်ခခင်အခင်တက်လံထံတုတ်၁၂း
ခခင်ထိုင်တေပခင်ဟံင်လေ။

No. 185.

လွင်အခင်ဟံက်ခခင်အူ၁၂း။

ခခင်ခိုင်မခင်လီခခင်အခင်အံ့မီးတင်အခင်ဟံက်အခင်သွံတင်လီခခင်အခင်ဟံက်အခင်
သွံယ၁၂းယိုဝ်ယ၁၂းခခင်အခင်အံ့ထိုက်၁၂းထိုက်ခခင်ခခင်မီးခခင်ယ၁၂းခခင်ခခင်လေ။ လီခခင်
ထိုင်ခခင်ထိုင်ထုတ်လီဟံက်ခခင်အူ၁၂းယ၁၂းအံ့မီးတင်အခင်တက်လံအံ့မီးတင်
အံ့မီးတင်ခခင်ယ၁၂း။ လီခခင်ထိုင်ခခင်ပိခခင်တီအခင်အံ့ထွက်၁၂းထွက်ခခင်ထံပုခခင်တ၁၂း
တက်ဟံက်သွံလေအံ့မီးသံပိခခင်တီအခင်ဟံက်အံ့ထုတ်လီလေ။ ဂွပ်၁၂းလွင်ခခင်အခင်
လံ၁၂း၅ဝိခခင်ထံခခင်လွင်အခင်ဟံက်ခခင်အူ၁၂းလေပိခခင်အခင်ထုအခင်သုအခင်
အံ့အံ့ခခင်ခခင်ခခင်ထိုင်ထိုင်ခခင်အခင်ဂုခခင်တင်လံထံဝ၁၂းဂွပ်ပိုဝ်အခင်လီခခင်အံ့
ထုတ်အံ့လီလေသင်ဂွပ်ပိုဝ်အူတုထု၁၂းသိအံ့မခင်အံ့မခိုင်ဝ၁၂းခခင်အံ့မခင်၁၂းတီ
ဂုခခင်အခင်ဟံက်ခခင်အူ၁၂းခခင်ဂွပ်ပိုဝ်တင်လက်မခင်မီးတင်၅ဝိတင်၅ဝိခခင်လွင်အခင်
တက်လံထုတ်ထိုင်ဂြိုတ်ခခင်ယ၁၂း။ ဂြိုတ်ဂြိုတ်သေအံ့ဝ၁၂းလီခခင်ထိုင်အခင်မီးခခင်ခိုင်မခင်
ပွတ်ခခင်ခခင်ပုခခင်တ၁၂းအခင်တက်ဟံက်ခခင်အူ၁၂းထိုင်ပိခခင်အခင်လီခခင်တင်အူတုထု၁၂း
သိမခင်လီလေယ၁၂း။

No. 188.

ကုန်းမော့၊ ပေါ်ထင်ဗိုင်းမခင်း၊ ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ တပ်တပ်ယပ်ယပ်လေ့မိုက်အခင်း၊ ဤတိုင်
 လတ်တီတြုဒ်သုတ္တံယပ်လင်မခင်းလင်လင်ရှင်ကုန်းအခင်းမီးရှိုင်းမခင်းခင်းမီးတီး
 ပခင်းသေယပ်ခွင်းအခင်းအခင်းတင်ပွတ်တင်ယပ်ပိုင်ကင်းလီလီခင်းပေါ်အပ်
 ပခင်းလေ့မော့လေ့လီယပ်ခင်းသုတ္တံယပ်ခင်းပေါ်အခင်းမော့လတ်ထင်ဗိုင်း အမခင်း
 ခင်းအခင်းခွင်းတပ်ပခင်းခင်း၊ ခံတော်လှိုင်ယပ်မီးသေခင်းမိုက်၊ တလိပ်ခင်းမိုက်
 ဤသေတဝါခင်းပွဲမိုက်သေယပ်အခင်းမော့လတ်ဗိုင်းခင်း၊ ကုန်းပေါ်အခင်းယပ်လေ့
 ခွင်းအခင်းအပ် ပခင်းတပ်တပ် ခင်းတင်ခံတိပ်ပိတ်ရှ်ပွတ်ခင်းမိုက်၊ ယပ်ထိုခင်းသေ
 ခင်း၊ ရှ်လှ်ပြခင်း ခွင်းတီးပခင်းတြုဒ်သုတ္တံ ခင်းလေ့မိုက်အခင်း မီးရှိုက်ကင်း ခွင်း
 မော့အခင်းလတ်ခင်းပွတ်သေခွင်းဗိုင်းတင်ထံလေ့ရှ်ခင်းလှိုင်ခင်းယပ်လင်ထံ
 ရှ်မော့အခင်းလတ်ခင်းယပ်လေ့အခင်း၊ ဤရှ်လှ်ခံတံလိပ်သေယပ်အခင်း၊

No. 189.

ယံမိုက်အခင်းပွင်း၊ ခင်းလင်တပ်၊ တင်လှက်အခင်းမော့၊ ရှ်ခိုက်ကင်းခင်းယပ်
 လေ့မိုက် အခင်းလှက် အခင်း ခင်းမီးတီးခင်းလှိုင်လင် ခင်းယူလီလီခင်းပခင်းလှိုင်
 ခင်းလှိုင်သိုင်းခင်းယပ်မော့လိပ်မခင်းမော့၊ အခင်းရှိုင်းအခင်းရှိုင်းအခင်းတင်လှက်အခင်းအခင်းလှိုင်
 အူကံ၊ ကံဝံတီးတိုင်းလင်ခင်းယံမိုက်အခင်းရှိုင်းတခင်းယပ်လင်ခင်းပခင်းအခင်းအခင်း
 ယံတံအခင်းယပ်လေ့လှက်အခင်းမခင်းမီးရှိုက်တပ်မခင်းအခင်းတင်ကင်းခင်းလှိုင်
 ယံလှိုင်ယူလှိုင်ခင်းရှ်ယပ်လှက်အခင်းခင်းမိုက် အခင်းခင်းယပ်ယူ ခင်းလင်ခင်း
 အခင်းငှ်မခင်းရှ်ပခင်းမိုက်မခင်းယပ်မိုက်အခင်းတိုင်းရှ်မီးခင်းမော့မေ့လင်တင်
 ခွင်းရှ်အူအခင်းလှက်အခင်းခင်းတိတ်သေယပ်ခင်းလေ့။

No. 190.

လိက်လင်မရှ်မင်ခြီးချိုင်းပြခင်းပခင်းမီးတီးလင်လင်မိုက်သေပေါ့။

ရှ်လင်လင်မီးလိပ်မီးလှ်ခိုင်းပြခင်းတီးရှ်တပ်ခင်းထိုင်ခင်းမခင်းကုန်းမိုက်လှိုင်လှိုင်
 အခင်းမီးယူခင်းခင်းလှိုင်ယွင်းခင်းလိပ်ခင်းမိုက်တံပွတ်ရှ်မိုက်သေပေါ့ရှ်ပေါ့လှ်ရှ်လှ်
 ဝိခင်းကင်းကင်းလီလေ့။ ဤပိုင်းအခင်းလှ်ရှ်လှ်ဝိခင်းလိပ်အခင်းခင်းတင်ကုန်းမိုက်လှိုင်မီး
 တင်အခင်းရှ်သေကုန်းယံလေ့လိပ်လင်ပခင်းမီးခင်းရှ်လင်မော့ပခင်းတီးအခင်းလှိုင်
 သိုင်းတင်ကျေလှ်ယပ်။ ခင်းအခင်းသုတ္တံပခင်းခင်းမခင်းကုန်းမိုက်လိပ်လင်မီးမီး
 ဝါလှိုင်အခင်းရှ်လင်ရှ်တံယိပ်တံတိုင်းမိုက်တံပွတ်ပရှ်လင်လေ့လှ်လှ်တုလှ်ခင်းလိပ်
 လိပ်ခင်းပွတ်ပထမဝါခင်းတင်အခင်းရှ်လင်လှ်ရှ်တံသင်မီးယပ်ခင်းယိပ်ခင်း
 မီးခင်းသေတင်အခင်းရှ်လင်လှ်မီးရှ်တံလှ်တုလှ်ပွတ်ပထမခင်းယပ်တင်ရှ်တံလင်
 ယံမိုက်ခင်းခင်းခင်းပခင်းတင်ရှ်တံအခင်းခင်းသေလေ့ အခင်းအခင်းအခင်း ပခင်းအခင်း
 တပ်ထံယူလီလီပခင်းတံအခင်းတပ်ရှ်ရှ်တံယိပ်တံတိုင်းခင်းတင်ခင်းပခင်းတီးအခင်း
 ယပ်လှိုင်ခင်းယပ်ရှ်ပိုင်းခင်းရှ်တံထံမီးလှ်တုလှ်ခင်းခင်းလိပ်လိပ်
 မိုက်တံသုခင်းခင်းရှ် တင်မီးရှ်လှ်ထံတပ်လိပ်ပွတ်ပခင်းခင်းလှိုင် ရှ်ခွ်မိုက်

မွင်လွှဲတော်ယူလိုက်ခေ'င်ယပ်။ ဂွပ်ပိုင်အခင်အံ့မီးအခင်အခါလေခွဲမိုင်အခင်ရှင်
 လပ်မးဖွတ်ခေခင်အံ့လံ'တိုင်ပင်လတ်လျာခင်တင်လွင်အမူအခင်လပ်သိင်ခခင်
 တင်မိုင်တံ'ပွတ်ပၤဖွင် ဂွပ်ပိုင်ခေ'ခင် ဂွပ်တုင်ရှင်လပ်တက်လံ'မးတိုင်ပင်လတ်
 လျာခခင်တင်လပ်ယံလွင် မိုင်သိပေၤလွင်အမူအခင်လပ်သိင်ခခင်တင်မိုင်တံ'ထိင်
 ပွက်ခခင်လိုင်ရှင်လပ် လင်မီးအကျံ့ယူလိုက်ခေ'င်ယပ်။ ခွဲမိုင်အခင် ခုခင်တိုင်ပင်
 အခင်ခေလွင်တင်အပတေ'လိုက်ခခင်မးဖွတ်ယိပ်ဂၢတီခွဲပွဲ'လုင်ယၢခခင်ယပ်
 ရှင်လပ်ခွဲလိုခခင်ခေလွင်ရှင်တက်မးဖွတ်ယိပ်ဂၢတီခွဲမိုင်အခင်သူခေ'တက်မီးအ
 ကျံ့လိုက်ခေ'ယပ်ခွဲမိုင်လပ်ယံမိုင်ခံမင်မြိတ်ခုခင်လုင်အခင်အကျံ့ချက်တော်မူယူဂၢ
 ခွဲမိုင်အခင်ကြံယတင် ဂုင်လလေတော်ယံမိုင်ခံ အခင်အုပ်ပိုင် မိုင်မခင်ခခင်လေ
 ဖွတ်ယိပ်မးဂၢတီခွဲခခင်အိုင်ယွင်မခင်မိုင်တံ' မိုင်သိပေၤသူခေ'တက်လံ'ခံအပ်
 တင်အခင်ယွင်ယေၣ်ချီးမုခင်ထေၣ်ပခေၣ်ပခင်တင်အခင်မီးဂုင်သခေၣ်အခင်တင်သေ
 ပိုခခင်တင်ဝခခင်တင်မိုင်ခခင်ခခင်တံ'သူလွဲတင်သိင်ခေ'ယပ်။ ဂွပ်ပိုင်ပိုက်ယုလုတင်
 မီးရထုးယံ'ခခင်လေတော်ထိုင်ဖွတ်မးဂၢခွဲမိုင်သူခေ'လေလင်လွင်တင်ခံ'တင်
 ဂတက်တုင်ပွးယွဲခခင်မီးကျေလူယပ် အံ့ဂၢးဝခခင်မိုင်ဂေၣ်တက်သၢယၢလီမးဂခခင်
 ခေၣ်။ တလိပ်ခခင်ဂၢအခင်လံ'မးယွက်ဂိုတ်ခေတင်မီးရထုးယံ' ၂ သိလိုခခင်လုက်
 တီသိပေၤဂွၢလုမိုင်တုင်သံလုက်ဂၢတီပွၤခွင်ဂွၢလုမိုင်လုင်ခခင်တင် ၂ သိလိုခခင်ခခင်
 ဂွပ်တက်လီယံဂခခင်ကျပ်လၢးသေလေဂိုတ်ယူလိုက်ခေ'ခခင်လိုင်ခခင်အတုက်ယေၣ်ဗီလ
 ရခိုင်ခခင်လပ်ခုခင်အလုပ်ရသိင်ဂွၢ၅ ၄၅၁၂ ယပ်လေခခင်အတုက်တင် ၂ သိလိုခခင်ဂေၣ်
 ပုခခင်မိုင်တံ'တက်ပိခခင်ကျေလူတေၣ်ယပ်။ ခုခင်အရၢယံအခင်လပ်သိင်ခခင်တင်လွင်
 အခင်ခေဂိုတ်တင်ခခင် ဂွပ်ပိုင်မခခင်ပိခခင်ခခင်မီးလုခခင်ပိင်လုလွင်အခင်တက်ဂိုတ်ခေ
 တင်လွဲလေလင်ဝၢပိခခင်ဂုခခင်ဂေၣ်အခင်လီယွင်လီအခခံ'တေၣ်ယပ်။

No. 191.

လွင်ပိုင်ဂုခခင်ပိခခင်ခခင်လိုင်ရှ်ခပ်ဂုခခင်လိုက်အခင် လပ်လွဲ'တင်ခံ' တင်ပိခခင်လွဲ
 လိုင်ခခင်လံ'ယူလီဂခခင်ခခင်လင်ခေဂိုတ်ဝ'လဂွပ်လင်ယပ်လေလီပေၤယပ်ရှင်
 လပ်လံ'သယေၣ် အထင်မီးယူခခင်ယပ် ခခင်အခင်သူတင်လံ'မီးအလုပ်ပုခခင်တၢ
 လုက်အခင်ခပ်လွဲခခင်ရှင်တက်လံ'သင်သွခခင်အတတ်ပိင်လျာခခင်ဂူဂေၣ်ခခင်ဂေၣ်ခေ
 ဂိုတ်ကျင်ဝ'ဂွၢၤကျင်ခခင်တက်လံ'ဂိုတ်ကျင်လိုက်ခခင်ရှင်ဝၢခခင်ဂေၣ်ဂခခင်ခခင်တိုင်
 ပင်ထံတုလု လပ်အခေၣ်ပိင် ခခင်လေခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခခင်အခခင် လပ်သိင်ခခင် တင်မိုင်သူခခင်ယွင်အခခင်ခုခခင်ရှေၣ် ယွတ်အကျံ့ချက်လီ
 မခခင်လီခခင်လိုင်ဂပ်လပ်လံ'ရှလံ'ငိခခင်ယပ် ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 အခခင်လေဂိပ်အပ်လရင်ဂုခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင်
 ရှင်လပ်ခခင်တခံ'လွဲလေမီးယူခခင်ခခင်အခခင်လပ်ယံလီမခခင်ပွင်ဂိုတ်ခခင်လွင်တင်ကျံ
 တင်ပွင်လွဲလိုက်ခခင်တေၣ်လံ'ဂိုတ်ရှင်တခခင်လူဂုခခင်ပိဂိသံအခုခခင်အတုက်တုင် ပွးယွဲ
 ခခင်ယူခခင်ခခင်ခခင်လီခခင်သူ ယူခခင်ဂေၣ် ပိုင်ခခင်အခခင် အကျံ့အခခင်သိင်ခခင်ခခင်တေၣ်ယပ်
 တော်လိပ်ခခင်ခခင်ခခင်ခခင် ယင်တိုက်ယံခခင်ယူ ခခင်လုပ်အခခင်အံ့ပ' ဂိုတ်တင်
 ဂိုတ်အခခင်ခခင်တက်လံ'ဂိုတ်တင်ဂိုတ်အခခင်မီးယူတော်လိပ်ခခင်ရှ်ယပ်ခေၣ်ခခင်လုပ်

တွင်မိုင်သေယပ်းကခင်ကျလပ်ထတ်တိလပ်မုခ်ယှိခွခ်ရှေ့ခံလံ့ရှုအယိတ်အ
 ညှပ်ယပ်မခင်လပ်လပ်ထိလံးတုရ်ခွင်လှိုင်ဝါပေ၍မိခင်္ဂါလီဝါခေသေယပ်
 ရှေ့အွတ်ခင်အွတ်မိုင်ညှိခွင်ထိုခင်တင်၂ ကျပ်ပေသေယပ်မိုင်အခင်ရှုတ်ယိတ်တိခွင်
 ထိုခင်ယံသိ၍ခင်ခေခေမခင်မခင်ပိခင်ကထျ၍ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ယပ်ကပ်ခေ
 တေ၍ခေ
 လေ၍ခေ
 လက်အွတ်ပံပိတ်လက်လံခေ
 လံမခင်လပ်ခေ
 ထိုင်ခေ
 ရသေ၍ခေ

No. 196.

တွင်မရှုရ၍ကဝင်ဝတ်ထုမိုင်မိုင်ယုင်ပွတ်ပထမ။

တေ၍လိပ်အခင်းတိမီးယူမိုင်မိုင်ယုင်မိုင်ရှင်အခင်းရှင်ဝါလိပ်ခေခေခေခေခေခေခေ
 မိုင်ခွင်အတွင်ကံယုလတေ၍မခေ
 အံလိပ်မခင်မခင်ဝခင်ခေ
 ကွဲလေမိုင်ခေ
 မ၍ထိုခင်လုပ်ထုပ်တင်တုပ်ယှိမခင်ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 နှိလိက်ခွဲခေ
 မခင်ယူခေ
 ပာဝါးလှိုဝါးကွဲခွင်ခေ
 မီးတင်ယှိမခင်သပ်သွက်ခေ
 လက်က၍တိခေ
 ထာခေ
 သိလှိုင်ခေ
 ပိလှိုင်ခေ
 ယပ်။ခေ
 က၍တိခေ
 အံလံ့အံလုပ်ထိုသေတိယပ်လပ်က၍ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 လံ့က၍မီးခေ
 သေယပ်အံက၍မ၍ထိုခင်လုပ်ခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ခေ
 ရှေ့ခေ
 ရှေ့ခေ
 ယပ်။အခင်းက၍မခင်ယံခေ
 ခေ

[illegible]

No. 199.

လွင်မၤၣ်ရၢၤဝၢ်တုၤခိၣ်အိၣ်ယုၣ်ပွတ်ကတုၤထံ။

[illegible]

အာဇာနည်မိုင်သေယပ်လင်း၊ ခပ်ပီအွင်လင်းယွံ့ကခပ်လိယပ်အုတ်ချွတ်တော်မူယူ၊ တီ
 အွင်မိုင်မိုင်မိုင်ယုင်အခပ်ယပ် လင်းဝံ့အခပ်ပီ၊ ခပ်ပီလင်းမ၊ နှင်းအပ် မူမတ်ပုင်ပ၊
 လိတ်၊ ကံ့ အတွင်ဝုခပ် အာဇာနည်ဝုခပ်သေဝုခပ် မြင်ဝုခပ် လင်ရဲ၊ ဂြိုင်းသိုင်းထမိုင်ကပ်
 ကိခပ်မိုင်၊ ပါးခပ်ကုခပ်လိပ်၊ အရ၊ သိ အရ၊ ခံခပ်၊ က၊ မီးလိပ်အခပ်နှင်းအပ်မ၊ လူ၊ က၊
 တီခွင်ဂျော်ခံခပ်အခပ် ယပ်ဂြိုတ်ပွဲ၊ မင်လင်းယ၊ မ၊ လိဝုရပ် တိုင်ပင်၊ ကခပ်ကုမော၊ တင်
 သိင်တင်မုတ်လေမီးအမိုင်ဝ၊ ပခပ်တော်လိပ်ခွင်အာဇာနည်မိုင်ရှပ်ကပ်ယုင်အခပ်လိပ်ကွပ်
 ပိုင်ပိခပ်မိုင်လိပ် ခေဂျ်ရှပ်မခပ်ကွဲလေ အံမီးမိုင်တီပိုင်တီ၊ ကိခပ်အံမီးမိုင်အခပ်ပိခပ်
 မိတ်သုရပ် သင်ကွ၊ ကခပ်အခပ်လေ အံမီးမိုင် ပိုခပ်တင်တီတက်လွဲ၊ တက်ထီပခပ် လွင်
 တင်သေလိပ်သေအခပ်ယပ်လေ လင်းဝ၊ ပေဂျ်ဝ၊ မခပ်မိုင်မီးလိပ်အခပ်လိပ်တက်ခွံ
 တိုက်တော်ပိုခပ်အံလံလေတက်လံပိခပ်တုတ်ခပ်ပခပ်ကခပ်ကွ၊ ကုတ်ကုလိပ်ကုခပ်
 ကုခပ်ကုလွင်တင်သိင်ယပ်၊ ကွပ်ပိုင်လွင်မခပ်မီးခပ်ခင်တော်လိပ်ခပ်ရှပ်လင်းခါလိယွံ
 သိင်ပိုင်ပ၊ ကခပ်သေချ၊ လိင်သေယပ်လေမေဂြိုတ်ဂြိုတ်လက်သွင်တော်ပခပ်ခေ၊ တော်
 တင်လံ၊ ကွ၊ ဝင်ကွ၊ ပိုင်တင်မိုင်ခွင်ဂျော်ခံခပ်ဝုခပ်ယံ၊ ပွဲ၊ လှဲကွ၊ တင်မိုင်ခွင်ဂျော်
 ခံခေခပ်ဝုခပ်အခပ်ယံ၊ ကွ၊ ယွခပ်ပိခပ်ယွခပ်ဂြိုတ် မိတ်သုရပ်ပီအွင်၊ ကခပ်အခပ်လိပ်
 တက်လိပ်ရှပ်လင်းလံ၊ သယံဂျော်ခေခင်ယပ်လေ၊ မိုင်အခပ်မခပ်လင်းမီးအမိုင်ပခပ်
 လိပ်ခေခင်ယပ် ကေဂျ်ပါးခပ် မူဂြိုမတ်ယ၊ သေခေ၊ ပတီအရ၊ သိအရ၊ ခံခပ်၊ က၊ မီး
 လိပ်အခပ်ကေဂျ်လံ၊ သယံဂျ်မိုင်ခပ်ကခပ်ကုမော၊ ကုခပ်သေချ၊ လိင်ယပ်လင်းအခပ်တက်
 ဂြိုကွ၊ ကုတ်ခွင်ဂျော်ခံတင်မိုင်ခေလင်းဝုခပ်အခပ်တုင်လက်မိုင်ခေခပ်အာမခံတက်
 မိုခပ်ကွ၊ ဝ၊ ခေခင်သေယပ်လင်းမေဂြိုတ်ဂြိုတ်ခပ်ကခပ်တော်လက်သွင်မွတ်ယ၊ ပိုခပ်မွတ်
 ယ၊ ခံတီဂိုဝုခပ်တီဂိုဝုခပ်လိပ်ခေခပ်ခွင်ကွ၊ လူ၊ က၊ တီအထံခွင်ဂျော်ခံခေဝုခပ်အခပ်
 ယပ်မိုင်ခေခပ်မခပ်လင်းခေခပ်လင်းမီးလိပ်အမိုင်တော်လံ၊ ချ၊ ခင်တော်ယိုခပ်၊ ခွင်အ
 တင်သံပီလေပွတ်တက်လံ၊ မေဂြိုတ်ဂြိုတ်ခွင်လက်သွင်ကခပ် တော်ခွင်မ၊ ကခပ်တော်
 ရှပ်ဂြိုခပ်မိုင်လိပ်ခေခပ်ကွ၊ ပွတ်ယပ်မီးအမိုင်လိပ်လံပခပ်မ၊ လိပ်ခေခင်ယပ်လင်းဝ၊ မိုင်
 ကိခပ်ရှင်းခေခင်လံပိခပ်ခါခေကွ၊ လိပ်ခေခင်ယပ်ယပ်အေဂျ်။

No. 200.

လွင်မဂျ်ရ၊ ကဝင်ရိုင်ကိပ်ယုင်ဝွတ်ပိလ်ကမ။

ကံခေခပ်တုင်ခွင်ဂျော်ခံခေခပ်လင်းသံဂြိုတ်အပ်မွတ်ယ၊ ပိုခပ်ခံတီဂိုဝုခပ်တီဂိုဝုခပ်
 ခပ်လိပ်လိပ်ခေခပ်လင်းကွ၊ က၊ တီအထံခွင်ဂျော်ခံခွင်မခပ်ဝုခပ်အခပ်လေကွ၊ ကခပ်
 တေ၊ ယပ်လင်းမိုင်ခေခပ်မခပ်လင်းခေခပ်ကေဂျ်လင်းမ၊ လိတ်သေ တွင်ထံမူလင်းဂြိုတ်
 မခပ်သေချ၊ လိင်ယပ်လင်းရှပ်လွင်ပိခပ်လံ၊ တီကုခပ်ပိုင်မိုင်သိဂိုဝုခပ်အခပ်လေလင်း
 မီးအမိုင်တော်လံ၊ ချ၊ ကပခပ်ခေခပ်သိဂိုဝုခပ်လေဂျ်ယွ၊ လင်းယပ်သိဂိုဝုခပ်လင်းဝ၊
 ခေခင်သေယပ်လင်းပွဲ၊ မိုခပ်မ၊ ကိခပ်မ၊ ခေခင်ခွင်မိုင်ကိပ်ရှင်းခေခင်ယပ်ပေဂျ်ဝ၊ ပိခပ်
 မခပ်ခပ်လိပ်ကိပ်ယုင်ကိပ်ရှင်းခပ်အံရှပ်အံ ဝ၊ သေပွတ်ကွဲယပ်၊ မခပ်ခပ်တင်လံ၊ ကွဲ
 ယံ့ကခပ်ရှင်းဝ၊ လင်းယပ်သိဂိုဝုခပ်ပွဲ၊ ကွဲယံ့ဝ၊ လိပ်ခေခင်ကခပ်ကွဲယပ်အေဂျ်၊ ကွပ်ပိုင်
 အာဇာနည်မိုင်မိုင်ကိပ်ရှင်းခေခပ်မိုင်ပခပ်လက်ထက်ခွင်ဂျော်ခံခေခပ်ခေခပ်လံ၊ ခေခပ်
 ကုခပ်သိုက်လက်ခေခပ်ကိပ် ၂ ဝလံ၊ မ၊ ဂြိုပခပ်ထူကုပီလေပီလံ၊ မ၊ ဂြိုလိပ်ပံ၊ ယ်ကု

[illegible]

